PER OLOF EKSTROm

FIUL DRAGONULUI

Versiune românească de ALEXANDRU SPÂNU

CARTEA ROMÂNEASCĂ 1983

Coperta: ***C. Guiuţă***

Cetatea Vişegrâd : primăvara anului 1474

Fluviul murmura stins pe lîngă malul de sub zidurile înalte ale cetăţii Vişegrâd. Luna abia născută era pe drum să dispară la geana de vest a orizontului, dar secera ei subţire mai arunca nişte sclipiri peste apele Dur nării şi pe ferestrele de la turnul central al cetăţii.

Cei doi străjeri îşi făceau rondul pe limba de pămînt dintre apă şi zid, aşa cum erau obligaţi să o facă din oră în oră.

De la o fereastră din înălţimea turnului se auzi urletul lui Vlad Drăculea, aruncat în golul nopţii :

— Cît timp aveţi de gînd să mă ţineţi închis aici, diavoli nenorociţi ? Pînă va crăpa pămîntul ? ! Şi ştiţi doar prea bine că eu sînt singurul care poate salva Europa şi creştinătatea de turci..., numai să fiu eliberat, pentru a lupta alături de Ştefan al Moldovei !

Grigore spuse :

— Iarăşi urlă Belzebutul ăsta... Trebuie oprit !

Nicolae obiectă :

— N-are nimic cu *noi !* Zbiară împotriva lumii întregi ! Regele Mathias în persoană este cel care l-a zăvorit aici încă din anul 1462.

— La naiba cu motivele regelui, fie ele politice au ba. Derbedeul ăla de sus e dracul în persoană şi trebuie scuipat de pe lumea asta !

— Ai văzut ce mobilier are !? Bibliotecă ! Masă de scris cu intarsii ! Covoare ! Oglindă veneţiană ! Unde ai mai auzit de vreun alt închis pe viaţă care să se bucure de astfel de privilegii ? Restul puşcăriaşilor dorm pe paie mucegăite, sub bolţile pivniţelor şi trebuie să se lupte cu şobolanii ca să-şi salveze raţia lor de apă şi de pîine mucegăită ! Regele doreşte să fie în termehi buni cu el. În ciuda a toţi şi a toate, regele Mathias Corvin al Ungariei simte, probabil, că, într-o bună zi, va avea el din nou nevoie de Vlad Ţepeş Drăculea...

Grigore nu prea fusese atent la spusele camaradului său de arme. Sudui încet, apoi urlă cu gură mare spre fereastra de acolo, de sus :

— Tacă-ţi gura, drac ce eşti !!!

Glasul tunător se opri. Dispăru şi strălucirea luminii din spatele ferestrei. Nu se mai vedea nimic altceva decît ultima rază de lună aruncată peste ziduri şi apă. Tot ce se mai auzea era murmurul valurilor şi ţipetele păsărilor migratoare, care se adunaseră la Dunăre, începînd să-şi încropească cuiburile prin stufărişul de lîngă malurile fluviului cel lat.

Grigore rîse, mulţumit de sine, şi spuse :

— În orice caz, *eu* i-am astupat gura...

Nicolae glăsui cu voce scăzută :

— El nu trebuie ţinut aici, sub lacăt.. 12 ani ! Dacă s--ar afla în libertate, domnitorii cei mari ar avea mai mult de profitat de pe urma lui. De fapt, nici nu este „arestat[44]. E cumnatul regelui, căsătorit cu sora lui Mathias... Urîtă foc..., dar e femeie, prinţesă, sora unui rege foarte puternic... Voievodul Vlad ar fi mult mai folositor în libertate decît aici, în turn. Ce naiba face el cu toate cărţoaiele sale... şi cu broderiile ălca tîmpite

— meserie muierească ! ! ! Vlad e dintre acei ce trebuie să stea cu spada în mînă. El ştie tot atît de bine ca şi Ştefan al Moldovei cum trebuie primiţi turcii şi toţi duşmanii ţării.

Un stol de lilieci trecu peste capetele lor. Umbrele vagi, negre, fluturau în sus, spre fereastra turnului oc- togonal.

Nicolae remarcă :

— Nu pricep ce face ăsta cu liliecii. Pare-mi-se, însă, că ei vin la el la o anumită chemare — la un semnal sau cam aşa ceva.

Grigore rîse :

— Mi-au ajuns la ureche nişte zvonuri, cum că-n anii cît a stat ca ostatec la turci ar fi învăţat fel de fel de vrăji.

Aerul dimprejurul soldaţilor — echipaţi cu coifuri, cum ordonase comandantul cetăţii — începu să vibreze sub bătăile sutelor de aripi invizibile. Nici unul dintre străjeri nu şi-a dat seama prea bine ce s-a întîmplat. Fură atacaţi de sute de animale mici, care-şi înfipseră dinţii lungi şi ascuţiţi în carnea aflată în porţiunea dintre căşti şi armuri, şi începură să le sugă sîngele.

N-apucară nici măcar să strige după ajutor.

Ultimul sunet pe care l-au mai putut auzi a fost un hohot răsunător plecat de sus, din turn.

Niirnberg, Sighişoara si Tîrgoviste Copilăria : 1431—1442 Ostatec la turci : 1442—1447 Domnitor la 17 ani : octombrie-noiembrie 1448

I

Vîntul de februarie, un vînt rece şi umed, bătea în rafale peste arena destinată turnirurilor din faţa palatului lui Sigismund, din Nurnberg. Fluturau stindarde, steaguri şi panaşe. Domnii şi doamnele din tribuna împăratului îşi strîngeau cît mai bine hainele de blană în jurul trupurilor, se înveleau cu pături de lînă. Vizavi, în partea opusă arenei, o mulţime de oameni dîrdîiau de frig, dar nimeni nu părăsea locul, de parcă încordarea propriu-zisă i-ar fi încălzit pe reprezentanţii populaţiei de rînd.

Doi cavaleri în armuri, cu vizierele şi lăncile lăsate în jos, porniră unul spre altul, îndemnîndu-şi caii negri, mătăhăloşi. Amîndoi îşi aruncară adversarul din şa. Unul se ridică fără să fie ajutat, în aplauzele şi strigătele de jubilare ale nobililor, doamnelor de curte, prinţeselor, prinţilor, dar şi în murmurul admirativ pornit din rîndurile mulţimii cenuşii aflată în partea opusă tribunei imperiale. Celălalt luptător nu se putu ridica. Scutierii lui alergară, unii purtînd o targă, alţii ţinîn- du-i calul de dîrlogi.

Stindardele fluturau.

Trompetele răsunară.

Prinţul Vlad, din Ţara Românească, privi spre învingător, acest cavaler teuton necunoscut pînă atunci lui. „Acesta-i omul cu care va trebui să mă confrunt...“ gîndi. Vlad însuşi aruncase trei adversari de pe cal, după ce le rupsese lăncile. Dar întâlnirea avea să mai întîrzie, neamţului fiindu-i necesar un răgaz pentru a-şi aduna puterile, iar oamenilor săi trebuindu-le un timp oarecare pentru a aduce un alt cal, pentru că primul şchiopăta îngrijorător la intrarea în arenă. În această pauză alţi luptători se vor urmări în cîmp deschis.

Un bărbat din modesta escortă a lui Vlad — doar zece oameni — se strecură în spatele lui* şoptindu-i :

■— Măria Ta, vărul Dan se uită tot timpul cam pieziş spre Tine...

Vlad îi răspunse calm, fără a-şi mişca buzele parcă :

— M-am obişnuit cu privirile răuvoitoare ale lui Dan Basarab... Totuşi, trebuie să fim cu ochii în patru tot timpul, m-ai înţeles !?

Tînărul dorobanţ dădu din cap, retrăgîndu-se.

Vlad se aşează pe banca lui, acoperită cu blănuri, peste care fusese aşternut un brocart fin. Urmărea ciocnirile din arenă fără să le vadă parcă, deoarece gîndurile lui zburau în altă parte. Simţi nevoia să-şi tragă-n jos viziera coifului, pentru a se apăra de vînt şi lapoviţă, dar rezistă tentaţiei.

Se gîndi la tînărul său văr, Dan. El însuşi avea 30 de ani, Dan numai 22, dar ambii se trăgeau din neamul Basarabilor, amîndoi purtînd în spate mai mult de patru generaţii de cavaleri şi prinţi. De n-ar fi fost aşa, nu li s-ar fi permis niciodată să participe la un turnir, mai ales în prezenţa împăratului care era, concomitent, şi

rege al Ungariei. Strămoşul lor comun fusese Tihomir Basarab, care domnise de la 1290 lâ 1310. După el urmaseră Basarab I, Nicolae Alexandru şi Vladislav I şi, după acesta, Radu I, care avusese doi fii — Dan şi Mir- cea. Dan domnise în Ţara Românească de la 1383 la 1386. Nemulţumirile din ţară crescuseră, asta clin cauza politicii interne şi externe. Ţăranii şi tîrgoxreţii aprinseseră revoltă după revoltă. Activităţile breslelor deveniseră egale cu zero, ca şi comerţul dealtfel. În aceste condiţii, Mircea îl detronă pe frate-său şi domni timp de 32 de ani, pînă la 1418... Sub cîrmuirea lui ţara înflori, dar, după moartea sa, urmară un şir de lupte interne pentru tron... Haos... Corupţie... Ţara şi poporul gemeau. Dan II domnise din august 1420 pînă în mai 1421, din vara lui 1423 pînă în iarna lui 1424, din mai 1426 pînă în ianuarie 1427, şi din aprilie 1427 iarăşi stătea pe tronul Ţării Româneşti de la Tîrgovişte, după toate bătăliile dure purtate cu pretendentul la domnie, Radu II Pras- naglava...

Sunetul trompetelor se făcu din nou auzit, smulgîn- du-l pe Vlad din lumea gîndurilor sale. Oamenii îi aduseră calul, îl urcară în şa, îi puseră lancea boantă în mîna dreaptă şi scutul pe braţul sting. Vlad îşi trase viziera.

Armăsarul dădu din copită şi fomăi a poftă de luptă, dar Vlad îl linişti ; învăţase de mult timp că graba strică treaba. Oricum, e bine să te grăbeşti încet.

Adversarul său — cavalerul teuton care, după ce fusese azvîrlit din şa, se ridicase singur, fără ajutorul nimănui.

Cei doi porniră ca din arc, unul spre altul, prin lapo- viţa care ameninţa să se transforme într-un viscol de toată frumuseţea. Vlad nu-şi aplecă lancea decît atunci cînd ajunse foarte aproape de adversar. În acel moment execută o rotire, rupse lancea celuilalt, îşi opri calul la capătul opus al arenei, îşi întoarse animalul cu lovituri încete de picioare, fără să folosească hăţurile ; aştepta. Scutierii teutonului îi dădură o altă lancea. Porniră vijelios spre o nouă întîlnire. Vlad nu repetă manevra de data trecută. Acum îşi struni calul uşor pe lateral, şi, în momentul în care lancea celuilalt trecu razant pe lîngă el, Vlad îi smulse scutul, îl dezechilibră şi-l doborî din şa. De data aceasta teutonul nu mai fu în stare să se ridice fără ajutor. Mulţimea jubila, iar un crainic îl chemă pe Vlad la tribuna împăratului. Vlad îşi ridică viziera, linişti calul şi se îndreptă spre tribună.

La jumătatea drumului fu oprit de vărul său de gradul doi, Dan Basarab :

— Te provoc la o luptă decisivă, fiu murdar de ucigaş ! Aruncă mănuşa spre obrazul lui Vlad, dar acesta prinse mănuşa prin aer şi-i răspunse :

— Accept provocarea ta, copil din neamul nostru, dar golan care te-ai amestecat parcă cu lupii şi cu vulpile !

Tînărul Dan — mai înalt şi mai spătos, atletic în armură — scuipă spre faţa lui Vlad. Saliva fu deviată de vînt. Vlad nu-i întoarse gestul, asta nu numai din cauza vîntului. Porni mai departe, spre tribuna imperială. În ţesătura foarte fină a catifelei roşii cu care fusese îmbrăcată bariera se strînseseră grămăjoare de zăpadă. Odată ajuns, Vlad îşi scoase coiful, se înclină cavalereşte în faţa maiestăţii sale, împărţi sărutări de mină nobilelor

doamne, şi acestea aplaudară, zîmbindu-i binevoitor.

— Accepţi provocarea aceea neruşinată !? îl întrebă bătrînul Sigismund.

— Desigur. Doar sînt cavaler. M-aş umple de ru-, şine de n-aş accepta.

— Dar, în fond, ce doreşte el ? Ne este cunoscută rivalitatea dintre familiile voastre... El, însă, este un flăcăiandru, iar tu un bărbat matur. Ce vrea ?

Vlad ar fi putut da un singur răspuns : „Să mă ucidă !“

Turnirurile pe viaţă şi pe moarte erau practicate, ici-colo, dar această „distracţie[44] fusese de mult timp interzisă de către Sigismund. împăratului îi erau pe plac încercările de forţă, bazate pe regulamente stricte. El însuşi era foarte atent ca lăncile lungi de lemn să fie boante, de asemenea, ca nici un cavaler să nu-şi îndrepte arma spre viziera coifului purtat de adversar.

Vlad răspunse :

— Dan e tînăr. Asta e drept. Dar e foarte bine antrenat şi foarte puternic. Şi el a ieşit învingător din toate întîlnirile. E firesc, deci, ca noi doi să ne întîlnim într-o partidă decisivă.

În timp ce vorbea, simţi îndreptate spre el privirile cavalerului transilvănean Iancu de Hunedoara, nobilul din spatele împăratului. Din fragedă tinereţe, Iancu intrase în slujba lui Sigismund de Luxemburg, pe cînd acesta era *doar* regele Ungariei. Cînd Sigismund a fost încoronat împărat al Sfîntului Imperiu roman de naţiune germană, l-a mutat pe Iancu de la Buda la noua curte din Nurnberg. în ciuda tinereţii sale, Iancu era acum general, considerat ca fiind unul dintre cei mai talentaţi conducători de oşti ai împăratului. Nu mai participa la turniruri. Cîştigase atît de multe, încît nimeni nu mai avea curajul să-l înfrunte.

Vlad nu dorea să citească ce se ascundea în spatele privirilor lui Iancu.

împăratul se pronunţă, desfăcîndu-şi gura ştirbă :

— În acest caz, Noi sîntem de acord.

ÎI

Dan îşi forţă calul la un galop aproape nebunesc. Vlacl îşi lasă armăsarul să galopeze, clar mai ponderat. Cînd văzu că celălalt îşi aţinteşte lancea spre viziera coifului său, devie uşor, cu gamba, galopul calului, şi pară — cu scutul ridicat în dreptul feţei — atacul lui Dan. Ajuns aproape de zid, întoarse calul. Din mulţime ca şri din tribuna imperială se ridică un murmur colectiv — entuziasm sau dezamăgire... Pentru moment, pe Vlad puţin îl interesau aprecierile sau dezaprobările publicului. Fusese ţinta unui atac intenţionat mortal. Scăpase datorită iuţelii şi înclemînării sale. Dar, vor urma şi alte... Trebuia să fie bine pregătit, chiar şi sufleteşte.

Dan îl atacă din nou. Vlad îşi schimbă iarăşi tactica, lăsînd hăţurile libere, pentru ca armăsarul să-şi poată manifesta din plin instinctele agresive. îi rupse lancea lui Dan, dar nu reuşi să-l zboare din şa. în schimb, şi lancea lui se rupse.

Entuziasm delirant în jurul arenei...

Lănci noi primite din manile scutierilor vigilenţi...

Un nou atac...

Vlad pară o nouă tentativă de a fi atins în dreptul vizierei, îndreptîndu-

şi lancea spre pieptul lui Dan. Acesta reuşi să evite impactul cu arma boantă şi galopă alături de Vlad.

Mulţimea delira. De după cortina albită de viscol, suita împăratului aplauda. Vlad îşi mîngîie calul pe grumazul scăldat în sudori. Stătea drept în şa, învăluit de aburul degajat de trupul animalului, şi respira greu.

Cei doi atacară iarăşi. Cu toată iuţeala şi forţa cailor.

Vlad îl văzu pe Dan prăbuşindu-se din şa, dar, în acelaşi moment, simţi tremurul calului de sub el. Apoi, căzu în genunchi. Şi Vlad ieşi din şa, dar rămase în picioare lîngă armăsarul care se lungi la pămînt, în timp ce un val de sînge i se scurgea din gîtul scuturat de spasme.

Dan încercă să se ridice, dar nu reuşi.

Vlad înaintă spre el — cu ovaţiile mulţimii entuziasmate în auz —, îşi trase spada din teacă şi-şi puse piciorul pe platoşa adversarului căzut ;

— Acum aş putea să te omor !

— **Indurare.„**

— **M~ai merita nici o îndurare. Nădăjduiesc, însă, într-o mai bună înţelegere, pe viitor, între familiile noastre. Pentru binele ţării... Şi-şi trînti spada înapoi în teacă.**

Fu invitat din nou la tribuna împăratului.

Sigismund îi spuse :

— Niciînd nu mi-a fost dat să văd un turnir mai iscusit ca acesta. Tînăra ta rudă s-a dovedit a fi înde- mînatec, dar tu ai fost şi mai bun... împăratul îşi scoase spada lui lungă — spadă care devenise prea grea şi prea lungă pentru un moşneag ca el — şi atinse cu vîrful ei umărul drept al lui Vlad, rostind : Prin aceasta, **Vă** ridic la rangul de cavaler al Ordinului Dragonilor !

Pe moment, pe Vlad îl cuprinse ameţeala. Ordinul Dragonilor era un Ordin de cruciaţi, fondat de către Sigismund pe vremea cînd acesta era *doar* regele Ungariei, Ordin deja recunoscut ca fiind unul dintre cele mai faimoase Ordine europene, mai greu accesibil decît Ordinul Teutonilor, Ordinul Cavalerilor de Malta sau decît cel al Cavalerilor de Rhodos...

Nu-i mai rămînea decît să-şi plece trunchiul în faţa împăratului, şi asta cît mai adînc.

Sigismund de Luxemburg îi înmînă un inel în formă de balaur cu ochi de rubin, care străluceau chiar şi în amurgul din ce în ce mai dens — o figurină închipuind un dragon cu coada răsucită pe propriul lui gît.

împărăteasa se ridică, eliberîndu-şi umerii de haina din blană de sobol şi coborî pînă la balustradă. Era îm- bătrînită, cu faţa brăzdată de riduri multe, foarte multe, uneori părea prea trecută, dar, cînd zîmbea, obrazul îi întinerea cu 25 de ani. Scoase de pe arătătorul său drept un inel de aur cu smaralde :

— Pentru Doamna Inimii Dumitale !

Vlad primi inelul cu o plecăciune adîncă :

— Profundul meu respect ! „Doamna Inimii Mele" va aprecia cum se cuvine împărătescul Vostru gest !

Gîndul îi fugi spre tînăra lui nevastă din Sighişoara —~ Ileana, fiica lui Alexandru cel Bun din Moldova. Născuse!? Probabil, da. Dar — cum se sfîrşise drama? Strînse în palma dreaptă inelul şi însemnul Ordinului

Dragonilor. Un secretar imperial întocmea procesul-ver- bal, înscriind pe pergament numele lui Vlad în dreptul învingătorilor suverani ai turnir urilor. Vlad realiza că, prin aceasta, numele lui nu va fi nicicînd dat uitării, atîta timp cît lumea va mai exista. De jur împrejurul arenei aplauzele şi ovaţiile nu mai conteneau.

împăratul spuse :

— La banchetul din seara aceasta vă voi încorona ca voievod al Ţării Româneşti !

Vlad se înclină din nou, dar nu scoase un cuvînt, În schimb, printr-un gest, îi dădu de înţeles lui Iancu de
Hunedoara să părăsească estrada şi să coboare în arenă.

III

Iancu — acest bărbat tînăr, dar experimentat luptător şi cavaler de cruciade — coborî în arenă, în timp ce restul lumii golea treptat tribunele. Spectacolul se terminase. Aplaudară pînă la sfîrşit. Acum toţi doreau un singur lucru : o casă călduroasă, unde nici furtuna şi nici viscolul să nu poată intra.

Iancu nu purta armură sau platoşă. Avea pe el doar o tunică şi o haină din blană de lup. îl îmbrăţişă pe Vlad, felicitîndu-l, iar acesta îi mulţumi în fraze sobre, politicoase. Apoi, Iancu îi şopti la ureche :

— Ai ceva mai deosebit pentru mine ?

— Da... Vino !

Vlad păşea greoi în armura lui spre locul întrecerii abia sfîrşite, unde cîteva slugi curăţaseră arena de resturile de lănci rupte şi presăraseră nisip pe petele de sînge pe care zăpada deja le acoperise.

Vlad arătă cu mîna prinsă în zale :

— Ce spui despre acest vîrf ?

— Ascuţit...

— Cu treaba asta îmi căuta Dan ochii.

— Se poate dovedi ?

— Nu cred... Dar *eu* ştiu !

Iancu se mai uită o dată la vîrful ascuţit, făcu ochii roată de jur împrejur, apoi îl privi pe Vlad, murmu- rînd :

— Dacă va fi strîns cu uşa, va nega totul. Mai bine pentru tine să nu insişti... Triumful tău de astăzi este complet. Vei ajunge în paginile istoriei. Vrei să-l omori pe netrebnicul ăsta de Dan ?

— Pînă la turnir n-am intenţionat aşa ceva. Acum, însă, regret că n-am încălcat ordinul imperial, ca să termin odată povestea cu acest Dan.

Iancu îşi puse mîna pe braţul lui Vlad :

— Să-l lăsăm în pace... astăzi ! Vei avea alte ocazii, mult mai favorabile. Te rog, nu-ţi păta strălucirea victoriilor de azi.

Vlad şopti, cu o mîndrie destul de bine mascată :

-— La banchetul din seara aceasta Sigismund mă va încorona voievod al Ţării Româneşti.

În ochii lui Ianeu străluciră scîntei de bucurie, dar se stăpîni. Nici măcar nu-şi mai aşeză mina pe braţul lui Vlad. Îi spuse doar atît :

— Te voi ajuta.

— Ne vom ajuta reciproc ! răspunse Vlad.

IV

Pe mesele lungi tronau sfeşnice cu luminări aprinse. Pe ziduri ardeau făclii. Întreaga sală se scălda în lumină. Oamenii mîncau şi beau, vorbeau şi rîdeau. În fundul sălii taraful cînta încet, fără să deranjeze pe nimeni. Vlad ocupa locul de onoare de lîngă împărat. Alături şedea împărăteasa. Sub strălucirea blîndă a luminărilor şi a făcliilor nu părea atît de trecută precum în lumina nemiloasă a zilei. Ar fi fost destul de uşor să l se dea 30 de ani, în nici un caz mai mult de 35. Împăratul mînca grijuliu — bucăţi mărunte de carne şi pîine, pe care le înghiţea fără să le mestece, pentru a nu-şi trăda deplorabilele lipsuri dentare.

Apoi, Sigismund se ridică — cu greutate, ca un moşneag ce era, degeaba încerca să pară tînăr şi puternic ! — şi lovi marginea farfuriei cu cuţitul. Un trompet sună apelul. Cînd liniştea învălui sala, împăratul îi făcu semn lui Vlad să se ridice.

— Astăzi am primit un nou membru în ilustrul Ordin al Dragonilor, pe prinţul Vlad Basarab de Valahia. în calitatea Noastră de împărat al Sfîntului Imperiu roman de naţiune germană precum şi în calitate de rege al Ungariei, îl încoronez pe acest Vlad Basarab ca vo- levod al Valahiei, numită şi Ţara Românească, devenind deci şi vasal al Nostru !

Ca din neant scoase o coroană, punînd-o pe capul iui Vlad. Tot ca din neant apărură şi trei clerici de rang înalt, li unseră pe Vlad cu ulei sfinţit pe frunte şi chitară Missa Solemnis de încoronare. Îi scoaseră coroana de pe cap, o unseră şi pe aceasta, şi i-o aşeză la loc.

Vlad îşi aminti de ziua care trecuse. Nu fusese invitat la Nurnberg doar ca un simplu cavaler cu cel puţin patru generaţii de nobili în spinare, demn deci pentru a participa la un turnir. Fusese invitat pentru a fi *pus la încercare.* Şi, pare-se, trecuse cu bine examenul... Iar acum era ridicat la rangul de cavaler al Ordinului Dragonilor, încoronat domn al ţării sale, de către însuşi împăratul. Aplauze, cascade de entuziasm, rîsete vesele sub bolţile înalte ale sălii, toate acestea îl împiedicau să-şi exprime gîndurile în faţa suzeranului, aşa precum ar fi dorit să o facă. Simţi, însă, cu o nebănuită siguranţă, că toţi îl înţeleg şi fără vorbele lui.

Se aşeză la loc, în timp ce uralele, aplauzele şi trompetele mai răsunau încă sub nesfîrşitele bolţi.

Oamenii se îmbulzeau să~i cinstească norocul.

Ciocni pocalul cu toţi.

Sub zîmbetul binevoitor al lui Sigismund...

Vlad, însă, brusc, se simţi srnuls din această euforie generală. îl apucă dorul de casă. Trebuia să afle ce se întîmplase cu Ileana în toată lunga-i perioadă de absenţă.

V

Destul de bine adăpostit sub bolta ce dădea spre curtea exterioară, Vlad se uită la oamenii săi ; aceştia puseseră cioltarele şi şeile pe cai, apoi îşi aruncară pe umeri mantalele, care nu se dovediseră cu nimic utile în zilele turnirului, dar care erau atît de necesare pentru a dovedi măreţia şi bogăţia prinţului pe parcursul drumurilor sale.

Violenţa viscolului slăbise. în schimb, se porni o ploaie săcîitoare, şi

ploaia asta rece ca gheaţa se dovedea a fi mult mai păcătoasă decît orice viscol.

Vlad îşi privi oamenii. Cam puţini la număr. La un moment dat se ruşinase cînd văzuse escortele strălucitoare, pompoase ale nemţilor, francezilor, italienilor, spaniolilor. Dar şi platoşele şi armele lui erau dintre cele mai bune. Caii săi îşi dovediseră din plin calităţile. Şeile şi cioltarele nu erau cu nimic mai prejos decît ale celorlalţi. Trase concluzia : cu zece oameni bine antrenaţi şi, mai ales, devotaţi, el ar putea rezolva mult mai multe decît oricare altul cu sute de paji, scutieri şi mercenari.

Vlad ieşi de sub boltă, fără să ia seama la ploaia ca de gheaţă care-l plesnea peste faţă. în buzunar simţea însemnul Dragonilor, iar pe umăr mai păstra parcă atingerea plăcută a spadei lui Sigismund. îşi întrebă oar menii :

— Sînteţi gata ?

Căpitanul răspunse :

— Dacă Măria Ta este gata, sîntem şi noi. Dar, încotro, în graba asta ?

— Spre casă ! La Sighişoara...

VI

îşi obligă oamenii să nu-şi forţeze caii peste măsură la acest drum lung. Cunoştea tactica turcilor : cînd un cal cade mort, turcul ia calul altui călăreţ şi-şi continuă drumul pînă cînd şi inima acestuia plesneşte. Cert este că un curier de-al sultanului, prin metoda asta, poate acoperi doar în cinci zile distanţa pe care, în mod normal, ar trebui să o străbată în 12—15 zile. Vlad însă îşi instrui cu totul altfel oamenii : „Calul să fie prietenul tău ! învaţă să-l înţelegi ! învaţă-l şi pe cal să te cunoască şi să-ţi priceapă intenţiile ![44]

Vlad ordonă un popas lîngă un pîrîu, într-o poiană cu iarbă proaspătă.

— Lăsaţi caii slobozi ! le ceru el.

— Liberi de tot ! ? Oamenii părură cam îngrijoraţi.

Vlad repetă :

— Liberi de tot ! Nu vor fugi. Se vor întoarce...

Caii o porniră în galop spre a-şi ogoi setea în undele cristaline ale pîrîului. Cîţiva dintre ei se aruncară în apă, scăldîndu-se zgomotos. Alţii se mulţumeau să se tăvălească prin iarba verde şi grasă a poienii — o dată la dreapta, apoi spre stînga, poate încă o dată spi^e dreapta..., pentru ca, apoi, să se înfrupte din iarba proaspătă, de primăvară. în Ungaria fusese primăvară. Aici aproape că se instalase vara timpurie...

Caii se răspîndiră peste întreaga poiană.

După o oră, Vlad şuieră haiduceşte.

Caii se opriră din păscut, strîngîndu-se lîngă el.

Vlad se făcu a nu observa privirile admirative ale soldaţilor lui. Dădu un ordin scurt, să fie înşeuate animalele. În faţă li se aşternea un drum destul de lung.

Cînd silueta oraşului Sighişoara, cu catedrala plasată sus, pe vîrful muntelui, începu să se contureze prin ceaţa uscată — „fumul soarelui[44] — Vlad nu-şi mai putu stăpîni dorul de casă. Grăbi calul, lăsîndu-şi escorta în urmă.

Pe marginea drumului pomii dăduseră în floare, flori albe şi roz. Oile păşteau. Ţăranii răscoleau pămîntul cu sapele. Pe măsură ce se apropia,

orașul așezat pe colina de deasupra Țîrnavei MarJ se contura mai limpede — zi* ciul de incintă cu cele 14 bastioane, plasa de schele de lîngă catedrală, care se afla în renovare încă de la înce* putui secolului sau mai demult, oricum Vlad așa o apucase.

Trecu pe sub zidurile mănăstirii Sfintei Fecioare, pe uliţele Oraşului de Jos, unde locuiau breslaşii, ei nefiind acceptaţi în cetatea propriu-zisă. Ajuns sus, la Turnul Ceasului, cel mai puternic dintre cele 14 bastioane, fu oprit de către străjeri — o simplă formalitate, datoria lor fiind să cerceteze pe oricine cerea acces în Oraşul de Mai Sus. Dar nimeni nu-i ceru hîrtiile şi. nici nu-l' întrebară parola. Ştiau cine este, aşa că-şi lăsară-n jos halebardele, îriclinîndu-i-se cu devotament.

Casa masivă arăta precum o lăsase la plecare — un fel de citadelă familială. Dar, oare, se aştepta să o găsească altcumva ! ? Vlad sări sprinten din şa şi intră trîntind poarta. Un grăjdar apăru pe dată, etalînd un zîmbet care pornea parcă de la o ureche şi se termina la cealaltă, apoi însă, amintindu-şi de îndatoririle sale, deveni brusc serios şi se înclină cu respect. Apucă de dîr- logi calul plin de spume şi traversă curtea.

VII

Vlad urcă pe scară sărind cîte două trepte deodată. Se opri în faţa iatacului Ilenei, de unde se auzea scîn- cetul unui prunc. Bătu în uşă şi, fără să aştepte răspuns, intră.

Odaia era mică, dar elegant mobilată, şi cele două ferestre se răsfăţau sub razele soarelui. Ileana se odihnea într-un fotoliu. O fetişcană cu cozi lungi, cu talie zrveltă şi şolduri late spăla copilul. Aruncîndu-şi privirea peste umărul slujnicuţei, Vlad văzu un băiat, şi încă bine făcut.

Şi, încă o dată, Vlad regretă că nu-l ucisese pe Dan în turnirul de la Nurnberg.

Se întoarse grăbit spre Ileana. Era palidă, cu ochii încercănaţi, dar buzele căpătaseră un roz mai intens ca de obicei; privirea i se lumină :

— Bun venit acasă, Domnul şi Stăpînul meu !

— A fost greu ? o întrebă Vlad.

Ileana îşi scutură capul :

— Nu... Nu ca atunci cînd l-am născut pe Mircea... La început mi-a fost frică, grozavă frică... Pînă cînd moaşa m-a ajutat să mă liniştesc... Nu-i mai spuse că moaşa îi trîntise două palme îngrozitoare. În schimb, adăugă : Durerile au început sîmbătă seara, săptămîna trecută. Duminică dimineaţa, totul se gătase !

— Copil de duminică ! izbucni Vlad.

Zîmbetul Ilenei înflori :

— Nu numai atît... S-a născut şi cu căiţă pe creştet... Are şi doi dinţişori în gură ! Ileana clipi şăgalnici din ochii ei verzi-căprui : Dacă n-ai nimic împotrivă, să-l botezăm cu numele tău — *Vlad !*

— Din suflet îţi mulţumesc !

Slujnica se apropie ţinînd în braţe pruncul spălat şi înfăşat. Il sorbi din ochi pe Vlad, înainte de a aşeza pruncul la sînul mamei sale. O chema Mariela, şi privirea aruncată lui Vlad spunea ea ce spunea, pentru că, de cînd Ileana îi ceruse insistent bărbatului ei să o lase în pace din cauza

sarcinii...

Tînăra mamă îşi dezveli sînul şi pruncul începu să sugă cu rîvnă. Cu aceeaşi rîvnă, Vlad se uita la sînul

alb al nevestei sale, pe care se profila căpuşorul negricios al copilului său :

— Sinii tăi sînt mai mari ca înainte...

Femeia chicoti :

— Mult mai mari decît m-am aşteptat... Pentru bietul Mircea n-am avut lapte. Acum însă nu avem nevoie de doică. Eu sînt doica micuţului Vlad !

Se uită la Mariela, care aştepta în picioare, lîngă uşă, şi-i spuse :

— Te rog frumos, du-te repede după Mircea ! Nici el nu trebuie uitat !

— Imediat, Măria Ta ! şi fata ieşi, legănîndu-şi cu impertinenţă şoldurile.

Ileana se strîmbă, ţipînd de durere.

— Ce s-a întîmplat ?

— M-a muşcat sălbăticiunea asta mică. Crezi că are vocaţie de canibal ? Copil născut duminică, cu căiţă pe cap şi cu doi dinţi în gură...

Vlad, tot uitîndu-se la mîinile femeii sale :

— Va deveni, dacă va mai sta mult timp astfel ! Adăugă : Mi-e dor de tine !

— Şi mie de tine ! Dar nu se poate încă. încă nu sînt... aşa cum ar trebui... Ileana zîmbi legănîndu-şi copilul, care, sătul acum, îşi retrase guriţa de la sînul mamei şi se pregătea să adoarmă, mulţumit. Il întrebă pe Vlad : Cum sînt femeile din Nurnberg ?

— E cale lungă de la Nurnberg pînă aici...

Se îmbrăţişară, Ileana îi simţi buzele fierbinţi, iar lui Vlad căldura femeii i se păru mai altfel ca oricînd. Se desprinse brusc de el, întrebîndu-l cu ochii mari :

— Iartă-mă, Domnul meu, am uitat să te întreb... dar...

Ciocăniturile din uşă o întrerupseră. Aproape că ţipă :

— Cine-i ?

—■ Mariela, Stăpînă ! j

— Cu Mircea ?

— Da, Măria Ta !

— Intră, te rog !

Fetişcana intră în încăpere ţinîndu-l pe Mircea de mină.

Cînd băieţelul îl zări pe Vlad, se eliberă şi, gata-gata să se împiedice, se repezi spre acesta ţipînd şi rîzînd, cu toată bucuria unui copil de cinci anişori :

— Tăticule, tăticule... de ce ai stat departe atîta timp ?

Vlad îşi ridică de subţiori fiul spre tavan, scuturîn- du-l uşor :

— Pentru că a fost nevoie !

Cele două femei urmăreau scena vădit amuzate. Ileana se îndreptă spre slujnică :

— Pune-l în leagăn !

Cu o tandreţe cu care şi-ar fi ţinut în braţe propriul ei prunc, Mariela făcu ceea ce i se ceruse.

— Să plec ? o întrebă pe Ileana.

— Nu. Rămîi.

Fata se aşeză pe bancheta dintre leagăn şi sobă.

Vlad îi spuse soţiei sale :

— Ai vrut, parcă, să mă întrebi ceva... despre Nurn- berg ! ?

— Oh, da ! îşi puse mîinile pe umerii lui : Cum a fost ?

Vlad se îndreptă spre Mariela :

— Dă-mi taşca aceea ! De acolo !

Fata se ridică de pe bancă şi-i întinse lui Vlad geanta de piele neagră, cu o curea de trecut peste umăr. Bărbatul scoase coroana de argint, care, de fapt, nu dovedea decît participarea sa la turnir. Apoi scoase şi inelul în formă de balaur. Femeile şi copilul îi urmăreau cu atenţie fiecare gest.

— Ce semnifică inelul ăsta ?

Ileana făcu ochii cît cepele :

— Ordinul Dragonilor ! ? Tu... cavaler al Ordinului Qragonilor î ?

Vlad zîmbi, mulţumit şi mîndru de sine :

— Eu ! Io Vlad Basarab am fost acela care a câştigat toate turnirurile ele la Nurnberg. Ultimul meu adversar a fost Dan, dar l-am învins şi pe el...

Pentru a nu-şi înfricoşa nici soţia, nici fiul, şi nici amanta, nu scoase nici un cuvînt despre tentativa lui Dan de a-l ucide în turnir sau despre repetatele atacuri săvîrşite împotriva sa pe drumul de întoarcere prin Austria şi Ungaria, după cum nu-şi exprimă regretul pentru neghiobia de a nu-l fi ucis pe Dan atunci eînd acesta se afla în mijlocul arenei, lăţit pe jos, sub piciorul său de învingător. **În** schimb, cu faţa mai mult spre fiul său — băieţaşul cu păr negru, cîrlionţat şi cu ochi limpezi, strălucitori — spuse :

— împăratul Sigismimd de Luxemburg m~a încoronat voievod al Ţării Româneşti,,.

Scoase din tasca de piele toate împuternicirile pecetluite şi iscălite de împărat. Se ridică apoi, înclinîn- du-se în faţa Ilenei :

— Veţi fi salutată cu toate onorurile, stăpînă a stă- pînului din Ţara Românească şi din comitatele Amlaş şi Făgăraş, aici, în Transilvania noastră şi a lui Iancu de Hunedoara !

Îi sărută şi Marielei mina.

îşi îmbrăţişă fiul mare — Mircea, cel iămas în viaţă după ce Ileana pierduse trei sarcini.

Continuă :

— Trebuie să părăsim Sighişoara, să ne mutăm peste munţi, la Tîrgovişte..., dar încă nu ştiu cînd. Acolo, fratele meu, Alexandru, ocupă tronul, după ce a curăţat ţara de Dan al II-lea. Aş putea să-l alung pe Sandu din tron..., dar prefer să trăiesc în pace cu fratele meu. Să mai avem răbdare. Sîntem destul de tineri, toţi, Avem timp şi pentru răbdare, şi pentru aşteptare,..

Micuţul prinţ Mircea Basarab se aşează pe genunchiul iui Vlad.

— Tu îmi placi, tăticule ! spuse el cu vocea subţire, de copil, dar foarte limpede şi bine modulată : Nu pentru că ai ajuns cavaler — dracu' ştie unde şi de ce — şi nu pentru că eşti tăticul meu..., dar îmi place persoana ta !

— De unde ştie copilul toate vorbele astea ? întrebă Vlad, strîngîndu-şi fiul la piept. *

— Cred că învăţătorul face o treabă bună ! replică Ileana. Schimbă însă brusc discuţia : Să mîncăm ceva ! Mi-e foame tot timpul, acum ! Făcu un gest spre pruncul din leagăn.

Servitoarea spuse :

— Am vorbit la bucătărie... Trebuie să fie gata !

De afară se auziră zgomote — voci pătrunzătoare de bărbaţi, nechezaturi şi tropăituri de cai.

— Au ajuns şi băieţii mei ! spuse Vlad.

Mariela se ridică şi alergă spre fereastră.

—• Da... au ajuns, Măria Ta !

— Trei luni de zile am stat laolaltă cu aceşti bărbaţi de ispravă. M-am împrietenit cu toţi. Vom mînca împreună !

Ileana zise :

— De acord. Te rog, însă, un lucru : ori să-mi aducă mie mîncarea aici, sus, ori să mă ajuţi să cobor scările ca să pot sta şi eu cu voi la masă.

— Te ajut, bine-nţeles !

Mariela îi aruncă lui Vlad o privire plină de speranţe, şi spuse :

— Mă duc jos. În bucătărie şi-n pivniţă există de toate, dar nişte vorbe în plus nu strică. Mă duc să le mai spun eîte ceva...

VIII

Patru flăcăiandri, patru tineri prinţi alergau ţipînd şi rîzînd prin grădina aflată între zidurile de interior şi exterior ale cetăţii domneşti din Tîrgovişte. Trei erau fiii prinţesei Ileana, fiica lui Alexandru cel Bun din Moldova, soţia lui Vlad Dracul Basarab, cavaler al Ordinului Dragonilor. Cel de al patrulea era Ştefan, fiul ©ltei şi al lui Bogdan al II-lea din Moldova, refugiaţi, pentru moment, din ţara lor. Alergau ca nişte mînji pe sub bolţile de cărămidă, în jos, spre livezi, de unde şterpeleau mere galben-roşcate, pentru ca, apoi, să se aşeze sub zidul mînăstirii şi să le ronţăie.

Mircea Basarab, cel mai răsărit dintre ei, îi supraveghea în permanenţă pe cei doi fraţi ai săi mai mici, Vlad şi Radu, ca şi pe Ştefan.

Apoi, rîzînd şi ţipînd, aruncară cotoarele merelor în capetele călugărilor ofensaţi şi fugiră spre casa unchiului lor, Vlaicu.

Bogdan al II-lea fugise din Moldova, cu întreaga-i familie, pentru a-i lăsa pe fraţii săi să se bată pentru tron şi să se taie între ei. O lăsase însărcinată pe prinţesa Oltea exact la Sighişoara, şi, în timp ce servitoarea Ma~ riela îi veghea pe nou-născutul Vlad al Ilenei, Oltea îi dăduse viaţă lui Ştefan. Oltea era nepoata marelui Mircea, care condusese Ţara Românească de la 1386 la 1418.

Această Tîrgovişte cu zidurile grele de cărămidă, strălucitoare de parcă ar fi fost smălţuite... Bisericile... Apusurile sîngerii ale soarelui peste livezile şi podgoriile din preajma cetăţii... Ştefan avea o figură de înger cu obrajii rumeni precum merele domneşti, ochi albaştri, cînd blînzi, cînd vicleni, dar întotdeauna foarte atenţi. Lui Vlad, privirea lui Ştefan i se părea aidoma privirilor ţăranilor şi ale ciobanilor din vîrf de munte — oa-

meni potoliţi dar mereu pînditori, pregătiţi pentru orice s-ar fi întîmplat, fie bine, fie rău.

O singură dată Vlad citise în ochii lui Ştefan ură. Vlad săvîrşise o prostie copilărească, pe care Ştefan o luase drept jignire. Privirea lui Ştefan — aspră, dar nu rea ca aceea care izvora din ochii galben-verzui, de tigru, ai lui Vlad — îl puse pe gînduri pe acesta din urmă. Ura lui Ştefan era cumva blîndă, dar, pe de altă parte, foarte hotărîtă, născută, parcă, pentru totdeauna...

Despre micuţul Radu nu erau prea multe de spus. Un copilandru frumuşel şi blînd, iubit, mîngîiat, alintat de toţi, într-un cuvînt un copil frumos...

Mircea Basarab era, deja, un flăcău cu mustaţa mijită, cu musculatura în formare, purtător de arme şi armură...

Apoi, mai trecură cîteva luni pînă cînd se reîntîlniră. Vlad era pregătit, împreună cu Radu, să plece cu tatăl lor la curtea sultanului de la Adrianopole. Vlad nu se gîndea la mai mult decît la orgoliul tatălui său, atît de ostentativ afişat. Va mai trece un timp pînă cînd el să priceapă că acest orgoliu nu fusese pentru tatăl său decît o mască menită să-i ascundă frica pentru ceea ce s-ar fi putut, eventual, întîmpla la curtea sultanului.

Ştefan se prezentă cînd suita voievodului Ţării Româneşti stătea pe picior de plecare. Verii nu schimbară multe cuvinte. Nu era timp de aşa ceva. Ştefan îi dărui lui Vlad cingătoarea cu pumnalul de felul celor purtate de toţi copiii din neamul Muşatinilor. Şi Ştefan lăsă de înţeles — prin gesturi şi cuvinte nuanţate — că ştia multe, foarte multe. Bănuise, probabil, că şederea lui Vlad la turci nu va fi chiar atît de scurtă precum acesta, fratele său şi tatăl lor îşi închipuiseră.

De la această despărţire trecură opt ani pînă cînd Vlad şi Ştefan aveau să se reîntîlnească.

IX

Curtea Sultanului Murad, din Adrianopole, oraşul numit şi Edirne, putea fi luată drept un vis — grădini cu havuzuri, păsări cîntătoare, valuri de covoare peste podurile de marmură, totul scăldat în parfumul ameţitor al florilor.

Tînărul Radu Basarab fusese fascinat de ambianţă.

Vlad Basarab, supranumit deja „Drăculea[44], după tatăl său, Vlad, cavaler al Ordinului Dragonilor, se înspăi- mîntase, însă, deoarece el deslușise în toate cele din jur subînţelesuri necurate...

Doar două luni de zile Vlad a fost găzduit la Con- stantinopole, pentru ca, după acest răstimp, să fie expediat la închisoarea Egrigoz din Asia Mică, dincolo de Marea Egee. Fratele său mai tînăr fusese reţinut la curtea sultanului. în timp ce Radu se bucura aici de faima unui băiat frumos, Vlad era catalogat ca fiind „urît ca dracul[46]... Poate că de aici izvora discriminarea dintre cei doi fraţi.

La închisoarea din Egrigoz, în Anatolia, gardienii îl urau pe Vlad, la fel cum şi acesta îi ura pe ei. La curtea din Adrianopole, în schimb, Radu se juca cu copiii musulmani din harem de parcă ar fi fost fratele lor de sînge. Vlad se arăta interesat doar de Mohamed, pe atunci prinţ moştenitor — un

tînăr desfrînat, un juisor în care nici măcar turcii nu-şi puneau mari speranţe —, viitorul sultan Mohamed al II-lea Cuceritorul, de Hamza-Paşa, care, mai tîrziu, va deveni guvernator al cetăţilor turceşti de la sud şi de la nord de Dunăre, de Sainghi-Paşa, organizatorul vînătorilor, de şoimarul sultanului Murad al
II-lea, care îngrijea un număr de şoimi pe care nicicînd vreun alt suveran nu şi-ar fi putut permite să posede... dar, mai ales, îl interesa camaradul său Iskander, viitorul erou naţional al albanezilor — Skanderbeg, precum şi kurdul Ahmed Kurani, cel mai erudit şi mai apreciat dintre toţi profesorii Sublimei Porţi...

Faţă de fratele său, Radu, păstra o anumită distanţă, chiar şi după ce Vlad fusese adus înapoi de la Egrigoz la Adrianopole.

Din motive care nu i se vor clarifica lui Vlad decît după ce mulţi ani aveau a trece...

Ambii fraţi erau reţinuţi de către turci ca ostateci, asta pentru ca tatăl lor să rămînă un cuminte vasal al sultanului.

Amîndoi învăţau limba turcă. La început, Vlad se arătă a fi mai lenevos la exerciţiile atletice şi militare, dar, cînd remarcă şmecheriile lui Radu, care făcea şi pe dracu-n patru să iasă în evidenţă, începu să se străduiască, mobilizîndu-şi toate energiile pentru a se dovedi cel mai bun dintre cei buni.

Ca arcaş...

Cu halebarda, cu buzduganul, cu sabia....

Executa totul ca un robot, fără vreun interes fierbinte, din inimă pornit.

X

Marele vizir îl sfredelea pe Vlad cu privirea-i neagră. Atît de furios era, încît barba lui, de regulă bine pieptănată şi unsă cu uleiuri plăcut mirositoare, părea acum un arici cărunt aşezat sub gură.

— Viaţa ta atîrnă de un fir de borangic ! Turcul îşi scoase pe jumătate sabia din teacă. în orice moment, Stăpînitorul Lumii, Marele Sultan, poate da ordin să fii tăiat în două !

— Nu cred că aş fi săvîrşit ceva nepermis... Vlad nu se aplecă. Eticheta curţii obliga pe toţi supuşii la temenele adinei în faţa dregătorilor sus-puşi, la căderi în genunchi, la sărutarea vîrfurilor cizmelor, dar Vlad nu se înclina nici măcar în faţa unui mare vizir. Era conştient că viaţa tuturor atîrna de un pai la curiep sultanului. Orişicine, odată ajuns favorit, îşi putea încheia socotelile cu foştii duşmani, cu rivalii bănuiţi a ţinti spre funcţii şi demnităţi înalte, precum şi cu clienţii nu suficient de atenţi cu bacşişurile, haraciurile şi cu alte soiuri de cadouri...

Sabia marelui vizir fu trîntită cu un zgomot sec înapoi în teacă :

— Nu-i vorba de tine. Tu nu eşti decît un ghiaur obraznic, prost educat, urît ca dracu, dar n-ai mai mult de 14 ani, aşa că mai sperăm în tine. E vorba de escrocul de taică-tău şi de frate-tău mai mare, Mircea, cîini murdari ce sînt !

Se întîmpla în anul 1445. Cea de a patra cruciadă se declanşase. La curte se vorbea cu ură aprinsă, dar şi cu admiraţie, despre cavalerul Wallerand de Wavrin de Burgundia care, împreună cu cardinalul Francesco Con- dolmieri, conducea o flotă distrugătoare de la Marea Neagră pe

Dunăre în sus. Despre Iancu de Hunedoara tot mai auzise cîte ceva, dar despre taică-său, Vlad Dracul, nimic. Era dezamăgit, totuşi se gîndea că acesta se stăpînise din teamă pentru viaţa fiilor săi, ostateci în mijlocul săbiilor curbate.

Trecuse destul timp pînă ce Vlad află ce se întîm- plase în realitate : flotele, burgundă şi papală, asediaseră cetatea Giurgiu de pe fluviu, iar Iancu de Hunedoara împreună cu Vlad Dracul de pe uscat. Aici, pentru prima oară în istoria lor, românii folosiseră tunurile. Umplu- seră o porţiune de şanţ. cu lemne şi înălţaseră. un rug sub unul din turnuri. În acelaşi timp atacaseră zidurile cu săgeţi şi cu proiectile de tun. Turcii, la rîndul lor, turnaseră smoală arzîndă peste români, dar era prea tîrziu, focul mistuise atît galeriile din grinzi de pe vîrful zidurilor, cit şi acoperişul turnului.

Vlad Dracul nu dorea să vadă cetatea distrusă. Tatăl său, Mircea cel Bătrîn, o construise. Era solidă şi, în primul rînd, extrem de importantă. Cînd turcii se văzură într-o situaţie fără ieşire şi pretinseră, ca o condiţie a capitulării, posibilitatea de a se retrage împreună cu bunurile lor şi cu caii în Bulgaria, cei patru conducători creştini — amiralul Wallerand de Wavrin, cardinalul Francesco Condolmieri, Iancu de Hunedoara şi Vlad „Dracul[44] Basarab — consimţiră şi dădură ordinul de stingere a incendiilor.

Militarii creştini le puseră musulmanilor la dispoziţie chiar şi ambarcaţiunile lor cu zbaturi. Turcii începură, cru o grabă sufocantă, să le umple ochi cu averile lor.

Dar în faţa lui Vlad Dracul se înfăţişă un flăcău solid, masiv în armura sa, cu o mustaţă neagră bine conturată — Mircea, fiul său cel mare :

— Daţi-mi două mii de călăraşi ! Trec cu ei fluviul şi-i fac praf pe toţi turcii !

Vlad se consultă rapid cu Iancu. Acesta rînji aspru :

— Ar fi o călcare a cuvîntului... Ei, însă, de-atîtea ori au nesocotit înţelegerile cu noi şi de cîte ori n-o vor mai face... Privind spre Mircea, rînjetul i se preschimbă într-un surîs cald : Mult noroc, tînărul nostru confrate de arme. Fiţi atenţi, însă ! N-avem voie să pierdem prea mulţi oameni...

Mircea îi întoarse zîmbetul :

— li cunosc personal pe căpitani, de asemenea şi pe mulţi dintre soldaţi. Vom întocmi cu grijă planurile!

Cei doi voievozi se uitară după tînărul prinţ, cum acesta sări în şa fără ajutorul cuiva şi se îndepărtă grăbit. Vlad fusese domn al Ţării Româneşti de la 1436 pînă la 1442. Acum stăpînea de la 1443. Iancu ocupa scaunul Transilvaniei din 1441 ; dar împreună cu Nicolae de Ujlak, deoarece Iancu găsea că prima lui obligaţie în faţa ameninţărilor crescînde ale turcilor era să asigure comanda supremă a armatei ; treburile civile ale voievodului costau prea mult timp. Era foarte bine ca altcineva să le dirijeze, bineînţeles, o persoană înţeleaptă şi bine intenţionată...

Iancu grăi :

— Acest tînăr conducător va însemna pentru tine o mare bucurie, dar şi pentru mine şi pentru întregul norod ! Ce se va întîmpla însă cu Vlad şi cu Radu ? Amîn- doi sînt în mîinile turcilor...

Vlad Dracul se uită la Iancu, întristat :

— Ce putem face ? Aşa e viaţa. Dar Mircea a avut dreptate cînd mi-a spus că nici un turc nu trebuie să ajungă să povestească despre rolul meu în această campanie...

Norii de fum de deasupra cetăţii se ridicau în valuri groase, dispărînd repede sub vîntul puternic ce sufla dinspre cursul Dunării.

Mircea pleca cu corpul de oştire din apropierea oraşului, prin spatele tufişurilor şi al copacilor de pe mal — adevărate perdele arse de culorile toamnei.

— Flăcăul tău nu-i deloc prost, murmură Iancu. Face o ocolire frumoasă !

Vlad îi răspunse :

— Are şi căpitani şi locotenenţi buni lîngă el. Cu toată tinereţea lui, ştie să le vorbească oamenilor, şi toţi au prins de-acum încredere în el !

Caii de sub ei începură să se neliniştească ; rîvneau la iarba colinei, încă din belşug şi amorţită cumva sub bruma toamnei. Amîndoi săriră clin şa, chemîndu-şi slugile :

— Daţi cailor apă şi lăsaţi-i liberi să păşuneze...

Turcii îşi purtau caii lor spre mal. Acolo, animalele fură eliberate şi de poveri şi de şei. Totul era aruncat în şalupe, şi animalele fură legate unul de altul, bot la coadă.

Vlad şi Iancu observau manevra cu atenţie :

— Caii par obişnuiţi cu acest gen de transport, re-* marcă Iancu.

Vlad îi răspunse :

— Atenţie acum ! Vezi cît de liniştiţi coboară caii în apă şi-şi încep înotul ? Chiar şi armăsarii arabi, atît de nervoşi altfel... Avem şi noi de învăţat ceva dintr-asta ! îi lăsam pe oameni să înoate fiecare lîngă calul său... şi se întîmplau prea multe necazuri.

— Ar fi trebuit să mă întorc la Hunedoara în seara asta, gîndi cu voce tare Iancu. M-am răzgîndit, însă. Voi trimite un curier cu ştirile cele mai importante... Acum sîntem pe buza Dunării. Am de gînd să încep, mîine dimineaţă, un exerciţiu nou cu călăreţii mei...

Vlad adăugă :

*— Eu personal aş începe într-un ritm mai modest. Dunărea e atît de puternică, îneît poate fi periculoasă pentru începători. Nu de alta, dar nu prea avem oameni de pierdut în simple exerciţii...

Prinţul Mircea Rasarab împreună cu călăraşii săi tă~ iară drumul turcilor spre Nicopole şi-i trecură pe toţi prin ascuţişul săbiilor. Cu o singură excepţie : comandantul cetăţii Giurgiu, care, pe vremuri, îl trădase pe Mircea cel Bătrîn. Fu adus viu în faţa lui Vlad Dracul.

— îţi mai aduci aminte cum l-ai trădat pe tatăl meu ? sună întrebarea lui Vlad.

— Nu. Nu ştiu nimic despre aşa ceva.

Vlad îl privi dur pe turc drept în ochi :

— Peste puţine clipe nu va fi nevoie să-ţi mai aminteşti de nimic....

Dintre cei 2 000 de călăreţi pe care Vlad îi pusese sub comanda lui Mircea, doar unsprezece pieriră. Douăzeci şi trei fuseseră răniţi, dar se părea că toţi aveau să supravieţuiască... Călăreţii din Valahia aduseseră cu ei caii

turcilor, căruţele burduşite cu averile acestora şi mai multe sute de cadavre despuiate. Cadavrele fură aruncate în fluviu, ca să plutească în jos, pe lîngă navele înalte, papale şi burgunde, producînd astfel tot soiul de impresii asupra marinarilor ce le urmăreau cu ochii cît cepele.

Wallerand de Wavrin şi Francesco Condolmieri dădură flotelor ordin de retragere. Nici Iancu şi nici Vlad nu înţelegeau nimic. Era adevărat că sus, în munţi, începuse să ningă, dar acest fenomen, cam timpuriu pentru o toamnă normală, li se păru celor doi mai degrabă un pretext pentru retragerea flotei. Cruciada a patra fusese însă întreruptă, şi cei doi luptători creştini, dezamăgiţi, se simţiră părăsiţi atunci cînd navele mari, împinse de apă şi de vînt, dispărură în josul fluviului.

XI

La începutul lunii decembrie a anului 1447, Vlad Dracul şi fiul său Mircea fură ucişi lîngă satul Bălteni, aflat la sud de Tîrgovişte. Autorii acţiunii — cîţiva boieri care doreau, cu orice preţ, pace şi bună înţelegere cu turcii.

Vlad n-a avut cunoştinţă de tragedie decît cu vreo două luni mai tîrziu, şi de atunci, întregul său comportament luă o întorsătură radicală. De atunci nu mai participa la exerciţiile militare doar din simplu motiv că acestea ar fi necesare completării educaţiei oricărui prinţ, începu un antrenament supraomenesc, pentru a dobîndi cit mai grabnic cu putinţă forţa necesară răzbunării. Devenise atît de puternic, incit îi îngrozea pe toţi cei ce cutezau să se ia la întrecere cu el. Se răspîndise zvonul că nici măcar „acest prinţ nebun[44] nu este conştient de forţa ce o posedă.

Vlad se hotărî să scape cît se putea de repede din Adrianopole, să se reîntoarcă acasă, să ia legătura cu Iancu de Hunedoara şi să dobîndească tronul tatălui său, ocupat acum de Vladislav al II-lea, un văr de gradul doi, dar, oricum, tot un cîine murdar, şi asta deoarece aparţinea ramurei Dăneştilor...

XII

Saloanele sultanului au fost mobilate cu o somptuozitate pe care Vlad, de n-ar fi văzut-o cu propriii săi ochi, ar fi considerat-o ireală. Imediat ce primi invitaţia noului sultan Mohamed, care reuşise — pentru un timp — să-l detroneze pe taică-său, Murad al II-lea, tînărul principe bănui cam ce fierturâ se află pe foc. Pînă cînd fusese readus de la Egrigoz înapoi la Adrianopole, avusese timp să observe cum ş,e „distrase[46] Mohamed cu Radu. Toţi ştiau că tînărul Mohamed îşi dorea destul de des „variaţii[44], dar nu-i mai puţin adevărat că-şi avea şi favoriţi constanţi. Exista o duşmănie feroce între Marele Eunuc, care conducea haremul, şi Şeful Seraiului care, printre altele, avea obligaţia să procure băieţi chipeşi, pe gustul lui Mohamed.

Ca flăcău, Mohamed al II-lea, pe parcurs supranumit Cuceritorul, nu arătase vreun Interes din cale-afară de fierbinte pentru îndatoririle sale de viitor sultan. Il pasionau caii iuţi, vînătorile palpitante, pederaştii chipeşi şi, uneori, odaliscele haremului. Mulţi dintre concurenţii la conducere, ba chiar şi unele rude încercară să-l înlăture ; poate că ar fi reuşit dacă mama sa — încă tînăra favorită a lui Murad al II-lea, sultana Mara — nu l-ar fi sprijinit cu atîta iscusinţă.

Vinul era cu desăvîrşire interzis musulmanilor, ca şi limbile străine. Sultanul, însă, trăgea cu poftă la măsea, şi încă mult. Afişa aceeaşi libertate precum zeii din Olimp ; călca în picioare toate legile, *scrise pentru alţii.*

După ce, cu ajutorul mamei sale Mara şi al favoriţilor ei, îşi alungase tatăl de pe tron, la 20 sau 21 de ani ajunsese sultan. Avea deja o barbă bogată, neagră. Nasul, mare dar subţire, amintea de ciocul unui vultur. Stătea, pe jumătate ameţit, întins pe otomana îmbrăcată în brocart şi împodobită cu o mulţime de perne. Spuse :

— Sîntem acuzaţi de nerespectarea drepturilor ţărilor învecinate... Sîntem acuzaţi că le violăm graniţele, că le cucerim teritoriile şi că le transformăm supuşii în sclavi... Şi ce-i cu asta ?! Nu cumva avem şi obligaţia de a asigura condiţiile cele mai prielnice pentru fantastica dezvoltare a poporului turc ? de a întinde asupra lumii întregi suzeranitatea noastră !? Cei mari şi puternici posedă dreptul de a fi stăpînii celor slabi. Legea supremă a lumii este Forţa, iubite Vlad Drăculea ! învingătorul are întotdeauna dreptate... Au respectat, oare, romanii vreun drept al popoarelor subjugate de ei ? Ce anume au „respectat[44] Alexandru cel Mare, Traian, Atilla şi hunii, Gingis Han, Timur Lenk?! Popoarele, ca şi oa-^ menii, ca individul vreau să zic, îşi au soarta lor, predestinarea lor. Unii se nasc, trăiesc şi mor precum arbuştii la umbra copacilor maiestuoşi. Alţii aspiră **necon-** *tenii* spre înălţime şi lumină. Imperiul otoman este în plină înflorire. Vom cuceri, pas cu pas, Europa, Asia, Africa, din catedralele Franţei, ca şi din pagodele Ki- taiului vom face staule pentru caii noştri. Vom transforma mînăstirile în haremuri ! împăraţi, regi, voievozi îşi vor apleca spinările, formînd pentru mine o scară în trepte, asta de fiecare dată cînd voi dori să urc în şaua armăsarului meu...

Vlad ura agilitatea cu care Mohamed sărea în şaua calului său favorit. Era tot atît de iute şi de sprinten ca însuşi Vlad.

Mohamed continuă :

— împărătese, regine şi prinţese îmi vor spăla picioarele şi mi le vor şterge cu părul lor, dar numai după ce beii şi paşalele mele le vor fi siluit pe toate şi le vor fi smuls diademele şi perlele din plete... Surîse într-un fel care-l înfioră pe Vlad, dar, în acelaşi timp, îl şi în- dîrji.

Sultanul pălăvrăgea în continuare :

— Să nu-ţi închipui, tinere Vlad, că tot ce spun nu-s decît fantasmagorii. Ceea ce ai auzit se va realiza. Dacă nu azi — mîine. Dacă nu mîine — poimîine... Rezultatul va fi acelaşi. Noi vom cuceri lumea...

Puse mîna pe coapsa lui Vlad :

— De ce stai atît de departe...

Vlad Drăculea privi cu colţul ochilor spre acvariul în care apa proaspătă murmura ţîşnind dintr-o mică fîn- tînă. În lumina lămpilor cu ulei din spatele pereţilor de sticlă se zăreau plutind peşti desprinşi parcă din toată gama curcubeului. Dar, printre pietrele de la fundul bazinului sau în umbra plantelor subacvatice se ascundeau şi peşti bruni, gri sau negri. Din cînd în cînd, cîte unul dintre ei ţîşnea într-un atac fulgerător şi înghiţea un peştişor cu colorit de basm.

Rîzînd, tînărul sultan îşi încleştă degetele puternice pe coapsa lui Vlad

:

— Asta va fi tactica şi strategia ! Atacuri prin surprindere ! Continuă : Misiunea mea nu-i chiar atît de simplă, Vlade ! Resursele umane ale imperiului otoman sînt imense, dar nu inepuizabile. Trebuie să fac cu grijă cărţile... Dar să nu mă iau doar după felul în care cad ! Va trebui să le aranjez după voia şi nevoia mea ! În timp ce vom pregăti pe undeva vreun război, vom proclama dorinţa noastră de pace în toate direcţiile. Spre Răsărit ! Spre Apus ! Spre Miazăzi ! Spre Miazănoapte ! Pînă cînd vom cuceri Constantinopole, ultima cetate a acestor cîini necredincioşi de creştini din sud-estul Europei ! Milenarul Imperiu bizantin e muribund — de sărăcie, de endogamie, de corupţie. *Noi* le vom lua locul ! îmi voi muta reşedinţa de aici, de la Edirne, la Constantinopole. Apoi — mai departe, spre Europa ! Serbia ! Albania ! Dalmaţia ! Ţara Românească şi Moldova ! Ungaria şi Transilvania ! Austria ! Italia ! Franţa ! Germania !

Vlad gîndi : „Pălăvrăgeşti prea mult. Ori nu eşti bun politician, ori mă crezi greu de cap... ori, cine ştie, eşti un formidabil sforar politic, unul care ştie să-şi ascundă intenţiile în spatele vorbelor goale...“

Sultanul îşi ascuţi mutra de puştan cu barbă :

— Taciturnule ! Eşti pentru noi sau împotriva noastră ?

— Doresc să rămîn neutru. Deocamdată, nijărite Sultan !

— Naivităţi, din care reiese că eşti împotriva mea... „deocamdată“... Dar am să-ţi dau încă o posibilitate să elevii unul de-ai noştri...

Apucînd carafa de pe măsuţa joasă, Mohamed umplu din nou pocalele. După ce-l invită pe Vlad să bea, bău şi
«el — adînc — şi începu să umble cu degetele tremu- rînde prin pantalonii largi, turceşti ai prinţului valah.

— De ce... acum... cu mine !? Sînt socotit urît ca dracu. Frate-meu, Radu, e frumuşel...

Sultanul răspunse, cu buzele lipite de obrazul imberb al lui Vlad :

— Am nevoie de cît mai mulţi admiratori şi favoriţi... Pentru binele meu şi pentru binele Imperiului î

Vlad, scîrbit peste măsură, scoase pumnalul. Izbi cu el în sultan. înţelese însă pe loc că pierduse partida. Pumnalul se oprise într-una din coastele turcului. În timp ce-şi ridică iataganul, Mohamed urlă după ajutor. Cînd auzi alergături pe coridoare, Vlad pricepu că nu mai avea timp pentru o a doua încercare. Smjulse o draperie grea, o aruncă peste sultan şi dispăru, cu pumnalul în mîna încleştată, pe o uşă din spatele încăperii,

Reuşi să iasă din palat...

Afară, în parc...

Se căţără într-un copac, unde stătu ocrotit de frunzişul des pînă cînd garda sultanului renunţă să-l mai caute.

Apoi, se lăsă uşor pe o cracă pînă spre zidul exterior, căzu în picioare şi plecă din oraş.

Fusese îmbrăcat în straie turceşti, aşa că nimeni nu-l atacă. Nu în oraş...

XIII

Pe drumul spre casă — înspre nordul Dunării — Vlad gîndea fără încetare şi furia creştea în el din ce în ce.

Deja în prima dimineaţă de la evadarea din Adrîa- nopole, atacase şi bătuse crunt, lăsîndu-l în nesimţire, un flăcău grec sau bulgar, după care îi luase îmbrăcămintea şi calul.

Îi era teamă să nu fie luat drept turc de către populaţia antiotomană de pe acele meleaguri. îl obseda setea de răzbunare pe Vladislav al II-lea, şi el de neam din ramura Dăneştilor, omul care — probabil — uneltise asasinarea tatălui său şi a fratelui mai mare. Peste orice, însă, îi ura pe turci. Pentru ei totul avea un preţ, totul era de vînzare. Oricare pretendent la tron avea şanse, cu condiţia să-şi atragă de partea sa ienicerii şi garda personală a sultanului, promiţîndu-le războaie încă mai aducătoare de prăzi. Apoi, pretendentul trebuia să-şi lichideze fraţii şi verii, ca să rămînă fără concurenţi. Dacă nu rezolva aceste probleme suficient de repede, risca să fie el însuşi înlăturat de un altul ale cărui oferte se dovedeau a fi mai substanţiale...

În urmă cu un secol, turcii făcuseră praf Brusa, Ni- copole şi Filadelfia şi întreaga regiune Bitinia. Se aflaseră sub conducerea lui Osman. Fiul acestuia — Or- chan — deveni sultan după ce curăţă curtea de fraţii săi mai mari şi le permisese soldaţilor să prade crunt orice oraş cucerit, chiar şi capitala propriului său tată. Cînd armatele ce luptau sub steagurile fraţilor mai tineri ai lui Orchan aflară de dispoziţiile acestuia, soldaţii dezertară şi i se alăturară. Fiul lui Orchan, Soliman, ajunsese la o putere uriaşă, îi nimici pe greci şi le dădu voie soldaţilor şi negustorilor lui să-i vîndă pe greci la tîrgurile de sclavi din Asia Centrală. El încetăţeni ideea că Europa va fi uşor de cucerit. Cînd hoardele din Asia Centrală auziră ştiri de acest gen, trecură imediat de partea temutului sultan. Era cel dintîi conducător turc care cuteza să facă primul pas spre continentul european. Fratele său, Murad, îşi mută capitala la Adriano- pole. De aici porneau expediţiile de foc şi sabie prjin Macedonia, Pind, Tessalia...

Sultanul Baiazid Ilderîm şi-a ucis fratele, pe Iacob, prin sugrumare. La rîndu-i, fiul său, Musulman, îşi lichidă fratele, Ese, şi ocupă tronul. Apoi Musa, un alt frate, îi cumpără pe ieniceri şi pe spahii, îl omorî pe Musulman şi domni timp de doi ani..., pînă cînd fu şi el ucis de fratele cel mai mic, Mehmet. Dar împotriva acestui Mehmet s-a ridicat fratele său Mustafa, care, la rîndul său, căzu în laţul ordonat de Murad... Mohamed al II-lea ştiu mai bine cum să tragă sforile politice, în aşa fel încît să nu împărtăşească soarta predecesorilor săi. Cînd îi urmă lui Murad, îşi înecă toţi fraţii mai tineri şi putu rămîne liniştit pe tron, asta deoarece fratele mai mare, Aladin, fusese strangulat din ordinul tatălui, cauza constituind-o prea strînsele legături pe care fiul le întreţinea cu ienicerii.

„Scîrbavnică şi de gunoi viaţă !“ gîndea Vlad ; mîn- giie pe grumaz calul furat şi sări din şa pentru ca acesta să poată paşte liniştit într-o poiană străjuită de stînci abrupte. îi era şi lui foame — nu mîncase nimic de trei zile — ar fi căutat vreo livadă cu pomi fructiferi, dar nu îndrăznea să lase calul slobod. încă nu se obişnuise cu el şi era foarte posibil ca acesta să o ia razna.

De la distanţă se auzea mugetul unei vaci. Behăituri de oi.

O femeie cobora panta înverzită. Purta în mîini cîte o vadră. Cînd se apropie, Vlad văzu că nu era prea tî- nără. Să fi avut vreo 25 de ani... Avea

ochi mari, căprui. Ochi asiatici...

O întrebă :

— Ai o ţîră de lapte şi pentru mine ? N-am pus nimic în gură de trei zile. Pe deasupra, sînt şi lefter...

După ce-i sesiză accentul, femeia îl întrebă în româneşte :

— Cine. eşti şi de unde vii ?

Privirea ei îi insufla încredere. Răspunse: ~

— Mă cheamă Vlad..., fugit de la turci, din Adria- nopole !

— Iar eu sînt Mărioara ! Ochii îi străluceau : Hai, vino cu mine ! Ia-ţi şi calul. Locuiesc aproape de tot.

Un bordei, asta era casa Mărioarei. Ferestrele faţadei aveau cîte un gemuleţ de sticlă verzuie. Interiorul răs- pîndea un miros de curăţenie. Mărioara îi dădu să bea din laptele care încă nu se răcise, scoase şi o pîine proaspătă, tăie o felie groasă pe care o aşeză în dreptul lui, pe o masă solidă, din scînduri crude.

— Mănîncă ! îl îndemnă femeia. Eu mai am treabă pe afară. După aia mă întorc. îi aruncă o privire **c|u** coada ochiului, se întoarse şi ieşi.

Vlad nu era prea înalt, dar părea solid şi mişcările îi erau sprintene. Nările îi erau largi, faţa îngustă şi palidă, aproape gălbuie. Fruntea largă, părea a purta un cap de taur pe gîtul scurt, solid, bine prins pe umerii laţi, asupra cărora cădeau nişte plete negre şi bogate. Ochii mari, bătînd în verde de broască, sprîncene stufoase, pronunţat arcuite, genele lungi şi dese ca de femeie sănătoasă. Ştia prea bine cît de groaznic putea arăta cînd îşi înălţa sprîncenele, ochii devenindu-i şi mai ameninţători, gata să iasă din găvane şi să-l strivească pe cel din faţa lor...

Mărioara îl lăsase însă singur în casa ei...

Femeia s-a reîntors.

Iubitu-s-au noaptea întreagă.

Mărioara era prima femeie pe care el o simţise pe de-a-ntregul ca bărbat. Prin îmbrăţişările lor repetate,

simţea că se curăţă cumva de atingerile spurcate ale sultanului. -

în zori, Vlad se trezi cu părul negru al femeii revărsat pe pieptul său lat. Se strădui să n-o deranjeze, dar Mărioara se trezi, apăsată parcă de greutatea privirilor lui.

— Mai eşti lîngă mine !?

Şi trupurile lor vibrară la unison cu sufletele lor.

Apoi, cînd inimile lor încetară să mai bată nebuneşte, Mărioara îl întrebă :

— Cine eşti, de fapt? Nu mă poţi înşela, spunîn- du-mi că eşti vreun cioban din cine ştie care munţi !

— Vin din Sighişoara şi Tîrgovişte. Sînt pe drumul de întoarcere acasă.

De afară se auziră vacile mugind, se auziră oile şi caprele, găinile şi gîştele.

Femeia se dădu jos din pat. Din spate privită, părea o fetişcană. îşi trase repede pe ea o fustă şi o bluză şi se întoarse spre Vlad. Avea ochii cumva înroşiţi şi părul răvăşit :

— Alerg afară ! Atîtea' treburi mă aşteaptă. Să nu fugi — mă reîntorc !
— Tot singură !?
•— Tot singură... Şi, n-ai grijă de cal ! Eu...
Vlad nu vroia să mai doarmă, dar...
Cînd se trezi, Mărioara stătea pe marginea patului. Îi oferi o oală cu lapte proaspăt şi o felie uriaşă cu unt şi brînză pe ea. Mîncă. încercă să nu se lăcomească, convins fiind că Mărioara nu era obişnuită să mănînce pîine cu două garnituri deodată... Ori numai cu unt... Ori numai cu brînză... Ori cu o feliuţă de carne lîngă ea... Deseori, probabil, numai cu un pic de sare, că atîta-i mai rămînea în urma raidurilor turceşti prin acest cătun...
în lumina necruţătoare a dimineţii, Mărioara apărea arsă de soare şi de vînturi, aproape trecută cînd îi vedeai ridurile de la ochi... Gîtul, însă, era fin, lin arcuit, pielea pieptului semăna la culoare cu laptele pe care tocmai îl terminase de băut.
— Ai copii, Mărioară ?
— Am avut. Doi. S-au... dus...
— Soţ?
— De patru ani nu mai ştiu nimic de el.
— Turcii ! ?
— Se poate. Era foarte viteaz...
— Gospodăria e a ta ?
— A mea. Jumătate am moştenit-o de la părinţii mei, cealaltă jumătate de la socri...
Mărioara respiră adînc şi întrebă :
— încotro mergi, la drept vorbind ?
— Nu ţi-am spus în zori !? Spre casă, înapoi la Tîr- govişte !
Mărioara se aplecă şi, cu palmele ei mirosind a vacă, a oaie, a capră, mîini aspre dar pline de căldură, îi cuprinse bărbatului obrajii :
— *Cine eşti tu ?* Poţi să mă minţi, dacă vrei, dar vreun vagabond din drumurile lungi, făr' de-nceput şi fără de sfîrşit nu eşti...
Vlad îşi coborî genele lungi, feminine şi stătu o ţîră pe gînduri.
Apoi, cu o privire sălbatică, de tigru :
— Sînt prinţul Vlad Drăculea Basarab, pentru moment fugar, deoarece am săvîrşit un atac asupra tînărului sultan Mohamed al II-lea... Sînt în drum spre casă... Hainele şi calul le-am furat.
Mărioara amuţi. Vlad observă cît de suplă era în talie şi cît de frumoşi îi erau umerii.
— Crezi că..., crezi că *ei* sînt pe urmele tale ? îl întrebă.
— Sînt convins. Trebuie să trec Dunărea. E departe de aici primul vad ?
— Cunosc un drum mai scurt... Doar două ore !
— Ai nişte parale ?
Mărioara făcu o grimasă întristată, se ridică, dispăru şi se întoarse cu nişte monezi bulgăreşti şi turceşti.
— Mai mult nu am în casă...
— Sînt destui pentru o trecere !?
— Aşa cred... Dar nu sînt sigură... Iartă-mă puţin, dragul meu !

Dispăru din nou, de data asta pe scărița care ducea la lumina zilei. Vlad se hotărî să aştepte liniştit pe banca din spatele măsuței scunde.

Nu peste mult timp avu în față o Mărioară cu zâmbetul pînă la urechi, li arătă palma în care odihneau nişte monezi :

— Sînt prietenă bună cu femeia de alături. Omul ei lucrează în port şi aduce în fiecare săptămînă bani în casă. Mi i-a dat cu împrumut. Mi-a spus doar să-i dau înapoi...

— Nevasta asta îşi va primi banii îndărăt..., ba chiar cu dobîndă !

Vlad îşi făcu palma sprijin pentru piciorul Mărioarei, ca femeia să se poată sui pe cal. Cînd observă privirile lacome ale bărbatului plimbîndu-se pe pulpele ei dezgolite, îşi ridică fusta puțin mai sus.

O întrebă :

— Poți călări fără șa !?

— Sînt obişnuită cu de toate !

Vlad o lăsă pe Mărioara să-i arate drumul. Mergea pe jos, ținînd calul de dîrlogi. Pădurea era plină de par- fumuri crude sub soarele fierbinte, plină de vară şi de flori, plină de sute şi mii de furnici care roboteau în legea lor.

La marginea pădurii, lîngă mal, Vlad opri calul şi-i vorbi femeii :

— Nu vreau să mă-nsoțeşti mai departe. Merg singur. Tu ai să te întorci cu calul. E un animal bun. Fă ce crezi cu el. Ori îl vinzi, ori îl ții pe lîngă gospodărie.

După felul în care Mărioara descălecă se vedea că nu călărise prima oară. Legă calul lîngă un aluniş, se întoarse la Vlad şi-i cuprinse capul în palme :

— Cine eşti tu, de fapt !?

—- Doar nu ți-am spus totul despre mine !? Crezi că mint ! ?

— Poate...

Privirea lui Vlad căpătă ceva de fiară. Cînd se potoli, grăi cumva mai liniştit :

— Tatăl meu, Vlad, cavaler al Ordinului Dragoni- lor şi domn al Țării Româneşti a fost ucis mişeleşte toamna trecută. Laolaltă cu fratele meu, Mircea... Acum, ucigaşul lor stă pe tronul meu — o pramatie pe nume Dan al II-lea. Cu el am eu o răfuială — cît se poate de repede !

— Ai grijă de tine, Măria Ta ! Mărioara încercă să surîdă, dar buzele ii tremurau.

— în această viață nu câştigăm mai nimic prin prea multa grijă față de noi înşine...

Femeia se lipi de el :

— Dar, te implor..., întoarce-te la mine !

Vlad o mîngîie pe spate, apoi o prinse de mijloc :

— Mă voi reîntoarce cît voi putea de iute... Sau, vino tu la mine !

. — Nu se prea poate, Măria Ta... începu., să. plîngă fără hohote : Vino tu la mine ! Şi... încă ceva..., cred că-n noaptea asta am rămas grea...

Bărbatul o împinse o idee înainte. O privi lung :

— Dacă-i aşa, atunci va trebui să ştiu ! Dar, o să fie sau n-o să fie, eu

te voi regăsi !

— Vei primi veste... Acum, grăbeşte-te ! Să nu te poată ajunge nimeni. Trebuie să fug şi eu înapoi spre casă.

Vlad o ridică pe cal. Apoi, rămase nemişcat în umbra copacilor pînă cînd femeia dispăru printre perdelele înverzite ale codrului.

XIV

Ajuns la fortăreaţa de pe dealul de lîngă Dîmboviţa, lui Vlad îi fu dat să afle că Iancu de Hunedoara ar fi fost acela care ar fi ordonat ca tatăl şi fratele său să fie ucişi la Bălteni. Nu i-a crezut pe cei ce-i povesteau, i-a ascultat cu atenţie şi atît. Lucru cert, însă, era că Iancu îl sprijinea pe noul domnitor, Vladislav al II-lea. Faptul nu-i fu pe plac. Dar, a preferat să tacă în continuare. S-a hotărît să amîne orice convorbire intimă pe această temă pînă cînd va avea ocazia să stea de vorbă între patru ochi cu Iancu de Hunedoara.

Acesta, însă, trecuse Dunărea şi avea de gînd să se unească cu albanezii lui Skanderbeg împotriva turcilor. Vlad ar fi dorit să participe şi el la expediţie, dar nu avea încă o armată organizată. în locul său, Vladislav al II-lea, văr şi duşman deopotrivă, plecă de la Tîrgovişte cu o armie alcătuită din 4 000 de arcaşi, cărora li se alăturară 3 000 de călăreţi moldoveni.

Vlad profită de ocazie şi se făcu voievod al Ţării Româneşti. iVvea doar 17 ani, dar a fost bine primit atît din partea boierilor, cit şi de către soldaţi. N-a decretat legi noi, n-a luat măsuri personale. S-a mulţumit să observe cu atenţie evoluţia situaţiei din alte părţi ale lumii — mai ales cursul bătăliilor din sudul şi sud-estul Dunării. .....

Prin zilele de 17—19 octombrie 1448 s-a desfăşurat bătălia de la Kossovo. La dispoziţia lui Iancu de Hunedoara s-au aflat *22* 000 de oameni, dar albanezii n-au reuşit să ajungă la locul luptei înainte de atacul otoman. Iancu suferi una dintre puţinele sale înfrîngeri — dar* una distrugătoare — şi se salvă refugiindu-se în nordul Dunării.

Vlad renunţă la domnie cînd auzi că Vladislav al II-lea se afla pe drumul de întoarcere. Trecu munţii, călare, prin Transilvania spre Moldova.

XV

Opt ani trecuseră de cînd Vlad îl văzuse pe Ştefan ultima oară. Ştefan avea 18. Pe faţa lui rotundă, de motan, se lăfăia o mustaţă blondă. Vlad număra 19 ani, dar părea coşcovit şi mîncat de timp precum o veche icoană. Ştefan i se adresă cu „Măria Ta“, deoarece Vlad fusese domnitorul Ţării Româneşti în octombrie 1448.

Prinţesa Oltea apăru ca un spiriduş blînd, îl mîn- gîie ca-n timpul copilăriei de la Tîrgovişte, şi Vlad simţi tentaţia de a-i povesti despre Mărioara. Apoi veni tatăl lui Ştefan, Bogdan — scund, dar plin de forţă, numai muşchi şi oase, cu mîinile păstrînd adînc imprimate urmele mînerelor de sabie şi buzdugan. Bău în sănătatea băieţilor pocale mari cu vin, vin îndulcit cu miere, un vin ales, rezervat prietenilor de inimă, la ceasuri de adinei mărturisiri. Slugile — ţigani — umblau tăcute pe lîngă mese, avîncl grijă să nu le lipsească nimic oaspeţilor. Vlad se hotărî să nu se destăinuiască nimănui. Cînd va veni Mărioara pe meleagurile munteneşti — dacă va veni — atunci... Mai devreme, însă, nu ! Voievodul Bogdan se uita

la tinerii prinţi moştenitori cu privirea bună a tatălui său, Alexandru, spunîndu-le tainic că-i tare bucuros să-i vadă împreună din nou, implorîndu-i să se aibă ca fraţi în cel mai înalt sens al cuvîntului, aşa cum membrii familiei Basarabilor n-au ştiut nicicînd să fie cu fraţii lor de sînge.

Apoi, Bogdan îi lăsă singuri. Lui Vlad i se părea foarte ciudat să aibă, în sfîrşit, un frate adevărat şi nu numai un tovarăş de joacă..., cu atît mai ciudat cu cît avea un frate de trup, din aceiaşi părinţi, Radu, ostatec la turci.

Totul i se părea ciudat... Dar aceasta era una dintre puţinele seri din viaţa sa cînd se simţea cu adevărat acasă. Vinul îndulcit îi încălzi inima. Vlad şi cu Ştefan îşi jurară să se ajute reciproc în treburile domniei. Tatăl lui Vlad dispăruse. Pe tronul Ţării Româneşti stă vărul Vladislav.

XVI

Zi de iarnă. Biserica domnească din Roman. Anul 1450. Bogdan Vodă le-a poruncit lui Ştefan şi lui Vlad să asiste la slujbă. Asta deoarece lancu de Hunedoara era pe drum şi putea să pice din moment în moment.

Clopotele se tînguiau pătrunzător.

De la mînăstirile din jur răzbeau bătăi de toacă.

Cei doi veri buni — Vlad şi Ştefan — ajunseră la biserică înveliţi în blănuri de lup, altfel n-ar fi rezistat asalturilor valurilor de aer Îngheţat care se prăvăleau de dinspre munţi.

Vlad se înclină adine în faţa înaltului cruciat, stăpî- nitor al Ungariei şi voievod al Transilvaniei — lancu de Hunedoara, despre ai cărui ochi se spunea că puteau cuprinde dintr-o dată orice detaliu, fie el cît de neînsemnat, pe cîmpurile de bătălie. Se mişca greoi, dar sigur pe trupul său, asemenea unui baci de stînă.

Cînd părăsiră lăcaşul de închinăciune, inspirînd cu nesaţ aerul rece pentru a-şi alunga din nări mirosul de tămîie şi de luminări, lancu îşi aşează dreapta pe umărul lui Vlad, o mînă grea, ce-ar fi putut ucide un bou ; semnul părea o înnobilare.

Vlad nu se îndoi sub forţa apăsării. Se întoarse, drept ca stejarul, spre lancu, luptătorul renumit pornit pe drumul bătrîneţei.

— La fel l-aţi onorat, Măria Ta, şi pe tatăl meu înainte de a fi decapitat ?

Furia mocnită a lui lancu se potoli repede. Spuse :

— Ai o mutră de diavol înţelept şi aceeaşi privire străpungătoare pe care o avea taică-tău. Ne vom întîlni deseară, noi doi !

Şi cu aceste cuvinte se îndepărtă cu paşi mari, cu armura zăngănind, cu panaşele coifului fluturînd în vîntul ce purta, acum, fulgi de zăpadă. În faţa clopotniţei îşi făcu semnul crucii — pentru a da mulţimii impresia de religiozitate poate, poate pentru a se elibera de amprenta privirii lui Vlad, despre care curtenii sultanului şi chiar sultanul însuşi afirmau că degajă forţe supranaturale.

în faptul serii, lancu îl invită pe Vlad în odaia lui din cetate. Fără armură, fără coif, apărea cu totul altfel. Ca un ţăran de la munte, deghizat, cumva ca un dac veritabil, simplu dar făcut pentru războaie.

Cu nonşalanţa unui veritabil domnitor ce era — refuzase titulatura de rege — ordonă servitorilor să aducă vin. Apoi, îi expedie. Turnă cu mîna lui vin negru în pocale.

Ciocniră.

Apoi, Iancu îl întrebă pe Vlad :

— Vrei să fii general în armata mea ?

— Mulţumesc pentru încredere, dar sînt prea tînăr...

— Vîrsta unui conducător de oşti nu se socoteşte după calendar. Ştii cîţi ani aveam eu cînd am început să conduc corpuri de oaste !?

— Cunosc... Altceva vreau să întreb pe Măria Ta : ce-ai făcut cu tatăl şi cu fratele meu cît eu am fost os- tatec la turci ?

Vlad se obişnuise ca, în general, oamenii să-şi plece ochii sub privirea sa de tigru. Iancu, însă, n-o făcu. Nici măcar nu clipi. Îi răspunse atît de calm, de parcă ar fi fost Bogdan al II-lea sau vărul său, Ştefan :

— Vreau să fiu cinstit cu tine, cum aş fi cu copilul meu. Cinstit şi deschis am fost şi cu tatăl tău. Nu ştiu dacă ai ştiinţă că primul meu tratat pe care l-am semnat în calitate de voievod al Transilvaniei a fost cu tatăl tău, Vlad Dracul. Vorbeam aceeaşi limbă, eram de-ace- loşi neam. Să ţii bine minte un lucru : la Bălteni, unde au fost tăiaţi cei doi, eu nu am fost de faţă ! A durat cîteva săptămîni pînă să aflu despre această mişelie !

Vlad scruta faţa lată, ridată, de ţăran, a acestui experimentat luptător ; nici gînd să simtă pentru el devotamentul unui fiu. Nu dorea şi nici nu putea... în schimb, începu să-l invadeze un sentiment mult mai cald şi mai profund.

— La Bălteni a acţionat Vladislav Dan..., murmură Iancu.

Vlad îl întrebă :

— Măria Ta, clacă ai fi fost de faţă... ce s-ar fi întâmplat ?

Iancu se ridică brusc, cu pocalul în mină, aruncînd o privire periculos ele pătrunzătoare prin ochii mijiţi :

— Să ţii bine minte că Iancu de Hunedoara nu uită trădările şi alte ticăloşii, după cum niciodată nu uită dovezile de prietenie şi de cinste. Nu-i deloc adevărat că tatăl tău m-ar fi prins cîncl am fost forţat să mă retrag după eşecul de la Vama, în 1444. Pentru că, de fapt, el m-a salvat.

— Am destule de discutat cu boierii — nu numai la Tîrgovişte !

Iancu, aşezîndu-se pe scaun :

— Simt că pot vorbi cu tine mai deschis decît aş putea-o face cu propriii mei copii. Este adevărat că am fost ales guvernatorul Ungariei, dar am rămas şi voievodul Transilvaniei. Fac tot ce-mi stă în putinţă pentru a ajuta la apărarea Ţării Româneşti şi a Moldovei. Uneori îmi face impresia că sînt singurul apărător al creştinătăţii, singur cu mica mea armată împotriva puhoiului otoman. Această creştinătate nu mi-a procurat decît dezamăgiri, aşa că iată-mă îmbătrînit înainte de vreme, amărît, dar... Voi continua să apăr creştinătatea, pentru că am încredere în ea... Armata este a mea. Plătesc solda oamenilor din veniturile mele din Transilvania. Transilvania este moştenirea mea. Acolo, românii, maghiarii, secuii, saşii sînt de partea mea !

Se ridică brusc, arătând cu cincisprezece ani mai tânăr :

— Din generaţie în generaţie castelul din Hunedoara aparţine familiei mele. Acum o transform într-o cetate puternică, adevărată. Va fi reşedinţa mea. Dacă bunul Dumnezeu şi sănătatea mă vor ajuta, în doi ani de zile lucrările de lărgire şi consolidare se vor termina. Atunci, tu vei fi primul

meu musafir ; sala nobiliară va fi mare <jît o catedrală !

Ciocni cu Vlad şi vorbi mai departe :

— Şi tu ai fost stăpîn în ţara ta..., mă rog, pentru cîteva săptămîni numai, dar ai fost. însă, în primul rînd contează faptul că ai stat în preajma tatălui tău vreme de mai mulţi ani. Cred că mă poţi înţelege. Tu, tinere Drăculea, care-l sfredeleşti acum, cu privirile pe moş Iancu, cu ochii ăştia de femeie frumoasă, deşteaptă şi rea ! Am de gînd să mă retrag de la conducerea Ungariei ăsteia blestemate. Budapesta geme de intrigi. Marii baroni, ca Garai, Czilaky, Lasonczy, Cilii au format o alianţă. Par invidioşi că puterea mea, a „valahului[14], este mai mare decît a lor. Din alianţă face parte şi Gheorghe Brancovici din Serbia, asta deoarece *el* a dorit să fie ales guvernator al Ungariei... M-am săturat pînă peste cap. înţelegi, băiatule ? Pe vremuri eu aveam ultimul cuvînt în Dietă. Acum nimeni nu mă mai ascultă. Din aceste motive vreau să mă retrag. Să aleagă ei pe cine vor dori ca şef al statului. Eu, însă, rămîn conducătorul oştirii. Armata este ele partea mea. Cu această armată am anihilat pe cei 80 000 de oameni ai lui Sehabedin la Ialomiţa ; era în 1442, tu nu aveai decît 11 ani... De atunci am declanşat şirul de campanii pentru cauza creştinătăţii... Din 1443 pînă-n 1444 am condus „campania cea lungă[44], împreună cu tatăl tău ; aveam 35 000 de luptători. Am cucerit Nişul, Sofia şi am înaintat pînă la Zla- tiţa. I-am zdrobit pe turci în şase bătălii de cîmp şi am făcut tocană din armatele paselor Isac, Turachan, Ba- laban şi Mohamet de Brusa. în anul 1444, am încheiat — împotriva turcilor dar şi a duşmanilor interni — un pact de înţelegere şi de ajutor reciproc cu regele Ştefan Toma din Bosnia... în luna iulie a aceluiaşi an turcii au cerut un armistiţiu cu durata de 10 ani... Acest diavol ipocrit de Murad al II-lea a promis să nu se mai ames-

tece în afacerile interne ale Ţării Româneşti, daqă aceaşfca îşi va plăti regulat tributul... Între timp, liftele păgîne au început să se pregătească de un nou război, şi au făcut-o ca niciodată pînă atunci, bănuiesc. În ziua de 20 septembrie, cei 7 000 de români ai mei au trecut Dunărea la Kladova, împreună cu ungurii regelui Vla- dimir. Am cucerit un şir de oraşe şi cetăţi. Pe 9 noiembrie am ajuns la Varna. între timp, flota genoveză îi ajutase pe turci să-şi transporte o armată din Asia în Europa ! Blestemaţii aceştia de italieni, care au tupeul să-şi mai zică şi creştini !!! Suflete de afacerişti şi de trădători... Dacă imberbul ăsta stupid de Vladimir Jagelo al Poloniei mi-ar fi ascultat sfaturile, bătălia n-ar fi luat întorsătura pe care a luat-o. Fratele tău, Mircea, ştia deja cum se conduce o armată, oştenii lui îşi făceau datoria cum nu se poate mai bine, şi asta din mai multe motive : era tînăr şi chipeş, un călăreţ formidabil, un neîntrecut luptător cu spada şi cu lancea, pe deasupra ştia cum să vorbească cu oamenii, făcîndu-se înţeles, respectat şi iubit... Cei 160 000 de turci se aflau sub conducerea personală a lui Murad al II-lea. Regele Vladislav a pierit, iar lucrurile s-au încurcat într-un asemenea hal, încît am considerat că o retragere şi numai o retragere ne-ar fi putut salva de la o înfrîngere totală...

Iancu ridică pocalul, bău, apoi, cu un gest încet, perfect controlat, încît îl miră pe Vlad, puse cupa grea, de argint, pe masă. Continuă :

— Atunci a intrat în joc tatăl tău şi m-a salvat... Pentru cauza creştinătăţii întregi. Tot pentru creştinătate am ordonat ca o parte din armata mea să ocupe Tîrgovişte îndată ce sultanul l-a chemat pe tatăl tău, şi tronul Valahiei a rămas gol. Acolo l-am aşezat pe unul dintre cei mai pricepuţi sfetnici ai mei. Pentru ce !? Da, pentru că, pe vremuri, întreaga Europă mă numea „Domnitorul românilor[4]* şi „Luptătorul cel mai viteaz al creştinătăţii[44]... Cu aceeaşi armată voi apăra şi pe viitor ţările noastre. „înălţissim-[44]ii şi prea „nobilissim[44]-ii nobili se vor dondăni în continuare — pricepi ?

— Trage-i în ţeapă, Măria Ta ! Sau taie-i în două de la mijloc, cum fac turcii.

Iancu îl privi posomorit pe sub sprîncenele stufoase :

— Mai bine o simplă decapitare... Nu-mi place să văd şi să aud oameni zbătîndu-se în braţele unei morţi lente.

— Tîlharii trebuie ucişi încetul cu încetul ! se opuse Vlad. Să simtă...

Iancu îi răspunse :

— Nu contează cum mor secăturile, totul este să scapi de ele.

Continuă :

— Oştenii români sînt de partea mea. Cei unguri — la fel. Şi ei sînt ca nişte fiare în luptă. Toţi au înţeles că dacă-mi ascultă cu sfinţenie ordinele, victoria e de partea noastră, oricît de superiori numericeşte ne-ar fi ceilalţi.

Vlad se uita la ridurile care brăzdau faţa lui Iancu. Acesta nu era epuizat nici de campaniile de război, nici de călătoria lungă pe care o făcuse, după cum nici cheful serii nu-l marcase. Părea trecut din cauza problemelor politice ce-i stăteau pe cap şi pe care nu ştia împreună cu cine anume să le rezolve.

„Decebal !“ gîndi Vlad şi spuse :

— Trebuie să continuăm lupta. Eu îl am pe Bogdan de partea mea. Şi

pe Ştefan...

Iancu adăugă :

— Iar eu pe dregătorul Czupor, cel pe care poporul îl numeşte Ciubăr Vodă... Repet întrebarea : Vrei să fii generalul meu ?

— Acum o oră am ezitat. Mă simţeam prea tînăr. Oare am băut prea mult ? Sînt cumva beat, Măria Ta ! ?

— Nicidecum. Vorbeşti limpede şi logic, şi privirea ta periculoasă de fiară e pătrunzătoare ca întotdeauna, îţi tremură mîinile ?

Vlad îşi întinse braţele :

— Tremură ?

— Nu.

— Atunci... Accept să fiu general în armata Măriei Tale, Iancu de Hunedoara !

Ciocniră pocalele. Băură.

Apoi, Vlad se retrase în tihna odăii lui bine încălzite.

XVII

Vlad se gîndea mereu la Mărioara, dar clulcele-i gînd îi era întrerupt din ce în ce mai des de o groază de alte treburi.

în anul 6958 de la crearea lumii sau 1450, după calendarul gregorian, pe ziua de 11 februarie, Vlad, împreună cu vărul său, Ştefan Muşat, asistă, în cetatea domnească de la Roman, la redactarea şi iscălirea de către Bogdan al II4ea şi Iancu de Hunedoara a unui tratat de ajutor reciproc ; documentul fu confirmat prin semnăturile lui Duma Braievici, Canea Iulici şi a încă unsprezece înalţi dregători, toţi purtînd titulatura de *pan,* adică „înalt domn“ în limba polonă.

Cînd *panii* părăsiră sala, Bogdan, rămas singur cu Iancu, cu Ştefan şi cu Vlad, îşi aşează dreapta pe document şi gîndi cu voce tare :

— Oare cît valorează acest pergament pentru domnii care ne-au confirmat semnăturile ?

— Totul depinde de forţa noastră, răspunse Iancu.

Bogdan aprobă, dînd din cap. Apoi, ambii voievozi se uitară îndelung la cei doi tineri prinţi.

— Polonezii se vor înfuria pînă la demenţă îndată ce vor afla un cuvînt despre înţelegerea noastră, spuse Bogdan. Şi, dacă n-o vor face din propria pornire interioară, îi va ajuta Alexăndrel. Ăsta-i gata să-şi vîndă şi sufletul, numai să primească tronul Moldovei înapoi. În orice caz, el nu va uita înfrîngerea de la Tămăşeni, din octombrie. Poate că fratele meu vitreg nu e nebun de-adevăratelea, cum afirmă unii, dar redus şi plin de sine este cu prisosinţă... Oricum, pe mine nu mă poate înghiţi, deoarece el este fiul legitim al lui Alexandru cel Bun, pe cînd eu nu-s altceva decît un copil din flori. Boierii sînt de partea lui, poporul nu — şi acest fapt constituie *un* motiv ca polonezii să-l vrea pe el pe tron, şi nu pe mine. în afară de asta, şi el, ca şi polonezii, care sînt în stare să demonstreze fanatism atunci cînd moravurile altora slujesc propriile lor scopuri politice, pun mare preţ pe faptul că el e născut legitim, pe cînd eu sînt doar un..., în fine...

Vlacl se întrebă dacă Mărioara îi născuse un prunc. Dacă da, copilul ar trebui să aibă acum, doi ani. Femeia ar fi dat un semn de viaţă... Dar... poate

da, poate nu... Va trebui să se repeadă în sudul Dunării, să afle ce-i cu Mărioara.

Discuţia celor doi domnitori îi cîştigă din nou interesul.

Iancu spuse :

— Aici, în Moldova, domnitorii se schimbă prea des. Pentru ţară nu e bine. Se creează o adevărată harababură în comerţ, meşteşuguri, agricultură, în viaţa culturală şi religioasă. Nimeni nu mai are curajul să întreprindă ceva cu gîndul la viitor... Nici măcar să-şi ridice o casă... „Mai bine să mîncăm şi să bem tot ce avem astăzi, că mîine vin turcii sau tătarii sau polonezii şi ne

fură agoniseala[44], uite-aşa gîndeşc oamenii. Alexandru cel Bun a stăpînit timp îndelungat — de la 1400 la 1432 —, iar ţara şi poporul au înflorit. Iliaş a stat în scaun 11 ani, inclusiv perioadele în care a domnit împreună cu Ştefan. Totul a mers din ce în ce mai bine. Şi Ştefan a domnit destul, de la 1442 pînă-n 1447, tot spre binele ţării. Apoi, însă, roata „norocului[44] şi a nenorocirilor a început să se învîrtească din ce în ce mai repede ! Petru al II-lea din iulie pînă-n septembrie 1447. După el, pînă-n februarie 1448, Roman al II-lea. Jos cu el, sus cu Petru, pînă în martie 1449, şi, după acesta, Alexăndrel, pînă-n octombrie anul trecut.

Vlad şi Ştefan îşi aţintiră privirile spre Bogdan, care spuse :

— Dacă bunul Dumnezeu va fi de partea mea, voi pune capăt acestei dezordini, iar norodul îşi va recăpăta încrederea, muncind nu numai pentru ziua de azi, ci şi pentru cea de mîine.

Iancu adăugă şoptit :

— În primul rînd, trebuie înlăturate ameninţările polonezilor şi ale lui Alexăndrel.

— Cam cînd ar putea declanşa aceştia un atac serios ? Acum, nu cred. Iarna e prea aspră.

— Nici eu nu cred că vor face-o acum. Dar, după mai, iunie, nu mai poţi fi sigur de nimic.

Bogdan ridică pergamentul, întrebînd :

— Pe ce ajutor pot conta ?

Iancu îşi aşează pe masă pumnii lui uriaşi, ca două buzdugane. Vorbi la fel de încet :

— Pe cît de mult îmi va sta în puteri. Nici poziţia mea nu e prea sigură. După eşecul nenorocit de la Kossovo, din toamna trecută, tîlharul de Gheorghe Bran- covici al Serbiei m-a prins şi m-a băgat sub lacăt, după cum prea bine ştiţi. Ungaria a trebuit să dea mult aur şi să facă o mulţime de promisiuni ca să fiu eliberat.

Dar, pentru întreaga creştinătate, e mai bine că s-a în- tîmplat astfel. Imediat ce am scăpat din cetatea de la Semandria, m-am năpustit împotriva lui Brancovici. L-am dat gata şi am luat înapoi aurul, ba încă îndoit... Acum mă aştept la o acţiune de răzbunare, pentru că sîrbilor nu le este pe plac eşecul...

— Idioţii ! izbucni Bogdan. **În** timp ce noi, creştinii, **ne** mîncăm între noi, turcii acumulează avantaj dupiă avantaj. **În** final, s-ar putea ca turcii să ne înghită pe toţi ! ! !

Iancu aprobă :

— Vorbele Măriei Tale de acum sînt vorbele pe care le-am repetat eu însumi de nu ştiu cîte ori, pînă cînd mi-au lăsat un gust leşios pe limbă. Le-am scris — pînă mîna mi-a amorţit — suveranilor din Franţa, Italia, din Europa întreagă. Acestor domni, care nu înţeleg nimic — ori s-au tîmpit din cauza bolilor lumeşti şi a endogamiei, ori, scurt pe doi, ne sînt răuvoitori ! ? Noi stăm aici, pe pragul dintre barbarie şi civilizaţie, ca nişte cîini de veghe, dar trebuie oare să o facem singuri ? Pînă cînd vom pieri pînă la ultimul ?

Ridică pocalul şi bău cu sete, aşa cum nu făcea de obicei.

Continuă :

— Uneori, cînd stau în pat, pradă insomniilor sau coşmarurilor, îmi imaginez o situaţie execrabilă : nu cumva aceşti ultrarafinaţi, nemaipomenit

de culţi şi tot pe-atît de degeneraţi domni ai vestului Europei visează, în secret, o regenerare miraculoasă prin întoarcerea la barbarie ?

Puse la loc pocalul, glăsuind mai departe :

— Dar, înapoi la treburile noastre urgente : pe ce ajutor din partea mea te poţi baza ? Ţi-am spus deja că propria mea situaţie ar putea deveni oarecum precară. Dar, din cei 2 000 de călăreţi pe care i-am adus aici nu iau înapoi decît 100. Restul să rămînă aici, la dispoziţia Măriei Tale. Şi, încă ceva : imediat ce — şi *dacă !* -— Alexăndrel va începe să se agite cu ajutorul polonezilor, tătarilor sau al oricui altcuiva, dă-mi de ştire, iute. Chiar dacă se va întîmpla ceva la graniţa Ungariei cu Serbia, cîteva mii de transilvăneni tot vor putea porni imediat spre voi !

Şi, din nou, Vlad uită de Mărioara. Nu pomi spre sudul Dunării.

Se aşeză, împreună cu voievodul Bogdan al II-lea şi cu prinţul moştenitor Ştefan, în cetatea de scaun a Sucevei, pentru a se afla cît mai aproape de bănuitul drum al polonezilor spre inima Moldovei.

XVIII

Nu mai tîrziu de luna august a anului 1450, Alexăndrel, pretendentul la tron, declanşă atacul. Dădu permisiunea trupelor sale, compuse din polonezi, tătari şi din cîteva pîlcuri de oaste ale boierilor moldoveni ostili lui Bogdan al II-lea, să ardă şi să jefuiască Rădăuţiul şi un şir nenorocit de tîrguri şi de sate.

La Suceava, Roman şi Iaşi nu a reuşit să ajungă însă. Cetăţile erau prea bine întărite şi garnizoanele excelent pregătite de către Bogdan, Ştefan şi Vlad.

Cei trei au instruit şi cîţiva „renegaţi[44] fideli, care au dat de ştire invadatorilor că Bogdan se retrage spre sud, împreună cu nişte resturi jalnice ale armatei sale. Polonezii ştiau din alte surse că, la Suceava, Roman şi Iaşi, majoritatea boierilor jinduiau după „alte vremuri[44], aş- teptîndu-l pe Alexăndrel. Însă, ceea ce ei nu aflaseră era că Bogdan reuşise să-şi organizeze o armată populară. Ţăranii şi ciobanii pîndeau — tăcuţi ca fiarele de codru — drumurile pe care trebuiau să se ivească polonezii şi tătarii. Bogdan se hotărî să poarte bătălia într-o pădure din apropierea satului Crasna, de lângă Vaslui, ordonîndu-le căpitanilor săi să-şi ţină oamenii la o oarecare distanţă, pentru a se putea replia în funcţie de modificările ce ar fi putut surveni în planurile invadatorilor.

Polonezii, însă, atacară după cum fusese prevăzut.

Tătarii rămaseră „cuminţi[44] dincolo de graniţele Moldovei.

Bogdan le spuse lui Vlad şi lui Ştefan :

— Cînd noi, cu armatele noastre mici, ne ascundem prin codri, duşmanul nu mai deosebeşte luptătorii, de copaci...

Frunzişul verde şi strălucirea galben-verzuie a soarelui printre umbrele copacilor...

Bogdan îi invită la el pe căpitanii săi, împreună cu Ştefan şi cu Vlad. Acestuia din urmă îi dădu comanda cavaleriei transilvănene. Lui Ştefan îi încredinţă cavaleria moldavă, împreună cu pedestrimea.

Ziua de 5 septembrie 1450...

Cei doi tineri prinţi porniră fiecare în direcţiile dinainte stabilite. Oştenii, recunoscîndu-i, începură să-i ovaţioneze, dar ei le curmară entuziasmul :

— Terminaţi odată, pentru numele lui Dumnezeu ! ! t Trebuie să umblăm ca nişte năluci prin acest codru !

Trupele regulate, ca şi gărzile auxiliare, încălecară nişte cai ţărăneşti — mici, dar foarte iuţi şi rezistenţi. Bogdan, fiul său — Ştefan şi Vlad, care mai tîrziu va fi poreclit Ţepeş — observau mulţumiţi cum se purtau oamenii cu caii lor, îi mîngîiau, iar animalele se îmblânzeau precum dulăii devotaţi stăpînilor, mestecând iarba sau ovăzul din palmele bărbaţilor.

Bogdan spuse :

— Să nu uitaţi, băieţi : o armată de acest fel este de zece ori mai valoroasă decît oricare alta compusă din mercenari.

— Vom vedea, cînd vor veni polonezii ! răspunse Vlad.

Ştefan se mulţumi să rămînă tăcut.

XIX

Polonezii veniră şi fură bătuţi cum nu li se mai în- tîmplase niciodată pînă atunci. Oştenii lui Bogdan şi ai lui Iancu reuşiră să pună mîna pe nişte boieri moldoveni care-i însoţiseră pe polonezi. La căderea serii, românii se retraseră la adăpostul pădurii, unde nimeni n-ar fi avut curajul să-i urmărească. A doua zi, la răsăritul soarelui, după o sfîntă odihnă, românii atacară din nou. Măiestria lui Bogdan în a conduce oastea constituia pentru Vlad şi Ştefan o lecţie formidabilă. Polonezii rămaşi în viaţă începură să fugă disperaţi. Acum, Bogdan regretă că nu oprise un pîlc de călăreţi odihniţi care să-i urmărească pe invadatori.

După bătălie, Vlad se simţi cu mult mai matur decît fusese cu două zile înainte. Sufletul său era acum al unui bărbat de 30 de ani, şi nu de 19 doar. Alexăndrel spălase putina mai repede decît toţi, „ca o vulpe cu foc sub coadă[46], gîndi Vlad.

Apoi, ostaşii lui Iancu se încolonară spre trecătorile dintre munţi. Bogdan plecă în galop spre Suceava, însoţit de o gardă redusă numeric.

Vlad şi Ştefan îl urmau mai pe-ndelete.

— Crezi că vom avea linişte cle-acum încolo ? întrebă Ştefan.

Vlad îi răspunse.

— *Noi* nu vom avea niciodată linişte... Cel puţin atîta timp cît vom trăi !

Ştefan îi aruncă o privire din adîncul ochilor săi albaştri.

— Aş vrea să te înşeli, spuse el. Teamă mi-e, însă, că ai dreptate...

Cei doi tineri scrutau jur-împre jurul. Mirosea a toamnă. Turme de vaci şi de oi păşteau pe dealuri, recolta fusese deja adăpostită în hambare, copacii se-mbră- caseră în mantii ruginii.

Mai multe nu aveau a-şi spune. Înaintau tăcuţi spre Suceava, unde doamna ©ltea îi aştepta cu o mîngîiere caldă.

XX

În ziua de 17 octombrie 1451, Ştefan sosi la Suceava; Vlad nu-l văzuse niciodată atît de agitat, cu privirile pierdute.

—- L-au ucis pe tata, lîngă Reuşeni !

— Cine ?

— Frate-său, unchiul meu, Petru Aron, ajutat de boierii care l-au sprijinit anul trecut pe Alexăndrel...

Vlad rămase o clipă pe gînduri. Apoi întrebă :

— Ce ne facem acum ? Sînt cam dezorientat. Petru Aron mi se pare un duşman la care nu ne gîndeam.

— Eu, cel puţin, trebuie să fug de aici.

Vlad îi răspuse precipitat :

— Vino cu mine peste munţi, în Transilvania ! Vom locui împreună în casa tatălui meu, de la Sighişoara !

Il privi emoţionat pe Ştefan, adăugind ; lată-ne pe amândoi orfani de tată...

Ştefan îi strînse mina peste masă :

— Dar ţările noastre nu sînt încă pierdute !

Şi iarăşi, Vlad uită de Mărioara.

XXI

Contrar propriei sale voinţe, dar presat de Dieta maghiară, lancu de Hunedoara încheie un armistiţiu pe trei ani cu Imperiul Otoman. Turcii se obligară să nu mai atace Ţara Românească, Transilvania, Serbia, Ungaria şi Raguza, de asemenea, să nu mai ridice fortificaţii pe malurile Dunării. Ţării Româneşti îi fu garantată autonomia, cu condiţia să-şi plătească tributul stabilit către Sublima Poartă şi să-şi respecte obligaţiile de vasală a Coroanei maghiare.

Tratatul îl înfuria pe Vlad, dar se linişti, socotindu-l fără valoare : oricînd putea fi încălcat.

Vlad primi ştiri şi despre negocierile purtate între lancu de Hunedoara şi împăratul de la Constantinopole referitoare la un front comun de rezistenţă în faţa unui eventual atac otoman. Negocierile eşuară, pentru că împăratul Constantin şi curtea sa îl tratau pe „barbarul din Transilvania^ ca pe um zero, refuzînd să-i satisfacă cererile lui lancu, dealtfel destul de modeste.

— Adio, Bizanţ ! izbucni Vlad.

Şi, totuşi, se hotărî să plece la Constantinopole. Il însoţeau 25 de

voluntari — oşteni din Sighişoara, conduşi de cel mai vîrstnic dintre ei, căpitanul Toma, luptător greu încercat în războaie, care-şi uitase, parcă, numele de familie.

Secvenţa a treia
Constantinopole 1453

Tunul lui Orban se dovedise a fi atît de mătăhălos, că trebuiră cincizeci de perechi de boi să-l transporte. 200 de soldaţi flancau tunul, pregătiţi să-l sprijine în caz că ar fi alunecat spre marginea drumului. Alţi 200 mărşăluiau înainte, pregătind şoseaua, umplînd şanţurile, întărind podurile. Întreaga escortă se afla sub comanda lui Caragea-Beg. Obuzele de marmură fură transportate pe 100 de căruţe, cu cîte trei perechi de boi la fiecare.

Convoiul plecase din Adrianopole la începutul lui februarie, ajungînd la porţile Constantinopolului abia peste două luni, atît de încet se deplasa monstrul. Pe cît era posibil, localităţile fură ocolite. în unele porţiuni ale drumului, soldaţii dărîmau rînduri întregi de case, ca să lărgească uliţele.

Se spunea — la Adrianopole — că femeile gravide avortaseră cînd Orban făcu primele încercări cu bombarda sa, cu toate că populaţia oraşului fusese avertizată despre bubuit ca şi despre cutremurul de pămînt care se vor produce la declanşarea exploziei.

împreună cu garda sa, Vlad Drăculea Basarab urmărea de la distanţă transportul. îşi tot chinuia mintea cum

I

să facă să o oprească, clar nu găsea nici o soluţie. Escorta era prea numeroasă : aproape 10 000 de turci, şi orice punct vulnerabil de lîngă drum era supravegheat.

Vlad se sfătui cu cei 25 de transilvăneni ai săi. Luară holărîrea să ajungă la Constantinopole în ciuda oricăror oprelişti.

La sfîrşitul lunii aprilie a anului 1453, turcii începură asediul Constantinopolului cu o armată numărînd între 250 000 şi 300 000 de ostaşi şi cu o flotă de cel puţin 250 de galere. Bizantinii, la rîndul lor, legară între ele, cu lanţuri, 10 galere, formîncl un baraj de vase la intrarea în Cornul de Aur.

înainte de a declanşa ostilităţile, sultanul Mohamed al Il-dea trimise cinci parlamentari cu un steag alb, ce- rînd capitularea fără condiţii.

împăratul Constantin VII Comnen respinse orice fel de negocieri.

La fel de distanţi- se purtase şi-n timpul negocierilor din iarnă cu căpeteniile creştine, în special cu Iancu de Hunedoara. Vlad îi spuse lui Toma, căpitanul micii sale gărzi :

— Constantin e un nebun viteaz şi demn de stimă... Sau poate doar un nebun şi nimic altceva. N-are decît 40 000 de ostaşi în cetate... Dar, să nu uităm, Constantinopole a fost timp de mai bine de un mileniu o a doua Romă. Pe acest fapt îşi bazează Constantin speranţa că va primi ajutor voluntar şi gratuit de la întreaga creştinătate î

II

Spre deosebire de turci, bizantinii cunoşteau secretul „focului grecesc[44]. Sultanul Mohamed al Il-lea ordonă unui italian din slujba sâ, precum şi grecilor Kalamides şl Kaligas să depisteze formula nimicitoarei arme. în aşteptarea acesteia, artileria turcă, inclusiv Tunul cel Mare, deschise focul. Obuzele făcură spărturi adinei în cordonul exterior al zidurilor de apărare. Uriaşul tun al lui Orban scuipa şase proiectile pe zi şi unul în fiecare noapte. Zidurile şi turnurile Constantinopolului formau cel mai puternic sistem de apărare din Europa, dar loviturile Tunului cel Mare năruiau turnuri întregi ca pe nişte jucării. Ritmul lent al bombardamentului era condiţionat de faptul că încărcarea tunului necesita mult timp, dar mai ales de perioada ele răcire cerută după fiecare declanşare.

Totodată, turcii catapultau peste ziduri vase cu smoală arzîndă.

Generalul Ravdukas propuse confecţionarea unui soi de covoare groase, umplute cu în şi cînepă, care, atîrnate pe faţa exterioară a zidurilor, să atenueze forţa izbiturilor. Concomitent, toţi bărbaţii cetăţii fură mobilizaţi, în cursul nopţii, la repararea breşelor provocate în ziduri. Această dispoziţie provocă discuţii aprinse în unele familii : unele femei foloseau toate argumentele — de la vorbe la ustensilele de gătit — pentru a-şi convinge bărbaţii laşi că era de datoria lor să participe la apărarea cetăţii. Altele, dimpotrivă, făceau totul să-şi reţină bărbaţii pe lîngă fustele lor.

Ofiţerii bizantini — artilerişti — arătau că utilizarea tunurilor începuse să prezinte un pericol major pentru zidurile deja grav vătămate ; reculul putea provoca prăbuşirea acestora.

— Atunci să ne apărăm cu săgeţile împotriva tunurilor ? se indignau alţii.

Mercenarii genovezi, milanezi şi veneţieni începură o serie de contraatacuri alături de bizantini... Copleşiţi de superioritatea numerică a inamicului, trebuiră să se refugieze în spatele zidurilor, dar, după fiecare asalt, lăsau în urma lor cîte 12—15 turci morţi pentru fiecare luptător creştin căzut.

Acest eroism, însă, nu-i mai era de mare ajutor Con- stantinopolului. Fortificaţiile Terapia şi Studion căzură. Turcii invitau — prin portavoce — populaţia cetăţii să se cţere pe ziduri, să-i vadă pe supravieţuitorii bastioanelor cum cad tăiaţi în două, la mijloc, sub săbiile otomane.

— Acelaşi sfîrşit îl aşteaptă pe fiecare dintre voi care nu se va preda necondiţionat ! bubuiau atroce vocile triumfătoare.

Turcii începură să sape tuneluri sub ziduri. în acelaşi timp, îşi înteţiră bombardamentele într-o asemenea măsură, încît bizantinii începură a crede că osmanlîii nici nu-şi mai răcesc tunurile între două lovituri. Conduşi de inginerul de fortificaţii Grant, locuitorii cetăţii începură să sape contratuneluri. în orice punct în care galeriile se întrepătrundeau, se declanşau lupte feroce, corp la corp.

Vlad Drăculea se îndreptă spre Grant :

— Ar fi posibil să săpăm un tunel pînă la Tunul cel Mare ?

Inginerul de fortificaţii se uită pieziş, uimit şi suspicios la tînărul soldat fără barbă, doar cu o mustaţă încă în formare. Apariţia neaşteptată şi felul său de a vorbi direct, fără ezitare, treziră în Grant o sumă de sentimente contradictorii pe care privirea acestuia nu le putea demasca.

— Dar tu... cine eşti ?

— Mă cheamă Ionel Ciobanu. Vin tocmai din Transilvania, împreună cu 25 de tovarăşi. Vrem să dăm o mînă de ajutor la apărarea Constantinopolului. Şapte dintre noi au pierit. Trei zac grav răniţi...

Inginerul gîndi : „Asta nu-i nici un fel de „cioban Ionel[u]. Se vede de la o poştă că e vreun nobil../[6] Dar nu mai întrebă nimic. Pleoapele îi erau grele ca plumbul şi roşii de oboseală, ca ale tuturor celorlalţi, dealtfel. Privirea îi rămăsese însă limpede.

— Nu este exclus, murmură el. Sau, mai bine zis, sîntem obligaţi să o facem. Dacă nu vom distruge noi Tunul cel Mare, atunci el va distruge Constatinopole. Voi face calculele necesare. Apoi, pe baza lor, vom mai sta de vorbă. Cu bine !

Grant coborî pe scara întunecată care ducea spre interiorul zidului.

Vlad mai rămase, cu săgeata pe coarda destinsă a arcului. îşi invită camarazii lîngă el. În timp ce urmărea manevrele turcilor, îşi informă însoţitorii despre discuţia avută cu Grant.

Apoi, îi lăsă pe oşteni să discute între ei, pînă cînd simţi că este cazul să intervină cu propuneri concrete.

III

Vlad nu-şi asumă conducerea expediţiei prin tunel. Dorea să-şi facă datoria de simplu soldat, venit la Con- stantinopole din grijă pentru soarta creştinilor. Ca un simplu participant la această cruciadă în miniatură, al cărei conducător era căpitanul Toma...

Colonelul bizantin Vorenas, grec de origine, conducea coloana

voluntarilor prin tunelul îngust luminat de făclii.
După Vorenas urma Vlad, aplecat şi el sub bolta scundă, apoi cei 15 transilvăneni şi, în sfîrşit, 15 soldaţi bizantini. Un regiment întreg îşi oferise serviciile, dar Vlad îi şopti lui Vorenas că ceea ce nu va putea duce la bun sfîrşit un grup mic, dar tare şi eficace ca o sabie de Toledo, nu va izbuti nici o armată întreagă.

La capătul tunelului — un moment critic...

Trebuia străpunsă bolta...

De sus se auzeau tropăituri. Grant îl apucă pe Vlad de umăr, murmurînd :

— Am nimerit ! Sîntem exact sub adăpostul cailor din sectorul acesta... Ne vom urma drumul ! Hai, sapele !

Cînd pielea pămîntului crăpă şi aerul proaspăt al nopţii năvăli în tunel, Vlad apucă scara scurtă din lemn încălzită de mîinile oştenilor care o purtaseră pînă aici.

Urcară cu grijă, unul după altul.

Cîţiva cai începură să fornăie şi chiar să necheze, dar se potoliră repede : toţi atacanţii purtau veşminte turceşti.

Părăsiră repede adăpostul cailor, apucînd drumul spre Tunul cel Mare. Jumătate din ei rămaseră pe traseu, ca să le asigure celorlalţi retragerea.

Vlad văzuse tunul la Adrianopole. Nu se mai înspăi- mîntă, dar urmărea cu un interes aproape diabolic reacţiile camarazilor săi.

Neliniştea cailor îi trezise pe cîţiva turci, care se potoliră repede însă. Vorenas, Toma şi cu Vlad, urmaţi de grupul voluntarilor, pătrunseră pe palisadă, căutîndu-l pe Orban, constructorul tunului, care era şi comandantul echipei de artilerişti. Tunarii dormeau direct pe pămînt, înveliţi cu pături. Ţeava tunului încă mai radia căldură şi strălucea roşcată în întunericul nopţii. Alături de tunul monstruos zăceau, aşezate în piramide, obuzele grele din marmură şlefuită. Cartuşele cu praf de puşcă — confecţionate potrivit dimensiunilor ţevii de tun — dormeau şi ele în lăzi*

Vlad îl descoperi pe Grban. 11 trezi cu o lovitură de picior în coaste. Cînd Orban se ridică, Vlad îşi propti pumnalul în coastele acestuia, şuierîndu-i la ureche :

— Porunceşte oamenilor tăi să încarce tunul !

Orban se uita dezorientat la chipul acela înspăimântător, mai mult ghicit în lumina vagă a focurilor îndepărtate, simţea împunsătura pumnalului şi strînsoarea unui braţ de oţel pe gît.

— Cu trei cartuşe ! ordonă Vlad.

— Nu se poate ! Se sparge ţeava...

— Trei, am spus ! Ca să vedem şi noi cît de rezistent ţi-e tunul... Şi Vlad îl împunse mai adînc cu pumnalul.

Cu vocea tremurîndă, Orban dădu ordin oamenilor săi. Aceştia se uitară la el dezorientaţi, dar îi ascultară comanda : se aflau încercuiţi de nişte bărbaţi în veşminte turceşti, dar cu chipuri ameninţătoare de ghiauri. Orban începu să plîngă. Presimţea ce-l aşteaptă, dar dorea să-şi salveze viaţa. Soarta Tunului cel Mare, capodopera sa, va fi pusă în joc... şi, dacă va rezista, poate că va scăpa şi el cu zile...

Trei cartuşe fură introduse în gura tunului. Apoi, cînepa îmbibată cu smoală. La urmă, obuzul din marmură şlefuită.

încă un ordin al lui Vlad :

— Restul cartuşelor aici ! în imediata apropiere a tunului. Avem nevoie de ele... repede !

Oamenii îşi holbară ochii, dar ascultară încă o dată ordinul.

Cînd fitilul începu să ardă, Vlad străpunse cu pumnalul intestinele şi ficatul lui Orban. Vorbi printre dinţi la urechea muribundului :

— Regret că nu am mai mult timp pentru tine. Eşti român ca şi noi. Acum plăteşte pentru trădare, dar re- gref încă o dată că n-am timp să mă ocup mai pe îndelete de tine !

Omul se prăvăli la pămînt, mort.

Vlad ordonă :

— Jos în tunel ! Repede !

li lăsă pe ceilalţi să coboare, apoi sări şi el, fără să se mai încurce cu scara.

De sus se auzeau urlete, tropăituri, voci furioase :

— Cîinii ăştia de ghiauri au săpat un tunel ! Jos, după ei !

Imediat se auzi o explozie formidabilă, urmată de altele mai mici. Tunul cel Mare se prăbuşise, iar exploziile prafului de puşcă îi nimiciră pe toţi cei din jur.

Colonelul Vorenas porunci oamenilor săi să detoneze şi explozibilul care trebuia să distrugă în urma lor tunelul.

IV

Oricum, artileria turcă rămăsese superioară. Părea din ce în ce mai evident că trăgeau fără să ţină socoteală de capacitatea tunurilor, de parcă ar fi avut la îndemînă, în număr nelimitat, bombarde noi-nouţe, care să le înlocuiască pe loc pe cele plesnite.

Apărătorii Constantinopolului stăpîneau secretul focului grecesc, care putea arde şi sub apă şi cu ajutorul căruia fuseseră în stare să-i ţină pe turci la respect, cu toată inferioritatea artileriei lor.

Într-o noapte, însă, grecii Kalamides şi Kaligas, în colaborare cu cîţiva italieni de asemenea vînduţi turcilor, aruncară în aer pulberăria Constarrtinopolului.

Cînd Toma îl informă pe Vlad despre dezastrul petrecut, acesta îi răspune :

— De-acum încolo, adio Constantinopole ! Cred că cel mai inteligent lucru ar fi să ne luăm tălpăşiţa... Sau...

— Am auzit că trei sau patru vase din Genova se-n- dreaptă spre noi, ca avangardă a unei flote întregi !

— Nu prea am încredere în acest zvon, murmură Vlad. Dar... să mai rămînem un timp !

Apărătorii cetăţii turnau apă clocotită şi smoală topită peste turcii care se căţărau pe scările de asediu.

În timpul nopţii intra în vigoare un fel de armistiţiu : atît creştinii, cît şi osmanlîii încetau ostilităţile, căutîn- du-şi tovarăşii de arme ucişi sau răniţi.

O ameninţare gravă la adresa ordinii din interiorul cetăţii o constituiau

tîlharii, care spărgeau porţile caselor, prădîndu-le. Ajunseseră pînă acolo încît tăiau fără milă degetele femeilor şi bărbaţilor ce nu-şi scoteau de bunăvoie inelele.

V

Cele patru vase genoveze se făcură zărite la linia orizontului. Temerile turcilor şi speranţele bizantinilor aveau acelaşi motiv : probabilitatea ca aceste nave să constituie avangarda unei flote veritabile. Cele trei sute de galere turceşti barară, în cerc, căile de acces, dar uriaşele nave sub stindard genovez trecură prin ele ca prin brînză. Osmanlîii nici măcar nu reuşiră să abordeze vasele. Genovezii erau buni navigatori, dar şi mai iscusiţi luptători. Turcii îi atacau cu săgeţi aprinse, aruncate spre pînzele mari, dar marinarii italieni, urcaţi pe catarge, pîndeau săgeţile, le aruncau în mare, sau înapoi, spre galerele turceşti, manevrate de sclavi... Focul cuprindea lemnul uscat, şi urletele de durere se întretăiau cu ţipetele imploratoare...

Tunurile uşoare ale turcilor nu făceau mare ispravă în faţa înaltelor şi masivelor nave genoveze. În schimb, tunurile grele ale italienilor produceau breşe ireparabile în bordurile galerelor. Artileriştii genovezi nici măcar nu erau nevoiţi să-şi regleze cu precizie tirul. Obuzele lor îşi atingeau în permanenţă ţinta. Multe galere fură răsturnate la impactul direct cu coloşii italieni ai mărilor. Sclavii înlănţuiţi la rame se duceau la fund, urlînd, împreună cu navele avariate. Marinarii săreau orbeşte în valuri, chit că ştiau sau nu să înoate.

Şi, în curînd, forţa navală a semilunei se transformă înt.r-un uriaş rug luminînd Bosforul.

Noaptea — se zice — este un sfetnic bun... Vlad stătea pe zid, la postul lui. În buzunar avea o bucată de pîine din care rupea din cînd în cînd cîte o gură. Auzise că în cetate dispăruseră cîinii şi pisicile, oamenii începînd să vîneze şobolani. Gîndi : Niciodată nu se va lăsa prins în capcana unui asediu. Dacă va ajunge cîndva voievodul Ţării Româneşti, codrul va fi cetatea poporului său, la fel cum fusese pentru Bogdan al II-lea, tatăl lui Ştefan, în 1450, pădurea de lîngă Vaslui...

Vlad se simţi apucat de frisoane. Cu toate că se aflau la sfîrşitul lui aprilie, aerul era rece datorită vînturilor ce băteau de dinspre munţi. îşi atîrnă arcul pe umăr şi, sprijinindu-se în coate, se aplecă peste o spărtură din coroana zidului crenelat. Se ştia un bun arcaş, dar pentru el, ca luptător, nu săgeata şi arcul erau armele potrivite. Prefera spada şi pumnalul, sau lupta corp la corp, cu braţele goale.

De jos, din tabăra adversă, se auzeau comenzi răcnite. Făcliile aprinse se înmulţeau din ce în ce. „Idioţii[44] gîndi cu mulţumire Vlad, constatînd că mai învăţase o regulă a războiului : atacurile de noapte trebuiau pregătite într-o tăcere absolută şi într-un întuneric total... îl chemă pe Toma :

— Uită-te-n jos... Pregătesc un atac, nu ?

Veteranul observă cu atenţie mişcările timp de un minut sau două.

— Hm ! făcu el apoi. Dăm alarma ?

— Da ! Dar discret, foarte discret...

— Prea bine, Măria Ta !

Vlad îl apucă de guler, scuturîndu-l :

— Încetează, pentru numele lui Dumnezeu, cu „Măria Ta“ ! Nu sînt decît Ionel Ciobanu din dracu ştie care ţinut al Transilvaniei, o să află noi de unde, dacă vom fi întrebaţi... Şi cu asta, basta !

Toma dispăru pe scara îmbrăcată în întuneric. Vlad îşi scoase coiful de pe cap, să se poată bucura de vîntul proaspăt al nopţii. Urmărea concentrat manevrele turcilor.

VI

Vlad înţelegea din ce în ce mai bine uneltirile trădătorilor din Constantinopole.

Genovezii, milanezii, veneţienii, grecii — toţi se „tur- nau“ între ei, sau, mai grav, se vindeau turcilor.

Nu aflase nimic însă despre manevrele politice de la Veneţia. Dacă i-ar fi fost aduse la cunoştinţă, ar fi părăsit mult mai devreme cetatea muribundă.

Dogele veneţian Foscari dorise să trimită întreaga flotă în ajutorul creştinilor. Senatul se declarase de acord. Fiul dogelui, însă, Jacopo, plătit gras de către turci, reuşi să întîrzie plecarea flotei din zi în zi — pînă la sfîrşitul lunii mai. Dar atunci, Constantinopole era deja pierdut.

VII

De pe coama crenelată a zidului, Vlad pîndea cu interes sporit punctul de comandă al lui Mohamed, aşezat pe înălţimea unei coline, îl vedea pe sultan parcă turnat în şaua armăsarului arab. Părea a nu se fi mişcat de acolo din seara trecută. Cizmele-i roşii erau acoperite cu o pulbere fină de praf, dar pintenii auriţi şi cele două scări străluceau orgolioase.

Ofiţerii cu mantalele fluturînd pe deasupra armurilor îşi opreau caiii asudaţi în faţa sultanului, dădeau rapoarte, primeau ordine, îl salutau cu devotament şi se retrăgeau la fel de grăbiţi precum soseau.

Atenţia lui Vlad Drăculea era atrasă în mod special de un personaj din suita sultanului — un călăreţ foarte tînăr, cu o ţinută mîndră, care se ţinea de sultan aidoma unei umbre.

Pe măsură ce lumina dimineţii se ridica, se întărea şi convingerea lui Vlad că tînărul nu este altcineva decît frate-său Radu... şmecherul ! Licheaua cea Frumoasă ! Favorit al sultanului înainte ca Mohamed să devină sultan ! Probabil că Radu cel Frumos era, în Intenţia otomanilor, unealta care, odată cocoţată pe tronul Ţării Româneşti, va garanta tributul către Sublima Poartă, privilegiile marii boierimi şi „dreptul“ de a jefui oricînd poporul, „drept“ al acestor păgîni care nu doreau altceva decît să-şi planteze drapelele verzi cu semilună pe lung- latul pămîntului !!!

Vlad îl trimise pe Toma să-i cheme la el pe artileriştii bizantini.

Aceştia veniră neîntîrziat; faptul nu-l miră pe Dră- culea, dar îi făcu pe bizantinii cei capricioşi să se întrebe ce fel de putere magică exercita asupra semenilor • săi tînărul acesta ciudat, cu o mustăcioară în formare şi fără nici un tulei în bărbie ?

Camarazii lui Vlad îl priviră, ca de obicei, cu admiraţie. Mulţi dintre ai lor îşi lăsaseră oasele pe zidurile Constantinopolului, dar, cu toate acestea, nici unul dintre cei rămaşi nu-şi pierduse încrederea în Vlad Drăculea Basarab.

Cu mîinile sale mici, ca de femeie, dar incredibil de puternice, făcu

semn de apropiere, ca să li se poată adresa cu o voce normală, în ciuda bubuiturilor dip* jur.

— Fraţilor, puteţi regla tunurile în aşa fel încît obuzele să nimerească colina de dincolo de rîu ? Acolo se află însuşi sultanul cu suita lui.

Ofiţerii se sfătuiră cu voci scăzute. Apoi, se îndreptă spre Vlad :

— Bineînţeles că le putem regla, dar obuzele tot nu vor atinge colina.

— Dar dacă aţi pune două rînduri de praf de puşcă !?

Discutară iarăşi între ei. Ştiau cum reuşise Vlad să distrugă Tunul cel Mare. Peste cîteva minute i se adresară iarăşi :

— Se poate şi aşa ceva. Dar nu garantăm mai mult de două lovituri de tun. Ţevile se vor înfierbînta prea tare.

— înţeleg... Atunci, propun un foc concentric c,u toate piesele, de la Poarta Romană pînă la Poarta Bla- kerne, spre colină. Dacă avem noroc, îi putem mîntui pe sultan şi suita lui.

Despre ura personală împotriva fratelui său ca şi despre teama că Radu cel Frumos ar putea aduce numai şi ntimai nenorociri poporului său — Vlad nu suflă un cuvînt.

Tunarii primiră ordinele şi acum le executau.

O salvă de probă...

Erupţie de pămînt la baza colinei. Tunurile fură din nou reglate. Apoi, jumătate din artileria grea slobozi o salvă masivă. Restul tunurilor pontinuau să deschidă porţi prin înaintarea turcească.

Sus, pe colină, soldaţii fură aruncaţi din şa. Caii se prăbuşiră. Sultanul şi suita sa dispăruseră din vedere. N-avea nici nu rost să se tragă o a doua salvă. Nici sultanul şi nici favoritul său nu fură loviţi. Vlad îşi trase sieşi o înjurătură.

După cîteva minute urmă un alt atac furibund, la care participă şi corpul de elită otoman.

Fu respins.

Turcii se retraseră. Soldaţii sleiţi de oboseală de pe metereze îşi permiseră o scurtă odihnă.

VIII

Vlad îl invitase pe Toma la o cîrciumioară din cartierul veneţian. Ziua fusese dură, dar se sfîrşise bine, chiar foarte bine. Şi Vlad şi Toma considerau ca binevenite nişte păhărele, din care să picure pe jos cîteva picături întru pomenirea camarazilor căzuţi...

înăuntrul circiumei, Vlad fu recunoscut de trei tineri români — rude şi partizani ai Dăneştilor, veri de gradele doi şi trei, duşmani de moarte.

Mircea Udrişte...

Dan Craiovişteanu,..

Vladimir Drobotă...

Duşmani de moarte în lupta pentru putere.

Tatăl primului — Ştefan Udrişte — fusese ucis de Vlad Drăculea Basarab personal în luna octombrie a anului 1448, cînd Vlad, în vîrstă de 17 ani, ajunsese voievod al Ţării Româneşti. Pe taţii şi pe fraţii celorlalţi îi tăiase tată-său, Vlad Dracul. El nu fusese în stare să pună mîna pe cei trei pentru că se ascunseseră în vreo mînăstire...

Ca la un semn, se ridicară trăgîndu-şi spadele. Mircea Udrişte, înalt, cu umerii laţi şi-ngust în şolduri, îşi scutură părul blond precum un leu coama :

— Pregăteşte-te de moarte, Drăculea !

Celălalt, gras şi greoi, îşi strîmbă nasul :

— Simt putoare de sînge şi de iad !

Primul care atacă fu Vladimir Drobotă, un tînăr nu prea înalt, dar bine legat. Vlad şi Toma se feriră, iar spada sfîşie aerul, măturînd sticlele şi pocalele de pe masă. Apoi, amîndoi ţîşniră în faţă, cu săbiile goale, în mijlocul podelei pline cu rumeguş a circiumei.

Clienţii de la celelalte mese se lipiră de pereţi. Patronul, un veneţian corpolent, încercă să-i potolească pe duelişti, dar primi de la Vlad un cot în coaste care-l făcu să se retragă icnind de durere.

Lupta se înteţea. Vlad îşi dădea seama cît de necesar era să-i extermine pe cei trei. Existau destui simpatizanţi ai Dăneştilor, printre voluntarii români din Con- stantinopole. Nu era deci indicat ca identitatea sa şi a lui Toma să fie dezvăluite.

Toma îşi cunoştea rolul : trebuia să-i asigure tinărului prinţ spatele, ca acesta să-şi poată concentra atenţia asupra adversarilor din faţă.

Un neguţător veneţian implora cîţiva soldaţi aflaţi în local să intervină. Ofiţerul lor îi răspunse :

— Nu-i treaba noastră. Sînt români. Derbedeii ăştia trei au provocat spectacolul, dar ceilalţi cloi se descurcă destul de bine...

Vlad rînji sardonic — acel rînjet îngrozitor care-l înfiorase pe Mohamed al II-lea pe cînd încercase să-l seducă pe tînărul valah, la Edirne.

Dintr-o singură lovitură — fulgerată —, Vlad despică burta lui Mircea Udrişte şi străpunse inima corpolentului Dan Craiovişteanu. Cînd Vladimir Drobotă îşi văzu tovarăşii prăbuşiţi într-o baltă de sînge, încercă să fugă. Vlad îl prinse de umăr :

— Cine şi-ar fi închipuit că ar fi în avantajul vostru să vă măsuraţi forţa cu a mea ?

Tînărul boier îşi lăsă spada la podea :

— Iertare... Măria Ta !

Fruntea i se îmbrobodise cu picături grele de sudoare. Din braţul drept şi dintr-o rană de pe obrazul stîng sîngele curgea leneş. Vlad îşi aruncă şi el sabia, dar mîna stingă continua să-i strîngă ca-n cleşte umărul lui Vladimir. ll hipnotiza parcă cu privirea, în timp ce-şi scoase pumnalul :

— Din pămînt ai venit, în pămînt te vei întoarce ! f\poi execută lovitura cunoscută sub denumirea de *mise- ricordia,* din josul abdomenului pînă sus, lîngă coaste.

Tînărul nici măcar nu ţipă. întins pe podeaua cîr- ciumii, încerca, cu ambele mîini, să oprească scurgerea intestinelor, în timp ce privirile-i deveneau din ce în ce mai plumburii.

— Asta mi se pare prea de tot..., s3 lamenta o voce tremurîndă dintr-un colţ prost luminat, unde o mulţime de oameni îşi căutaseră adăpost. Băiatul aruncase deja arma, nu !?

Vlad Drăculea îşi ridică sabia turcească de pe podea :

— Mai doreşte, cumva, cineva să continue o discuţie filozofică cu mine ?

Nu răspunse nimeni.
Se îndreptă spre patronul circiumei — acesta se albise ca varul — cu un ordin cam prea poruncit şi prea categoric pentru un flăcău oarecare, cum era socotit aici : — Te rog să cureţi locul ! arătă el spre cele trei cadavre. Dacă nimeni nu ridică pretenţii asupra lor, faceţi-i cadou peştilor din Marmara... Ridică un colţ, plin de sînge, al feţei de masă : Cam cit costă treaba asta !?

IX

Situaţi în afara unghiului de supraveghere al bizantinilor, turcii înălţau şase turnuri de asediu pe roţi. Pereţii fură înveliţi în piei, ca să reziste la loviturile săgeţilor şi obuzelor. La nivelele de jos se deschideau guri de foc. În vîrf se montară poduri mişcătoare.

Totodată, osmanlîii confecţionară un fel de pod rulant din trunchiuri de copaci, pe care transportară o flotă de galere în spatele cartierului genovez Galata. Şi astfel, într-o frumoasă dimineaţă, navele lor se aflau la Cornul de Aur, de unde tunurile începură să bombardeze oraşul.

Zi şi noapte, artileria turcă toca zidurile. Lipsa de alimente se accentua. Preţurile crescuseră fantastic. Oamenilor nu le mai era ruşine să recunoască pe faţă că vînează şobolani pentru hrană, asta după ce epuizaseră cîinii şi pisicile cetăţii.

Într-o noapte fără lună, turcii transportară turnurile de asediu pînă la şanţul exterior de apărare. Siluetele lor erau îngrozitoare — mai înalte decît turnurile Con- stantinopolului.

Vlad Drăculea, împreună cu Toma şi cu oamenii lor ieşiră într-o noapte şi reuşiră, cu ajutorul focului grecesc, să incendieze aparatele de asediu.

Imensele turnuri ardeau ca nişte făclii urieşeşti.

Negustorii din Grecia, Milano, Veneţia se pregăteau să părăsească corabia naufragiată — Constantinopole. Genovezii, în schimb, stăteau neutri şi calmi în cartierul Galata de pe malul estic al Cornului de Aur. Sultanul le promisese privilegii, iar ei îl asiguraseră de sprijinul lor.

Pe Vlad îl înfuriase neghiobia creştinilor. Prin cîr- ciumi se încingeau bătăi sîngeroase, soldaţii din Genova, Milano, Veneţia se duelau între ei. Ofiţerul veneţian Mi- notto ceru împăratului să-i pedepsească aspru pe răufăcătorii genovezi; Lonellino, genovez, ceru acelaşi lucru pentru milanezi şi veneţieni.

„Ce urmăresc ei, de fapt, prin ciondănelile ăstea!?u se întreba Vlad. „Este vorba de Constantinopole, poartă şi lacăt al creştinătăţii spre Orient, aflat în primejdie de moarte. De ce se ceartă pentru nişte bagatele ? De ce nu se unesc *în lupta contra păgînilor !?"*

Dar toate acestea nu reprezentau decît nişte conflicte locale. Mult mai serioase erau „bagatelele^ din Europa Occidentală. Republicile italiene — Milano, Genova, Pisa, Veneţia — se boicotau reciproc. Franţa încă se afla în război — „războiul de o sută de ani" — cu Anglia. Ungurii se băteau cu austriecii, şi, în acelaşi timp, ambele naţionalităţi pregăteau atacuri împotriva Poloniei şi Boe- miei. În Franţa, oraşul Gând se răsculase împotriva contelui Philippe de Burgundia, al cărui tată, Charles, pierise în 1396, la Nicopole, în cursul celei de a treia cruciade conduse de regele Sigismund al Ungariei, cruciadă la eare participase şi Mircea cel Bătrîn şi

care fusese nimi

cită de sultanul Baiazid I „Ilderîm“. Răscoala din Gând trebuia înăbuşită... Abia atunci contele Philippe va avea timp să cugete la o nouă cruciadă, sau, cel puţin, să trimită ajutoare Constantinopolului.

— Constantinopole nu poate aştepta ! pleda episcopul de Chalon.

Philippe dădu din umeri :

— Vă voi ţine la curent, Monseniore ! În permanenţă !

Turcii cerură amiralului genovez capitularea fără condiţii. Li se răspunse prin portavoce :

— Veniţi voi la noi, să ne pupaţi în cur ! După aceea, vom mai vedea !

Amiralul turc Balthoglu ordonă deschiderea focului.

După o jumătate de oră, timp în care artileriştii şi marinarii genovezi îşi demonstrară din plin măiestria, turcii o luară în disperare la goană.

Cînd sultanul află de rezultatul luptei, fu lovit de un atac de isterie.

Vlad nu mai discuta cu nimeni în afară de Toma. Înţelegea că partida Constantinopolului e pierdută. Chestiunea urgentă era cît mai trebuiau să rămînă în incinta cetăţii şi cît de repede trebuiau să se retragă pentru a-şi salva viaţa. învingătorul era Mohamecl al II-lea, conducătorul celui mai puternic imperiu din lume... Pentru moment...

X

Sultanul Mohamed al II-lea se adresă ofiţerilor săi : — Constantinopole este al nostru. E vorba doar de ore sau, cel mult, de zile, pînă cînd aceşti cîini necredincioşi vor ceda. Atunci vouă, *vouă* vă aparţine cetatea ! Toate-bogăţiile vor fi ale Voastre ! Voi, împreună cu soldaţii voştri vă veţi umple buzunarele, cuferele cu aur, fiecare va primi cîte o turmă de sclavi şi multe, multe muieri ! Veţi transforma bisericile lor în moschei ! Sub bolţile lor vom arde mirodenii bine plăcute lui Allah şi profetului său !

Toţi se aruncară în genunchi, sărutînd cizmele roşii ale sultanului. Mai tare decît toţi urlau dervişii.

XI

Vlad auzi o săgeată sfîşiind tăcerea nopţii. Se feri după zid. Săgeata se înfipse cu un pocnet scurt. Bărbatul zări pe ea ceva alb. Zmulse săgeata şi desfăcu hîrtia. „Se pregăteşte un asalt general !“ citi el.

Pe platforma zidului se apropia Reynaud de Brienne, în fruntea unui grup de mercenari francezi. Vlad îi în- mînă biletul.

— Mă duc să-i arăt generalului Krisogeorgis. Dacă am noroc, ajung şi la împărat. Ai grijă de băieţii mei pînă mă întorc !

Franţujii păreau bine hrăniţi. Uniformele lor erau curate şi peticite cu grijă. Armurile le străluceau în lumina focurilor îndepărtate. De Brienne era un vrăjitor sau avea resurse materiale nebănuite ? Mercenarii lui îşi primeau solda la zi, de Brienne îi alimenta cu pîine şi chiar cu carne... Oamenii lui Vlad erau mai mult piele şi oase, cu armurile stricate, cu uniformele rupte, murdare... Nu mai era pentru nimeni un secret că împăratul imperiului bizantin, cu vechimea lui de peste o mie de ani, ajunsese la sapă de lemn. Se vorbea că, în urmă cu cincizeci de ani, predecesorul lui Constantin, Manuel, hoinărise prin Franţa şi Italia cu o suită penibil de săracă — falsificase toate pietrele preţioase în Veneţia —, cerşind ajutor împotriva ameninţării otomane.

De Brienne se reîntoarse.

— Am vorbit cu împăratul ! spuse el. E pregătit...

Şi, ca şi cum spusele lui fuseseră auzite de turci, artileria lor începu să bată din toate părţile. Zidul din fund vibra sub loviturile proiectilelor.

— Cît timp trag tunurile, nu atacă, spuse Vlad. Dacă însă vor sparge zidul, adio cu noi... Ordonă oamenilor săi să se retragă în josul zidului.

Unul după altul, oştenii dispărură în întunericul scării.

— Dar noi ? îl întrebă de Brienne.

— Noi nu ! Numai dacă ne vom preface a avea încredere în nemurirea noastră vor crede şi oştenii că sînt intangibili...

De Brienne se holba la Vlad. În acele momente semăna cu Toma, doar că figura îi era mai cizelată. Toma rămînea, oricum, un ţăran. De Brienne se trăgea dintr-o veche familie nobiliară. Probabil că cei doi aveau aceeaşi vîrstă.

— De fapt, cine eşti tu ? îl întrebă de Brienne. Dar nu aşteptă răspunsul.

Continuă :

— Trag prea iute. Nu aşteaptă să li se răcească tunurile. Joacă totul pe o singură carte. Cînd vor ataca, va curge sîngele în valuri !

— Îi vom primi cum se cuvine... Comandă tuturor artileriştilor de pe întreaga lungime a zidurilor să deschidă focul. Degeaba se tem căpitanii că reculul le va nărui. Dacă-i lăsăm pe turci să acţioneze după bunul lor plac, oricum zidurile vor fi la părnînt. Trebuie să contraatacăm ! Se uită în jos, spre cîmpul de luptă. Urlă : Idioţii ! De ce şi-au aprins toate făcliile, toate rugurile ? Nu înţeleg, cretinii, că noaptea atacul trebuie săvîrşit în spatele întunericului şi al tăcerii ? Brusc potolit : Prostia lor e în favoarea noastră, căpitane dragă !

De Brienne coborî scara, zăngănindu-şi armura.

Observînd mişcările greoaie ale cavalerului francez, Vlad Drăculea îşi propuse ca armata sa să nu se încarce cu aceste stînjenitoare armuri ; o armată uşoară, mobilă, capabilă să mînuiască fulgerător spada şi buzduganul, o armată mai vulnerabilă, e drept, dar mult mai iute, mai percutantă.

Bombardamentul conteni brusc. în schimb, pedestraşii se apropiau de ziduri în valuri nesfîrşite. Tunurile bizantine deschideau cărări adînci în rîndurile ostaşilor. „Nu se mai termină odată ?“ gîndi Vlad disperat. „Cîte sute de mii or fi oare !?“

Primii turci ajunseseră la şanţul de apărare, unde tunurile nu le mai puteau veni de hac. Intrară în joc arcaşii. Şanţurile se umplură de cadavre peste care, însă, treceau alţii şi alţii ; mulţi dintre ei purtau scări dd asalt. Apărătorii cetăţii erau pregătiţi cu apă clocotită, cu smoală aprinsă şi cu ulei arzînd.

Cînd sultanul văzu că ultimul atac e pe cale de a fi respins, ordonă artileriei să deschidă focul ; obuzele loveau atît în apărători cît şi în asediatori.

Generalul Kamatiros îi spuse împăratului Constantin :

— Sultanul ştie să joace şah. îşi sacrifică pionii pentru a deschide

drumul turnurilor şi reginei.

— Diferenţa e doar că pionii de pe tabla de şah nu mor niciodată...

Turcii, însă, nu reuşiră să pătrundă în oraş. La răsăritul soarelui, sultanul ordonă retragerea. Se spunea, însă, că se făcuse negru de furie şi că executase cu propria-i mînă cîţiva ofiţeri care săvîrşiseră nişte greşeli de neiertat.

Începu să plouă. O ploaie de primăvară, călduţă, abundentă. Porţiunile de zid avariate şi întărite cu pămînt începură să se înmoaie. Cînd obuzele loveau în palisade, spărgînd stîlpii şi bîrnele, grămezile de pămînt se scurgeau ca aluatul.

Primii soldaţi turci pătrunseră în oraş, dar nimeriră sub săbiile bizantinilor. Cînd sultanul sesiză mersul lucrurilor, ordonă din nou retragerea, prin sunetele trompetelor, ca nu cumva contraatacurile creştine să provoace o fugă în derută.

XII

Atacul următor decurse ceva mai bine. Garda ienicerilor nimici apărarea porţii Sfîntul Roman şi pătrunse în cartierul Mesoteikion. Spahiii — sprijiniţi de ieniceri—• intrară în Hebdomen. Palatul imperial Blakerne fu înconjurat, Poarta de Aur cucerită, şi turcii invadară cartierul Deuteron. Oamenii alergau înnebuniţi spre Lacul Marmara. Bogătaşii ofereau sume fabuloase pentru un loc pe vreun vas. Cei săraci încercau să se refugieze în Galata neutră, sau, cel puţin, să se ascundă cît de cît. În mijlocul acestei debandade, bande de tîlhari cutreierau oraşul, ucigînd, prădînd...

Turcii violau, ucideau, prădau. Cei mai lacomi se dovediră a fi aliaţii lor din Asia Centrală — tătarii, kir- kizii, calmucii... Ofiţerii se străduiau din răsputeri să restabilească disciplina. Constantinopole, acest imens oraş cu peste un milion de locuitori, încă nu era pe de-a-n- tregul cucerit... Dar nu-i mai asculta nimeni : toţi descoperiseră că acest Constantinopole, oraşul atît de strălucitor cîndva, nu mai era acum decît o uriaşă aşezare sărăcăcioasă. Bijuteriile din sipetele nobililor erau, de

regulă, nişte falsuri... Atunci, bandiţii-ostaşi ucideau în stingă şi-n dreapta, ca pentru a-şi răzbuna nenorocul.

Genovezii din colonia italiană Galata se declaraseră neutri din raţiuni comerciale, şi asistau fără prea multă emoţie la căderea şi pieirea Constantinopolului cel creştin. Ofiţerii şi soldaţii genovezi care reuşiseră să se refugieze în Galata fură arestaţi pentru că participaseră la apărarea cetăţii. Turcii distrugeau, violau, puneau în lanţuri bărbaţi în putere — viitoare mărfuri pe pieţele de sclavi din Orientul îndepărtat, treceau prin ascuţişul săbiilor bătrîni şi prunci, alegeau fete şi femei pentru completarea şi primenirea haremurilor...

Ehipajele navelor genoveze şi veneţiene tăiau lanţurile groase care închideau ieşirea la Cornul de Aur şi se îndreptau spre largul Mării Egee, iar de acolo mai departe spre largul şi mai larg al Mediteranei.

Turcii incendiară bibliotecile de la Artopolia. Dervişii se isterizau cînd descopereau portrete pictate de mîna omului — strict interzise de litera Coranului, ca şi studierea limbilor străine, dealtfel. Dar se mai găseau şi turci care doseau cărţi frumos legate, în speranţa vîn- zării lor la un preţ gras.

Genovezii din Galata opriră afluxul fugarilor, pentru a nu stîrni mînia otomană.

Împăratul Constantin căzu la intrarea în palatul său. Sultanul Mohamed al II-lea îi vru capul..., şi-i fu adus, tăiat, pe o tipsie.

XIII

În afară de Vlad şi Toma, mai rămăseseră în viaţă trei voluntari transilvăneni. Vlad îi spuse lui Toma :

— N-are nici un sens să mai rămînem. Sîntem prea tineri pentru a muri. Cunoşti drumul spre rezervoarele de apă ?

— Nu...

— îl ştiu eu. Hai, după mine !

Ajunseră la o portiţă discretă, pe care Vlad o deschise cu vîrful săbiei. Înăuntru se găsea o scară, care ducea parcă în inima Infernului.

— Mînă-n mînă..., murmură Vlad. încet, să nu ne pierdem unul de altul...

Aerul devenea din ce în ce mai rece şi mai umed. în adînc, însă, făcliile înfipte în scobiturile zidurilor de cărămidă nu se stinseseră. Apa străIucea în imense bazine. Apeductele fuseseră astupate, pentru a-i împiedica pe turci să le otrăvească, iar apa se dovedise a fi suficientă pentru aceste două luni cît durase asediul.

— Vom încerca în port! spuse Vlad. Ca să scăpăm de aici, ne trebuie un vas. Dacă nu găsim vreun căpitan binevoitor, capturăm nava. Eu unul nu mă pricep la navigaţie. Poate că cineva dintre voi !?

Doi dintre oameni ridicară braţul drept.

Voievod pentru a doua oară Vlad Ţepeş, groaza turcilor

În anul 6964, după cronologia bizantină, şi 1456 după cea papală, Vlad fu instalat cu pompă domnitor al Ţării Româneşti, la Tîrgovişte, după ce-l învinsese şi ucisese pe Vladislav al II-lea.

Boierii se îngrămădiseră să-l asigure de devotamentul lor.

Triumful suprem îl trăi însă a doua zi, cînd, în cetate, mitropolitul l-a uns voievod al Ţării Româneşti, aşezîn- du-i pe cap coroana purtată de tatăl şi de bunicul său.

Voievod pentru a doua oară în viaţa sa.

în timpul banchetului studie mutrele boierilor şi remarcă cum figurile lor se limpeziră în momentul în care el se obligă să plătească pe mai departe tribut turcilor. Doreau să aibă linişte şi o viaţă tihnită în conacele lor, chiar dacă preţul însemna vînzarea ţării... Figuri bă- trîne şi tinere, colţuroase sau laşe sau şmechere, viclene, suspectînd orice mişcare, cît de insignifiantă. Pe unii îi cunoştea din copilărie. Pe alţii îi vedea pentru prima

dată. După nume şi... renume, îi cunoştea însă pe toţi. Cîţiva păreau a fi reuşit să cîştige ceva de la viaţa aceasta. Alţii, în schimb, pierduseră. Nu era vorba de bogăţii materiale, evidente chiar şi-n portul lor : căciuli brodate cu perle, costume preţioase, săbii cu teci elegante, după moda turcească, blănuri scumpe. Erau valori ce nu se puteau măsura la prima ochire, valori ale sufletelor lor care tremurau acum. Atîta timp cît la Constantinopole domnise un împărat creştin, aceşti boieri se dovedeau a fi incomparabil mai curajoşi, mai patrioţi chiar. Acum, însă, făceau impresia unor cîini înfricoşaţi care, de-ar fi avut coadă, s-ar fi ascuns după ea. Observîndu-le expresiile feţelor sub lumina fluturîndă a făcliilor, Vlad înţelese că, în pofida aparenţelor, nu se schimbaseră deloc. Uşurarea pe care o manifestaseră nedisimulat în clipa în care auziseră că tributul va continua să intre în visteria Sublimei Porţi mai-mai să-i provoace lui Vlad hohote uriaşe de rîs.

Se hotărî, încă o dată, să-i trateze pe aceşti indivizi aşa cum plănuise mai demult. Sufletul unui popor, cultura lui, patria — toate acestea nu însemnau nimic pentru ei. Căutau doar apropierea puternicului zilei. Iar astăzi, cel mai puternic era Mohamed al II-lea Cuceritorul, cu armata lui inepuizabilă, din care putea pieri suta de mii pentru ca, pe dată, un număr dublu de ostaşi să atace cu şi mai mare forţă, cu şi mai mare zel, trecînd peste cadavre şi peste muribunzi !!! Mohamed îşi închipuia că e stăpînul lumii... Nu se autointitulase el, atît de „modest[44] : „Sultanul sultanilor, stăpînitor al lumilor ?“

Vlad gîndi mai departe :

„S-au înspăimîntat cînd m-au văzut intrînd în biserică îmbrăcat după moda apuseană... Ei se înţolesc ca turcii. Dar oare tatăl şi bunicul meu n-au fost cavaleri de Cruce, apărători ai Apusului ? Să fi părăsit tradiţia familiei mele, chiar şi în vestimentaţie ?“

Ridicînd pocalul, închină spre Ştefan Muşat şi spre toţi ceilalţi.

Regretă că Iancu de Hunedoara murise atît de stupid în tabăra lui de lîngă Bălgrad, cu numai unsprezece zile înainte... De ciumă ! După ce spărsese asediul lui Mo- hamed al II-lea şi-i gonise pe turci spre sud. Iancu ar fi fost musafirul său de cea mai aleasă onoare la acest banchet. Bătrînul cruciat s-ar fi bucurat şi ar fi dat evenimentului o strălucire mult mai mare decît reuşea să o facă Ştefan Muşat.

Chipeşi bărbaţi, frumoase doamne şi domniţe ridicau pocalele în cinstea lui şi a lui Ştefan, în sunet de trompete triumfale.

II

Vlad se plimba nervos prin cabfnetul său de lucru dictînclu-i în nemţeşte secretarului aşezat la pupitrul său, cu o pană nou-nouţă de gîscă în mînă :

„Voi toţi, cetăţeni ai Braşovului, sînteţi fraţii Noştri, prieteni şi vecini, iubiţi din toată inima Noastră. Prin prezenta, doresc să vă informez că au venit la Noi emisarii turcilor, cu asemenea pretenţii de tribut — Noi prevăzusem de mult timp acest lucru — că nu mai ştim cum îl putem plăti. Gîndiţi-vă bine la tot ceea ce am făcut Eu pentru a avea pace şi bună prietenie ! Cum ne-am mai exprimat, aşa o spunem acum şi o vom spune

totdeauna : Noi vom ţine la voi. Cu aceeaşi rîvnă cu care Ne apărăm cauza vom apăra şi cauza voastră. Acum a sosit momentul crucial. Greutăţile nu vor lovi numai asupra Noastră, ci şi asupra voastră. Eu, Voievodul Vlad Drăculea Basarab, aş putea să-mi cumpăr pacea cu turcii, dar pentru voi nu putem face nimic, deoarece turcii nu vor altceva decît să vă invadeze ţara pentru a vă jefui regiunile muntoase. în afară de asta, vor să Ne determine să luptăm împotriva credinţei catolice, precum şi împotriva voastră.

Dorinţa Noastră cea mai adîncă este să nu săvîrşim niciodată nimic împotriva voastră. Noi nu dorim să între- rupem cîndva bunele relaţii cu voi — aşa cumj am jurat deja. Dorim să vă rămînem prieteni şi fraţi fideli. Din acest motiv i-am reţinut la Noi pe emisarii turcilor, în timp ce vă scriem acest document spre înştiinţare. Trebuie să vă gîndiţi bine că, atîta timp cît un domnitor este puternic, el este în stare să dicteze condiţiile de pace după cum îi este voia. Dacă însă este slab, atunci i se impun aceste condiţii. De aceea, VĂ RUGĂM pe fiecare dintre voi — pentru fericirea voastră, ca şi pentru a Noastră — să Ne trimiteţi, fiecare dintre voi, 200 sau 100 sau cel puţin 50 de soldaţi aleşi, bine pregătiţi şi bine înarmaţi. Cînd turcii vor observa că şi voi puteţi mobiliza forţe serioase, vor fi mai blînzi în cererile lor, iar Noi le vom spune că voi veţi trimite încă şi mai mulţi soldaţi. Pe această cale vom putea elimina greutăţile comune — timp în care vom aştepta veşti noi de la Sultan. Cum v-am scris mai sus, grăbiţi-vă, spre birjele vostru şi al Nostru. Ne este martor bunul Dumnezeu că Noi ne gîndim fierbinte atît la binele vostru, cît şi la al Nostru. Gîndiţi-vă bine în ce mod Ne puteţi ajuta pe Noi şi cauza noastră. Poate că există unii dintre voi care să gîndească rău asupra Noastră, vorbindu-vă vouă cu necinste. Fie ei cine or fi, sînt la fel de periculoşi pentru voi ca şi pentru Noi.

Tîrgovişte, 10 septembrie 1456.

Vlad, voievod al Ţării Româneşti, stăpîn al comitatelor Amlaş şi Făgăraş, apărătorul vostru, Frate şi Prieten devotat.[44]

Se opri din mersul său nervos şi se întoarse brusc spre secretar :

— Sper că sună bine aşa ! ?

Secretarul îi răspunse :

— Doar cîteva detalii de limbă...

— Le vei îndrepta tu.

Faţa îngustă a secretarului, albită sub părul încărunţit şi rărit înainte de vreme, trăda o emoţie stranie, aproape indescifrabilă :

— Cred că ar fi mai bine dacă textul va fi tradus şi în latineşte...

Vlad îl privi cu ochi dilataţi, de tigru :

— Ştii cumva şi turceşte ?

— Regret, Măria Ta...

— Şi eu. Dar pot scrie eu într-o turcească perfectă. Tu-l vei traduce în latineşte. Însă, atenţie : îl vei *traduce !* Nu cumva să-l *trădezi...* Cunosc şi eu destul de bine limba latină, şi nici o copie după acest text nu va pHeca din cetate pînă ce nu va fi trecut pe sub ochii mei. Mai departe : tu vei corecta greşelile de topică, de... în fine, toate farafastîcurile gramaticale din versiunea germană. Şi, în afară de asta, pînă mîine dimineaţă, la prima oră, vreau trei copii în româneşte. La fel — cît mai multe în latineşte. Vei avea o

noapte albă, dar nici a mea nu va fi de altă culoare. Cu o singură deosebire : mîine tu vei putea dormi cît vei dori, pe cînd pe mine mă aşteaptă şi alte treburi !

— Da, Măria Ta ! Secretarul se ridică de la pupitru, pregătindu-se se să arunce la picioarele domnitorului pentru a-i săruta încălţările.

Voievodul îl ridică cu putere de urechi :

— Prostii de acest gen plac turcilor. Le cunosc pe dinafară. Nu-s pentru noi. Hai, sus ! Du-te înapoi la pupitru şi fă ce ţi-am poruncit să faci... Puse mîna pe pum- nai, dar nu trase arma afară din teacă. Mutra secretarului îl convinse că nu era nevoie de nici o altă demonstraţie.

Vlad îl lăsă pe secretar singur cu spaimele lui, inclusiv aceea de a nu fi decapitat în dimineaţa următoare. Urcă scările spre odaia sa. Servitoarele şi servitorii se strînseră ciotcă :

— Măria Ta, vrei să te culci ! ?

— încă nu. Mai am nişte treburi de terminat. Lăsa- ţi-mă în pace ! Mă descurc singur chiar şi la ora de culcare.

III

Vlad Drăculea Basarab stătea la masa de lucru din odaia sa, o încăpere spaţioasă a palatului voievodal din Tîrgovişte. Cu capul odihnindu-se în palme, cu un pahar de vin în faţă, luminat de trei luminări ce, parcă, respirau...

îşi amintea...

încerca să scape de tortura amintirilor...

în acelaşi timp, era perfect conştient de faptul că avea obligaţia să tragă toate concluziile — cele mai logice, indiferent de coloratura lor neagră, înspăimîntă- toare chiar — din fiecare întîmplare, din fiecare complicaţie.

Stătea în spatele mesei, rumegînd fel de fel de amintiri.

Cum Gereb de Wingard şi Nicolae de Vizavca încercaseră să-l ucidă în codrul de lîngă Geoagiu... Vlad era escortat, ca de obicei, de o mină de oameni, zece la număr, conduşi de Toma. Ceilalţi numărau cel puţin treizeci de luptători. Vlad pierdu patru oameni, dar ceilalţi pieiră pînă la ultimul.

Se gîndi la triumfala zi de 20 august 1456, cînd, cu propria sa mină, îl decapitase pe Vladislav II, stăpînito- rul precedent al Ţării Româneşti.

Îşi spuse că putea fi destul de mulţumit de cele realizate pînă atunci. Bănuia însă noi şi infinite greutăţi, care-l pîndeau, poate, chiar de a doua zi.

IV

Vlad Drăculea primi din ce în ce mai multe plîn- geri scrise din partea negustorilor de dinspre nord de munţi. Se aşteptase la ele, după cum se aşteptase şi la ameninţările care, vai ! curgeau.

Invită negustori din toate ţinuturile la curtea domnească. Cei mai de vază nu veniră însă.

Îi primi pe cei ce dădură curs invitaţiei în sala tronului. Se îmbrăcase în costumul domnesc de ceremonii, pe care-l folosea foarte rar. Îşi pusese chiar şi coroana pe cap. Sceptrul, împreună cu mărul (care simboliza Pămîntul însuşi) fură aşezate pe o măsuţă de lîngă tron, unde stăteau şi doi înalţi dregători împreună cu un secretar ce avea în faţă decretele lui Vlad şi plîngerile negustorilor prezenţi.

Boierii se aplecară adînc, scărpinînd podeaua cu cizmele lor

orgolioase. Vlad acceptă acest omagiu, dar cînd voiră, după tipic turcesc, să-i sărute încălţările, îi respinse.

Negustorii erau mai modeşti. De la-nceput îi făcură impresia că vroiau să tragă drept în ţintă. Reprezentanţii
Kronstadt-uiui şi Hermannstadt-ului trădară o anume nelinişte în clipa în care zăriră scrisorile de pe masa lui Vlad ; acesta îi urmărea atent. Ceilalţi părură neştiutori. Acestora li se adresă Vlad la început.

— Spuneţi-mi, despre ce este vorba... Eu unul bănuiesc... Poate, chiar, ştiu... Negustorii şi meseriaşii din Kronstadt şi Hermannstadt sînt bine îmbrăcaţi, par bine hrăniţi, ba chiar grăsulii... Dar voi !?

Starostele breslaşilor şi negustorilor din Herman- tadt — pentru români Sibiu — răspunse cu un puternic accent săsesc :

— *Noi ştim să muncim !!!*

Vlad îi răspunse în nemţeşte :

— Ţine-ţi gura ! Vă vine şi vouă rîndul la vorbă...

Toţi păreau fascinaţi de privirile lui galben-verzui, ca
de tigru. Cînd Vlad rînji, pe neaşteptate, făcură un pas îndărăt, înspăimântaţi.

Voievodul se întoarse către oamenii cam ofiliţi, care, în spatele tronului, îşi sugrumau căciulile modeste în mîini :

— Aştept cuvintele voastre !

Un bătrîn cu ochii osteniţi şi cu barba încărunţită făcu un pas înainte :

— Nici măcar n-avem voie să facem negoţ în propria noastră ţară ! începu el, agitat. Sîntem goniţi din tîrgu- rile din sudul ca şi din estul Carpaţilor ! Acolo au voie să-şi desfacă mărfurile doar negustorii din Kronstadt, Hermannstadt şi Klausenburg. Nu ni se dă voie nu numai aici, la Tîrgovişte, dar nici la Bucureşti şi nici în porturile de lîngă Dunăre !

— Poate că n-aţi citit decretele mele !? Vlad întinse mîna spre măsuţă. Secretarul îi înmînă, în grabă, un document.

— Le cunoaştem, dar...

Vlad se întoarse spre grupul de saşi din Transilvania :

— *Voi* cunoaşteţi reglementările mele pentru vînzări şi cumpărări !?

Din grup se desprinse un bărbat blond, înalt, bine zidit, bine hrănit, bine îmbrăcat, cu o ţinută dominatoare :

— Din anul 1222 — luna aprilie ! — avem dreptul exclusiv de a face comerţ oriunde, după placul nostru, pentru profitul nostru, şi asta pentru că *noi ştim să muncim !*

— Dar tot *voi* ştiţi foarte bine şi să-i opriţi pe alţii să ajungă la un cîştig pe măsura muncii lor, nu~i aşa !? rosti ca pentru sine Vlad, cu o voce unsă parcă cu miere, cea mai alarmantă voce pentru cei care făcuseră deja cunoştinţă — încă nu mortală — cu el.

Mai-marele breslaşilor din Hermannstadt replică pe loc :

— În acest moment, îmi face impresia că „Măria Ta“ vrea să ne limiteze privilegiile moştenite din generaţie în generaţie...

Vlad izbucni în hohote de rîs. îşi scoase sabia din teacă. 0 aplecă asupra actelor şi documentelor de pe masă, vorbind aproape şoptit :

— V-am limitat privilegiile *jurate...* Doresc ca şi poporul meu —

inclusiv negustorii, tîrgoveţii şi meşteşugarii — să ajungă la drepturi egale. Am limitat „drep- turile[u] voastre, luate cu japca. Comerţul — în ţara mea, ca şi în Moldova — trebuie făcut şi de negustorii din Oltenia, Muntenia şi Moldova... nu numai de către neguţătorii saşi din „Siebenburgen". Schimbul de mărfuri şi de servicii este necesar, dar trebuie făcut în tîrgurile şi-n localităţile de graniţă, cu tradiţii — în acest sens — de sute, poate de mii de ani ! ! !

Vlad străpunse cu vîrful săbiei un exemplar din za- pisele sale, îl ridică în aer şi-l întinse oamenilor înspăi- mîntaţi din Siebenburgen :

— Să-l citiţi !!! Aici se află cuprinse toate cuvintele din legiuirea despre *drepturi egale* pentru toţi negustorii şi meşteşugarii — din ţara mea, ca şi din Moldova, Banat şi Transilvania. Supăraţi-vă cit poftiţi, domnilor ne- gustoraşi saşi din nordul Carpaţilor, dar n-am nici un chef să mai folosesc denumirea voastră de Siebenbur- gen ! Aşa zic să fac, pînă cînd îmi veţi dovedi că sînteţi de acord cu mine, cu ceea ce *eu* am stabilit, asta spre binele tuturor locuitorilor de pe meleagurile noastre comune, aflate în faţa păgînilor !!!

Trecu aproape un minut — nisipul se scurgea încet dar implacabil în clepsidra de pe masa de lîngă tronul domnesc — pînă cînd mai-marele breslaşilor din Sibiu îşi făcu curaj şi apucă documentul din vîrful săbiei lui Vlad Basarab Voievod.

Domnitorul rosti cu voce mare :

— Din partea mea, aceasta este o promisiune confirmată ! Toţi aveţi aceleaşi drepturi, toţi, de pe ambele părţi ale baricadei muntoase a Carpaţilor. Şi, oricine îmi va nesocoti hotărîrea va fi pedepsit exemplar şi... definitiv !

Nimeni nu scoase o vorbă.

Vlad îi urmări pe rînd cu privirea...

Mutre înspăimîntate, figuri mîndre, chipuri mulţumite...

Pe lîngă zidurile sălii, garda personală a lui Vlad forma o palisadă vie.

Cu glas puternic, Vlad îşi chemă slugile :

— Pregătiţi mese pentru noi toţi ! Vrem ceva bun de mîncat şi de băut ! Avem treburi importante de pus la cale...

Ceilalţi se uitau la figura lui Vlad, ascetică, desprinsă parcă de pe o icoană.

— Dar în primul rînd ! Vocea răsunătoare a lui Vlad despică tăcerea : Dacă veţi da dovadă de bunăvoinţă, atunci voi fi şi eu binevoitor !

Se întoarse spre secretar :

— Fii, te rog, bun, şi înmoaie-ţi pana de gîscă în cerneală, ia un pergament proaspăt şi scrie : „Eu, Vlad Drăculea Basarab, vă jur din tot sufletul că vă voi apăra, pe voi, toţi cei din Ţara Românească, cu toate forţele împotriva atacurilor turceşti../[4], care, fiţi siguri, vor fi declanşate cît de curînd, pentru că asta-i o faţetă a modului în care ştiu ei să-şi respecte promisiunile şi tratatele... Anii pe care i-am petrecut ca ostatec la aceşti nemernici m-au învăţat cam prea multe din politica lor !

V

Abia după ce toţi negustorii părăsiră Tîrgovişte a, încărcaţi cu daruri şi

cu făgăduieli, cu privilegii înnoite dar şi puţin mai îngrădite, Vlad află că regelui Ladislau al Ungariei i se ceruse sprijin pentru detronarea sa în favoarea noului pretendent Dan Basarab, asta deoarece voievodul român avea de gînd să le limiteze privilegiile la sudul Dunării.

Demersul n-a avut nici un efect substanţial.

Vlad, însă, a mobilizat 5 000 de călăreţi, i-a despărţit în două coloane, una pe Valea Oltului, alta prin trecă- toarea Cîmpulung—Rucăr—Bran, declanşînd un atac de pedepsire a satelor şi tîrgurilor a căror populaţie îl sprijinise pe Dan.

O zi din martie a anului 1457, zi plină de strălucirea orbitoare a soarelui, aruncată asupra zăpezilor în topire. Vlad l-a invitat pe prinţul Ştefan la o vînătoare prin pădurile din susul TîrgovişteI.

Tinerii veri păşeau unul lîngă celălalt. Vlad îi spuse lui Ştefan :

— Dacă n~aş fi obligat să plătesc aceşti 10 000 de galbeni tribut turcilor, gîndeşte-te ce armată aş putea pune pe picioare !

Soarele strălucea încă palid, ca-n iarnă, dar poetic, prin ceaţa dimineţii. Din departe se auzeau cîinii lă- trînd. Cornurile de vînătoare răsunau molcom prin aerul alburiu. Vlad îşi împunse calul cu pintenii. Ştefan îl urmă, aproape lipit de şa, fără să folosească pintenii. Din cînd în cînd îşi mîngîia calul pe grumaz şi părea a-i vorbi, dar în ce limbă ? Poate în vreun grai vechi de cînd lumea, dacic, getic, tracic sau scitic, grai cunoscut numai de ciobanii din Moldova sau din Maramureş, de unde se trăgea neamul Muşatinilor...

Vlad reluă :

— 10 000 de galbeni înseamnă, după preţurile de astăzi, valoarea a 80 de sate, cu case, animale, oameni şi restul. Preţul oficial de 45 de galbeni pe sat e prea mic. La preţul ăsta, cu 10 000 de galbeni poţi cumpăra 125 de sate !!! Am calculat şi am tot calculat, şi m-am enervat din ce în ce mai tare... Ce armată aş putea să pun pe picioare cu sumele actuale..., o armată formidabilă, cu armuri, cu uniforme, o armată în stare să facă faţă oricărei alteia din Italia, Franţa sau Germania !

Stăteau pe caii lor aburiţi, privind în josul dealului la cetatea TîrgovişteI, cu zidurile ei de cărămidă, cu palatul voievodal în centru.

Vlad continuă :

— An de an sultanul va continua să ne fure banii şi copiii. Şi, atîta timp cit îi voi permite să ne jecmănească şi să ne răpească suflete de prunci, boierii, drăguţii de sfetnici ai mei, vor continua să se simtă în siguranţă, calmi şi mulţumiţi de ei înşişi... Vor continua, vezi doamne ! să mă considere demn de a fi voievod..., şi asta cu preţul tributului plătit Sublimei Porţi.

Ştefan îşi mîngîie calul pe grumaz. Animalul îşi îndoi grumazul şi atinse cu botul fremătător vîrful cizmei stăpînului. Apoi dădu din copita, stingă şi aruncă un norişor sclipitor de zăpadă, ca şi cum el, calul, ar fi împărtăşit orgoliul şi stăpînirea de sine a tînărului prinţ din şa.

Vînătorii începură să depună în faţa celor doi trofeele de vînătoare : blănuri proaspete, aburinde, de abia jupuite, jderi, veveriţe, vulpi, un bursuc ce se înfuriase, probabil, în clipa în care fusese deranjat din liniştea bîrlogului său, un urs, trei lupi, un linx. Boierii începură să-şi manifeste bucuria. Oamenii lor îşi atinseseră ţinta : blănuri scumpe la preţ pentru Vlad şi pentru Ştefan, dar ieftine pentru ei, boierii.

Vlad îi spuse lui Ştefan :

— Cred că am aflat destule pe aici. Să pornim spre casă...

Ştefan îl urmă fără un cuvînt.

Vlad fu cel care deschise din nou discuţia :

— Partida de azi dimineaţă a fost ca un joc de copii, mari dar nătîngi. Acum însă, vom discuta noi doi despre viitorul ţărilor noastre, despre războinare, precum şi despre viitorul nostru, al amîndurora, cum va fi el, comun sau...

— Sînt de acord cu tine ! îi răspunse Ştefan, urmîn- du-l pe scara secretă, care şerpuia prin zidul gros spre odăile lor, aflate la etajele superioare ale cetăţii.

— Ţi se pare destul de bine întărită fortăreaţa ? îl întrebă Ştefan.

— Hm, nu prea ! Voi face altceva din ea !!!

— Ca şi mine, clin Cetatea de Scaun a Sucevei ! Acolo se păstrează bastioane pătrate, de pe vremea bunicului meu. Pe atunci nu exista artilerie. Acum însă... Cit se poate de repede, ie voi întări cu ziduri puternice şi rotunjite...

— Gata, la culcare î

— Da, la culcare !

— Mîine ne vom apuca foarte serios ele treburile noastre personale şi politice.

VII

Oamenii lucrau sub pudra sclipitoare a brumei ce se desprindea de pe crengile copacilor. Soarele începea să radieze căldură, iar aerul căpătase o aromă de primăvară. Vlad era foarte încordat ; avea o presimţire neagră. Ştefan părea pur şi simplu nefericit.

Scena se petrecea în codrul de dincolo de Bălteni, la mormîntul care putea dezvălui cele mai importante secrete de familie ale lui Vlad.

Patruzeci de boieri din Tîrgovişte zăceau ferecaţi de copaci.

— Ce ai de gînd să faci cu aceste biete fiinţe ? întrebă Ştefan.

Vlad îi răspunse :

— Totul depinde de ceea ce vom afla aici, sub pă- mînt !

Dimitrie Pahulea vădi o groază nespusă cînd Vlad îl forţă, cu vîrful săbiei atingîndu-i ceafa, să privească în groapa proaspăt căscată. Scheletul lui Vlad Dracul zăcea decapitat, cu craniul lîngă şold. Dar cel al tînărului Mircea se afla întors, cu faţa în jos.

— El a fost îngropat de viu..., murmură Vlad. Faptul că Vlad nu ţipă, ci vorbi şoptit îi înspăimîntă şi mai rău pe cei legaţi.

Voievodul făcu un semn.

Oştenii începură să taie crengile de pe copacii tineri, ascuţindu-le vîrfurile.

Cu cel mai înspăimântător zîmbet pe figură, Vlad îi vorbi lui Dimitrie Pahulea :

— Spune-i bunului meu văr şi frate, Ştefan din Moldova, aceleaşi cuvinte pe care mi le-ai spus şi mie : A fost Iancu de Hunedoara părtaş la această crimă ?

Gîngăvind şi tremurînd, Dimitrie Pahulea îi răspunse :

— Ţi-am spus, Măria Ta, că Iancu n-a fost aici niciodată. Este adevărat, însă, că el a vrut să-l pedepsească pe tatăl Măriei Tale !

— Minţi ! L-am cunoscut bine pe Iancu. Am vorbit îndelung cu el şi la Sighişoara, şi la Roman ca şi la Cetatea Huniazilor. Ştiu bine ce gîndea despre tatăl meu, şi Iancu nu era un om fals ! Păcat, păcat că a murit prea devreme... Dar, chiar de-ar fi adevărat că ar fi vrut să-l „pedepsească[44] pe tatăl meu, ce nevoie ar fi avut să-mi „pedepsească[4]* şi fratele, îngropîndu-l de viu !?

— Dar ţi-am spus deja, Măria Ta. Duşmanii Drăcu- leştilor...

— Cu bunul ajutor al adepţilor lor...

Vlad trînti sabia în teacă, sări pe fundul gropii şi începu să caute prin resturile de haine de pe scheletul lui Vlad Dracul. Cînd, fără ajutorul nimănui, sări afară din groapă, ţinea în mînă însemnele Ordinului Dragonilor, ca şi inelul cu balaur.

li arătă lui Pahulea obiectele :

— Voi toţi, cei legaţi aici, dar în primul rînd tu, Di- mitrie Pahulea, aţi săvîrşit o crimă de neiertat împotriva unui om mai mare decît voi toţi luaţi împreună. Ştiţi, cumva, ce-nseamnă Ordinul Dragonilor ? Vlad îşi ridică vocea cît putu mai tare : N-are nici o importanţă de ştiţi au ba. Eu unul, însă, ştiu precis că nici unul dintre voi n-ar fi fost ridicat la rangul de cavaler al acestui Ordin !

Dimitrie Pahulea începu să implore milă. încercă să îngenuncheze în faţa lui Vlad, dar fu împiedicat de strînsura frînghiilor şi a soldaţilor.

Vlad îşi descoperi din nou înspăimîntătoru-i rînjet, ordonînd :

— Sus cu el... dar în jos să-l trageţi încet, încet, să-i rămînă destul timp de gîndire !

Dimitrie avea braţele legate la spate. Oamenii lui Vlad îi legară şi picioarele, astfel că nu se mai putea trîni pe jos, doar trupul şi-l convulsiona disperat. Zbieră cînd fu ridicat, iar cînd ţeapa îi pătrunse intestinele, slobozi un muget de taur înjunghiat.

Cu pumnalul, Vlad tăie legăturile de la mîinile şi picioarele

condamnatului. Ştefan îşi întoarse capul, vo~ mitînd. Vlad se prefăcu că nu-l observă. Se întoarse spre restul boierilor :

— Cine dintre preacinstitele dumneavoastră feţe doreşte să-i ţină companie boierului Pahulea, că-i păcat să n-aibă cu cine schimba un gînd profund î?

Tăcere de sloi. Vlad continuă :

— Aţi văzut cum îi pedepsesc pe trădători şi pe ucigaşi. Dacă aveţi de gînd să vă băgaţi minţile în cap, să fiţi atenţi cu tot ceea ce veţi săvîrşi pe viitor, nu veţi împărtăşi soarta lui Pahulea. Gîndiţi-vă bine...

Nimeni nu avea curajul să-şi încrucişeze privirile cu privirea de linx a lui Vlad. Dar uităturile lor aţintite spre pămînt trădau o asemenea ură, încît tînărul voievod gîndi că, mai devreme sau mai tîrziu, fiecare va trebui onorat cu cîte p ţeapă ascuţită. Dar de ce nu acum, pe loc ! ? Îşi alungă gîndul, hotărîndu-se să le mai ofere o şansă. Poate că-şi vor schimba atitudinea. Toţi erau oameni inteligenţi şi cultivaţi, cu funcţii înalte, necesare bunei funcţionări a mecanismului statal.

Soarele dispăruse după copaci. O ceaţă vineţie, aducătoare de frig pătrunzător, se insinua de dinspre codru. Vlad ordonă ostaşilor să-i elibereze pe cei legaţi. Apoi se îndreptă spre judecătorul Codrea, bătrînul îmbrăcat într-o splendidă blană de lup :

— Să-l îmbraci bine pe Dimitrie Pahulea, să nu moară *de frig* în noaptea asta. Are deja umbrele morţii în priviri, dar merită să plece dintre noi cît mai tîrziu cu putinţă...

Codrea se uită cu ură, dar se supuse şi-l înveli pe Pahulea cu cojocul său. Nenorocitul gemea surd, stră- duindu-se să nu-şi mişte trupul chinuit.

În acel moment, Vlad avu o inspiraţie : pe viitor va trebui să monteze pe ţeapă o bară transversală, astfel încît condamnaţii să nu alunece grabnic în jos, murind prea iute, prea uşor.

Ordonă plecarea.

Ştefan sări grăbit în şa.

Călăriră alături unul de altul, tăcuţi, la trap, urmaţi de suită şi, în urmă, pe propriile lor picioare, boierii care încă nu realizau că au scăpat cu viaţă şi, oricum, nu-şi dădeau seama cam cît timp se vor mai bucura de lumina soarelui.

— A fost îngrozitor ! izbucni pe neaşteptate Ştefan. De ce nu l-ai decapitat, scurt pe doi ?

— O astfel de moarte ar fi fost prea blîndă pentru un nemernic ca el. Gîndeşte-te puţin şi încearcă să-ţi imaginezi prin ce chinuri a trecut fratele meu, sărmanul Mircea, cînd a fost îngropat de viu !

Vlad îl sfredeli cu privirea pe Ştefan, dar acesta nu-şi întoarse capul. Voievodul muntean continuă :

— Nu e deloc plăcut să ucizi nici oameni, nici animale. Dar, dacă vrei să ocupi tronul tatălui tău, în Moldova, şi să-l păstrezi în siguranţă pentru tine şi pentru urmaşii tăi, va trebui să-nveţi să ucizi duşmani..., cu o plăcere amară, e drept !

— Da, din păcate nu văd o altă ieşire, nu văd..., murmură Ştefan. Va trebui să-ncep cu unchiul meu, Petru Aron, şi cu cei mai periculoşi dintre

sprijinitorii săi.

— Iar eu, din parte-mi, va trebui să-i iau urma lui Dan, ca să-i dau o lecţie finală. Se aude că s-ar ascunde prin împrejurimile Sibiului, şi că negustorii de acolo şi din Braşov îl alimentează din plin cu paralele necesare încropirii unei armate îndreptată împotriva mea...

Pe tot parcursul, Ştefan fusese înnegurat. Acum, însă, faţa sa rotundă de pisoi sau de băieţel cuminte fu luminată de un zîmbet aproape rînjit, iar ochii îi sclipiră cu şiretenie :

— O mică „recompensă^ din partea negustorilor pentru ştirbirea privilegiilor...

Vlad gustă ironia şi răspunse :

— Nu le-aş fi limitat niciodată privilegiile, dacă ei s-ar fi dovedit cît de cît omenoşi cu negustorii noştri... Trebuie să recunoaştem că şi ungurii, şi saşii sînt foarte pricepuţi ! Şi-n meşteşug, şi-n comerţ ! Avem foarte multe de învăţat de la ei... Numai că ei nu vor nici în ruptul capului să ne lase să prindem cîte ceva din măiestria lor. Urmăresc cu tot dinadinsul să ne ţină în totală inferioritate, ca pe nişte vaci de muls..., şi asta deoarece sînt conştienţi de faptul că dacă noi dobîndim *posibilitatea dezvoltării libere,* putem ajunge mai departe decît ei...

— Ai dreptate în tot ce spui.

Vlad continuă :

•— Dacă-i voi prinde că-mi vor nesocoti legiuirile, îmi voi respecta promisiunea dură pe care le-am făcut-o. în faţa mea au negat acuzaţia că-l sprijină pe Dan. Dar, dacă-i prind cu mîţa-n sac, voi planta o pădure tocmai bună pentru fundurile lor !

Ştefan îl privi atent, dar nu scoase o vorbă.

Tot restul de drum pînă-n Tîrgovişte îl străbătură în tăcere. Uneori îşi îndemnau caii la trap, alteori lăsau animalele ia pas, să-şi mai tragă respiraţia.

Se făcu noapte întreagă cînd ajunseră la destinaţie.

Vlad rupse tăcerea :

— Cred că avem nevoie de o masă cum scrie la carte !

Zîmbind, Ştefan răspunse :

— Şi-n privinţa asta sînt de acord cu tine !

VIII

încă de la intrarea în cetate Vlad ordonă să se pregătească toate cele necesare ospăţului.

îşi sloboziră trupurile din strînsoarea armurilor, se îmbrăcară în haine comode şi intrară în sufragerie, aşe- zîndu-se la o masă unde se puteau ospăta lejer douăzeci de musafiri, dar la care, în astă seară, cei doi doreau să cineze singuri, nestînjeniţi de vreo altă prezenţă. Luminările fură aprinse, paharele şi farfuriile străluceau în lumina făcliilor de pe pereţi. De sub bolta alăturată, cineva bătu din palme şi fetele se apropiară grăbite, pur- tînd cu îndemînare tăvi şi castroane aburinde, pocale mari cu vin negru.

Vlad observă cu invidie cum cele două codane cu ochi de tăciune, care-l serveau pe Ştefan, îşi apropiau cu vădită intenţie de mîngîiere tandră şoldurile de trupul tînărului vlăstar domnesc de la Moldova. Fetele de lîngă

scaunul său însă — la fel de tinere şi de frumoase — se ţineau la distanţă. Nici măcar nu-i atinseseră genunchii cu fustele lungi, înfoiate...

Se gîndi din nou la Mărioara, întrebîndu-se cînd oare va avea posibilitatea, timpul care să-i permită să se repeadă în sudul Dunării, să o caute. Acum, el era *stă- pînul*... Putea avea, la ordin, cîte femei ar fi dorit. Visul său era însă o femeie care să vină singură în întîmpi- narea lui, aşa cum se întîmpla cu Ştefan... Şi, cu cît despărţirea se mărea în timp, cu atît amintirea Mărioarei devenea mai caldă, mai catifelată. El avea 25 de ani, aproape 26. Mărioara trebuia să fi făcut 30, poate că mai mult cu un an sau doi. Faptul că unii o puteau considera „bătrînă[44] nu-l deranja.

Cei doi veri îşi potoliră foamea şi-şi stinseră setea cît ai bate din palme.

Apoi mîncară mai tacticos, sorbind din timp în timp din pocale. Aveau multe de discutat. Pentru un chef straşnic puteau găsi oricînd timpul necesar.

Ştefan spuse :

— Cît timp Dumnezeu va avea grijă de mine, *eu* voi scăpa de tribut. Unchiul meu, Petru Aron, asasinul lui tătîne-meu îşi cumpără „libertatea[44] cu tributuri aruncate în toate direcţiile — polonezilor, tătarilor, turcilor... Imediat ce voi cuceri tronul Moldovei, mă voi folosi de aceste sume aruncate pe fereastră pentru a-mi ridica o armată, o ARMATA, băiatule !!!

— Eu, Vlad Drăculea Basarab, sînt deja stăpîn pe Ţara Românească. Noi doi ne-am făgăduit unul altuia, cu mulţi ani în urmă, că ne vom ajuta unul pe altul. Tu m-ai ajutat să-mi capăt drepturile. Este rîndul meu să te sprijin... în orice moment pe care-l vei socoti tu nimerit !

Ştefan repetă o mare promisiune, dar cu voce calmă, aproape tot atît de calmă precum prima oară, cu ani în urmă.

Vlad continuă :

— Toţi banii pretinşi de turci vor fi infinit mai bine folosiţi pentru închegarea unei armate puternice. Eu am „moştenit[46] obligativitatea tributului, dar mă voi „clez- moşteni[46] singur. Moldova nu este un stat vasal turcilor, polonezilor, sau maghiarilor, sau tătarilor...

— Ai dreptate, Moldova nu-i vasală nimănui..., chit că are acum la cîrma ei un poltron... Moldova nu trebuie să plătească tribut nimănui !

— La fel gîndesc şi despre Ţara Românească. Turcii pretind 10 000 de galbeni pe an. Aşa se spune... Ai văzut vreodată un banc de peşti cu gurile flămînde, larg deschise ? Aşa sînt turcii. Se spune că obligaţia mea se ridică doar la 10 000 galbeni anual, asta ca să am linişte şi pace în Ţara Românească... Sultanul aşteaptă însă şi un peşcheş care să fie cel puţin de mărimea tributului. În afară de asta, sînt obligat să fac cadouri Marelui Vizir, cel care-i dă sultanului Mohamed al II-lea cele mai ascultate sfaturi... Apoi, trebuie să-i mai dau ceva şi guvernatorului Rumeliei, încă ceva şi celui de Anatolia, să-l „ung[44] şi pe comandantul ienicerilor, ca, dealtfel, pe toţi pupătorii de cizme sultăneşti de la această curte infectă... Sînt necesare „cadouri[44] pentru favoriţi, pentru favoritele favoriţilor, pentru cucoanele dregătorilor ! Aur, blănuri, şoimi, cai... „Atenţii[44] la nunţi, la naşteri, la înmormîntări... Tributul se ridică astfel la cel puţin 30 000 galbeni pe an ! An după an !!! Şi cea mai murdară treabă este pretenţia lor de a le da 500 de

copii români pe an, jumătate băieţi, jumătate fete... Băieţii sînt dresaţi pentru garda ienicerilor, iar fetele devin obiecte de procurat plăceri prin haremuri...

Ştefan îl privi foarte atent ; calm, tăcut, dar atent. Zîmbincl oblic, remarcă :

— Poate că aceşti copii vor ajunge bine... Băieţii vor mînui perfect armele, şi vor căpăta, mai ştii ? roluri importante în apărarea islamului...

Vlad îi smulse sabia din teacă, bătînd cu ea în masa grea de stejar, în timp ce servitorii începură să tremure de groază.

Ştefan se făcu a nu observa gestul ! Continuă cu un calm care lui Vlad i se păru, în acel moment, diabolic.

— Iar dulcile noastre fetiţe vor ajunge poate favoritele sultanului...

Sarcasmul moldoveanului îl făcu pe Vlad să-şi piardă şi ultimul rest de stăpînire de sine. Ridică sabia. Ştefan îl apucă rapid, şi atunci simţi Vlad cîtă forţă ascundea trupul acela scund al vărului său.

În acel moment interveniră slujitorii. Unul smulse sabia din mîna lui Vlad, ceilalţi îi forţară să se aşeze la loc, pe scaune.

Furia lui Vlad se domoli ca prin farmec. Murmură mulţumit :

— Dacă slujitorii mei n-ar fi fost suficient de obraznici să intervină, s-ar fi întîmplat un accident de neiertat...

— Am băut amîndoi prea mult, răspunse Ştefan, pe acelaşi ton potolit. Eu însă, uite, m-am trezit cam ne- permis de iute !

— Ca şi mine ! rîse Vlad ironic. Cred..., sînt convins că vom mai bea un butoiaş. Apoi ne retragem...

Ciohodarul care-i smulsese sabia — un tînăr de statură uriaşă — i-o înapoie cu o plecăciune adîncă. Vlad surise imperceptibil şi şi-o puse la loc, în teacă. Alţi servitori umplură pocalele.

Ştefan şi-l duse pe-al său la buze şi nu-l lăsă pînă nu-i văzu fundul.

Vlad observă privirile fetelor ; spaima dispăruse din ochii lor, făcînd locr unui -alt sentiment, mai tainic.

IX

în săptămîna de paşte a anului 1457, un tînăr călugăr din Suceava sosi la Tîrgovişte, aclucînd cu el copiile a trei scrisori, dintre care două erau semnate de Petru Aron, supranumit *Harmazan,* după rangul său ofiţeresc din armata otomană. Petru Aron promitea sultanului fidelitate absolută, precum şi 2 000 de ducaţi în aur anual, în schimbul promisiunii de pace dorită de toţi boierii.

A treia scrisoare emana de la sultan :

„Voievodului luminat şi fidel, Petru Aron al Moldovei, salutări prieteneşti ! Mi l-ai trimis pe sfetnicul Mihu, emisarul Măriei Tale. Curtea mea a ascultat cu atenţie vorbele sale. Dacă veţi continua să ne plătiţi cu punctualitate tributul în fiece an, o pace exemplară va fi menţinută între ţările noastre.

În cazul în care, însă, tributul nu va ajunge la Noi la timp, Măria Ta ştie bine ce se va întîmpla.

Să Te binecuvînteze Allah !

Mohamed.[44]

Scrisoarea, datată 5 octombrie 1456, era limpede ca o decapitare.

Vlad îi aruncă o privire lui Ştefan. Apoi se adresă călugărului :

— Cum poate, oare, un domnitor de viţă nobilă ca Petru Aron să-şi trădeze poporul în acest hal ?

Călugărul Theodosiu răspunse :

— Tremură de spaima tătarilor, polonezilor, turcilor. Este gata să plătească oricui oricît pentru a-şi menţine tronul.

— Este slab. Boierii îl manevrează cum vor ei.

Vlad se-ndreptă spre călugăr ..*

— Cum ai reuşit să pui mina pe scrisori ?

— Un alt boier, Duma Braie, le-a copiat după originale. A fost prieten apropiat cu Bogdan, tatăl Măriei Tale. Acum, el imploră pe Măria Ta să se reîntoarcă, să ne salvezi ţara ! întregul norod te va sprijini...

Vlad izbucni :

— O vom face ! Vărul meu şi cu mine ne-am promis, cu ani în urmă, ajutor reciproc...

Ştefan, potolit, spre călugăr :

— Planul meu e gata de mult timp deja. Petru Aron reprezintă o ciumă pentru Moldova. Nu numai pentru că mi-a ucis tatăl, ci şi pentru că e o păpuşă în mîna boierilor şi a turcilor... întinse mîna călugărului : Dragă prietene, frate Theodosiu, îţi mulţumesc din suflet pentru grija ta. Du-te grabnic înapoi acasă. Pregătiţi o mişcare a norodului. Voi veni cu cel puţin 3 000 de călăreţi din Transilvania.

— Si cu cel puţin 3 000 din Ţara Românească, adăugă Vlad.

Fratele Theodosiu răspunse :

— N-am răbdare să aştept sfîrşitul Săptămînii patimilor. Dacă Măria Ta îmi va îngădui, voi rămîne peste noapte aici, pe undeva. Iar mîine, la primul cîntat al cocoşilor, plec înapoi.

— Ai un cal ? întrebă Vlad.

— Am doi. îi folosesc cu schimbul...

Vlad şi Ştefan îşi încrucişară privirile. Amîndoi înţe- leseseră că acest frate Theodosiu, înainte de a îmbrăca rasa monahală, fusese ostaş de cavalerie.

Era în Joia Mare, seara. Tustrei ciocniră cupele cu vin rubiniu, în timp ce peste oraş pluteau dangătele de clopot. Călugărul se simţi un om important.

Cu un semn scurt, Vlad îşi expedie servitorii din încăpere. Lui Toma şi altor cinci oşteni le ordonă să stea
de strajă la intrare.

Dădu citire, cu glas scăzut dar pătrunzător, celei de a doua scrisori a lui Petru Aron :

„Noi, Petru Vodă, din mila lui Dumnezeu şi prin voinţa supusului meu norod domnitor al Ţării Moldovei, am discutat îndelung cu boierii Noştri şi cu mitropolitul Nostru Teoctist viitorul ţării Noastre. Avem vecini nepăsători şi duşmani haini, în primul rînd pe turci, care ne pradă şi ne ard, care ne cer tribut 2 000 de galbeni ungureşti pe an, ca tribut. Nu sîntem obligaţi a plăti aceste sume. Dar, deoarece nu ne putem apăra prin forţa

armelor, n-avem altceva de făcut decît să ne cumpărăm libertatea. Dacă nu plătim tributul, turcii vor veni şi ni-l vor lua cu de-a sila, şi asta ne va costa mult mai mult, inclusiv libertatea soţiilor şi fiicelor noastre.

Din aceste motive, Noi am hotărît să plătim această sumă modestă şi să ne plecăm capetele în faţa păgînilor, ca să-i îmblînzim şi potolim pînă cînd bunul Dumnezeu Ne va dărui aliaţi puternici, precum au avut predecesorii noştri. În urma Sfatului nostru, l-am trimis la turci pe sfetnicul Mihail, ca acesta să ne scoată de la greu, să încheie din nou pace cu Sublima Poartă, şi astfel, cu ajutorul bunului Dumnezeu, ţara noastră să nu piară.

Am jurat ca epistola aceasta să nu ajungă niciodată dincolo de cercul nostru de încredere, şi că lui Mihail nu i se va reproşa niciodată că ar fi colaborat la hotă- rîrile şi promisiunile noastre. Noi toţi am discutat şi am ajuns la înţelegere. Am semnat acest document împreună cu toţi sfetnicii şi cu alţi nobili."

Călugărul se uită la cei doi tineri prinţi :

— Citiţi şi numele, dar, rog Măriei Tale, fă o omisiune în dreptul lui Duma Braie !

— Mda ! ? Vlad citi mai departe : „Mitropolitul Teoctist, nobilii Braţul, Duma B r a i e . . S e opri, chicotind :
Omisiune ! în faţa celorlalţi el este un trădător şi jumătate. în ochii noştri, un patriot ele prim rang, sau, cel puţin, o unealtă utilă... Repetă scîrbit : „Boierii...[44] Citi mai departe : „Lazăr, Stanciul, Manoil, Ivan Balcena, Oană Pântece, Cosma Sandru, Hodgo Stibor — Mare Dregător — şi sfetnicul Petru, Hodgo Creţu, Moica, precum şi frate-su, Toader şi Gozan.[44]

Lista era lungă.

Cînd Vlad epuiză lectura numelor, se îndreptă spre Ştefan, rînjind sardonic :

— Frumos catalog al vînzătorilor de ţară, ţara ta, Ştefane !

Prinţul moldav îi aruncă o căutătură, dar nu rosti un cuvînt.

Vlad continuă :

— Cu această scrisoare în mînă şi în minte, ştii perfect de unde trebuie să începi plivitul buruienilor în Moldova !

întinse cupa :

— Eşti prietenul, vărul şi fratele meu de inimă !

Ciocniră şi cu fratele Theodosiu, şi goliră pocalele.

Călugărul se ridică :

— Cer îngăduinţa a mă retrage. Vreau să plec devreme mîine dimineaţă, imediat după slujba Sfintei Vineri. Voi pregăti toate cele cerute de Măriile Voastre !

Cei doi îi zîmbiră cu bunăvoinţă, răspunzîndu-i aproape într-un glas :

— Du-te în pace şi te odihneşte ! Pleacă mîine şi... fii sigur : vom sosi şi noi cu oastea noastră...

Cu toate că se făcu ora de culcare, rămaşi singuri, cei doi umplură pocalele.

— Blestemaţii ăştia de boieri sînt speriaţi de moarte, spuse Vlad. Sînt gata să-şi vîndă şi soţiile şi fiicele şi ţara-ntreagă pentru aşa-zisa „linişte şi ordine[44]... Cu pre-

tul a sute şi sute de ani de înapoiere ! ! ! Eu unul nu suport aşa ceva ! Ştefane, ţi-arn spus în nenumărate rîn- duri că omul este o fiinţă slabă, cu o mulţime de lipsuri. Cei mai mulţi consideră că singura lor salvare este viclenia... A fi onest, fidel, cinstit, toate astea sînt socotite ca nerentabile... Eu, însă, îi voi învăţa pe ai mei că, în perspectiva timpului, onestitatea, corectitudinea, sinceritatea, fidelitatea vor fi singurele bunuri de preţ... Celor ce nu vor înţelege le voi deschide poarta spre infern. Ţi-am mărturisit mai demult că vreau să fiu tare şi puternic în ţara mea extirpînd toate slăbiciunile şi viciile împreună cu cei care le poartă. În ţara mea nimeni nu va fura sau înşela fără a fi pedepsit. Nimeni nu va avea voie să lenevească... După ce-l voi trage pe vinovat în ţeapă, păcătuiască cit o vrea ! Cine-l va vedea zvîrcolin- du-se şi urlînd, va lua aminte. Voi nimici toate slăbiciunile. li voi învăţa pe oameni ce-nseamnă *mores !* Falsitatea şi viclenia vor fi pedepsite exemplar. Îmi voi curăţa ţara pe dinăuntru şi după ce buruienile vor dispărea, pămîntul acesta, norodul acesta va fi mai sănătos şi mai puternic decît ar bănui cineva ! Fără furtişaguri şi fără- nşelăciuni, fără intrigi şi fără falsuri ! ! ! Cu o astfel de ţară în spatele meu voi putea înfrunta orice sultan ! Boierii mi se par înspăimîntaţi de orice mişcă pe acest pămînt. Noi, însă, n-avem nevoie de ei. Ţăranii sînt cei mai buni soldaţi ai noştri. Am început antrenarea unei armate ţărăneşti şi, crede-mă, mi se par mai buni decît toţi boiernaşii la un loc. Şi ştii de ce : oamenii ăştia au pentru ce lupta !

Călugărul Theodosiu plecă imediat după oficierea slujbei pentru a pregăti ridicarea norodului din sudul Moldovei.

Nici Vlad şi nici Ştefan nu respectară Săptămîna Patimilor ; cu toate că era Vinerea Mare, Vlad pregăti rapid
Un detaşament de 3 000 de călăreţi, puşi la dispoziţia iui Ştefan. O oaste de elită.

Personal, Vlad avea alte planuri. Ar fi fost riscant să părăsească Tîrgovişlea. Trebuiau lichidate, pentru totdeauna, uneltirile boierilor. Şi asta cit mai grabnic.

Nu-i mărturisi nimic lui Ştefan. îi spuse doar atît :

— Trebuie să rămîn aici. Ai să te descurci tu şi singur !

— Mă voi descurca... Cu bravii tăi oameni şi cu dîrjii mei moldoveni !

XI

Vlad era mușcat de insomnie — în ciuda faptului că băuse cu Ştefan o cantitate care ar fi trebuit să-l adoarmă buştean.

Medita la simbolurile diferitelor religii.

La început, crucea fusese un instrument de tortură. Nici măcar n-o inventaseră romanii. Ideea venea din Orient, iar supliciul fusese practicat cu mult înainte ca romanii să ajungă stăpînitori ai lumii.

Vlad nu putea pricepe cum crucea putea fi considerată sfîntă. Semiluna era simbolul sfînt al musulmanilor, dar culoarea lor binecuvîntată era verdele, în timp ce creştinii adorau negrul şi, eventual, albul.

El ura luna şi coloritul verde, după toate experienţele sale între păgîni, dorea să iubească crucea, dar, după un şir de întîmplări nefericite, nici acest simbol nu-i inspira sentimente prea calde. Uneori, copleşit de contradicţii şi

chiar de spaimă, Vlad gîndea că singura putere ce merită a fi venerată este cea personală.

Iar, ca unealtă de pedeapsă, crucea i se părea mult prea blîndă !

Mulţumit şi încrezător, Ştefan plecă împreună cu cei 3 000 de călăreţi ai lui Vlad spre Moldova şi spre tronul tatălui său.

Vlad, împreună cu Toma, pregăti faza decisivă a planului în legătură cu boierimea tîrgovişteană.

XII

Preoţii psalmodiau pe treptele bisericii, deoarece mulţimea era atît de mare încît n-ar fi încăput în incinta lăcaşului.

„Hristos a înviat din morţi,

Cu moartea pre moarte călcînd !“

Cei mai mulţi dintre credincioşi purtau lumînări ale căror flăcărui abia tremurau în noaptea de sineală a primăverii, o noapte fără pic de vînt. Între părinţi şi copii, între fraţi, soţi, vecini, prieteni se schimba tradiţionalul salut :

— Hristos a înviat !

— Adevărat a înviat !

Toţi boierii fură poftiţi la banchetul nocturn de la palat. Mulţi dintre ei păreau înspăimîntaţi, dar nimeni nu avu curaj să nu dea curs invitaţiei lui Vlad Basarab Voievod.

Mîncară...

Băură...

Mai mult au băut decît au mîncat, pentru că pofta de mîncare le era stricată de gîndurile pe care şi le făceau despre intenţiile domnitorului. Şi Vlad era mai sobru ca de obicei, cu toate că se străduia să joace rolul gazdei îndatoritoare.

Printre comeseni se aflau participanţi — direcţi sau indirecţi — la asasinarea tatălui şi fratelui său, lîngă Bălteni, se aflau partizani ai lui Dan şi ai lui Vlad Călugărul ; la mese beau şi mîncau boieri care deja îl trădaseră, precum şi alţii care aveau de gînd să-l trădeze într-un viitor apropiat.

îi făcu un semn lui Toma, iar acesta îl transmise mai departe.

Nimeni nu remarcă nimic pînă-n momentul în care oştenii pătrunseră pe uşile sălii, aproape smulgîndu-le din ţîţîni. Cîţiva invitaţi purtau pumnale şi chiar săbii, dar fură iute dezarmaţi de oamenii lui Vlad.

Voievodul se ridică de pe scaun, rostind tunător :

— Patruzeci dintre voi sînteţi condamnaţi la moarte... de către mine ! Veţi avea suficient timp să vă gîndiţi din care motive anume. în parcul de jos aşteaptă patruzeci de ţepe pregătite pentru ultima înălţare a domniilor voastre. După ce v-am studiat bine mutrele — întîi în biserică, apoi aici, la ospăţ —, am regretat că nu am pregătit chiar mai multe... Dar, pentru această sfîntă noapte, ajung şi patruzeci...

în sală izbucniră zgomote şi urlete. Mulţi dintre boieri încercau să fugă, unii să se arunce chiar pe ferestre, numai să moară mai repede, dar oştenii i-au prins pe toţi şi i-au legat cu frînghii.

Vlad se urcă pe zid ca să urmărească execuţia. La lumina uriaşelor

făclii, soldaţii îşi făceau datoria. De jur împrejur se înşiruiau soaţele şi copiii condamnaţilor. Unii dintre aceştia plîngeau în hohote, alţii gemeau stins. Erau cîţiva care tăceau chitic, poate de spaimă, poate în speranţa că nu vor împărtăşi cumplita soartă. Tortura acestora din urmă era mai parşivă decît a celor care se şi simţeau sfredeliţi şi care — în primul rînd — erau convinşi că niciodată nu vor mai putea gusta paharul răzbunării.

Ţepele fură „plantate[44] pe patru rînduri a cîte zece fiecare, la o anumită distanţă care să permită „leagănului[44] — draconică născocire a unui tehnician neamţ — să poată înainta nestingherit spre ele. Şi execuţiile începură...

Voievodul muntean era mulţumit că scăpase de atîţia duşmani declaraţi sau bănuiţi. Simţea, însă, că nu se achitase de toate îndatoririle. Cetatea din Tîrgovişte nu mai era un loc atît de sigur. Avea nevoie de încă o cetate, inexpugnabilă. Fixase deja locul în care trebuia ridicată ; la Poenari, pe stînca aceea înaltă, în vîrful căreia, deasupra rîului Argeş, străjuiau ruinele unei alte cetăţi de pe vremea străbunilor. Se hotărîse şi asupra celor care trebuiau să i-o ridice...

Ostaşii, din ordinul lui, îi scoaseră pe boieri şi pe negustori, împreună cu familiile, din casele lor. Nepregătiţi pentru lungul marş spre valea Argeşului, neştiind spre care ţintă se îndreaptă, o porniră într-un jalnic convoi pînă la Curtea de Argeş şi, de acolo, mai departe, spre culmile munţilor.

Marşul celor 9 000 de oameni dură trei zile. Pruncii erau purtaţi în braţe, şi acest fapt făcea drumul şi mai anevoios. Vlad, însă, se bucura ; toţi aceşti oameni îi erau duşmani pe faţă sau prezumptivi. O zi în plus sau în minus conta prea puţin. Important era ca nici unul dintre cei mînaţi la muncă silnică să nu scape cu viaţă

după ce vor fi terminat de clădit „cuibul de vulturi^ de la Poenari.

Nu se obosi să le pregătească adăposturi de noapte ; chiar de-ar fi avut posibilitatea şi tot n-ar fi făcut-o. O femeie însărcinată născu noaptea un copil mort. Pînă spre ziuă muri şi femeia.

între timp, meşterii de la Rîmnicu Vîlcea şi de la Curtea de Argeş pregătiseră tot ce era necesar transformării ruinelor de la Poenari într-o cetate puternică, menită să corespundă cerinţelor timpului. Zidarii se ocupară de calcar şi de mortar ; tîmplarii meşteriseră o scară de lemn cu 1 400 de trepte, o capodoperă în felul ei, menită să uşureze urcuşul care, pînă atunci, se făcea anevoie, pe o serpentină dificilă.

XIII

Bărbaţii, femeile şi copiii cărau pietrele în susul stîncii uriaşe de la Poenari. Materialul era adus de la ruinele Posadei. Golurile erau completate cu pietre de rîu, peste undele căruia soarele rîdea cu o fericire inconştientă.

Dar sus, pe stîncă, nimeni nu rîdea.

Copiii gemeau.

Femeile ţipau.

Bărbaţii urlau.

Vlad urmărea în linişte uriaşa scenă de coşmar. Boierii, muierile şi copiii lor erau îmbrăcaţi în straie alese, încă neterfelite. Soldaţii voievodului purtau haine simple de în sau de cînepă sub armuri. Vlad gîndi : „De data asta opinca va trece peste caftane !“

Toţi cărau pietre. Cinci femeile şi copiii se prăbuşeau sub greaua povară, oamenii lui Vlad îi aruncau în fundul prăpastiei, spre bucuria vulturilor şi a fiarelor sălbatice. Frumoasele haine boiereşti se prefăcură curînd în cîrpe. Carnea sîngera. Vlad însă nu le acorda nici un minut de răgaz, nici ziua, nici noaptea. Dar speranţa de a scăpa cu viaţă le dădea puteri supraomeneşti : Mai bine viu decît tras în ţeapă...

Şi astfel, noua cetate se înălţa cu repeziciune.

După două zile petrecute la Curtea de Argeş, Vlad se întoarse. Nimeni nu mai aduna bolovani din albia rîului alimentat acum de zăpezile în topire.

Ruinele de pe dealul Posada dispăruseră complet.

în schimb, pe dealul Poenari se înălţa o mîndreţe de cetate ce strălucea falnică şi orgolioasă în lumina curată a acestei duminici a Tomei din anul 1457.

Vlad apăru singur. îşi forţa armăsarul pe drumul şer- puit. Ici-colo observă oameni zăcînd printre copacii de pe panta colinei. Unii muriseră, alţii dormeau, dar somnul lor se-nvecina cu moartea.

Cînd ajunse sus, la buza cetăţii, podul mobil era ridicat.

Urlă cu vocea lui sfredelitoare.

Nişte ochi somnoroşi se holbară la una din deschizăturile primului nivel al donjonului.

Imediat, podul coborî.

Ajuns în curte, Vlad fu întîmpinat de Toma. Vechiul său tovarăş de arme îi spuse, zîmbind şiret :

—• Sîntem gata, Măria Ta î După cum ai poruncit... în şapte zile !

La rîndul său zîmbi şi Vlad :

— Tot de ziua ta, prietene Toma î

— Hm ! Da, clar eu nu-s Toma Necredinciosul ! Eu îţi sînt foarte devotat...

— Hai să vedem ce a ieşit... Viad sări din şa.

Vechiul turn central, despre care localnicii spuneau că fusese construit de către teutoni cu mai bine de două secole în urmă, devenise acum un donjon puternic. Cuibul de vulturi al lui Vlad căpătase forma unui triunghi neregulat, ocupîncl întregul platou al muntelui. Cu toată suprafaţa redusă, noua cetate oferea găzduire unei garnizoane de aproape 100 de oameni, cu cai cu tot.

Din vîrful donjonului se deschidea o perspectivă mirifică asupra împrejurimilor ; dar, în primul rînd, era un punct strategic excepţional. Drumul comercial dintre Curtea de Argeş şi Cîmpulung putea fi supravegheat cu stricteţe. O eventuală apropiere a turcilor sau a tătarilor n-ar mai fi constituit o surpriză.

Vlad se bucură.

Incălcase grav tratatul din 1451 dintre regatul maghiar şi Sublima Poartă, care prevedea că românii n-aveau voie să înalţe cetăţi, „dar nu-i nimic, nu va fi ultima !“ gîndi el.

— Ei ! ? făcu Toma.

— Da ! răspunse Vlad.

Apoi, coborînd scările înguste ale donjonului, întrebă :

— Cîţi au mai rămas din cei 9 000 de tîrgovişteni ?

— Doar cîteva sute... Dar, părerea mea este că au rămas cei mai puternici, mai sănătoşi şi mai cinstiţi...

Vlad îşi modifică hotărîrea iniţială de a-i da morţii pe toţi, pînă la ultimul. Cele întîmplate însemnau o lecţie necesară despre arta sa de a pedepsi viclenia şi trădarea. Se putea ca supravieţuitorii să o fi învăţat...

— Le vom da drumul. Nemernicii, oricum, au realizat ceva aici... Să sperăm că pe viitor vor fi cuminţi...

Reîntors la Tîrgovişte, Vlad află — peste cîteva zile — ce se întîmplase în Moldova.

Nici tainica solie a călugărului Theodosiu, nici mişcarea trupelor lui Ştefan nu trecură neobservate. Iscoade se aflau peste tot şi, în afară de asta, oamenii pălăvrăgeau prosteşte despre cele văzute şi auzite, făcînd rău fără voia lor, din pură inconştienţă.

XIV

Petru Aron fu alertat şi avu timp să-şi mobilizeze oastea.

Prima ciocnire avusese loc în ziua de 12 aprilie 1457 lîngă satul Dolješti, la nord de Roman, Ştefan atacase cu numai 6 000 de oameni — jumătate călăreţii lui Vlad, cealaltă jumătate oameni ai săi din sudul Moldovei. Dat fiind timpul foarte scurt afectat pregătirii, Ştefan plasă grosul armatei de ţărani lîngă satul Orbie, din apropierea cetăţii Neamţului, doar o mică parte dintre oştenii ţărani intrînd în componenţa avangărzii.

Oricum, armata lui Petru Aron fu zdrobită şi forţată să se retragă în dezordine spre Nord.

Lîngă satul Orbie, armata voluntară a ţăranilor îi baricadă drumul lui Petru Aron cu trunchiuri de copaci şi cu tot soiul de obstacole, rudimentare dar eficiente.

Lupta decisivă se dădu în ziua de 14 aprilie. Călăreţii munteni atacară de parcă ar fi avut în faţă turci sau tătari. Ştefan a lăcrimat tot timpul bătăliei, pentru că sub sabia şi buzduganul său cădeau tot moldoveni de-ai lui.

Trei cai se prăbuşiră sub el.

petru Aron, însă, scăpă.

Pe parcurs, Ştefan află că voievodul Moldovei se îndreptase, deghizat, spre graniţa Poloniei.

Cu scrisoarea lui Ştefan în mînă, Vlad îşi imagină cele ce urmaseră : Ştefan fusese uns domn al Moldovei de mitropolitul Teoctist, a cărui mutră de vulpoi bine hrănit îl făcuse de multe ori pe Vlad să-şi mîngîie instinctiv pumnalul... Vărul său fusese încoronat de trei mari boieri care, în cel mai scurt timp cu putinţă, trebuiau eliminaţi.

Apoi — banchetul în Cetatea de Scaun a Sucevei.

Fraze...

Vorbe dulci...

Mîncare şi băutură din belşug...

Vlad continuă lectura din epistola personală a lui Ştefan :

„Problemele noastre cele mai arzătoare ! Invitaţii şi servitorii s-au retras, făcliile s-au stins. Am rămas, în această imensă sală, singur cu gîndurile mele, în faţa pergamentului pe care-ţi scriu la lumina candelelor. Voi avea de furcă cu Petru Aron şi cu partizanii săi... Tu ai bătaie de cap cu Dan şi cu fratele tău vitreg, Vlad Călugărul... Va trebui, apoi, să stabilim tarifele vamale între ţările noastre în primul rînd, pe urmă cu Transilvania, şi cu restul principatelor învecinate. Contez şi-n viitor pe sprijinul tău."

În scrisoarea sa de răspuns, Vlad îi povesti lui Ştefan episodul de la Poenari.

XV

Pe masa de lucru a domnitorului muntean poposi şi o scrisoare din partea Sfatului orăşenesc de la Her- mannstadt : dregătorii refuzau să-i predea pe Dan şi pe Vlad Călugărul.

Vlad îi porunci lui Toma să pregătească garda de cavalerie pentru a fi gata de plecare în aceeaşi seară. Folosi timpul necesar echipării gărzii pentru a le scrie, cu mîna sa, primarilor din Kronstadt şi Hermannstadt, ca şi lui Ştefan. Peste puţină vreme, curierii părăsiră în galop cetatea Tîrgoviştei.

îşi împărţi călăreţii în două coloane : prima, spre Braşov, prin trecătoarea Rucăr—Bran, unde garnizoana cetăţii încercă fără succes să-l oprească şi, a doua, spre Sibiu, prin Valea Oltului. îşi lăsă oamenii să prade şi să ardă cîteva sate din comitatele Amlaş şi Făgăraş, asta mai mult pentru a da o lecţie localnicilor.

Apoi îşi concentră eforturile militare în direcţia unui anume sat de munte din Mărginimea Sibiului unde, după unele zvonuri, se ascundea pretendentul la tron Dan Basarab.

Reuşi să-l captureze.

în pădure, Vlad îi întinse vărului său o lopată :

— Ţine ! Sapă-ţi singur groapa !

— N-o sap !

— Sapă ! Dacă nu, îţi pregătesc o ţeapă !

Nervii lui Dan Basarab cedară. Fără să vrea, fără să-şi dea seama, începu să plîngă :

— Fie-ţi milă ! ! !

Vlad rînji cu rînjet de lup :

*— Sapă!

Oamenii lui Vlad fuseseră bine instruiţi. Se porniră să taie crengile unui copac tînăr. Apoi îi ascuţiră vîrful. îngrozit, Dan începu să sape.

Se vedea de la o poştă cu nu era prea familiarizat cu munca fizică. Poate că nici la lucrul armelor nu se pricepea ca lumea. Respira din ce în ce mai greu. Transpira abundent, cu toate că aerul codrului era destul de rece.

Peste o oră sosiră preoţii.

Groapa nu era destul de adîncă, aşa că preoţii tre- buiră să-mai aştepte.

Dan părea a fi îmbătrînit cu jumătate de secol pe parcursul a două ore. Faţa-i devenise cenuşie, suptă, cotropită de riduri. La un moment dat încercă să sară din groapă, lovind bezmetic cu lopata de jur-împrejur, dar fu pe loc imobilizat.

Vlad remarcă :

— Cred că groapa e suficient de adîncă. Mormîntul tatălui şi fratelui meu a fost mai puţin adînc !

— N-ar putea ieşi din ea fără cap ! murmură Toma.

Vlad îşi trase sabia din teacă, adresîndu-se preoţilor :

— Slujba de înmormântare !

Codrul răsuna de ciripitul păsărilor. Flori multicolore străluceau sub ocrotirea frunzelor graţioase.

Preoţii se apropiară.

începură slujba. În tot acest răstimp, Vlad ţinea sabia în mînă. Feţele bisericeşti reuşiră să nu-l privească prea des cu coada ochilor.

Dan urla, încercînd să rupă legăturile :

— Indurare ! Indurare !

Vlad Drăculea Ţepeş Basarab ordonă calm :

— Jos cu el !

Sabia nu era o armă pentru decapitare. Prea uşoară... Era o armă iute, de luptă, pentru execuţii trebuind un paloş sau un baltag. Vlad însă avea destulă încredere în forţa şi iuţeala braţului său, precum şi-n faptul că nu-i dădea voie nici măcar lui Toma să-i ascută armele. Săbiile şi pumnalele ţi le ascuţi singur..., şi nu te opreşti pînă cîncl nu eşti în stare să tai în două un fir de păr ce pluteşte în aer.

Patru ostaşi îl ţineau aplecat pe Dan.

Vlad lovi.

Urletele lui Dan conteniră. Capul i se rostogoli în groapă. Din gîtlej sîngele i se scurgea în cascade, din ce în ce mai slab pompat.

Trupul decapitat încetă a se mai zbate.

Vlad îşi şterse sabia de haina lui Dan, o vîrî în teacă şi porunci :

— Aruncaţi cadavrul în groapă şi înveliţi-l cu ţărînă. *Finito* şi cu ăsta. La fel voi proceda şi cu restul. Apoi, vom face socoteala hotărîtoare, cum spun veneţienii şi milanezii... Nici un semn de amintire pe mormînt. Dacă va apărea cumva măcar o cruce, vor cădea şi alte că- păţîni !

XVI

Vlad făcu un bilanţ al celor realizate.

Un pretendent la tron — Dan Basarab — fusese eliminat.

îşi asigurase sprijinul lui Ştefan.

Rămînea răfuiala ultimă cu celălalt pretendent, fra- te-său vitreg, Vlad Călugărul, susţinut de neguţătorii din sudul Transilvaniei.

Organiză o expediţie de pedepsire prin Mărginimea Sibiului, dar nu dădu de urma fratelui călugărit.

întipărindu-şi bine în memorie atitudinea tîrgoveţilor şi a sătenilor, se retrase spre sud de Tîrgovişte pînă la Bucureşti, pentru a inspecta lucrările la cetatea de pe rîul Dîmboviţa.

Lucrările înaintau conform dorinţelor sale, şi chiar puţin mai repede. Populaţia ţinutului se aduna la cuptoarele de ars cărămidă, aducînd pietre de nu, veneau cu carele şi cu căruţele lor trase de cai, bivoli şi măgari, transportînd tot ceea ce era necesar pentru transformarea modestei fortăreţe de pe colina din estul rîului Dîmboviţa într-o cetate redutabilă.

Unii dintre ţărani refuzaseră chiar plata : socoteau că securitatea pe care le-o va asigura noua cetate era o răsplată mai mult decît suficientă.

Cînd Vlad fu informat despre hotărîrea respectivilor ţărani, dădu ordin căpitanilor săi să aibă grijă ca toţi, absolut toţi să fie plătiţi corect. Citi în privirile lucrătorilor că aceştia, de va fi cîndva nevoie, se vor arunca şi în foc pentru el. Oricînd...

Acordă o serie de privilegii mînăstirii Cozia, de lîngă Olt.

Porunci refacerea fortificaţiilor mînăstirii Snagov.

Gîndi :

„Am încălcat, deja, porunca turcilor din anul 1451 de a nu ridica cumva noi cetăţi. Am ridicat Poenarii. Le-am nesocotit, deci, porunca. Aşa că, dacă o mai încalc o dată sau de şaptesprezece ori, nu mai contează..." Începuse ciorna unui hrisov prin care recunoştea mînăstirii Tismana toate fostele ei proprietăţi, dar nu o terminase încă.

Trebuia pregătită sistarea tributului către turci.

Trebuia emisă legea privind ocrotirea graniţelor...

Trebuiau puse la punct exerciţiile pentru instruirea oştirii...

Mai erau, apoi, de aşezat bazele unei trainice şi bine chibzuite înţelegeri comerciale pe termen lung între Ţara Românească, Moldova şi Transilvania, apoi cu ceilalţi vecini.

XVII

În luna noiembrie a anului 1457, cumnatul lui Iancu de Hunedoara, Mihail Szilâgyi, interveni pe lîngă Vlad, implorîndu-l să se împace cu cetăţenii din Kronstaclt şi din celelalte aşezări ale Siebenburgenului.

Vlad trimise emisari în Transilvania şi în Moldova. Răspunsul lui Ştefan Muşat îl convinse — cel puţin pe moment — că pacea este mai avantajoasă decît un conflict de uzură. Printr-un hrisov, le promise braşovenilor că vor avea voie să-şi desfacă mărfurile în Ţara Românească în schimbul asigurării aceloraşi privilegii şi negustorilor de la sud de Carpaţi, ce puteau activa nestingheriţi în partea de nord a aceloraşi munţi.

în ziua de 24 ianuarie 1458, Mathias Corvin, cel cle-al doilea fiu al lui Iancu de Hunedoara, sprijinit de unchiul său, Mihail Szilâgyi, fu instalat rege al Ungariei, după ce, în prealabil, îl executase pe fratele său mai mare, Vladimir, în Piaţa Mare din Buda.

în martie 1459, regele Mathias semnă un decret prin care toţi cetăţenii, meseriaşii, negustorii din Braşov (Kronstadt), Sibiu (Hermannstadt), Cluj (Klausenburg) şi din alte localităţi aflate în Siebenbiirgen (Transilvania) erau obligaţi să respecte tratatul de pace şi alte înţelegeri încheiate cu Vlaci Drăculea, Voievod ai Ţării Româneşti.

Negustorii saşi din Siebenburgen continuau însă să sfideze legile şi decretele promulgate de Vlad. Negustorilor din Ţara Românească li se confiscau mărfurile, iar apoi erau izgoniţi. Saşii refuzau să se ocupe de produsele provenite din zona sudică a munţilor dacă li se respingea oferta de achiziţionare la preţuri ce reprezentau jumătate, sau chiar nici atît, din valoarea lor reală.

Vlad şi-a trimis oameni ele nădejde, pricepuţi şi devotaţi, să-i depisteze şi să-i reţină pe asemenea speculanţi. Şi i-au prins ; prin oraşele-port de pe malurile Dunării, în Bucureşti, ba chiar şi-n inima Tîrgovişlei ; peste tot pe unde noua legislaţie a lui Vlad le interzicea să-şi mai facă mendrele. Negustorii cei mai insolenţi de- veniră „podoabe[44] de vîrf ale pădurilor de ţepe „plantate[14] cu grijă „părintească[44] de către Vlad.

Vlad gîndea :

„Optzeci la sută dintre indivizi sînt, în general, potlogari. Din restul de douăzeci la sută putem culege cu uşurinţă idioţi demni de a fi aruncaţi la porci. Ceea ce rămîne în urma acestei selecţii reprezintă o mînă de oameni de nădejde, folositori... Cu ajutorul acestora doresc să-mi consolidez domnia. Dacă poporul meu va putea fi curăţat de pleavă, am toate şansele să creez o lume bună, frumoasă şi adevărată pentru cei ce merită să vieţuiască în ea... Poate...[44]

IJn grup de boieri fură surprinşi în toiul unei adunări conspirative îndreptate împotriva lui Vlad. Unii dintre ei făceau parte dintre cei ce cunoscuseră îndurarea voievodului la Poenari.

Pentru fiecare dintre ei Vlad ridică o ţeapă. Greşeala blîndeţei exagerate nu trebuia repetată...

Aceeaşi soartă a rezervat-o şi celor 41 de negustori obraznici depistaţi în Ţara Românească.

Prinzînd în aceeaşi culpă încă 300 de indivizi de aceeaşi teapă, i-a închis într-o circiumă, căreia i-a dat foc.

Cînd, în primăvara lui 1459, Vlad se afla în Bucureşti, pentru a inspecta mersul lucrărilor la noua cetate, primi printr-un curier înştiinţarea că boierul Albu, zis „cel Mare“, întreprinsese o acţiune pentru ocuparea tronului domnesc.

Se reîntoarse fulgerător la Tirgovişte, în fruntea unui detaşament redus, dar nebănuit de percutant. Puţinii supravieţuitori dintre cei ce asediau Tîrgovişlea se duseră pe pustii.

Albu „cel Mare“ scăpase, din nefericire, şi el...

XVIII

Sultanul dovedea o răbdare aproape incredibilă. Aşteptă aproape un an tributul de la Vlad, după care îşi trimise emisarii în Ţara Românească.

Voievodul muntean îi primi pe solii Sublimei Porţi în sala tronului.

Cunoştea la perfecţie obiceiurile turceşti — dictate de Coran, desigur —, dar îi întrebă cu vădită rea-voinţă :

— De ce nu vă scoateţi turbanele ? În faţa unui domnitor ca mine, nimeni nu are voie să se înfăţişeze cu capul acoperit !

— Asta se obişnuieşte doar în faţa Sultanului sultanilor...

La un semn al lui Vlad, o parte din gardă îi imobiliza pe turci. Ceilalţi, cu ajutorul ciocanelor şi al unor cuie scurte, le ţintuiră turbanele pe cranii. Unul dintre soli leşină, dar îşi reveni după o jumătate de oră.

Vlad le vorbi cu voce sacadată :

— Acum, căraţi-vă înapoi, acasă, şi spuneţi-i sultanului vostru : poate că el a învăţat să suporte asemenea nepoliteţe din partea unora ca voi..., dar *Noi* n-am învăţat aşa ceva. Sultanul vostru ar trebui să renunţe a mai încerca să exporte asemenea obiceiuri stupide şi-n alte ţări *ce nu sînt ale lui! ! !*

XIX

Pe Vlad îl agasa starea de război dintre Ţara Românească şi Transilvania.

Era periculoasă mai ales acum, cînd turcii pregăteau un atac monstru.

Propuse pace.

În luna iulie din anul 1460, magistratul Braşovului semnă tratatul de pace cu Vlad. Acesta îi informă pe saşi că avea de gînd să întreprindă o expediţie de pedepsire în Făgăraş, unde se ascundea Vlad Călugărul. Saşii nu-i făgăduiră sprijin, dar nici nu se împotriviră planului.

Expediţia rămase fără rezultatul scontat. Vlad Călugărul scăpă.

Dar Vlad Drăculea Basarab se repezi pînă-n Braşov, unde ceru o întrevedere cu mai-marii localităţii. Pretinse arme şi 4 000 de oameni ca ajutor în lupta împotriva osmanlîilor.

XX

Un neguţător maghiar se prezentă la Vlad, plîngîn- du-se că i s-a furat, cu o seară înainte, punga cu 160 de ducaţi, din căruţa trasă în faţa hanului.

— De ce n-ai luat punga cu tine ! ?

— Am intrat cu mărfuri. Punga a rămas în taşcă, împreună cu toate hîrtiile mele. Cînd m-am întors la căruţă, totul dispăruse...

Vlad se uită adînc în ochii bărbatului cam trecut, cu barba deja încărunţită :

— Du-te liniştit înapoi la han. Dacă n-ai minţit, chiar astăzi îţi vei primi înapoi taşca, cu banii şi cu hîrtiile tale ! Dacă n-ai minţit cumva...

Apoi, ordonă imediat oamenilor săi :

— Căutaţi prin tot oraşul hoţul. Dacă nu-l veţi găsi, voi face praf întregul oraş !

Spre seară, la palat sosiră doi străjeri ţ.inîndu-l strîns între ei pe hoţ — un individ între două vîrste, scund şi prăpădit.

— lncuiaţi-l bine ! Mîine dimineaţă îl vom trage în ţeapă !

Hoţul, urlînd şi lamentîndu-se, fu scos din încăpere.

Rămas singur, Vlad numără banii. În loc de 160 de ducaţi găsi 159. Cu un ducat, hoţul se îmbătase ca un porc. Vlad puse un ducat în pungă şi apoi mai adăugă unul.

A doua zi dimineaţă neguţătorul ungur ceru o audienţă la voievodul român :

— Un om al Măriei Tale mi-a înapoiat toate actele. Dar, am găsit, în pungă, în loc de 160 de ducaţi, 161 ? !

— Să fii sănătos, cu ducatul ăsta în plus cu tot ! zîmbi Vlad. Dar dacă n-ai fi recunoscut acest ducat adăugat, i-ai fi ţinut, în curînd, tovărăşie pungaşului, sus de tot ! Vlad se ridică, îl chemă pe negustor după el şi-l îndemnă să se uite pe fereastră : Ce zici de „grădina[44] mea ?

„Leagănul[44] meşterului neamţ funcţiona ireproşabil ; hoţul fu „aranjat[44] într-o ţeapă.

Cînd negustorul auzi urletele, îşi înşfăcă taşca şi fugi din sală, strigînd :

— Nu mai calc niciodată pe aici î ! î

Dispăru pe uşă, urmărit de rîsetele lui Vlad.

XXI

într-o zi oarecare, Vlad observă pe uliţă un bărbat, destul de chipeş şi destul de tînăr, dar cu îmbrăcămintea jerpelită pe el. îl opri :

— N-ai nevastă ?

— Ba am !

— E cumva bolnavă ?

— Ba-i foarte sănătoasă !

Vlacl sări din şa, dînd hăţurile unui dorobanţ :

— Du calul la palat, în staul. Eu vin mai tîrziu. Trebuie să vorbesc cu românul ăsta...

În casa bărbatului dădu peste o muiere frumuşică şi sănătoasă. Vlad o ţintui cîtva timp cu privirea, apoi îi vorbi bărbatului :

— Ai lînă ?

— Da, de la oile noastre.

— În ai ?

— E şi din ăsta destul... Bărbatul îi arătă nişte maldăre netoarse.

Vlad se-ndreptă spre femeie :

— Soţul tău este obligat să aibă grijă de tine, iar tu eşti obligată să-l îngrijeşti... Pînă mîine, cămaşa omului tău să fie spălată şi cîrpită !

Tînăra femeie îi promise că aşa va face, dar zîmbetul ce-i însoţi vorbele mai-mai că-l îndemnă să-şi scoată sabia din teacă.

N-o făcu, dar se hotărî să-l transforme pe „mîine[44] în „poimîine[44].

Cînd se reîntîlni cu bărbatul, acesta era la fel de mizerabil îmbrăcat. În schimb, femela arăta mai înfloritoare.

Vlad chemă garda care aştepta ordin în colţul uliţei :

— La „grădina[44] mea din palat cu ea !

Tînăra femeie începu să se tîrască pe jos, urlînd :

— Faceţi cu mine tot ce vreţi, dar nu mă trageţi în ţeapă !

Soţul ei îl apucă de braţ pe Vlad :

— Măria Ta, ai milă de ea !

Vlad îl îmbrînci :

— Pentru ce ? Unul ca tine îşi poate găsi alta mai bună î

A doua zi dimineaţă, Vlad coborî în piaţă.

Femeia mai trăia. Gemea surd, iar moartea i se insinua în privirile căzute.

Doi indivizi discutau între ei :

-— Crezi că apucă amiaza ?

— Aiurea, de unde ! ?

— Facem rămăşag ? Eu pun doi taleri...

— Eu patru !

Vlad apăru în spatele lor :

— Iar eu, cîte o ţeapă pentru fiecare !

XXII

Mohamed al II-lea Cuceritorul trimise al doilea rînd de soli, pretinzînd tributul. De data asta Vlad nu le mai ţintui turbanele de cranii ; le oferi festinuri sardanapalice, îi încărca cu daruri, promiţîndu-le marea cu sarea. Şi le spuse :

— întoarceţi-vă la Luminăţia Sa, Sultanul sultanilor, Stăpînitorul Lumii, încredinţîndu-l că voi veni personal să-i aduc tributul, voi aduce şi daruri, eu personal voi veni, deoarece am multe, multe de discutat cu dînsul !

Mare uşurare simţi sultanul la auzul acestei veşti, pentru că se afla în război cu perşii şi cu aliaţii lor d;în estul imperiului, şi avea, deci, nevoie de linişte la apus. Ordonă comandanţilor de cetăţi din Bulgaria şi Turcia să nu cumva să-l atace pe Vlad în drumul acestuia spre Sublima Poartă.

însoţit ele alţi emisari ai Sultanului, Vlad trecu Dunărea în fruntea unui mic detaşament ele ostaşi. Peste tot fu bine primit şi onorat cu daruri substanţiale. Nimeni nu bănuia că întreaga armată a voievodului muntean traversă, prin alt loc, fluviul.

După cinci zile, Vlad îi transformă în ostateci pe solii Sultanului, făcu o bucată de drum înapoi, îşi întîlni armata şi o împărţi în pilcuri cărora le ordonă să prade şi să ardă sate şi oraşe. Turcii cădeau ca muştele sub săbiile muntenilor. Cei prinşi fură traşi în ţeapă. Alţii fură tăiaţi în două sau daţi pradă flăcărilor. Tuturor creştinilor care doreau să se strămute în nordul Dunării, Vlad le promisese pămînt şi case.

Solilor sultanului, rămaşi în viaţă, le spuse :

— Duceţi-vă la Sultanul vostru. Povestiţi-i tot ce aţi văzut. Spuneţi-i că l--am cinstit şi slujit precum el m-a cinstit pe mine şi pe toţi principii creştini din Europa. Asiguraţi-l că-l voi sluji aidoma şi mai departe !

Cei doi turci săriră în şa şi o rupseră la goană spre sud.

Vlad dădu instrucţiuni pentru ajutorarea creştinilor ce se pregăteau să treacă fluviul, apoi plecă în căutarea Mărioarei. Se simţea ca nou-născut, călărind prin aerul proaspăt al dimineţii. Poate că femeia se mutase. Poate că se măritase. Sau, ferească sfîntul ! poate plecase dintre cei vii.

Satul i se înfăţişa la fel cum şi-l păstrase-n amintire.

Pe uliţi — gîşte, găini, raţe, curcani... Copii desculţi, cu tălpile bătătorite, se zbenguiau printre căsuţele umile. Porcii se tăvăleau fericiţi într-o baltă cu noroi, căutînd să scape de muşcătura caniculei...

Bordeiul Mărioarei se adăpostea sub frunzişul abundent al copacilor ;

părea proaspăt tencuit. Vlad sări din şa, dar ezită puţin înainte de a pătrunde pe poartă, prin umbra răcoroasă a boitei de vie.

Fu întîmpinat de o femeie.

După ce-l recunoscu pe Vlad, figura femeii — pînă atunci suspicioasă şi temătoare — se schimbă brusc.

XXIII

Zăceau îmbrăţişaţi, dulce sfîrşiţi, în noaptea parfumată, străbătută de cîntul greierilor şi punctată luminos de puzderia licuricilor.

— Fiul tău... unde este ?

— Sus la munte, cu animalele. N-are nici măcar doisprezece ani, dar e un bărbat deja !

întunericul îl împiedica să-i vadă faţa, dar Vlad îşi închipui expresia de mîndrie pe care figura ei o căpătase în momentul în care vorbise despre fiul ei.

— Ai şi alţi copii ? întrebă el, cu toate că nu simţise prezenţa vreunui prichindel prin preajma casei.

— Nu.

— Cred că n-ai trăit singură în toţi aceşti ani ! ?

— Nu... Atîţia ani ! Au apărut cîţiva care m-au cerut de nevastă. Poate pentru amărîta mea de gospodărie, poate — mai ştii ? — pentru mine pur şi simplu, cu toate că am apucat drumul bătrîneţei... Dar n-am primit. Aşteptam eu ceva, şi acum îmi dau seama că bine am făcut ! Se strînse mai tare lîngă el : în noaptea asta mai vreau un copil de la tine ! Va fi la fel de reuşit ca Mih- nea ! Apoi, chicoti : Dar tu ai trăit cumva singur ?

Vlad zîmbi hoţeşte :

— De ce te~aş minţi ? Nu m~am născut pentru a fi călugăr... Dar, după cîte ştiu, n-am copii din flori..., cum are Ştefan al Moldovei !

Şi se iubiră cu deznădejde parcă.

XXIV

La revărsatul zorilor, Vlad se trezi înaintea Mărioa- rei. Femeia dormea liniştită, umerii şi sînii îi erau albi, doar faţa îi trăda vîrsta pe care, şi acum ca şi-n primăvara aceea din 1448, şi-o exagera, Citi ani să aibă, în realitate ? Probabil că între 35 şi 40. El însuşi făcuse 30... începuseră să-i apară şi lui riduri pe frunte, pungi sub ochi...

Mărioara se trezi, purtînd ceaţa iubirii şi a somnului în priviri. Zîmbi ca o copilă :

— Am avut un vis urît!

— Anume ?

— Se făcea că nu mai eşti lîngă mine...

— Ba sînt, sînt, nici prin cap nu mi-a trecut să dispar !

De dincolo de perdeaua albă a ferestrei răzbătea lumina plină a soarelui. Gîştele şi raţele se ciorovăiau pe limba lor, o vacă mugi.

— Trebuie să mă scol, murmură femeia.

— Mă voi scula şi eu. Dar, mai întîi, să-ţi spun ceva...

Ochii ei căprui, uşor oblici, se măriră de curiozitate.

Bărbatul începu să-i trădeze secrete de stat : cum se folosise de dilema sultanului, cum îl păcălise pe Moha- med al II-lea şi,

lucrul cel mai important, cum îi îndemnase pe creştinii de la sud de Dunăre să treacă pentru totdeauna fluviul,..

Mărioara îl privea calmă, dar clin ce în ce mai curioasă.

— Vino şi tu cu noi, peste Dunăre ! îi propuse ei pe neaşteptate.

Femeia se ridică brusc într-un cot. Părul ei lung şi negru i se revărsă peste sîni.

— Ce să caut eu acolo, la voi ! ?

— Te voi lua în căsătorie. Am şi eu nevoie de o doamnă !

Mărioara izbucni :

— Nu ! Curtea nu-i de nasul meu... Dacă vrei să faci dragoste cu mine, îţi voi fi amantă şi pe viitor ! Dacă vei vrea copii de la mine, ţi-i voi face ! Dar mai mult — nu ! Nu sînt vrednică pentru a fi soţia unui voievod...

— Te voi ocroti oriunde şi oricînd !

— Dar Mihnea..., cu el ce vom face ?

— Va veni şi el cu noi, bineînţeles !

Dar se gîndi imediat că, înainte de a promite, trebuie să-l vadă pe băiat.

De era sau nu al lui, n-avea nici o importanţă. Important era că-i copilul Mărioarei.

Şi, cel mai de preţ lucru era ca acest copil să fie reuşit...

XXV

Vlad supraveghea de pe malul fluviului transportarea oamenilor. Il întrebă pe Toma :

— Cîţi sînt, de fapt ?

— Habar n-am. Preoţii spun că vreo 15 000, dar încă nu s-a făcut o socoteală precisă...

Fostul dorobanţ, pe parcurs căpitan, iar acum general, Toma, îl întrebă pe Vlad :

— Măria Ta, ce se va întîmpla cu mulţimea asta ele oameni ?

Vlad îi răspunse calm :

— Avem destul loc şi pentru ei în ţara noastră. Mă gîndesc aşa : 5 000 în Ţara Românească, 5 000 în Moldova, restul în Transilvania. Trebuie însă lăsaţi să hotărască ei înşişi unde vor să se stabilească, altfel nu iese nimic din treaba asta...

După noaptea petrecută cu Mărioara, Vlad fu chinuit de gîndul că ar fi neglijat ceva, cu toate că luerfurile păreau la locul lor. Instrucţiunile îi erau respectate, călăreţii supraveghind căile de acces. Nici un turc nu s-ar fi putut apropia prin surprindere...

Sosi şi Mărioara, împreună cu fiul ei. Căruţa îi era plină ochi cu vase, oale, covoare, pînzeturi, cufere... încă o dată, Vlad trase concluzia că Mărioara era o gospodină desăvîrşită.

Refuzase să-i fie soaţă, şi poate că era mai bine. După un an, doi petrecuţi la Curte, putea însă ajunge mai mare peste slujnici, bucătari, peste paharnic chiar. Nu ştia carte. Nici măcar nu se putea iscăli, dar proastă nu era şi, cu îndrumări atente, va progresa nebănuit de mult. Fiul ei era reuşit în toate privinţele — mai înalt decît ea, bine zidit, cu şolduri înguste şi umeri laţi, ar- borînd un zîmbet inteligent. Se obişnuise repede cu Vlad, tatăl

necunoscut, despre care maică-sa atîta îi vorbise...

Vlad aşteptă pînă cînd ultima ambarcaţiune se reîntoarse. Atunci scoase şaua de pe cal, se urcă în barcă şi dădu ordin vîslaşilor să înceapă ultima traversare. Calul înota pe lîngă barcă, ţinut de dîrlogi de stăpînul lui.

Fluviul opunea rezistenţă, dar localnicii, crescuţi pe malul lui, ştiau să-l dovedească. Nu peste mult timp atinseră debarcaderul. Vlad mîngîie botul şi urechile armăsarului ; sări primul pe mal. Calul, fornăind şi împroş- cînd apă în jur, îl urmă.

XXVI

În acele momente, Mohamed al II-lea Cuceritorul nu putea întreprinde nimic. Trebuia să recunoască un eşec umilitor. Dar niciodată el nu recunoştea decît insuccesele momentane. Era doar *Cuceritorul l* Trebuia să învingă peste tot în cele din urmă. Chiar şi pe Caraman, acolo, în Răsărit, îl va zdrobi într-o bună zi.

Oferi pace perşilor, pentru a-şi asigura spatele în est şi să termine, astfel, o dată pentru totdeauna, cu acel Kaziklu Oglu, duşman de atîta vreme, a cărui ţărişoară trebuia definitiv rasă de pe harta lumii.

Negocierile de pace, însă, băteau pasul pe loc ; perşii se simţeau tari pe situaţie, mai ales că beneficiau şi de un ajutor masiv din Orientul Îndepărtat.

încordarea lui Mohamed sporea de la o zi la alta. Intuia că situaţia putea deveni ameninţătoare, dacă Vlad va reuşi să-şi consolideze domnia. Acesta cucerise şi demolase Isaccea, Enisala, precum şi restul cetăţilor din Do- brogea, anexînd şi această regiune Ţării Româneşti. Sultanul fu informat despre o serie de scrisori de la acest *Kaziklu Oglu* / *Vlad Ţepeş* către Mathias Corvin, regele Ungariei, către Senatul veneţian şi către Papa Pius al II-lea, scrisori din care reieşea că domnitorul valah, în cruciadele lui personale, retezase între 23 000 şi 24 000 de capete turceşti,.,

Mohamed al II-lea trimise curieri la begul Hamza Paşa din Nicopole şi la sfetnicul grec Katavolinos, indi- cîndu-le în ce manieră să treacă Dunărea pentru a termina definitiv cu acest Vlad Drăculea „Ţepeş“ Basarab.

Dacă acesta ar fi putut fi atras în cetatea Giurgiului, o lovitură de iatagan al rezolva radical complicata situaţie...

Trecu, însă, o vară întreagă.

Iarnă aspră... Crivăţ... Viscol...

Grecul turcit, Katavolinos, se prezentă la Vlad cu nişte daruri modeste din partea sultanului, cerînd pacea şi tributul, vorbindu-i cu o limbă dulce, dulce ca mierea. Ori îşi închipuia că voievodul muntean e naiv, ori că-i nebun de legat... Cu vorbe mătăsoase, cu fraze sofisticate ca broderiile roze ieşite de sub rozele degete ale odaliscelor din haremul sultanului, grecul încerca să-şi mascheze intenţiile reale. Vinul era dulce şi bun. Afară *vuitul* viscolea zăpada. Vlad avea de ales între a lovi tare sau a răspunde cu aceeaşi şiretenie. A ales a doua variantă. Oricum Katavolinos trebuia eliminat, dar nu strica să se joace cu el cîtva timp, în această nesuferită noapte de iarnă. îşi aduse aminte de toată gama de perfidii de la curtea otomană...

Se jucau unul cu altul, vorbindu-şi şi rînjindu-şi şi privindu-se fals. Katavolinos îşi imagina că are în faţă un şoarece tîmp, pe care el, motanul isteţ, îl va putea depune cu uşurinţă la picioarele sultanului... Vlad, însă, îşi dădea seama că el este un tigru puternic, iar grecul doar un şobolan spurcat şi ipocrit.

îi spuse lui Katavolinos :

— Nu-mi doresc altceva decît o audienţă la sultanul Mohamed, care este prietenul şi tovarăşul meu de joacă din copilărie... Cele întîmplate au fost greşeli din partea
mea. Sper să nu le repet... Iarna asta voi vina, adunîncl piei şi blănuri... Imediat după Paşte însă -— în timpul ramazanului musulman — voi sosi personal la Sublima Poartă, aducînd tributul, daruri şi, jurîndu-i credinţă, voi cădea la picioarele stăpînului Universului, cizmele să i le sărut î

Grecul îi răspunse, la fel de mincinos, că Sultanul sultanilor, care pierduse atît de mult timp şi atît de mulţi soldaţi în luptele cu acel pervers cîine asiatic, persanul Karaman, avea nevoie de Vlad, nu numai pentru că tezaurul turcesc s-a cam subţiat, dar şi pentru a-i cere sfatul în privinţa păcii pe care intenţiona să o încheie în răsăritul Imperiului.

Vlad arboră un aer fericit, răspunzînd că n-ar putea avea o mai mare fericire decît să plece chiar în acea clipă spre Sublima Poartă.

— Dar ! Aici există un „dar“ mare şi complicat... Cum aş putea, oare, ca eu, un cîine murdar, să mă prezint în faţa Prea Luminatului Sultan, fără a-i aduce şi tributul datorat ? Nu-mi pot permite o asemenea neobrăzare ! Am nevoie de puţin timp, pînă-n primăvară, să strîng sumele şi bunurile necesare. În jurul Paştelui pot sosi în faţa Stăpînului cu fruntea sus ! Voi avea grijă să le înmînez cîte un dar substanţial şi solilor Sultanului sultanilor...

Auzind cuvîntul „substanţial^, Katabolinos zîmbi pentru prima oară sincer şi ridică paharul, spunînd :

— înţeleg prea bine ! Dar ce se va întîmpla dacă dregătorii înaltei Porţi nu vor înţelege tot atît de limpede motivele întîrzierii Măriei Tale ! ? Eu ştiu cine ar putea avea forţă de convingere la Poartă. Este...

— Sigur... Cine ?

— Paşa de Nicopole şi Viclin, Hamza Paşa...

La auzul acestui nume, Vlad simţi că i se întoarce stomacul pe dos, din cauza unor amintiri din tinereţe.

Dar nu spuâe nimic. Nid un muşchi nu-i tresări pe obraz.

J.1 ascultă mai departe pe Katavolinos.

Acesta vorbi :

— Acum se află la Giurgiu. Să-l căutăm împreună şi să-i prezentăm situaţia !

— Aşa vom face !

Apoi se duseră la culcare.

Sobele, burduşite bine, răspândeau o căldură plăcută. Katavolinos jubila în sinea lui, văzîndu-l pe Vlad ca şi prins în cursă. La rîndu-i, Vlad se felicita că reuşise, cel puţin pe jumătate, să-l amăgească pe grec. Rumega un plan prin care să-l poată captura pe Hamza Paşa, mina dreaptă a Sultanului şi călăul Porţii lîngă Dunăre...

Cînd Vlad intră în dormitor, Mărioara se apropie de el ca o umbră :

— Am fiert nişte vin. Bei un pic ?

— Cu tine, da, cu toate că am băut destul în seara asta... Ce face Mihnea ?

— Doarme... Arătă spre uşa camerei de vizavi : Profesorul l-a scuturat rău de tot astăzi...

— Pentru asta-i şi plătit...

Mărioara chicoti. Era foarte, foarte frumoasă în lumina blîndă şi pîlpîitoare a jarului din sobă. Şopti :

— Se pare că vom mai avea un copil...

Vlad o cuprinse în braţe şi-i spuse :

— Înseamnă că nu sîntem chiar atît de bătrîni...

XXVII

Ca şi cum turcii nu învăţaseră nimic din trecutul apropiat, figura se repetă...

Vlacl, jucîndu-şi bine rolul de voievod sărac, porni spre Giurgiu însoţit de o sumară escortă, formată din ţărani şi ciobani.

Dar, tăcute precum fiarele codrului, gărzile lui de elită, care făcuseră praf, iarna trecută, cetăţile din Bulgaria, îl urma la distanţa judicios stabilită, în scurt timp atinseră malurile Dunării.

Giurgiu era cea mai bine întărită cetate de pe cuprinsul raialei lui Hamza Paşa. Dar, oricum, se afla pe teritoriul Ţării Româneşti, aşa că turcul îl primi pe Vlad în faţa cetăţii, onoare deosebită, deoarece, în faţa Sublimei Porţi, rangul lui Hamza Paşa era mai ridicat decît rangul voievodului valah. Fostul său tovarăş de joacă îl îmbrăţişă şi-l sărută pe Vlad în calitatea sa de pradă binevenită, tocmai bună de cuţit. în ochii mici şi şireţi ai paşei Vlad citi bucuria pentru darurile înfăţişate — blănuri, obiecte din aur şi argint şi cîte şi mai cîte... Fiecare ins din mica escortă a lui Vlad trăgea după el cîte doi cai gemînd de povară.

— Nici pe tine nu te-am uitat ! îi spuse Vlad lui Katavolinos.

Se aflau aproape de malul nordic al Dunării. Gheaţa fluviului şi zăpada câmpiei erau torturate de un frig infernal. Rîndurile de plopi şi de salcîmi se deformaseră, aparţinînd parcă altei lumi. Era lumea crivăţului de iarnă, anotimp în care bărăganul, cuptor în timpul verii, se transforma în taiga.

Vlad şi românii lui ştiau despre ce este vorba, dar nici turcul, nici grecul nu se prea simţeau în apele lor. Hamza Paşa se uita de jur-împrejur, scuturat de frisoane. Katavolinos îşi tot freca nervos barba.

Giurgiu făcea parte dintre cetăţile pe care tatăl lui Vlad le recucerise graţie primelor tunuri folosite vreodată în oştirea valahă. Apoi o mărise şi o întărise. Părea un castel de coşmar. Turcii puseseră mina pe ea prin viclenie şi trădare. Vlad era hotărît s-o recucerească prin forţa armelor.

Evita să-i privească pe cei doi în ochi.

Paşa îl pofti să intre în cetate. În acel moment, turcii înarmaţi pînă-n dinţi se interpuseră între Vlad şi însoţitorii săi. Din adîncul plămînilor, Vlad slobozi semnalul dinainte stabilit. Oamenii lui scoaseră trompetele şi repetară chemarea.

Voievodul îşi trase sabia din teacă.

Plamza Paşa şi Katavolinos începură să rîdă.

— Ce poţi face tu, Kaziklu Oglu, cu garnizoana întregii cetăţi ? îl întrebă, dispreţuitor şi — într-un fel — mirat, turcul.

— Doar cu oierii ăştia !? adăugă grecul.

Dar, în clipa în care îi văzură năvălind în galop pe cel 1 500 de cavalerişti de dinspre pădure, rîsetele ii se sleiră.

Otomanii încercară să-l prindă pe Vlad, dar acesta îşi forţă calul înapoi, într-un unghi format de zid şi un contrafort, fracţiune de timp în care oamenii lui îşi scoaseră armele din baloturile atîrnate de spinările cailor şi atacară. Sabia lui Vlad reteză dintr-o lovitură trei turci, înainte ca aceştia să-şi poată arunca lăncile.

Hamza Paşa şi Katavolinos fugiră în cetate. în urma lor, podul fu ridicat.

Oştenii lui Vlad înconjurară cetatea.

— Dacă turcii sînt deştepţi, vor lansa un atac în afara cetăţii, înainte ca noi să organizăm asediul pro- priu-zis, îi spuse Vlad generalului Toma.

— Sîntem pregătiţi, îi răspunse bătrînul soldat. Am reţinut 5 000 de călăreţi... Făcu un gest spre perdeaua copacilor. Faţa i se înroşise sub şfichiuirea vîntului şi a zăpezii : Turcii cu surpriza lor, noi cu a noastră.

Săgeţile începură să curgă de pe ziduri. Vlad ordonă oamenilor să se ţină la distanţă pînă cînd scările de asalt vor fi pregătite. Socotea că viscolul îi va împiedica pe arcaşii turci să ţintească prea bine.

Podul mobil fu coborît. Garnizoana cetăţii ieşi în galop. Se împărţiră în două coloane, atacînd rîndurile subţiri ale asediatorilor. Atunci intrară în acţiune cei 5 000 de călăreţi ai lui Toma. Simultan, primul detaşament al lui Vlad blocă drumul de retragere al turcilor spre cetate.

Confruntarea se transformă în măcel. Nici un turc nu scăpă cu viaţă. Vlad personal nu participă la bătălie, deoarece considera că e mai bine să dirijeze totul dp la distanţa care să-i permită o perspectivă optimă. Gîndi : „Amănuntele[46] trebuie lichidate pe gheaţa fluviului... Culoarea sîngelui cade bine pe aspra zăpadă îngheţată. La primăvară se topeşte, orice urmă dispare, şi, în plus, vor avea şi peştii o hrană mai gustoasă...

Cuceriră cetatea, construită de Mircea, bunicul lui Vlad, întărită de tată-său, Vlad Dracul, şi luată de turci prin viclenie şi trădare...

Hamza Paşa şi Katavolinos fură transportaţi la Tîr- govişte. Vlad dorise să-i oblige să meargă tot drumul pe propriile lor picioare, dar, cînd observă că cei doi nu-s în stare să suporte efortul, îi aruncă legaţi cobză, într-o sanie.

— Veţi fi traşi în ţeapă, îi anunţă el, adăugind : *Dar de vii !* Acesta-i motivul pentru care mă-ngrijesc de sănătatea voastră.

— Dar... cînd !? ţipă disperat grecul.

Vlad rînji calm :

— încă nu am stabilit ziua... Să ne vedem întîi ajunşi la Tîrgovişte. Peste o săptămînă... Poate peste o lună... Eu hotărăsc. Voi pregătiţi-vă sufletește !

Turcul încercă să-şi răscumpere viata :

— Cît ?! Cît!?

Vlad hohoti :

— Vă cunosc bine moravurile... *De la mine,* nici un escroc nu-şi poate cumpăra viaţa...

XXVIII

Odaia Mărioarei era bine încălzită. Tăciunii înroşiţi aruncau scîntei vesele. Lăsînd să-i cadă broderia din mînă — o viitoare faţă de masă — femeia alergă sprintenă spre el:

— Dragul meu... cum a fost ?

— Frig... Al dracului de frig ! Dar am adus cu mine doi tîlhari...

— Ham za Paşa şi Katavolinos ?

— Pe-amîndoi.

— Au pierit mulţi de-ai noştri ?

— Nici măcar o sută... Dar ei s-au „curăţat[44] aproape toţi. Acum,

cetatea Giurgiului e din nou a noastră. Trebuie să ţin divanul, apoi să mă reîntorc la Giurgiu, unde voi rămîne pînă cel puţin la primăvară... Vino cu mine !

Mărioara sări de parcă ar fi fost o fetişcană şi nu o femeie de 37 de ani ; îl îmbrăţişă :

— Chiar vrei tu ?

Vlad o strînse mai tare lîngă pieptul lui :

— Uneori mint, dar niciodată pe tine !

Din cealaltă cameră răzbătură pînă la ei voci murmurate.

Femeia ghici întrebarea nerostită a lui Vlad şi-l lămuri :

— A venit profesorul lui Mihnea pentru lecţie... Continuă emoţionată : E o minune cît de repede învaţă fiul nostru! Scrie în slavonă aproape fără cusur... Citeşte curent... A început latina şi greaca, vrea să înveţe apoi germana, maghiara şi turca !

— Nu e prost deloc ! Vlad mîngîie obrazul mamei fiului său.

— Nu, nu e prost ! întări Mărioara. Aş vrea să învăţ şi eu...

— Prea bine ! Vlad îi sărută pleoapele. Vei începe cu cititul, apoi cu scrisul !

— Profesorul a spus că Mihnea trebuie să-nveţe bine româneşte, înainte de toate !

— Asta îmi place !

Cînd Mărioara se trezi, crezu că Vlad dormea încă ; dar nu, stătea întins pe spate, cu privirile de tigru aţintite în tavan. Nu vru să-l deranjeze, dar îi vorbi el :

— I-am aranjat o surpriză a naibii de frumoasă lui Mahomed, şi vor mai urma şi altele, fii pe pace ! El se va răzbuna — e normal ! — de aceea trebuie să fiu pregătit.

Mărioara respira greu, în timp ce ochii i se înăspriră :

— Ce am de făcut eu ? Ce *pot* face ! ?

— Te vei ascunde. îţi voi cumpăra o casă şi nişte pămînt prin Transilvania. Vei sta în siguranţă, împreună cu fiul nostru.

Femeia îl mîngîie pe obraz cu pletele ei mătăsoase :

— Dacă ai încredere în mine, noi doi nu te vom uita niciodată !

Vlad îi întoarse mîngîierea :

— N-are importanţă de am sau nu încredere în tine... Oricum nu te voi uita nicicînd...

Mărioara izbucni în rîs :

— Mulţumesc ! Voi aştepta... şi nu te voi uita, la rîndu-mi...

Alte cuvinte nu-şi mai aflau rostul.

Apoi...

Vlad discută cu Mărioara cîteva chestiuni la obiect. Repetă cuvintele „casă şi nişte pămînt prin Transilvania[44], şi femeia se dovedi a fi foarte practică :

— Tu m-ai primit aici, în marele tău palat. Dacă-mi vei da o căsuţă, pe undeva, poate că-mi va veni şi mie rîndul să te găzduiesc...

Bărbatul tresări :

■— încă nu... Să nu ne grăbim ! Dar trebuie să avem grijă !

— Sigur că da ! Pentru că, după cîte-mi dau eu seama, „lumea[44] e cam periculoasă !

XXIX

Avînd în vedere rangurile lui Hamza Paşa şi Kata- volinos, Vlad auri vîrfurile celor două ţepe înălţate una lîngă alta. Dădu ordin călăilor să-i tragă cît mai încet în jos, nu de alta, dar să aibă timp să facă schimb de impresii între ei, în turceşte ori în greceşte, cum vor dori.

în timp ce infernul primea două noi daruri din partea lui Vlad, acesta îi cumpără Mărioarei o gospodărie în satul Săcele — sat care se compunea, în realitate,

din mai multe cătune, pentru că mai multe biserici îşi ridicau arătătoarele lor lungi şi albe spre tăriile cerului de deasupra munţilor.

Ordonă mobilizarea generală.

Tot restul iernii îl petrecu la Giurgiu, împreună cu Mărioara, cu Mihnea şi cu dascălul acestuia.

Vlad îşi închipuia că braţele sale sînt lungi cît Dunărea. Braţul stîng i se întinsese pînă-n Deltă, celălalt acoperise Porţile de Fier. Turcii nu mai stăpîneau nici o cetate lîngă fluviu. Dobrogea fusese încorporată Ţării Româneşti. Negustorii bogaţi şi dregătorii religioşi începură să-şi mute averile şi să plece ei înşişi peste Bosfor, în Asia Mică, deoarece bănuiau că Vlad îi va ataca pentru a răzbuna dezastrul creştinilor, petrecut cu nouă ani în urmă.

Şi Vlad ar fi făcut-o.

Cu condiţia să primească spriijn din partea creştinilor apuseni !

Armata îi era mică, dar instruită de el personal, aşa încît oricare dintre oamenii pe care el i-ar fi indicat ar fi fost în stare să conducă cu succes o companie, un escadron, un batalion, ba chiar grosul oştirii. În acest scop instrucţia era tot atît de dură precum o aplicase cîndva Iancu de Hunedoara, iar acum Ştefan al Moldovei. Aşa şi numai aşa putea privi Ţara Românească cu semeţie calmă spre semiluna verde !

XXX

Reacţia sultanului nu-l surprinsese deloc pe Vlad. Se aşteptase la ea, deoarece era logică :

Pacea cu perşii şi cu restul lumii...

O armată uriaşă — 300 000 de oameni — îndreptată spre vest...

Pentru o acţiune de răzbunare.

Iscoadele lui Vlad îl informară că Mohamed al II-lea strînsese cea mai mare armată de la cucerirea Constan- tinopolului încoace...

XXXI

Secretarul regal îi predă lui Mathias Corvin o scrisoare sigilată. Sub pecetea lui Vlad Drăculea Basarab stătea scris de chiar mîna voievodului muntean : „Strict personal[44].

Mathias Corvin, fiul lui Iancu de Hunedoara, bărbat cu trăsături posomorite, cu bărbie proeminentă şi cu buzele mereu umflate parcă, rupse sigiliu] şi citi textul latinesc scris cu litere chirilice :

„Scriu pentru a informa pe Măria Ta că am anulat armistiţiul cu turcii, nu numai pentru propria-Ne bunăstare, dar şi pentru viitorul Măriei Tale, pentru Sfînta Coroană a Ungariei şi pentru întreaga creştinătate. Cînd turcii au aflat despre intenţiile mele, s-au grăbit să încheie pace cu duşmanii lor de la răsărit. Acum se pregătesc să se năpustească cu întreaga lor forţă asupra noastră. Dar nu mai au nici un vad peste Dunăre, în afară de Vidin, pentru că am devastat şi pîrjolit celelalte fortificaţii pînă la ultima piatră. Intenţia lor este să pornească cu flota de la Constantinopole şi Galipoli în susul Dunării. Dacă dorinţa Măriei Tale este să se apere împotriva lor, atunci mobilizează întreaga cavale-
rie şi pedestrime şi vino în Ţara Românească. Dacă Măria Ta nu poate veni personal, o rog să trimită armata. încă şi mai mult : dacă nu poate fi trimisă întreaga armată, măcar românii, ungurii şi secuii din Transilvania să vină. Dacă dorinţa Măriei Tale este să ne ajuţi, atunci nu ezita. Noi n-avem de gînd să ne abatem din drumul nostru. Avem hotărîrea să ne ducem lupta pînă la capăt. Dacă bunul Dumnezeu ne va asculta rugăciunile şi vom rezista în faţa puhoiului otoman, Ţara Românească, Coroana Măriei Tale şi toată creştinătatea vor fi salvate. De nu, toţi vom avea de suferit groaznic. Din aceste motive, rog pe Măria Ta să aibă încredere în trimisul meu, Radu Farmă, care va vorbi cu cuvintele mele.

Dată la Tîrgovişte la 11 februarie 6970/1462.
Vlad Drăculea.“

Pe tava de argint mai aşteptau şi alte scrisori, dar, pentru moment, regele nu se sinchisi de ele. Sună din micul clopoţel de pe birou. Cînd secretarul se prezentă grăbit, Mathias îl întrebă dacă solul lui Vlad se mai află prin apropiere.

Secretarul, destul de tînăr dar cu faţa zbârcită şi aproape chel, răspunse :

— Da, Maiestate, aşteaptă în antecameră şi e foarte nervos...

— Invită-l în audienţă !

— Desigur, Maiestate ! Secretarul se înclină adînc şi plecă îndărăt cu spatele spre uşă, cum cerea eticheta, deoarece nimeni n-avea voie să-i întoarcă spatele regelui.

Acesta se folosi de cele cîte minute de singurătate pentru a reciti cîteva fraze din epistola lui Vlad. Cum ar fi procedat Iancu de Hunedoara în situaţia de faţă ?

Hotărîrile lui Iancu nu erau precedate de astfel de dubii şi îndoieli. El ar fi discutat cu căpitanii şi cu sfetnicii săi, ar fi cugetat în singurătatea nopţii sale, sau, pur şi simplu, ar fi dormit bine, şi, a doua zi dimineaţă, şi-ar fi anunţat, clar şi ferm, hotărîrea. Totuşi, situaţia lui Iancu fusese mai simplă decît a fiului său, gîndi Mathias. Singurul adversar ce-i stătuse în faţă fusese Sultanul, pe cînd el, Mathias, avea conflicte cu Boemia şi Moravia, la nord ; apoi n-avea pic de încredere nici în Austria şi Polonia, ca să nu mai vorbească de regatul Raguza, care stătea ca un zid de munţi colţuroşi spre apele deschise ale Mării Adriatice. Să mai amintească de Bosnia şi Herţegovina ?

Regele Mathias hotărî că... nu poate hotărî nimic înainte de a sta de vorbă cu trimisul lui Vlad.

Radu Farmă era un bărbat destul de tînăr, negricios, cu ochii căprui aşezaţi pe obrazul bine ras, cu o ţinută degajată dar bine strunită, specifică ofiţerilor de rasă. Se aplecă adine în faţa regelui. Acesta îl găsi, pe loc, foarte simpatic, li oferi un fotoliu şi porunci secretarului :

— Stai aici şi notează. Va fi o convorbire foarte importantă. Lacheului : Tu pregăteşte o masă bună ! Către sol, apoi : Cum dracu a putut Vlad Drăculea să numere cu exactitate turcii tăiaţi ! ?

— Maiestatea Voastră i-a citit scrisorile. A numărat eăpăţînile, Atîta ştiu. Despre rest... nu ştiu decît că Vlad Drăculea „Ţepeş" Basarab se pregăteşte foarte serios pentru un război crîncen cu turcii...

— Cam ce armată poate strînge ?

— Aproximativ 30 000 de oameni. Majoritatea călăreţi. Dacă situaţia va deveni prea critică, poate apela la

tot restul populaţiei — dar nu~i surîde procedeul... Femeile, bătrînii şi copiii nu se pot măsura cu sîngeroşii ieniceri şi spahii. Vlad socoate că populaţia civilă e mai bine să se retragă în pădurile munţilor. Stăpînul meu gîn- deşte că principala ţintă este supravieţuirea poporului.

— Foarte înţelept, dădu din cap regele. La fel gîndea şi tatăl meu. Mathias inspiră adine. Apoi adăugă : Ce părere are Ştefan al Moldovei ? Ştiu că cei doi şi-au promis de mult timp ajutor reciproc. Au şi făcut-o, de mai multe ori...

Radu Farmă îi răspunse :

— Am citit scrisoarea lui Vlad Voievod către vărul său. Dar răspunsul nu-l cunosc, deoarece curierul a pornit-o spre Moldova odată cu mine. Tot ceea ce ştiu e că şi Ştefan Vodă are problemele lui cu polonezii şi cu tătarii.

•

— Nu mai putem rămîne singuri în această încleştare, spuse Mathias. Noi, ca şi voi, ca şi moldovenii sîntem prea mici. Avem nevoie de ajutor din partea întregii creştinătăţi... Se îndreptă spre secretar : Concepe imediat o scrisoarea către papa de la Roma. Cu toate frazele protocolare, le ştii tu. Şi să nu omiţi ceva foarte important : „Qui videm Voivoda transalpinus quotide hic sollicitat ut adjuventur quia solus tautos împetus susţinere non po- test..."

XXXII

Singur în iatac, Mathias Corvin gîndea cu capul sprijinit în palme.

Radu Farmă fusese găzduit într-o cameră din aripa rezervată musafirilor. A doua zi dimineaţă avea să se întoarcă la Tîrgovişte. Scrisoarea către papa Pius al II- lea se afla pe drum — doi curieri, plecaţi pe rute diferite, purtau cîte o copie identică. Nu era nici o garanţie că papa va trimite bani. Vechiul spirit al cruciadelor părea a se ofili. Dacă, însă, papa va binevoi să contribuie cu o anumită sumă, aceşti bani în mod logic i s-ar cuveni mai degrabă regatului maghiar decît Ţării Româneşti.

„Poate că-i mai bine să-l las pe Vlad să se descurce singur... Dacă se va descurca..."

Şi poate că ar fi mult mai raţional să-l neutralizeze pe acest veşnic tulburent, care nu poate ajunge la o pace cu turcii. Atunci ar putea încheia el, Mathias Cor- vin, un tratat cu sultanul, avînd liniştea necesară lichidării socotelilor cu Boemia şi Moravia, ţinerii la respect a austriecilor, polonezilor, raguzanilor...

Se decise să nu ia nici o hotărîre — pe moment — şi să aştepte să vadă cum vor cădea cărţile.

XXXIII

Lui Vlad, răspunsul regelui ungur i se părea prea vag. La repetatele demersuri, Mathias răspundea cu întârziere sau deloc. „A uitat că s-a născut român", gîndi voievodul muntean, pregătindu-se să-şi apere singur ţara, cu ajutorul lui Ştefan al Moldovei ; a trimis emisari la Caffa, colonia genoveză din peninsula Crimei! şi la Veneţia.

Sultanul Mohamed al II-lea conducea personal asedierea Corintului. Concomitent, amiralii săi pregătiseră o flotă de 300 de vase pe Marea Neagră, cu destinaţia Caffa. Declaraţia de război a lui Vlad încurcă

planurile Sultanului. Pentru moment, Caffa fu salvată ; sultanul ordonă ca flota să fie dirijată în altă parte.

Dar nu părăsi punctul de comandă în asedierea Corintului. Rezistenţa opusă de populaţia oraşului îl călcase pe nervi de mai multe ori. Vroia să pună capăt acestei glume proaste. Şi, momentul decisiv i se părea foarte aproape. La Constantinopole, în 1453, avusese oameni de nădăjde infiltraţi în cetate. Acum n-avea pe nimeni în spatele zidurilor Corinthului. Dar oamenii începuseră deja să mănînce cîini, pisici, porniră goana după şobolani. Cel puţin aşa bănuia sultanul, lipsit de informaţii precise. Nu-i surîdea să-şi părăsească postul de comandă de aici ; el era Cuceritorul doar ! ll trimise pe Mohamed Paşa-Grecul, un fost creştin ce se pripăşise în arcul semilunei, cu 18 000 de ostaşi pentru a apăra linia Dunării de furia lui Vlad. Acest paşă nu se mulţumi să respecte poruncile sultanului. Trecu Dunărea, prădînd şi incendiind sudul Ţării Româneşti.

Atunci, Vlad Ţepeş Drăculea Basarab declanşă ofensiva.

Garda lui de elită — 5 000 de călăreţi — atacă prin surprindere. Din cei 18 000 de turci, 10 000 plecară la Allah. Mohamed Paşa se opri din fuga lui doar în Sofia, de unde avu curaj să-l informeze pe sultan despre eşecul trupelor otomane.

Mohamed al II-lea lăsă baltă asediul Corintului şi se reîntoarse în Capitală.

Expediţia de pedepsire a lui Vlad fu condusă de el însuşi, fapt întru totul excepţional. îşi modifică hotărîrea de a-l spînzura pe Mohamed Paşa-Grecul. Se mulţumi să-i administreze o sfîntă bătaie... Sămînţa răscoalei ameninţa să prindă în rîndul populaţiei creştine a Imperiului Otoman, oamenii încurajaţi fiind de succesele lui Kaziklu ©glu. Exodul turcilor peste Bosfor lua proporţii...

în ziua de 15 mai 1462, uriaşa armată a sultanului ajunse la Dunăre. La 4 iunie începu traversarea fluviului —- fără a întîmpina vreo rezistenţă din partea lui Vlad — şi turcii invadară Ţara Românească.

Vlad nu primi ajutor nici din partea lui Ştefan. în schimb, domnitorul moldovean se pregăti să asedieze cetatea Chilia, de lîngă braţul nordic al Dunării ; fortjă- reaţa nici măcar nu era stăpînită de turci, ocolo aflîndu-se o garnizoană maghiară, şi Vlad nu pricepu o iotă din politica lui Ştefan. Nici n-avea timp să-şi frămînte creierul cu o asemenea bizarerie. Intuia însă că atacul lui Ştefan îndreptat spre posesiunile coroanei maghiare i-ar putea ridica greutăţi nebănuite în viitor.

XXXIV

Sultanul Mohamed al II-lea Cuceritorul afectă 25 de trireme şi 150 de vase mai mici pentru transferarea armatei. Fu surprins, văzînd că trupele sale nu întîmpină nici o rezistenţă. Mulţumirea sa crescu după ce arse şi prădă Sulina, Tulcea, Galaţi, Brăila, precum şi toatfe satele din nordul Dunării.

Imediat, însă, ce armata lui îşi începu înaintarea, satisfacţia îi scăzu. în Ţara Românească nu întîlni nimic de prădat. Satele fuseseră părăsite ; puţurile erau otrăvite. Chiar şi rîurile se scurgeau leşioase, purtînd la suprafaţă o spumă greu mirositoare...

într-o seară, doi ieniceri se prezentară în faţa sultanului cu un român

captiv :

— Sultan al sultanilor, Stăpîn al Universului, acest cîine de ghiaur ştie cîte ceva...

Mohamed îşi trase sabia afară din teacă :

— Despre ce ?

— Pretinde că nemernicul de Kaziklu Oglu ar fi mînat femeile, bătrînii şi copiii în susul muntelui.

Sultanul îndreptă vîrful săbiei spre gîtlejul omului :

— Asta nu-i prea interesant. Vom da noi şi de ei. Dar unde sînt bărbaţii ?

— Toţi s-au înrolat sub steagurile lui Vlad, rosti prinsul.

— Da, e ceva ! Şi... ce are de gînd Kaziklu Oglu să întreprindă împotriva mea ?

— Habar n-am ! Ştiu doar că vrea să-şi apere ţara şi creştinătatea...

Cu o lovitură scurtă de sabie, Mohamed îl decapită.

Românul n-apucă să-l scuipe în faţă, după cum şi-o dorise.

Sultanul arătă spre trupul convulsionat :

— Faceţi curat !

îşi aruncă sabia, spre a-i fi spălată. Apoi se îndreptă spre fratele lui Vlad, Radu cel Frumos :

— De-acum încolo *tu* vei tăia ! Ai nevoie de exerciţiu, pentru ziua în care-l vei prinde pe Kaziklu Oglu !

— Cu multă plăcere !

De afară se auzi gălăgie. Sultanul îi făcu semn lui Radu să tacă şi se ridică. În cort intră Marele Emir Ah- med însoţit de doi ofiţeri :

— O, Sultan al sultanilor... Ingenunche, pupînd cizmele iui Mohamed : Se-ntîmplă ceva groaznic ! Bolnavi de ciumă vin la oamenii noştri şi-i sărută, sau, cel puţin, îi scuipă !

— Tu ce crezi despre asta ?

— Fratele meu..., sistem tipic Vlad ! Dar n-am mai auzit vreodată de un asemenea truc...

— Eu da ! replică sultanul. La asediul Cartaginei, acum aproape cu 2 000 de ani în urmă, atacanţii aruncau peste ziduri coşuri cu şerpi veninoşi şi cu şobolani ciumaţi... Dintotdeauna omul a fost cel mai turbat duşman al omului. Să n-o facem pe naivii ! Sultanul se întoarse spre ofiţeri : Tăiaţi bolnavii ! Dar fără să-i atingeţi î

Radu îşi imagină feţele înnegrite ale ciumaţilor, glandele lor umflate, dureroase...

Cu o voce catifelată, îl asigură pe sultan :

— Vom avea grijă şi de ciumaţii ăştia, ca şi de turbatul de frate al meu !

XXXV

Turcii ţineau drumul negustorilor prin codri, spre Tîrgovişte. Armata lor înainta ca un balaur monstruos spre a nimici Ţara Românească. Şi codrii păreau mai frumoşi ca niciodată sub soarele gingaş al primăverii...

Vlad îşi aminti cum supraveghease, ascuns într-o pădurice de pe malul Dunării, puhoiul turcesc ce ticsise ambarcaţiunile. îl îngrijorau tunurile. El

n-avea nici unul măcar, pe cînd osmanlîii afişau cîte două la prora fiecărei nave. Oamenii lui Vlad aşteptau cu arcurile încordate : în clipa în care începu debarcarea tunurilor, săgeţile sfîşiară aerul. Pricepînd ce se întâmplă, turcii fuseseră gata să declanşeze artileria, dar valahii dispăruseră de parcă nici nu ar fi fost vreodată pe acolo.

După o zi de marş numai, turcii dădură peste prima „grădină^ a lui Vlad. în vîrful ţepelor stăteau pradă ciorilor capetele unor ostaşi ai lui Mohamed Paşa-Grecul.

Frisoane de spaimă îi bîntuiau pe Sultan şi pe mai- marii oştirii sale. Li se părea că sînt pîndiţi în permanenţă, din dreapta şi din stînga, din faţă şi din spate de oamenii voievodului muntean. Dar şi ura lor împotriva ghiaurului şi a manierei sale de a purta un război creştea vertiginos.

Soarele ardea din ce în ce mai fierbinte. în drumul lor, satele incendiate fumegau sufocant. Puţurile, izvoarele şi pîrîurile dădeau apă otrăvită. Cînd pilcuri de cavalerie încercau expediţii pe căi colaterale, în căutare de apă şi furaje, foarte puţini dintre ei se întorceau. Majoritatea erau găsiţi a doua zi holbîndu-se hidos la cer din vîrful ţepelor înalte...

După fiecare noapte de coşmar, turcii îşi reluau marşul apăsaţi de groază, arşi de foame şi de sete. Cu toate că nu le văzuseră niciodată, simţeau ascuţişul armelor lui Vlad. Noaptea zăceau nedormiţi în corturile lor. începură a crede că sînt urmăriţi de demoni imposibil de atins, iar pe Vlad şi-l închipuiau ca pe un diavol negru precum neagra noapte, un strigoi asemenea unei mari ape letale, care, curgînd, nu lăsa alte urme decît cadavre de turci şi ţepe „împlinite[44]... Cu ajutorul lui Radu cel Frumos, Mohamed al II-lea, paşalele şi emirii interpretau cognomenul lui Vlad ca însemnînd „Fiul al Cavalerului Dragonilor[44], cît şi „Dracul[44]. începură a crede că acest Kaziklu Oglu era Spiriduşul cel Rău al Nopţilor, care, spre seară, urca din străfundurile gheenei pentru a-i isprăvi pe dreptcredincioşii lui Allah, ca, apoi, la crăpatul zorilor, să pogoare fără urme în negrele tainiţe ale iadului.

Turcii îşi întăreau taberele de noapte cu şanţuri şi palisade. în spatele primei baricade stăteau măgarii, cămilele şi caii. Tot pe acolo patrula straja. După a doua baricadă se înălţau corturile, ©stenii asiatici, cei din Europa şi spahiii îşi aveau, fiecare, porţiunea lor de teren bine delimitată. în centru, pe lîngă corturile sultanului, se odihneau ienicerii şi garda personală a lui Mohamed. Corturile acestuia, roşii, erau în număr de trei, astfel ca nimeni să nu poată şti unde odihneşte Stă* pinul Universului. Garda de corp a lui Mohamed ajunsese să numere aproape 10 000 de suflete.

Obiceiul osmanlîilor era să stea nemişcaţi în corturile lor pe tot parcursul nopţii. Asta presupunea o oarecare lipsă de eficacitate războinică, dar prezenta avantajul evitării haosului într-o atît de uriaşă armată.

într-o noapte fără lună, Vlad atacă în fruntea a G 000 de călăreţi, după ce 1 000 de pedeştri distruseră prima întăritură a taberei. Prin pădurile din jur aşteptau 24 000 de luptători, instruiţi să-i căsăpească pe turcii care ar fi încercat să o ia la sănătoasa. Vlad şi elita trupelor sale trecură ca un uragan prin tabăra turcească, cu săbii şi făclii în mîini. Îşi împărţise armata în trei coloane de atac — una condusă de el în persoană, alta sub conducerea lui Toma şi, ultima, avîndu-l în frunte pe spătarul Galeş.

Vlad ar fi putut obţine o victorie strălucită, decisivă...

Dar acest Galeş n-avu curajul necesar...

Călăreţii voievodului şi cei ai lui Toma incendiară corturile, proviziile de furaje şi alimente, aruncară în aer depozitele de praf de puşcă. Tabăra părea un imens rug. Turcii cădeau ca muştele sub săbiile românilor.

În fond, Vlad suferise un eşec : nu putuse pune mîna pe Sultan. O dată în plus, Mohamed îşi schimbase cortul...

Mohamed la II-lea se strecură din tabăra la revărsatul zorilor, cînd Vlad şi generalul Toma dădură semnalul de retragere. Sultanul fugi spre sud, spre Dunăre.

Vlad îl prinse pe spătarul Galeş care încerca să se facă nevăzut.

Nu-l mai întrebă „de ce ?“ sau „pentru ce ?“ Ordonă, scurt pe doi, să i se pregătească o ţeapă, dar neaurită în vîrf.

Apoi, voievodul îi întoarse spatele, fără a mai asculta justificările lamentabile ale po]tronului, îi spuse lui Toma :

-— Lumea asta e plină de indivizi de teapa lui. Nu e vina lor că s-au născut cu un suflet de mămăligă. A-i pedepsi e inutil, a-i elimina e necesar !

Pe urmele sultanului porniră în goană paşalele! şi emirii, în frunte cu Radu cel Frumos, fratele de sînge al lui Vlad cel Urît. îl ajunseră şi începură să-l convingă că va săvîrşi o greşeală uriaşă dacă nu se va reîntoarce în tabără şi nu-şi va continua înaintarea spre Tîrgovişte.

Sultanul se reîntoarse...

Pe drumul de intrare spre capitala lui Vlad Drăculea „Ţepeş“ BaŞat-ab se lăţea o „pădure“ de ţepe ; acolo, printre mulţi, mulţi alţii atîrnau şi scheletele lui Hamza Paşa şi grecului Katavolinos, cu coastele şi oasele bazinului pline de cuiburi de păsări, cu veşmintele de festivitate fluturînd sub palele de vînt în faţa apocalipticei priveleşti, Sultanul începu să plîngă...

Tîrgovişteа zăcea părăsită, pustiită ; doar, de pe zidurile cetăţii, o mînă de artilerişti slobozeau la intervale regulate proiectile ucigătoare, tăind cărări largi în rîn- durile asediatorilor.

Turcii atacau îndîrjiţi.

în final, intrară într-un oraş pustiu. Mica garnizoană se strecură neatinsă din cetate, conform unui plan bine gîndit de Vlad.

Un român, cu braţul rupt, cu un picior tăiat, pe cale de a-şi pierde tot sîngele, fu adus în faţa sultanului.

— Unde se află Kaziklu Oglu ?

— Caută-l singur, cîine murdar şi blestemat, pui de curvă turcească ! şuieră printre dinţi muribundul.

Sultanul îşi trase sabia din teacă, vrînd să-i reteze gîtul, dar se răzgîndi ; îi măcelări testiculele. Urletele bietului român îl umplură pe Mohamed al II-lea de o bucurie aproape divină.

XXXVI

Cîţiva boieri români trădători se prezentară în faţa sultanului şi a lui Radu cel Frumos, căutînd să-i convingă de fidelitatea lor.

— Bun, bun, dar Vlad... unde se ascunde ? îi întrebă nervos sultanul.

Răspunsuri unanime :

— Sus, la Poenari... are 24 000 de oameni, bine înarmaţi şi instruiţi...

— Tunuri au î ?

— Nu ştim. Probabil că nu...

Sultanul ordonă să se amplaseze tunurile, trase de cai cu vinele plesninde de efort, în vîrful Posada, vizavi de cetatea Poenari, peste rîul Argeş. Nu-i interesa cîţi cai şi oameni vor pieri în acest draconic urcuş. Nici nu mai ştia cîţi cai, boi, măgari, bivoli, cîte cămile crăpa- seră, din lipsă de apă şi de furaje, pe drumul de la Dunăre la Tîrgovişte. Aici întîlnise o apă limpede şi bună, din rîul care venea rece din Carpaţii nordici, munţi albaştri, cu albe cuşme de zăpadă, în ciuda verii în toi.

Turcii atacară „cuibul de vulturi

Nu găsiră nimic altceva decît nişte ziduri rău muşcate de artileria lor ; cetatea era complet goală, încît nici nu merita să fie incendiată.

Radu cel Frumos îi arătă sultanului nişte urme de copite pe serpentinele care duceau la cetate :

— Se pare că nimeni n-a coborît pe-aici...

Sultanul rînji :

— Au coborît toţi, dar cu potcoavele bătute invers pe copitele cailor...

Sultanul îşi putuse spune că, datorită uriaşei sale armate, cîştigase războiul. Dar era conştient de faptul că nu cucerise nici ţara, nici poporul lui Kaziklu Oglu nu-l îngenunchease. Puterea lui Vlad rămînea adînc ancorată în inima colectivă a norodului.

Trebuiau folosite alte mijloace, dincolo de iatagane şi de tunuri....

La masa festivă din palatul voievodal, sultanul mîn- gîie cu un gest lasciv genunchiul plinuţ al lui Radu, cum, dealtfel, o făcea de mult.

-—■ Tu va trebui să ne ajuţi să cîştigăm încrederea boierimii voastre ! Norodul ăsta tîmpit nu contează. Boierii, repet, ei sînt totul !

Radu îşi rotunji frumosu-i zîmbet de puştan :

— îi voi flata cu bunăvoinţa Sultanului..., şi le voi aminti mereu de necuprinsa putere a imperiului otoman. Le voi spune dragilor de boieri : „Din cauza fratelui meu, numit şi Ţepeş, aţi suferit îngrozitor. Este lipsit de Dumnezeu, şi n-are nimic sfînt... în schimb, eu vă promit că veţi avea — cu sprijinul prietenilor şi aliaţilor noştri turci — linişte deplină. Veţi avea şi tihnă şi prosperitate !“

Pentru a-şi putea forma o imagine de ansamblu, Ma- thias Corvin al Ungariei culese, prin iscoade iscusite, toate informaţiile necesare.

Vlad Drăculea, deci, printr-un val de ciocniri fulgerătoare, înregistrase o serie de succese care contraziceau cumva orice logică.

XXXVII

Prin mai 1462, voievodul muntean nimicise avangarda otomană, condusă de Mohamed Paşa. Apoi, Vlad se retrase peste Dunăre, pentru ca, intempestiv, să declanşeze faimosul „atac de noapte[44]. Unii pretindeau că mai mult de 100 000 de turci luaseră calea cerurilor. Regele, împreună cu Dieta maghiară nu erau convinşi de exactitatea cifrei, da asta prea puţin conta, deoarece, oricum, înţelegeau că munteanul înregistrase o strălucită reuşită militară.

Urmase apoi asediul turcesc asupra cetăţii Poenari...

„Tragic !“ gîndi, ca om, regele.

Ca politician, însă, nu-şi definise încă poziţia...

Sosiră, pe parcurs, alte informaţii despre trucurile lui Vlad Ţepeş Drăculea Basarab, după ce acesta părăsise cetatea Poenari.

Cum atacase, din nou, armata sultanului...

Cum armia lui Vlad, cît de restrînsă era, gonise resturile oastei păgînilor înapoi, spre vadurile Dunării...

„Un succes militar care echivalează cu o minune ! îşi spuse Mathias. Dar, îşi continuă el gîndul, turcii vor reveni, din nou şi iar şi iar...[44]

Reveni la consideraţiile politice : Vlad era un luptător desăvîrşit pentru neatîrnarea ţării sale şi pentru cauza creştinătăţii europene... Faptul, însă, prezenta pentru el,

rege al Ungariei, o serie de riscuri politice, deoarece el, Mathias, nu-şi limpezise încă încîlcitele relaţii cu statele învecinate din Apus.

În mintea regelui maghiar anumite hotărîri politice începură a prinde contur.

Vlad Drăculea aştepta deciziile esenţiale ale lui Mathias. Din parte-i, făcea tot ce era cu putinţă de făcut. Mobiliză întreaga populaţie, pentru a asigura cît de cît un sprijin armatei sale vlăguite după săptămîni şi luni de luptă neîntreruptă. O parte a oştirii otomane fugi spre Turnu, o alta apucă drumul Brăilei. Vlad ar fi vrut să-i urmărească pe ambele drumuri, aflîndu-se el personal în toiul ambelor încleştări plănuite, dar, după o noapte albă, îşi dădu seama de absurditatea dorinţei (izvorîtă din setea răzbunării) şi-i ordonă lui Toma să plece spre Turnu. El personal porni spre Brăila.

Ţara fu curăţată.

în acelaşi răstimp, Ştefan curăţă Moldova de puzderia altor şobolani.

XXXVIII

Ţepeş nu pricepea o anumită situaţie :

Dispoziţiile lui Mathias Corvin erau ferme sau doar nişte bagatele !?

Din partea papei Pius al II-lea — nici un sfanţ.

Din partea regelui Ungariei — nici un soldat.

Şi aşa mai departe...

După ce Ştefan al Moldovei îi respinsese pe tătari în fruntea unei armate clocotinde de ură, începu asediul Chiliei, gest menit să-l înfurie pe Mathias Corvin peste măsură. O slabă consolare pentru unguri era că, în decursul asediului eşuat, Ştefan fusese rănit la călcîi.

Precum Ahile.

Se spunea că rana e malignă. „Păcat...“, gîndi Vlad.

Dincolo de această conjunctură cenuşia, un singur fir luminos îl mai încălzea pe Vlad : Mărioara şi fiul lor, Mihnea, se aflau în siguranţă în casa de la Săcele, lîngă importantul drum comercial.

Femeia îi dorea. Ştia că Vlad urma să plece, prin Braşov şi Făgăraş, la Sibiu, pentru a-şi întări armata.

— Eşti atît de încordat, incit nici nu mă poţi iubi ! -— Mi-e capul greu de gînduri...

Mărioara îi mîngîie pletele :

— Noaptea e un sfetnic bun. Dormi, dragul meu !

XXXIX

Regele Mathias Corvin se ţinea la curent cu toate manevrele lui Vlad. Acest geniu militar, periculos din toate punctele de vedere, îşi reclădise armata, primise întăriri din Transilvania, băgînd şi mai abitir groaza în turcii ce se rătrăgeau în dezordine. Atacurile voievodului muntean, scurte, repetate şi năucitoare, le subţiau rîndurile. Mathias Corvin era convins că dacă Vlad ar fi avut şi o flotă, prea puţine nave turceşti ar fi scăpat.

La Chilia, Ştefan ridică asediul. Nu din cauza rănii, ci pentru că apărătorii dovediseră un înalt moral militar, iar voievodul moldav nu urmărea distrugerea cetăţii.

Pentru acest gest, Mathias aproape că~l stimă pe Ştefan. În acelaşi timp, însă, îl consideră pe Vodă al Moldovei, tînărul cu faţă de motan blînd,

un individ prea periculos pentru a nu fi necesar să caute cu orice preţ să-l înlăture. La timpul potrivit, fireşte.

Boierii din Ţara Românească şi cei din sudul Transilvaniei îl aleseseră domn pe Radu cel Frumos.

Vlad alătură trupelor sale pilcurile de oaste trimise de Ştefan şi, pînă-n finele toamnei anului 1462, în urma unor bătălii repetate, zdrobi armata lui Radu. Fapt admirabil — aprecie Mathias —, dar la fel de periculos sub aspect politic, cel puţin pentru moment : Radu cel Frumos se bucura din plin de încrederea turcilor şi a boierilor. Prin intermediul lui, Mathias ar fi putut semna un tratat de pace cu sultanul, care să dureze cel puţin pe o perioadă pe care ungurii ar considera-o necesară.

Vlad cîştigase luptă după luptă, totuşi, în realitate, pierduse războiul : Radu, hăituit şi ascunzîndu-se mereu, rămăsese în ţară, iar turcii îi trimiteau mereu trupe noi.

Mathias Corvin luă, în cele din urmă, o hotărîre fermă...

Din partea papalităţii sosiră nişte bani — nu suma pe care o solicitase regele maghiar, dar, oricum, deloc de neglijat. Banii i-ar fi fost foarte utili lui Vlad, dar, de ar fi ajuns în mîna acestuia, Mathias şi-ar fi văzut planurile ameninţate. De-i vor rămîne lui, ar fi putut turna încă şi mai multe tunuri, ar fi putut închiria mercenari nemţi şi italieni pentru a-şi încheia definitiv socotelile cu Boe- mia şi Moravia.

Pentru aplicarea acestei strategii, însă, Mathias avea nevoie ca de aer de o pace cu otomanii...

Din partea lui Vlad soseau curier după curier, adu- cîndu-i epistole aproape disperate : Cînd va trimite Mathias sprijinul pe care-l promisese încă din februarie !? Cînd îi vor parveni subsidiile papalităţii !?

Mathias Corvin consideră foarte nimerit să se deplaseze de la Buda în Transilvania, pentru a demonstra lumii catolice voinţa sa bună şi curată de a-i ajuta pe Vlad şi pe Ştefan în luptele cu turcii. îi înştiinţă pe solul papal, Nicolae de Modruzza, pe cronicarul italian Antonio Bonfini şi pe un pelerin englez, William Rey, ce trecuseră întîmplător prin Buda, despre planurile sale, despre voinţa sa de a-şi respecta toate promisiunile făcute lui Vlad. Nu le şopti însă nici un cuvînt despre cele ce aflase referitor la situaţia reală în care se afla Vlad. Acesta fusese părăsit nu numai de boierimea cîştigată de promisiunile lui Radu cel Frumos, dar şi de majoritatea orăşenilor şi a ţăranilor liberi.

Mathias înainta. însă încet de tot.

Pe 10 august ajunsese la Szegedin şi se oprise acolo, aşteptînd, plin de nervi, ştiri despre manevrele împăratului Friedrich al IlI-lea von Habsburg, care urmărea să pună mîna şi pe Ungaria, sprijinit fiind de o bună parte a nobilimii maghiare ; aceştia, considerîndu-l „valah“, îl detestau pe Mathias.

Era pregătit să se reîntoarcă în orice moment spre Buda.

Totuşi, situaţia din vest părea stabilă şi calmă.

Pentru moment...

La fel de lent ca la început, Mathias îşi continuă „cru- ciada“...

Bărbaţii sosiseră din Făgăraş şi Hermannsladt, din Klausenburg şi din alte localităţi cu populaţia dominant teutonică, adunîndu-se discret într-o cameră din spatele Sălii mari a palatului breslelor din Kronstadt, aproape de Rathaus şi de biserica Sfînta Maria.

Aveau feţe severe, teutonice. Cei mai mulţi erau blonzi, cu ochii albaştri. în adîncul sufletelor lor îi dis- preţuiau pe unguri, pe care îi considerau nişte asiat&i barbari, asemenea hunilor şi tătarilor, dar, concomitent, îi şi apreciau. Dincolo de orice, ungurii erau cavaleri, aristocraţi, care recunoşteau rangul aristocratic al saşilor. Românilor, însă, le păstrau un dispreţ tradiţional, dispreţ care se transforma rapid într-o ură fierbinte. De mai bine de două sute de ani deţine'au privilegii majore — dreptul exclusiv la practicarea meşteşugurilor şi a comerţului. Aveau nevoie de forţă de muncă ieftină, în ateliere, în livezi şi în podgorii, aveau nevoie de ciobani şi grădinari. De şase ani însă, acest Vlad Drăculea Basarab, poreclit şi „Ţepeş“, se amestecase în treburile lor, cerînd, pentru valahi, aceleaşi drepturi de practicare liberă a meşteşugurilor şi a negoţului precum şi o plată omenească pentru munca depusă de aceştia...

— Ca şi cum aceşti robi ar fi oameni ca noi !

— Individul e periculos !

— Trebuie înlăturat !!!

— Frate-său, Radu, ne-a plăcut, a promis o „domnie fără ţepe“...

— Dar n-are personalitatea unui conducător...

— în schimb, se bucură de simpatia turcilor...

— Radu e omul nostru. Va abroga decretele fratelui său. Vom putea face din nou comerţ şi-n alte locuri, nu numai la Fundeni, Cîmpulung şi Cheia. Radu ne va per-

mite şi achiziţionarea de cereale, carne, lină direct de la ţăranii români, la preţurile pe care le vom stabili noi împreună cu ungurii. În afară de asta, vom avea drum liber, fără taxe vamale, spre porturile dunărene...

Fiecare dintre aceşti bărbaţi aveau cîte o rudă „înţepată[44] de Vlad : astfel, dorinţa răzbunării personale le înteţea pornirile.

Decanul de vîrstă al breslelor, Joachim Steinmetzler, puse un pergament pe masă şi agită clopoţelul. Cînd ceilalţi tăcură, vorbi :

— Am aici, în faţa mea, lista cu cele mai recente victime ale lui Vlad... Cuprinde doar nefericiţii lichidaţi în cursul campaniei dunărene din iarna trecută ! La ©blu- cita şi Novoselo — 1350 de persoane. La Darstov, Cartai şi Dridopotrom — 6840. La Orşova — 343 de oameni tăiaţi !

Cineva de lîngă masă încearcă o glumă :

— Cam modest!

Decanul de vîrstă, cu barba albă, tăiată scurt, îl săgetă cu privirea lui rece, severă, şi citi mai departe :

— La Vekthem — 840. Turtucaia — 630. Marotin — 210. Giurgiu — 6414, Turnu, Batib, Novograd — 384. Sistov — 410. Ghigeni — 1138. Rahova — 1460 de persoane... *Was bedeuten diese Zahlen l?*

— Peste 22 000 de persoane măcelărite, torturate... spuse pe un ton trist „glumeţul[44] de mai înainte.

Bătrînul răspunse :

— *Richtig*... Calculul meu indică 22 019 persoane... Vlad pretinde însă că a ucis cel puţin 23 000 de turci. Asta după numărarea capetelor tăiate... Se mai adaugă şi cei arşi de vii prin casele lor, sau aruncaţi direct în fluviu...

— Acţiunea asta împotriva turcilor e binevenită î spuse decanul de vîrstă al breslelor din Hermannstadt, un om cu mulţi ani în spinare, care şi-a văzut tatăl şi cei doi fraţi traşi în ţeapă la Fundeni, şi care a reuşit să scape de furia voievodului travestit în cioban. Continuă : Dar dintre ai noştri cîţi oare a exterminat ? 1 100 !? Dar dintre ai lui !?

— Unii spun că 20 000... Alţii zic că ar fi aproape 50 000..., interveni decanul breslaşilor din Kronstadt. Cifra exactă s-ar putea să fie pe la mijloc... Consider, însă, că a făcut bine omenirii. A mai curăţat-o de hoţi, de mincinoşi, de leneşi, de curve şi de tot felul de netrebnici. În plus, clipi el şiret, existau prea mulţi români printre noi. Dar — şi aici ridică tonul — tot ce a Întreprins şi întreprinde împotriva noastră nu poate fi iertat. *Este periculos şi trebuie înlăturat* J/J

Urmărit cu atenţie de toţi, decanul de vîrstă reluă :

— Am aici trei scrisori semnate de Vlad. Par autentice... Mă rog, au fost executate de un expert... Prima scrisoare este adresată boierilor din Ţara Românească. Le promite o împăcare deplină, făgăduindu-le o înţelegere cu imperiul otoman.

Joachim Steinmetzler dădu citire textului.

Apoi continuă :

— Cea de a doua scrisoare este adresată noului guvernator turc de la sudul Dunării. Conţinutul şi promisiunile sînt, aproximativ, identice. Citi. Apoi : A treia scrisoare este cea mai importantă. Adresîndu-se direct Sultanului, Vlad promite înţelegere şi colaborare cu Radu Vodă, şi-i promite

lui Mohamed sprijin în viitoarele campanii prin Bosnia, Serbia şi Ungaria. Mai mult, avansează ideea atragerii regelui Mathias într-o capcană oarecare...

Nemţii păreau din ce în ce mai fericiţi.

Unul dintre ei spuse, însă :

— Să sperăm că nu va bate la ochi !

Cînd decanul de vîrstă termină lectura, propuse :

— Aceste scrisori trebuie'să ajungă în mina regelui ungur!

Decanul ele vîrstă din Klausenburg obiectă :

— Să ne ferim însă de exagerări.

Oamenii ascultau cu interes sporit. Mulţi dintre ei dădură din cap, aprohînd. Joachim Steinmetzler însă replică zîmbind.

— Am văzut şi am auzit despre multe „exagerări[44] care au fost luate drept adevăruri mai abitir decît adevărurile adevărate... Bineînţeles, regele Mathias Corvin nu va primi toate scrisorile dintr-un foc. Vor fi „răpite[44] în diferite localităţi şi-n ocazii diferite. Pentru treaba asta delicată vom primi sprijinul lui Albu, care vrea să ajungă Albu Vodă al Ţării Româneşti, şi care deja le-a impus oamenilor săi să-l numească „cel Mare[44] !!!

— Este un prost...

— Da, dar un prost folositor nouă...

— O unealtă potrivită...

Urmaşii teutonilor, rîzînd, ridicară paharele pline ochi cu bere. încordarea se destrăma. Toţi se simţeau aproape eliberaţi. Tiranul Vlad va cădea.

— Albu „cel Mare[44] ne va ajuta cu toată bucuria !

— Dar... nici pe el nu dorim să-l vedem cocoţat pe tron !

— Va fi la fel de al dracului ca şi Vlad Drăculea...

— Mai bine cu guvernatorii lui Mathias Corvin aici, în Transilvania. Regele însuşi are destule de făcut în Ungaria... La Tîrgovişte ne putem înţelege cu drăgălaşul de Radu-Funduleţ zglobiu !

Bărbaţii izbucniră în hohote.

Joachim Steinmetzler bătu din palme, chemînd servitorii :

— Cîmăciori şi bere ! ordonă el. Repede ! Şi nu uitaţi chiftelele !

Decanul de vîrstă clin Klausenburg, Cluj — pentru români, spuse :

— Se zvoneşte că Mathias ar fi în drum spre aici ; dar fără armată...

— A ezitat cam mult timp...

— Vlad i-ar fi cerut de nenumărate ori sprijinul...

— Cu toate acestea, regele maghiar vine fără armată...

— Se prea poate ca, în realitate, să nu vrea să-l ajute pe Vlad... Cine ştie !?

— Pînă acum, acest geniu militar zălud, Vlad Dră- culea Basarab „Ţepeş“, s-a descurcat aproape incredibil. Modul în care l-a gonit pe Mohamed spre sudul Dunării a uimit întreaga Europă... Incontestabil, s-a descurcat, nu glumă. Şi acum, Mathias Corvin soseşte ca melcul, şi fără armată.

Bătrînul Steinmetzler îşi aşează palma pe scrisori, zîm- bind :

— Cu acestea vom rezolva multe probleme. Poate mai multe decît

bănuim astăzi...

XXXXI

Regele Mathias Corvin primi o primă epistolă la Timişoara. Celelalte două îi parveniră la Deva şi la Herman- nstadt.

Acolo, la Hermannstadt, Sibiul românesc, regele puse mîna pe curier :

— Explică-mi şi mie, rogu-te, cum ai reuşit să obţii acest document ?

— Nu ştiu nimic altceva, Maiestate, decît că stăpînul meu, boierul Albu cel Mare, mi-a dat scrisoarea cu ordinul să Vă o predau...

— Dar el cum o fi ajuns la această scrisoare ? Ma- thias Corvin se uita pătrunzător la flăcăiandrul care tremura, asudat, în faţa lui.

— Maiestate, pe onoarea mea că nu ştiu. Am auzit doar că a fost prins un sol, pe drumul spre sudul Dunării...

Regele chemă un lacheu :

— Ia-l pe băieţelul ăsta cu tine. Să-i dai de mîncare şi de băutură, dar mult de tot, să-l ghiftuieşti, pentru că mîine îl spînzurăm. Cunosc genul ăsta de trădători... Nu-i înghit !

Flăcăul încercă să fugă.

Slujitorul regelui, un om scund dar vînjos, îl trînti cu uşurinţă la podea, punîndu-i piciorul în! beregată.

Mathias sună din clopoţel şi chemă gardienii. Foarte liniştit, zîmbind subţire, îi spuse lacheului :

— Am învăţat şi eu cîte ceva de la Vlad Ţepeş...

Cînd rămase singur, izbucni în rîs. Pînă atunci se putuse abţine...

Studia cu atenţie cele trei scrisori...

„îmi vor parveni, oare, şi altele ! ?“ se întrebă el, rîzînd în hohote din mai multe motive : tentativa de calomniere era limpede, tîmpită şi chiar stupidă... Vlad nu era un prost. În mod normal, n-ar trebui să se întoarcă împotriva unui suzeran care întotdeauna îi acoperise spatele. Conform tuturor raţiunilor, Vlad n-avea cum bănui ceva despre planul lui cît şi despre motivele care-l îndemnau să-şi însuşească banii papalităţii, cei 24 000 de galbeni florentini. Cu timpul, chiar şi Vlad va trebui să priceapă că el, Mathias, se folosea de aceşti bani cu mai mult folos pentru amîndoi.

Regele rîse şi din alt motiv : scrisorile falsificate îi ofereau un pretext perfect pentru a-l elimina, temporar,

pe Vlad de pe scena politică şi militară, îşi chemă secretarul :

— Scrie : „Lui Vlad Drăculea Basarab. Întîlnire, pentru a ne uni forţele, la cetatea Bran, ori între Bran şi Braşov. Cît mai repede.“

XXXXII

Cu scrisoarea lui Mathias ţinută ca o comoară sub armură, la piept, Vlad călări spre cetatea Bran, care se ridica maiestuoasă şi înspăimîntătoare, străjuind bariera vamală. îl însoţeau doar zece călăreţi. Restul oamenilor fuseseră trimişi, sub comanda lui Toma, spre Cheia, unde intenţiona şi el să ajungă după această mult întîrziată întîlnire cu regele Ungariei.

În momentul în care Vlad trecu de satul Fundeni, pe drumul principal dintre Ţara Românească şi Transilvania, o uriaşă pînză neagră căzu peste el. îşi trase sabia, încercînd să se apere. De jur-împrejur se auziră lovituri de săbii, gemetele muribunzilor, un răcnet de durere şi de groază fu curmat brusc. Se trezi dat jos de pe cal. Apoi, totul se pierdu într-o noapte

nesfîrşită.

XXXXIII

Vlad fusese transportat întîi cu un car, apoi pe un vas şi, în final, cu un cărucior. Legat fedeleş, cu ochii acoperiţi. înnebunit de furia neputinţei, reuşi totuşi să-şi dea seama că cineva urmărea să-l neutralizeze, fără a-i lua viaţa... Oare cit timp va fi lipsit de libertate ? Mai avea atîtea lucruri de făcut pe lumea asta... Dacă va rămîne cumva viu...

ll tortura gîndul acelor multe treburi rămase în sus- pensie...

...în această lume...

...care nu merita decît să fie blestemată !

Mai tîrziu, regele Mathias Corvin, însoţit de trei gardieni, coborî la Vlad, în subsolul turnului.

— Unde dracu mă aflu ! ? sări ca un tigru Vlad de pe paiele aşternute pe podea.

Soldaţii îşi îndreptară halebardele spre pieptul lui, şi Vlad se opri, încordat ca un arc.

— În cetatea Vişegrad, lîngă Dunăre, la sud de Belgrad.

— De ce m-ai băgat aici ! ?

— Ai devenit un pericol pentru securitatea mea.

— Mulţumesc... Şi cît timp mă vei ţine sub zăvor ?

— încă nu ştiu. Depinde de conjunctura politică.

Vlad izbucni într-un rîs sinistru :

— Dacă va dura un secol, ne vom revedea în iad... şi, acolo, n-ai grijă, te aranjez eu !

Rîse şi regele, făcînd semn ostaşilor să-şi retragă halebardele.

— Despre situaţia politică vom discuta altă dată. Despre realităţile militare aş fi discutat mai demult ; sînt destul de limpezi. Va trebui, fii sigur, să stăm pe îndelete de vorbă... Pentru moment, însă, consider că tu va trebui să părăseşti „iatacul[44] ăsta, cu toate că-i foarte confortabil. Strivi cu cizma un şobolan care nu se ştie ce căuta prin paiele de pe podeaua de piatră. Continuă : Vei ocupa un etaj întreg, sus, în turn... Acolo vei locui după cum vei dori. Vei avea mîncare şi băutură la dis

creţie. Vei primi cărţi, hîrtie, cerneală... Dar... Regele înfruntă privirea turbată a lui Vlad : Dar vei rămâne aici cît timp voi dori eu !

XXXXIV

Când Albu „cel Mare“ află despre prinderea lui Vlad în apropierea Branului, scrise imediat Senatului german din Braşov :

„Doresc să vă informez că Vlad Voievod, numit şi „Ţepeş“, a fost băgat unde trebuie. Fiţi siguri că nu-l veţi revedea curînd. Dacă Dumnezeu va fi bun cu noi, nu-l vom mai vedea niciodată. Mie, care totdeauna v-am vrut binele, nu mi-aţi arătat vreodată recunoştinţă... dar bunul Dumnezeu ştie cîte am făcut pentru voi şi mă va răsplăti. În orice caz, ca om de încredere al noului domnitor, Radu, vă voi permite să faceţi din nou comerţ liber pe unde veţi dori şi cu ce veţi dori. Toate datoriile voastre vor fi acoperite. Dacă ne veţi respecta hotărârile, ni le vom respecta şi noi. Dacă aveţi însă alte gânduri, comunicaţi-ni-le, ca să vedem ce este de făcut.

Fie ca hotărârile voastre să-l mulţumească pe bunul Dumnezeu ! Albu.“

TURNUL DETENŢIEI FRATELE ALFONZO

Secvenţa a cincea

Este drept că Viad Drăculea Basarab era ţinut ostatec de către vărul său de gradul doi, regele maghiar Mathias Corvin, fiul lui Xancu de Hunedoara, dar, oricum, cu toată înrudirea, tot ostatec se chema. Avea, în termeni moderni, domiciliu forţat. Din pivniţa cu paie mucezite şi cu şobolani puturoşi fu transferat în turnul cetăţii. Regele îi pusese la dispoziţie cîteva camere bine mobilate, cu mese, scaune şi dulapuri din lemn de nuc şi de stejar, cu un pat voievodal, cu baldachin ; comandantul fortăreţei primise ordin să-i aducă lui Vlad cărţi, hîrtie, cerneală în orice cantitate ar fi dorit acesta. În acelaşi timp, însă, avea obligaţia să cenzureze orice scrisoare semnată de Vlad.

Regele Mathias locuia mai ales în palatul său din Buda. Pe Vlad îl scotea din răbdări inactivitatea, dar, mai ales, gîndul că regele îl socotea un instrument politic şi militar, bun oriclnd de scos de la naftalină.

Cînd ? - r <

Doar atunci cînd îi va fi util lui Mathias ?

Chiar dacă acel moment pentru Vlad va veni prea tîrziu ! ?

I

— Daţi-mi drumul de aici ! urla el prin ferestrele cu gratii, în clipele în care gardienii se strecurau înspăi- mîntaţi pe porţiunea îngustă de pămînt dintre zidurile cetăţii şi apele învolburate ale Dunării. Doresc să-mi apăr încă o dată ţara ! Vreau să-mi garnisesc graniţele cu ţepe, astfel încît orice duşman să se gîndească de cinci ori înainte de a-mi călca hotarele ! ! ! Ştefane ! urla iarăşi spre cenuşiul nopţilor : Vino într-aici, să spargi zidurile închisorii mele ! Creştinătatea are nevoie de noi doi ! ! !

Totodată, Vlad era convins că nici una dintre scrisorile sale nu ajunsese sub privirile lui Ştefan vodă al Moldovei.

Citea mult. Mai mult decît citise în toată viaţa sa. Gnostici, agnostici, istorici bizantini şi romani, turci şi arabi, filozofi şi scriitori din Apus ca şi din Orientul îndepărtat.

Uneori nu înţelegea la ce i-ar folosi aceste milioane de cuvinte miezoase.

începu să-l preocupe brodatul...

Cînd cărţile îl oboseau peste măsură, lua ghergheful şi broda, cu fir de aur, de argint şi de mătase, motive delicate. N-avea intenţia să se grozăvească cu minunăţiile ce-i ieşeau de sub mîini, dar gîndea că dacă nu s-ar fi născut om politic şi militar, ar fi putut deveni un bun pictor...

II

Cetatea aceea greoaie, sumbră, plină de secrete... Nopţile începu să-l viziteze stafia reginei Eiisabeta... Pe cînd era copil, o cunoscuse în carne şi oase. Mîna ei,

care tremura nefiresc la atingerea bărbaţilor maturi, îi rnîngîiase obrazul, şi el se aplecase adînc în faţa ei, aşa cum toţi tinerii prinţi o făceau la orice curte.

Prima oară, cind stafia intră purtată pe razele de lună, Vlad o atacase ca un taur. Regina îi făcu o reverenţă elegantă, pluti înaintea lui, se întinse pe pat şi începu să plîngă mocnit :

— Sînt Elisabeta, regina care a furat coroana sfîntă a lui Ştefan, coroana cu 53 de safire, cu 50 de rubine şi un smarald, cu 338 perle mari... Am dat-o drept garanţie împăratului Friedrich al III-lea von Habsburg, în schimbul a 2 500 de ducaţi cu care să-mi plătesc mercenarii, băieţi tineri şi chipeşi... Dar nimeni n-a vrut să mă iubească. Mi-au luat banii şi apoi au plecat rîzînd !

Vlad simţi o milă imensă pentru această umbră.

Viaţa ei fusese foarte tristă. Cununia ei cu un bleg degenerat — Albert von Habsburg — însemnase mai mult un act de vînzare-cumpărare. Becisnicul soţ se culcase cu ea deoarece dorea un moştenitor al tronului şi nimic mai mult. Albert devenise rege al Ungariei în 1437, cînd Sigismund von Luxemburg — cel ce-l făcuse pe Vlad Dracul Cavaler al Ordinului Dragonilor şi-l încoronase voievod al Ţării Româneşti — îşi dăduse obştescul sfîrşit. Noul rege avusese doi ani grei — lupta contra buşiţilor şi împotriva răsculaţilor de la Bobîlna, unde ţărănimea, împreună cu pătura săracă a orăşenilor, cu minerii şi cu nobilimea scăpătată cîştigaseră toate înfruntările armate din primăvara lui 1437, ocupînd oraşele Aiud şi Cluj. Albert s-a aliat cu armata nobilimii transilvănene condusă de Desideriu de Losoncz. Au contraatacat masiv. Dar, abia în primăvara anului următor revolta fusese înăbuşită în sînge. în toată această perioadă, Albert n-avu timp pentru Elisabeta. îl preocupa planul de unire a celor trei voievodate române. în anul 1439 porni un nou război pentru a smulge Semandria din gheareie
turcilor. Fantoma Elisabetei îi şopti ia ureche lui Vlacl cum ea îl văzuse, de la o fereastră a palatului, pe soţul său, călare, trecînd podul mobil împreună cu escorta sa, în timp ce armata propriu-zisă îl aştepta dincolo de şanţ.

Atunci simţise, în pîntece, primele mişcări ale pruncului...

Din acest război, Albert se reîntorsese în octombrie 1439, dar nu mai era decît un cadavru decapitat. Văduva îşi ceru dreptul la domnie — pînă cînd se va naşte copilul lui Albert. „Dar dacă se va naşte o fetiţă, atunci degeaba am mai aşteptat[14], obiectau miniştrii, şi nu conteniră opoziţia pînă cînd Elisabeta fu de acord cu propunerea lui Iancu de Hunedoara ca Vladislav al III-lea Jagello, regele Poloniei, să fie ales şi rege al Ungariei. Elisabeta însă pretindea cu disperare ca Vladislav să o ia, în prealabil, în căsătorie. Cu această pretenţie, ambasadorii plecară spre Cracovia. În momentul în care, însă, Vladislav Jagello acceptă oferta ei, Elisabeta născu copilul, care avea să fie numit Ladislau Postumul. Cînd văzu că a născut un fiu, Elisabeta nu mai vru să împartă tronul şi-şi rechemă ambasadorii. Vladislav, însă, năvăli cu armată în Ungaria, impunîndu-şi încoronarea la Buda.

După acest eveniment, Elisabeta fură coroana lui Ştefan şi o depuse drept garanţie pentru acei 2 500 de du- caţi, bani necesari angajării

mercenarilor în luptele cu Vladislav — numit soţ, dar nu şi tată al copilului ei, pe care îl proclamase rege deja din leagăn. Brusc, Ungaria avea doi regi, dar regina rămăsese fără bărbat. Ca să evite orice motiv ce ar fi stat ia baza detronării ei, se abţinuse de la vreun contact intim cu bărbaţii. Trupul ei zvelt şi graţios suferea la fel cum suferise în anii petrecuţi lîngă semi-impotentul Albert.

Din ianuarie 1440 şi pînă-n noiembrie 1442, aproape trei ani, deci, luptase cu Vladislav Jagello pentru coroana pe care, de fapt, o şi furase deja.

După aceşti trei ani se întîlneau personal pentru prima oară, la Gyor, în noiembrie 1442...

Fantoma nu-i povesti lui Vlad cum se comportase regele Vladislav în patul nupţial; îi spuse doar că, la trei zile după nuntă, concedia mercenarii.

La 10 noiembrie 1444, Vladislav pieri într-o bătălie cu Murad al LI-lea. Elisabeta rămase iarăşi singură. Fratele lui Vlad, Mircea, fusese în fruntea celor 7 000 de călăreţi munteni care făcuseră parte din armata cruciaţilor. Vlad era convins că dacă tatăl său împreună cu Iancu de Hunedoara ar fi organizat şi condus campania, soarta bătăliei ar fi fost alta. Pe atunci, însă, Vlad nu avea mai mult de 13 ani. Şi, în afară de asta, stătea închis la Egrigoz...

III

Anotimpurile şi anii se scurgeau cu monotonie la Vişegrad.

Primăveri...

Veri...

Toamne şi ierni...

Şi iarăşi primăveri.

Vlad citea, broda. Primea şi ştiri dinafară : Ştefan al Moldovei cuceri cetatea Chilia după un asediu simbolic de numai o zi. Capitularea garnizoanei păru planificată — cu sau fără aprobarea lui Mathias Corvin... Secuii din Transilvania se răsculară împotriva nobilimii săseşti şi maghiare, dar fură măcelăriţi de regele Ungariei. Din ordinul sultanului, Radu cel Frumos îşi mută reşedinţa de la Tîrgovişte la Bucureşti... Meseriaşii si neguţătorii din Transilvania cerură sprijinul lui Mathias pentru anularea libertăţii comerciale de care beneficiau românii...

Vlad Ţepeş spumega prin încăperi, dorindu-şi o forţă magică ce i-ar fi dat putinţa să sfarme zidurile. Pentru aceste drepturi ale poporului său luptase el în Ţara Românească, iar văru-său, Ştefan, urmărea aceleaşi mobiluri în Moldova... Visul negustorilor germani din Transilvania ţintea, probabil, interzicerea furcilor de tors, a războaielor de ţesut, a ciocanelor, a nicovalelor, a sculelor de cioplit lemnul şi piatra în toate ţările învecinate. Vlad îşi arunca mugetul turbat în întunericul nopţii de dincolo de zăbrelitele ferestre :

— În timp ce lumea piere, eu zac aici, zăvorît ! ! !

Elena apăru în dormitor. Prea frumoasă nu era, dar nici urîtă ca fratele ei, Mathias Corvin. Semăna mai mult cu maică-sa, soţia lui Tancu de Hunedoara. Era gravidă în ultima lună, dar sarcina nu-i făcea silueta dezagreabilă.

— Ce ai ? De ce urli în halul ăsta ! ?

— Am să înnebunesc stînd închis aici, în timp ce lumea piere ! î !

— Vrei să salvezi lumea, tu singur ! ?

încerca să nu se uite la ea. Îi mîngîie pîntecul.

— Pe cînd ? o întrebă.

Elena îi mîngîie fruntea înfierbîntată :

— Peste o săptămînă... Cel mult două !

Vlad îşi ascundea expresia privirii. Adevărul e că o ura pe această

femeie. Rămăsese uimit cînd regele îi aruncase sora de sînge în pat. Pricepuse bine, poate chiar prea bine tactica : la mijloc se afla politica şi numai politica. Se întrebase de nenumărate ori de ce oare Elena se lăsase prinsă în jocul fratelui ei. Era doar prinţesă, tînără, erudită, nu urîtă, o jinduiau mulţi nobili...
Dar, iată că regele Mathias făcea şi pe dracul în patru să-] păstreze pe el, Vlad, ca pe o manta de vreme rea. Această tactică îl înfuria pe Vlad mai mult decît detenţia propriu-zisă. Bănuia cam la ce se putea aştepta din partea regelui maghiar, dar dorea să-i audă intenţiile exprimate clar, cu gura largă şi cinstit deschisă...

O urmă pe Elena în dormitor.

Şi umezeala nopţii îi învălui...

El adormi, visînd fantoma reginei Elisabeta şi razele de lună şi tot trecutul, şi... adormi.

IV

An după an trecură-n închisoare, sau, altfel spus, în „domiciliul forţat[44]... Sora regelui născu un băieţel. Cu toate că Vlad o auzise urlînd, femeia îi spuse că durerile au fost mai prejos de ceea ce-şi închipuise ea. Doi ani mai tîrziu îi mai născu un fiu, apoi, peste un timp, o fragedă prinţesă.

De la Ştefan al Moldovei îi parveniră ştiri despre ceea ce el încercase pentru apărarea Moldovei şi a Munteniei împotriva năvalei otomane.

Aflase despre incredibilul, absurdul atac al lui Mathias împotriva lui Ştefan în decembrie 1467... Regele ungur trecuse Carpaţii în fruntea a 40 000 de ostaşi, împotriva cărora Ştefan aliniase doar 12 000... Mica armie a moldoveanului bătuse armata ungurilor, al căror rege căpătase trei răni grave, despre care Ştefan era nerăbdător să-i povestească la prima întîlnire între patru ochi.

— Nu înţeleg nimic din ceea ce se ascunde în spatele acestei tactici, exclamă Vlad. Ce vrea frate-tău ? Tu pricepi, cumva, ceva !?

Elena îşi ridică privirile din leagănul în care gungurea ultimul lor copil :

— Nici eu... Cînd vine vorba de politica bărbaţilor, simt nevoia să mă retrag într-un colţ oarecare...

— Ca şi mine..., cînd e vorba de „politica[44] muierilor ! i-o întoarse Vlad.

Elena rîse.

Apoi, ce să facă ? rîseră împreună.

Soseau ştiri despre expediţia de pedepsire a lui Ştefan prin Transilvania, o răzbunare a moldovenilor pentru atitudinea urîtă a secuilor.

Mai află şi despre felul în care Ştefan reuşise să-l prindă pe unchi-său, Petru Aron, şi să-l decapiteze, pu- nînd astfel punct unor ani de incertitudine, încordare, nelinişte.

În toamna lui 1470, Ştefan îl informă pe Vlad despre bătălia de lîngă satul Lipinţi, aproape de Nistru. © armată a tătarilor fu nimicită în întregime, trupele moldovene reuşind să-şi elibereze captivii şi să pună mîna pe fel de fel de bunuri prădate de năvălitori.

Cu o toamnă mai tîrziu, Radu cel Frumos încercă, ajutat de beiul turc

al Dobrogei, să ocupe cetatea Chilia ; suferi un eşec dramatic.

în februarie 1471, voievodul moldav organiză o expediţie de pedepsire împotriva lui Radu cel Frumos, pră- dînd şi arzînd oraşul port Brăila şi întreg ţinutul Ialo- miţei. Trecuse prin sabie un şir de mari dregători, foşti adepţi ai lui Petru Aron, care urziseră un complot : dregătorul cu treburile externe, Isaia, generalul Crăsnaş, intendentul curţii, Negrilă, sfetnicul Alexa.

— În lume se întîmplă atîtea, iar eu stau ca închis într-o colivie ! mugea Vlad.

Copiii se înspăimîntau la auzul urletelor lui. Căutau adăpost pe lîngă fustele mamei lor. Mîngîîndu-le creştetele, Elena îl întrebă pe Vlad :

— De fapt, ce se întîmplă ?

— Doar blestemăţii ! Cînd mi se va da drumul !? Pentru moment, Ştefan se descurcă, dar pînă cînd !? Cu ajutorul meu i~ar veni mult mai uşor... Şi deşteptul ăsta de frate-tu, ce dracu urmăreşte ?

Elena îl îmbrăţişă într-un mod care-i aduse aminte de Mărioara, şi Vlad îşi muşcă buzele pînă la sînge. Vru să-i spună cîteva vorbe tari, dar se abţinu : femeia asta, care s-ar fi putut bucura din plin de lumina saloanelor, preferase să împartă cu el sumbrele încăperi ale detenţiei...

— Fratele meu îşi închipuie că este un geniu, îi răspunse ea. Poate că din cauza asta şi are capul pătrat... Pe tine, după cum ai văzut, te mai ascultă uneori... Uneori... Pe mine — niciodată... Pentru el eu sînt doar o muiere şi gata !

Vlad n-o îndepărtă de lîngă el. li întoarse doar spatele şi deschise fereastra spre noaptea neagră ca fundul de ceaun. Foşnindu-şi fustele mătăsoase, Elena se apropie de el :

— Ce vrei să faci !?

— Să chem liliecii la mine, să-i dresez iarăşi.

Prinţesa făcu nişte ochi cît cepele :

— Se pot dresa liliecii !?

— Eu ştiu cum... În cetatea Roman, din Moldova, există o clopotniţă uriaşă. Sub acoperişul ei se adăposteau sute de lilieci. Nici eu şi nici Ştefan nu ne-am obosit să-i numărăm. În afară de asta, Ştefan nici măcar nu se sinchisea de bestiile ăstea mici. Eu, în schimb, am găsit o metodă prin care să-i chem la mine şi să-i trimit unde doresc ! în lungul anilor, la închisoarea din Egrigoz ca şi la curtea sultanului din Adrianopole, am intrat în legătura cu multe personalităţi din Apus şi Răsărit... Oameni culţi din Italia şi Spania, care fugiseră de groaza Inchiziţiei... Minţi luminate, din Persia şi India, persecutate în ţările lor... Am învăţat de la ei multe lucruri, şi asta repede de tot, ca într-un joc... Dar, un joc serios...

Elena se holbă şi mai tare la el :

— Cine eşti tu, de fapt !? Nu cumva toate grozăviile care se rostesc în legătură cu tine sînt adevărate !?

Răspunsul lui Vlad fu însoţit de hohote de rîs :

— Uneori, unii fac jocuri de cuvinte pe seama numelui meu, insinuînd că aş fi fiul dracului... Alteori, eu însumi supralicitez, sugerînd că aş fi nici mai mult, nici mai puţin decît tatăl diavolului în persoană... Ei, dar tu ştii că,

după legendă, părintele dracilor este însuşi Domnul Savaot, Stăpînul Luminii... Ce zici, bună, nu ? îşi trase respiraţia şi brusc- răcni la Elena :

— Dă-le naibii de luminări ! Las-o doar pe asta de pe sobă !

Apoi se îndreptă spre fereastră, îşi puse două degete în gură şi scoase un sunet nedesluşit.

— Ai auzit ceva ? o întrebă el.

— Parcă un ton muzical, dar atît de înalt încît nu-s sigură că l-am auzit...

— Liliecii sînt orbeţi, dar aud minunat. în timp ce zboară scot nişte sunete şi, după ecou, îşi dau seama dacă au în faţă un obstacol au ba. Curînd vor veni... Fii atentă, nici unul nu va atinge gratiile ferestrei !

Foşnetul vîntului de afară se înteţi. Sute de aripi se auzeau bătînd catifelat. Umbre negre invadară odaia. Exact cum spusese Vlad, nici un liliac nu atinse grilajul. Cîteva animale mici, cu bot de şobolan, cu urechi duble şi cu canini lungi, de un alb strălucitor se opriră pe umerii şi pe braţele bărbatului.

Tremurînd toată, Elena îl întrebă :

—- Nu-ţi fac nici un rău !?

— *Mie !? Niciodată !*

Copiii, ascunşi în spatele mamei, începură să ţipe.

Elena profită de spaima lor pentru a se re rage :

— Trebuie să cobor cu copiii !!!

Fugi din camera plină de lilieci...

În timp ce micile bestii zburătoare căutau hrana pe care Vlad le-o aruncase prin încăpere, bărbatul îşi aminti de poveştile fantastice ale ţăranilor de la munte, pe care le auzise pe cînd era un flăcăiandru doar.

Se vorbea de *lupul cărunt*■, care ziua era om, dar care în fiecare noapte cu lună plină se transforma într-un lup ce făcea ravagii în turmele de oi.

„Exista[44] şi *calul-fantomă,* un monstru cu trei picioare şi cu ochi de jar, care, uneori, noaptea, în special în nopţile de toamnă, apărea din bălţi şi din pîrîuri pentru a galopa şi a necheza sălbatic prin sate şi mai ales pe la răscrucea drumurilor.

Mai era vorba şi de *stafii,* fiinţe fără de substanţă materială, care frecventau anumite case, dar fără să pricinuiască vreun rău cuiva. Erau considerate umbrele sufletelor unor dispăruţi ce nu-şi puteau afla liniştea mor- mîntului.

Erau apoi *spiriduşii,* fiinţe oarecum substanţialitate, avînd puterea de a face bine, dar şi o mulţime de răutăţi. Ţăranii spuneau că e foarte riscant să provoci duşmănia spiridusilor, în schimb, era o fericire să le cîştigi prietenia. Se zicea că locuiesc pe undeva, sub vreo podea. Uneori aveau soţie şi copii. Dacă erau bine trataţi, dacă li se ofereau mîncăruri şi băuturi, spiriduşii erau recunoscători, aducînd bunăstare întregii familii. Odată, un gospodar le arătă — lui Vlad şi lui Ştefan — cum aşază o strachină cu terci la intrarea în grajd. „Acolo locuieşte, le spuse el cu voce scăzută. Nu l-am văzut, dar ştiu că are familie numeroasă ! A doua zi dimineaţa le arătă,

fericit, strachina goală : „Vedeţi, au mîncat tot. Le place mîncarea muierii mele. Or să ne ajute şi de-a- cum încolo !“ Flăcăii schimbară între ei priviri ghiduşe, dar nu vrură să-l dezamăgească pe gospodar, destăinu- indu-i cine anume a mîncat fiertura aceea...

Mai dubioşi erau *strigoii.* Un soi de morţi vii. Ziua dormeau în sicriele lor, pentru ca noaptea să umble în căutarea sîngelui de om viu, fără de care viaţa lor amorţită n-ar putea continua. Unii pretindeau că strigoii au coadă, alţii susţineau că noaptea ei se prefac în lilieci uriaşi. Basmele populare îi înzestraseră cu nişte ochi holbaţi, de jar, şi cu colţi lungi, albi. Se mai spunea că strigoii pot procrea, iar copiii lor se înfăţişau uneori ca nişte fiinţe umane obişnuite, alteori tot ca strigoi...

Vlad îşi aminti cum, odată, el şi cu Ştefan, plictisin- du-se de fetişcane şi de toţi, o porniră în sus, spre Piatra Craiului ; plecară pe jos, pentru că potecile abrupte nu permiteau accesul cailor.

Ziua începuse sub strălucirea voioasă a soarelui, dar, în momentul în care băieţii ajunseseră aproape de culmea muntelui, o mantie de ceaţă groasă îi învălui. Cu toate că se aflau în iunie plin, începu să plouă, ba chiar să ningă. îşi căutară adăpost într-un fel de grotă, se înveliră cu mantalele, muşcaţi fiind de frig. De jur-împrejur se auzea mugetul vîntului şi, parcă, se auzeau şi voci misterioase. „Ce crezi tu, îl întrebă Vlad pe Ştefan, ţipă strigoii ! ?“ Ştefan rîse : „La dracu cu strigoi cu tot ! nimeni nu poate ajunge la noi decît prin lovituri de sabie, prin foc !“ Cerul se limpezise brusc, recăpătîndu-şi minunata culoare de sineală. „Sa ne grăbim înainte ca ploaia următoare să ne prindă aici.., N-avem nici un pic de mîncare la noi. Am doar asta !“ şi Vlad îi arătă o sticluţă pe care i-o dăduse un gospodar. „Ştii că nu-i rea ?“ rîse Ştefan.

începură să se grăbească. în spatele lor se şi pornise o ploaie cu pietre.

V

Călugărul franciscan, fratele Alfonso, apăru în „tern- niţa“ lui Vlad ca o veritabilă surpriză. Primea destui vizitatori, dar la un asemenea musafir nu se aşteptase. Crezuse iniţial că Alfonso era italian, dar află că e spaniol.

O mantie cu glugă, strînsă la mijloc cu o simplă sfoară...

Tonsură...

Şi, ca un fel de compensaţie pentru absenţa podoabei capilare, călugărul arbora o barbă neagră, sălbatică, ce aproape că-i acoperea ochii.

-— Ce doreşti de la mine ?

— Am probleme foarte importante de discutat, Măria Ta.

La masă, Vlad descoperi că soţia sa nu se atinsese de bucate, cu toate că acestea erau gustoase, bine preparate. Aveau la dispoziţie două servitoare, surori, fiicele unuia dintre paznicii cetăţii Vişegrâd. Elena putea fi uneori foarte pretenţioasă, şi nu o dată îşi punea ea însăşi şorţul de bucătărie.

întrebarea lui...

Răspunsul ei...

în limba maghiară, din care fratele Alfonso nu pricepea o iotă :

— Spune-i tipului să se ducă să se spele pe mîini. Nu rn-ar deranja

dacă şi-ar spăla şi picioarele !

Fratele Alfonso începu o discuţie atît de încîlcită, incit VIad nu pricepu nimic ; o întrebă şi pe Elena ce crede despre intenţiile călugărului.

— Habar n-am, îngînă femeia. TJn lucru ştiu doar : individul nu-mi place !

— încearcă să-l tragi de limbă pe frate-tău..., aşa, cu şiretenie...

— Am să-l întreb ! răspunse prinţesa.

Desculţul frate Alfonso examina cu interes sporit cărţile de pe masa de lucru şi din biblioteca lui Vlad.

— Măria Ta pare fascinat de *gnosticism !* exclamă el.

— Ca şi de *agnosticism !* replică Vlad. Mă pasionează geografia, istoria..., tot ce se mişcă în această lume de idei care au tangenţă cu destinul omenirii... Dar încă nu înţeleg totul !

Călugărul făcu o grimasă :

— Dacă-mi permiteţi, am să vă explic cîteva dintre principiile gnosticismului, aşa cum le-am învăţat de la gnostici, de la scolastici şi chiar de la aceşti infect de timizi umanişti... Anume : în contradicţie cu Dumnezeul Suprem stă *materia,* care, ori e lipsită de suflet, ori este animată de *principiul răului. O creaţie* n-a avut loc nicicînd — ne asigură gnosticii. Doar o *formare a lumii*. Dacă există o relaţie de comunicare între cele două sfere — sfera divină şi sfera materială, gnosticii încearcă să o definească prin doctrina lor despre Emanaţie... Adică : de la Fiinţa Supremă au emanat un alt şir de fiinţe, spiriduşi, eoni, suflete şi aşa mai departe. Cu cît aceşti eoni stati mai aproape de Fiinţa Suprema, cu atic sînt mai sublimi. Şi invers. Cel mai becisnic eon este *demiurgul,* care s-a confundat cu materia însăşi. Demiurgul este considerat ziditorul lumii, fiind şi tatăl oamenilor. Sufletele acestora au emanat de la Dumnezeu, dar sînt legate într-un mod lipsit de logică de trupuri. Pentru a elibera sufletele, claustrate în *materia demiurgică,* Dumnezeu l-ia trimis pe fiul său, pe Isus Hristos. Acesta însă nu avusese un trup uman, din carne şi din sînge, ci doar un *trup astral,* astfel încît nu putea suferi şi muri decît simbolic. Pentru gnostici nu există vreun fel de „mîntuire“. Ei nu consideră a fi necesare nici Sfintele Taine, nici Biserica... Gnosticii îi împart pe oameni în trei categorii : *pneumatici,* capabili să ajungă la cea mai înaltă cunoaştere — *gnosis.* Apoi sînt *psychii,* care au primit de la demiurg sufletul, devenind *credincioşii de rînd*. Restul îl formează *hilihii,* purtători doar ai materiei, *hile,* o masă uriaşă, lipsită de orice speranţă...

Vlad izbucni în rîs :

— Cunosc toţi termenii aceştia... Dar ce vrei de la mine ? Cum putem dovedi adevărul absolut !?

Călugărul îl aţinti cu duritate, răspunzîndu-i şuierat :

— Prescripţiile gnosticilor asupra moravurilor sînt foarte severe : printr-o disciplină interioară absolută, omul trebuie să se elibereze de pofta sexuală, de pofta după alcool, de pofta pălăvrăgelii şi a gîndurilor necurate...

Vlad se uită la călugăr cu un dispreţ rău mascat. Cunoştea prea bine culisele acestei doctrine, abuzurile la ce dusese ea, abuzuri pe care le oblăduise chiar.

Izbucni:

— Șterge-o cle-aici ! Mi-e greață de pălăvrăgeala ta !

Nu-l invită pe călugăr să se reîntoarcă. Era convins că o va face şi singur.

Fratele Alfonso îi spuse :

— Mai păcătos decît gnosticismul eu cred că este umanismul ! Dante ! Petrarca ! Boccaccio ! Nişte, porci neînfrînaţi ! ! ! Principele Cosimo de Medici, şi el un măgar care i-a subvenţionat din plin pînă la moarte... Universităţile din Heidelberg, Koln şi Erfurt, colegiile din Schlettstadt, Deventer şi Munster !!! Ar trebui rase de pe suprafaţa pămîntului... Ca şi facultatea „clasicistă[44] din Florenţa, care răspîndeşte tot soiul de porcării, precum teoria lui Copernicus despre rotirea stelelor şi a planetelor ! în sine, mişcarea umanistă nu merită blamul. Poate fi alipită credinţei creştine în măsura în care pledează pentru erudiţie. Dar el, umanismul, prezintă alte riscuri. Mai ales acela al idolatrizării filozofiei pă- gîne a antichităţii ! Se află pe drumul putrefacţiei... întregul Olimp, cu toate curvăsăriile lui, a coborît, parcă, în cercul „umaniştilor[44] !

Vlad se străduia să nu rîdă în hohote. Se mulţumea să-şi rumege gînclurile. Gîndea, printre altele, că lumea trebuia curăţată de indivizi ca fratele Alfonso... îşi aminti cele citite despre *schisma grecească :* cu ocazia Sinodului general, al optulea, de la Constantinopole, în anul 869, a fost proclamată împăcarea între biserica catolică din Roma şi cea ortodoxă bizantină, dar înţelegerea dură prea puţin. Patriarhul rupsese convenţia. Două sute de ani mai tîrziu, patriarhul Mihail Cerularie reaprinse focul duşmăniei grecilor şi bizantinilor împotriva Apusului. Romano-catolicii nu înghiţeau pline nedospită la împărtăşanie, mîncau animale sugrumate şi nu cîntau îndeajuns „aleluia[44] în săptămînile de post... Berenger, rectorul şcolii mînăstireşti din Tours, predicase, în 1030, împotriva dogmei transsubstanţierii : „Primim pe Isus Hristos

numai sufleteşte..,.[44] În anul 1059 fusese convocat la un conciliu format din 113 episcopi şi cardinali, la Roma, pentru a da explicaţii. Refractă. Dar, după cîţiva ani doar, îşi propovădui din nou doctrina... în 1088, torturat, îşi renegă din nou erezia. Apoi fu imediat strangulat, ca să n-aibă timp să mai întoarcă foaia ; cronicarii oficiali ai papalităţii susţin că „Berenger, în pofida împrejurărilor, muri liniştit, ultimele sale cuvinte exprimîn- du-i credinţa fermă în doctrina catolică.[44] La cel de al 4-lea conciliu general din anul 1215, ţinut la Lateran, se pronunţă doctrina „transsubstanţierii[44], adică pîinea şi vinul se transformă în trupul şi sîngele lui Isus. „Un caz de canibalism evoluat ![44] gîndi Vlad, dar tot nu rîse. Conciliul de la Lyon îl excomunică pe împăratul german Friedrich al II-lea pentru erezii, sperjur, jefuire de biserici, maltratarea unor episcopi şi preoţi. „Derbedeul ăsta de Friedrich pare să fi fost un băiat simpatic !“ gîndi amuzat Vlad Drăculea. Conciliul de la Ferrara- Florenţa (1438—1445), sub presiunea împăratului bizantin Ioan Paleologu, încearcă să obţină unirea Bisericilor Ortodoxe cu Biserica latină, dar nu reuşeşte ; proclamă însă doctrina despre cele şapte Taine. Apusenii îi numea pe greci şi pe bizantini *schismatici...* Apoi, se spunea că Dumnezeu lovise cu grea pedeapsă Constantino- polul, în 1453.

Vlad izbucni :

— Voi, creştinii din Apus, sînteţi nişte tîmpiţi ! Nn meritaţi să vă plîngă cineva. De voi trebuie să rîdem... Dacă avem poftă !

Călugărul, înspăimîntat, căută o scăpare, şi întoarse conversaţia pe alt făgaş :

— Măria Ta..., ce crezi despre dogma predestinării ?

— Sînt demult pregătit s-o arunc la gunoi. S-a scris de atîtea ori că Dumnezeu, prin omnipotenţa sa, a rezervat paradisul unor indivizi luaţi aiurea, păcătoşi sau curaţi, indiferent de porcăriile sau de lucrurile bune pe care le-au săvîrşit în viaţă. Ceilalţi trebuie obligatoriu să coboare în iad... Forţa salvatoare a Tainelor este rezervată doar celor „aleşi[44]. Pentru restul omenirii botezul nu-i altceva decît o cratiţă cu apă turnată pe cap, iar împărtăşania nu-i nimic altceva — pentru ei — decît o coajă de pîine şi o gură de vin acru... Am dreptate !?

— Perfectă, Măria Ta...

— Libertatea voinţei este negată... Nimeni n-are voie să-şi aleagă propriul drum prin viaţă... Dar tu, călugăraş cu picioarele murdare precum sufletul, tu ce crezi, care-i teoria ta ?

— Eu nu sînt gnostic, Măria Ta, sînt agnostic. Nu exclud — totuşi — posibilitatea ca omul să fie stăpîn pe soarta sa...

Cu toate că-i venea să-i crape ţeasta fratelui Alfonso, Vlad se stăpîni, gîndind : „în fond, o conversaţie mai îndelungată cu această moluscă şmecheră nu-mi va strica...[44]

VIII

Călugărul spaniol glăsui :

— Fiecare individ are nevoie de o existenţă prestabilită, în care păcatul să fie păcat ; cei ce reuşesc să învingă păcatul intră în paradis, pe cînd ceilalţi rămîn pradă flăcărilor iadului. Nimeni nu va fi egal cu celălalt în această luptă, şi e bine aşa : egalitatea nu-i poate face pe oameni fericiţi.

Ei au nevoie de o autoritate, de o organizare pe baze totalitare !!!

— În ce direcţie ? întrebă Vlad cu o viclenie blîndă.

-— Ordinea în rîndul maselor trebuie să se bazeze pe tripticul *biserică, inchiziţie* şi *păcatul originar.* Promiţin- du-li-se îndurarea divină, oamenii pot fi menţinuţi de minune în mîinile bisericii. Mila universală, ca o posibilitate eternă, sporeşte credinţa oamenilor, deoarece aceştia întrevăd, prin grosul norilor de spaimă, o lumină a speranţei... Ah, trebuie să-i lăsăm să păcătuiască ! Sînt slabi, fără caracter şi fără personalitate. Şi, dacă-i vom lăsa să calce cu stîngul, becisnicii ne vor iubi şi mai mult... îi putem asigura că orice păcat săvîrşit sub oblăduirea bisericii va fi iertat !

Vlad întrebă :

— Această teorie este valabilă şi pentru păcatele care procură insului oleacă de plăcere ?

— Da..., răspunse călugărul, şovăind oarecum.

Vlad nu-i dădu un răspuns direct. Ochii lui galbeni, de tigru, sclipiră. în acel moment îl condamnase pe călugăr la moarte. încă nu ştia cînd, dar era sigur că o va face. îşi ascunse gîndurile sub masca unor cuvinte foarte calme : teroarea lipsită de intensitate îi nelinişteşte pe oameni, pe cînd una drastică îi obligă la supunere totală. Apoi spuse că nimeni nu poate fi atît de odios încît să nu poată fi înlocuit cu altcineva şi mai odios... oricînd...

Călugărul se înclină, cerînd permisiunea să se retragă.

Vlad îl concedie cu un gest scurt.

Apoi, se duse la Elena. în odaia ei era cald. Aerul suprasaturat de mirosul copiilor mici. Băieţii dormeau în pătucurile lor, iar femeia stătea pe un scaun, legănîndu-şi fetiţa în braţe.

— De ce n-o laşi în grija vreunei doici ?

Elena scutură din cap :

— Am încercat, dar nu e bine... Fetiţa are probleme cu dinţişorii. Nu se linişteşte decît în braţele mele. O vom lua cu noi în pat !

Bărbatul zîmbi. ®ricum, această soră a regelui Mathias îi dăruise întreaga ei căldură.

în liniştea nopţii, doar lemnele din sobă mai trosneau...

IX

Vlad nu mai evita nici o discuţie deschisă cu călugărul. Mai ales de cînd se hotărîse să-l scoată din cetate cu picioarele înainte.

— Măria Ta, de ce ai tras atîţia oameni în ţeapă ? întrebă Alfonso.

— Ţi-am explicat de şapte mii de ori ! Cel ce s-a născut escroc, escroc moare. Un suflet putred nicicînd nu poate fi însănătoşit. Pedepsele blînde — nişte ciomăgeli sau cîteva luni de temniţă — n-au nici un sens. Singura şansă a societăţii este să se debaraseze de toate pu- tregaiurile umane. Un principe are mult mai mult de cîştigat cu o armată formată dintr-o mie de indivizi ireproşabili decît cu una de o sută de mii de escroci, laşi, trădători. Şi, apoi, pedepsele cumplite servesc drept învăţătură de minte celor încă nestricaţi pe de-a-ntregul. Turcii decapitează sau taie la jumătate. Nu, metoda nu e bună ^ moartea vine prea uşor şi privitorii uită repede...

— Se spune că şi turcii trag oamenii în ţeapă. Ba îi şi fierb de vii în ulei...

— E adevărat. Dar ei procedează greşit. Cum au făcut la Constantinopole, în 1453. Au promis viaţă tuturor celor care vor capitula. Şi, cînd colo, cei mai viteji ostaşi au pierit în ţeapă şi-n ulei fiert. Pedepsele trebuie aplicate diferenţiat.

— Toată lumea vorbește daspre cruzimile Măriei Tale ! Cred că ai citit pamfletele negustorilor saşi din Transilvania şi ale duşmanilor Măriei Tale de la Curte î?

— Tipărite la Nurnberg, la Ulm, la Budin... Pamfletul de la Nurnberg ar fi costat imens : 50 de florini... Tipărit la Nurnberg, unde tatăl meu a cîştigat toate tur- nirurile în anul 1431 şi unde împăratul Sigismund von Luxemburg l-a ridicat la rangul ele cavaler al Ordinului Dragonilor şi l-a încoronat voievod al Ţării Româneşti, tatăl meu, Vlad Basarab, fiul marelui voievod Mircea cel Bătrîn... Dar, imediat ce scap de aici mă voi răfui eu cu toţi negustoraşii din „Siebenburgen"-ul lor şi din „Er- dely" al maghiarilor. Ca şi cu acest rege Mathias Cor- vinus, tîmpitul de cumnat al meu ! Acest Matei Huniade, fiul marelui Iancu de Hunedoara, ruda mea... îşi aduce el aminte cum l-a decapitat în Piaţa Mare din Buda pe frate-său mai vîrstnic, Ladislau, pentru că a conspirat cu Mihai Szilagy, cu familiile Cillei, Garai şi Ujlaki ? Mathias nu âvea mai mult de 19 ani. Din ordinul lui, barda a fost tocită înainte de execuţie. Gîdele a lovit de patru ori pînă cînd capul nenorocitului să cadă. Un an mai tîrziu, Mathias devenea rege al Ungariei. Urît ca muma pădurii, arbora o mutră teribil de nedumerită, de parcă nu-şi dorise niciodată să ajungă rege... Mai aud şi acum, mai ales cînd nu vreau să-mi amintesc, cele patru lovituri seci... Una mai înspăimîntătoare ca cealaltă... Nu toate fuseseră necesare. Băiatul nici n-a ţipat. Probabil că murise de la prima izbitură, sau, cel puţin, îşi pierduse cunoştinţa. Mathias a vrut să-l tortureze, şi nu înţeleg de ce. Ladislau nu era un pungaş ca frate-său. Pur şi simplu era un pretendent la tron cu drepturi mai legitime decît Mathias. Ce fel de rivalitate să fi existat între cei doi, n-am putut afla niciodată. Nici măcar Elena, sora lor, nu ştie sau, poate, nu vrea să ştie. În orice caz, chiar dacă Mathias ar fi avut raţiuni politice
pentru a-şi elimina fratele, n-ar fi trebuit să-l chinuiască în asemenea hal. Iată o cruzime gratuită !

Fratele Alfonso gînclea : „Este mai rău decît mi-am imaginat. Nimeni n-a avut curajul să scrie adevărul gol- goluţ despre el. ®ri, poate că nimeni nu l-a cunoscut pe de-a-ntregul..."

Vlad continuă :

— Am fost crud, ştiu. Pentru a face curăţenie în lume... Am băgat spaima în uriaşa armată a lui Moha- med al II-lea Cuceritorul... Se afla la apogeul puterii sale. Distrusese oastea lui Karaman, în Persia. în 1453 făcuse praf milenarul imperiu bizantin. îl bătuse pe Gheorghe Brancovici. Cucerise Serbia şi Peloponezul în Europa, şi Trapezuntul şi Sinope în Asia Mică. Se părea că nimeni nu-i va mai putea sta în cale. în 1462 trăia apogeul puterii, dar şi al furiei ! în iarna acelui an eu am cucerit şi ars toate cetăţile turceşti de lîngă Dunăre ! Am nimicit avangarda sultanului condusă de marele emir Mohamed Paşa ; din cei 30 000 de soldaţi doar puţini au scăpat cu viaţă... Mohamed ai II-lea nu mai era tînărul derbedeu pe care-l cunoscusem eu, pe care nu-l interesau decît partidele de vânătoare, chiolhanurile, puştanii şi, uneori, cîte-o muieruşcă... Devenise un om de stat solid şi un priceput conducător de oşti. S-a năpustit asupra noastră cu 50 000 de spahii, 20 000 de ieniceri, cu sute de mii de ostaşi de rînd... Şi cu

artileria... aceeaşi artilerie care-l ajutase să cucerească Constantinopole, să pulverizeze cetăţile din Albania, Herţegovina, Muntene- gru, Serbia. Aceeaşi artilerie, dar mult mai perfecţionată. Boii şi bivolii, numai ei ştiau greutatea imensă a pieselor de artilerie. Convoiul, nesfîrşit, înainta încet, dar înainta, înainta, parcă imposibil de oprit. Nimeni n-ar fi avut curajul să li se opună. Eu, însă, m-am opus. Am avut doar 24 000 de oşteni, dintre care 10 000 constituiau elita. Eu personal i-am instruit ; aveam doar 17 ani, abia scăpasem de la curtea sultanului, din Adrianopole... Aceşti ostaşi mi-au cîştigat toată încrederea. Observam de la distanţă, bine ascuns, cum ofiţerii turci îşi forţau soldaţii să înainteze. Îi băteau rău, în spate, în picioare, în cap chiar... Doar de braţele lor nu se atingeau, ca să poată folosi armele. Imediat ce se împotrivea, orice soldat era tăiat pe loc, eventual în două, la mijloc... Vlad repetă gestul care deja îl îngrozise pe Alfonso. Apoi, pe un ton batjocoritor :

— S-ar putea să fie un mod plăcut de a muri... Totuşi, se moare mai repede decît prin ţeapă...

Călugărul meditä din nou : „Este mai crud decît mi l-am închipuit...[44] începu să se gîndească la posibilitatea de a scăpa din cetatea aceea blestemată, în care Vlad Ţepeş părea a avea mai multă putere decît însuşi comandantul gărzii.

Vlad reluă :

— Europa întreagă poate fi martoră că eu n-am nesocotit voinţa lui Dumnezeu de a-l face pe om paşnic, nu luptător înrăit, iubitor, nu cu inima otrăvită de ură, cinstit şi nu potlogar... Am vrut să fac lumea mai bună, mai frumoasă î Niciodată nu am dorit răul. Am vrut să transform Valahia noastră într-un paradis terestru... Chiar şi Mohamed al II-lea a recunoscut, în 1462, cînd a văzut „plantaţia[44] mea de ţepe, aproape de Tîrgovişte : „Nu se poate cuceri ţara unui om care săvîrşeşte fapte atît de înspăimîntătoare şi, totuşi, superioare... El este capabil de mai mult ![44]

Fratele Alfonso se holba, îngrozit. Pe Vlad nu-l interesau reacţiile celuilalt. Vorbea pentru a-şi descărca sufletul, convins fiind că acest martor nepoftit nu va mai apuca zorile.

— Acum înţeleg ce-nseamnă a te învîrti în mormînt. Stau ca într-un sicriu şi nu găsesc nici o soluţie ! Scrisorile acelea de la nemţii din Sibiu şi Braşov ! Că aş fi avut de gînd să-l ucid pe Mathias Corvin... Pretinsa epistolă către Sultan... Emisă din localitatea Rothel, despre care eu nici nu ştiam atunci că-i Cisnădia noastră ! în satul Fundeni am fost capturat de oamenii regelui. Pe motiv că i-aş fi scris sultanului, cerşindu-i iertarea şi oferindu-i orice fel de sprijin... Auzi, eu să mă împac cu nemernicul acesta de turc, care a băgat lumea întreagă în sperieţi, dar pe care eu l-am umplut de cea mai autentică groază... Ce motiv aş fi avut să îngenunchez la picioarele lui spurcate ? La mijloc s-a aflat viclenia negustorilor, care, atunci cînd miros un cîştig cît de mic, îşi vînd şi părinţii... Şi boierii ! Crezusem că am „înţepat[44] destui, dar iată că m-am înşelat... Probabil că dacă aş fi belit mai mulţi, n-ar mai fi trebuit să fug peste munţi...

Aruncă o privire călugărului.

Acesta simţi o bucată de gheaţă pe şira spinării.

Vlad continuă :

— Niciodată n-am păstrat prin preajma mea oameni în care să nu fi avut deplină încredere. întrebam, de multe ori, în faţa armatei, cui i-e frică de lupta ce ne stătea înainte. Cînd unul avea curaj să-şi mărturisească teama, îl lăsam dracului lîngă fusta nevestei. Dar dacă, după bătălie, descopeream vreo rană pe spatele cuiva, îl trăgeam rapid în ţeapă. N-am putut nicicînd suferi poltronii... O armată mică, aşa cum e a mea, a unei ţări mici şi sărace, trebuie să aibă tăria oţelului. Armata şi ţara, asta mi-a fost grădina pe care a trebuit s-o curăţ de buruieni şi uscături î

Fratele Alfonso prinse voce :

— în Apus se spune că de la 1456 pînă-n 1462 aţi tras în ţeapă 300 000 de oameni şi că populaţia Ţării Româneşti ar fi scăzut la jumătate î

— Asta-i o infectă minciună diplomatică ! Am pierdut socoteala, dar nu cred să fi fost mai mult de 100 000 de potlogari. Printre ăştia îi număr şi pe cei 30 000 de turci, pe puţin. Hamza Paşa, guvernatorul de Nicopole, şi grecul Katavolinos s-au numărat de ase- menea printre ei. Veniseră, aceşti doi monştri vicleni, cu limbile mieroase, să mă atragă într-o capcană. Trimişi de sultan, desigur. în anul 1462... Şi, cine a prins pe cine !? I-am adus în lanţuri la Tîrgovişte, unde le-am acordat ultima „ridicare în rang[44]. De-ai fi văzut ce ţepe aurite le-am oferit ! Vezi, eu respect feţele simandicoase...

— Este adevărat, Măria Ta, că le-ai jupuit picioarele, le-ai frecat apoi cu sare şi, pe urmă, ai asmuţit cîinii să le lîngă sîngeie sărat ?

Vlad izbucni în rîs :

— Nu ! Dar, oricum, îţi mulţumesc pentru această splendidă idee !

— întreaga lume vuieşte despre cruzimile Măriei Tale ! repetă fratele Alfonso. Nu-i vorba numai de pamflete... Se fac şi gravuri şi portrete terifiante... Se spune că ai luat de cîteva ori cina în mijlocul „grădinii[44] de ţepe, printre muribunzii care se zvîrcoleau şi urlau în chinuri atroce, aşa a fost !?

— Dacă nişte idioţi vor să creadă aşa ceva, să creadă... Dar nu e adevărat ! Mai degrabă aş sta nemîncat zile în şir... Ochii lui Vlad căpătară imobilitatea privirilor sfredelitoare ale linxului.

Călugărul încremeni.

Vlad, pe neaşteptate :

— Ce spune lumea despre cruzimile Inchiziţiei, la tine, în Spania ?

Fratele Alfonso răspunse fără ezitare, ba chiar cu un uşor zîmbet de superioritate :

— Interogatoriile noastre sînt menite să ferească omenirea de erezii. Le purtăm în numele Sfintei Credinţe ! Despre Măria Ta se spune, însă, că n-ai avea nici o credinţă...

— Ce se înţelege prin *credinţa creştină ? A* te duce duminică la biserică, a te spovedi, reluîndu-ţi apoi şirul păcătoaselor fapte i? Sau a trăi în cinste permanentă, fără toate farafastîcurile acestea canonice!? Nici măcar turcii nu sînt răi din cauza religiei lor. Profetul Maho- rried a propovăduit, în linii mari, aproximativ aceleaşi precepte morale ca şi Isus Hristos. Trebuie doar să sesizăm diferenţele de nuanţă între sferele culturale

şi tradiţionale ale Occidentului şi Orientului. Tu nu eşti în stare să pricepi toate astea. Eşti un dogmatist încuiat şi lipsit, probabil, de forţa imaginaţiei. Eu, însă, desluşesc aceste diferenţe. Am pătruns, cît de cît, în cotloanele străvechii culturi egiptene, persane, indiene..., am oarecari noţiuni despre cultura chineză, dacă nu cumva Marco Polo n-o fi fabulat peste măsură... Turcii reprezintă un uriaş pericol la adresa omenirii deoarece le e silă de muncă, iubind jaful şi înrobirea altor naţii. Pe deasupra, nutresc o ură patologică pentru cultură. Ai auzit cum au incendiat biblioteca din Constantinopole ? La fel făcuseră şi asasinii, în anul 714, cu biblioteca din Alexandria ! Se poate stabili o paralelă şi cu distrugerea tăbliţelor de la Ninive, acum 5000 ele ani ! Asemenea acţiuni n-au nici o legătură cu credinţele religioase. Faptele de acest soi sînt condiţionate de imbecilitatea animalică a anumitor oameni, de ura împotriva eievării spirituale, ură care se ascunde sub falsa draperie a pretinsei religii... Iar religia devine un instrument favorabil unui principe, unui curent politic al momentului dat... Cam cîte mii de manuscrise şi incunabule aţi ars voi, „credincioşii catolici", în Spania pînă acum ?

Franciscanul răspunse, triumfător :

— Multe, foarte multe ! Dar nici unul pe degeaba... Au fost texte nepotrivite pentru *hurnanum vulgus.* Aceşti ignoranţi trebuie să citească acolo cărţi pe care *noi* le punem sub ochii lor.

Vlad se hotărî să-şi continue provocările. Efectul va fi cum va fi...

Spuse :

— înainte de căderea Constantinopolului, am nutrit cumva iluzia că o înţelegere cu turcii va fi posibilă. în ciuda tuturor grovăziilor la care asistasem la curtea sultanului, prin anii pe care i-am petrecut acolo... Cînd am văzut, însă, cum turcii înrobeau, jefuiau, violau, spintecau copii şi bătrîni, scuipau pe toate tratatele, atunci am înţeles că orice înţelegere cu ei e o Fata Morgana şi nimic mai mult!

— Nu ţi s-a părut că săvîrşeşti o ticăloşie fugind din Constantinopole ?

— Ce-mi mai rămînea de făcut ? Ce şanse am mai fi avut noi cinci, cîţi rămăseserăm ? Sute de mii de turci, fanatizaţi, orbiţi de ură, însetaţi de sînge, scurgindu-li-se balele după pradă devastau oraşul !!! De ce să ne fi sacrificat aiurea, cînd ne puteam retrage, pentru a organiza apoi o rezistenţă eficientă ? Asta am şi făcut, pe parcurs... Şi, încă un lucru : n-am vrut să dau ochii nici cu sultanul, nici cu fratele meu...

Fratele Alfonso nu răspunse.

Nici măcar nu dădea vreun semn de teamă.

Lipsa aceasta totală de reacţie îl nedumeri pe Vlad, încăpăţînîndu-l să-şi urmeze cu consecvenţă planul. îşi repetă în gînd promisiunea de a-l lichida în acea noapte pe pungaşul drapat în mantie călugărească.

O chemă pe Elena.

Elena chemă servitoarele, Le dădu porunci.

Fetele dispărură.

Se reîntoarseră, purtînd pocale şi carafe cu vin. Serviră.

După ce Elena, însoţită de fetişcane, se retraseră, călugărul îl întrebă pe Vlad :

— Dînsa, soţia Măriei Tale, este sora regelui Mathias, nu !?

— Este...

— Asta înseamnă că Vişegradul nu reprezintă o închisoare... Cetatea e un fel de... să-i zicem azil, pentru o perioadă de timp ?!

Vlad nu-i răspunse. îşi frînse mîinile pe sub tăblia mesei preţ de cîteva secunde, pentru a-şi recăpăta stă- pînirea de sine.

Apoi, începu să povestească mai departe ; nu atît pentru informarea călugărului, care, oricum, va dispărea destul de curînd în neant, cît pentru propria sa delectare :

— Cit am fost stăpîn la Tîrgovişte, am montat o cană de aur la o fîntînă publică. Am ştiut cîţi ducaţi m-a costat, dar acum am uitat... Oamenii treceau, îşi potoleau setea, plecau, şi cana rămînea la locul ei, neatinsă. Nimeni n-a avut curajul să o fure... Dar, la două nopţi doar după ce oamenii lui Mathias m~au înhăţat, cupa a dispărut !!!

Fratele Alfonso încercă să surîdă :

— Fiecare om este simpatic, în felul lui...

Vlad prinse ironia. Rîse în stilul său care-l făcu pe călugăr să-şi mute aiurea privirile, pînă cînd pielea trupului i se descreţi. Tot timpul simţea că Vlad e-n stare să-i citească gîndurile ascunse sub oasele craniului. Din cînd în cînd îl scuturau frisoane.

Vlad reluă, mai mult pentru a-şi diminua tensiunea interioară :

— Lipsa de colaborare dintre creştini mi se pare o nebunie ! Se muşcă între ei asemenea unor cîini hămesiţi ! în timp ce turcii ocupau Constantinopole, geno- vezii se cîrîiau cu veneţienii, catalanii se băteau cu grecii iar Franţa purta război împotriva Angliei ! Chiar în sînul aceleiaşi comunităţi există facţiuni rivale... Vezi cazul Florenţei ! Şi asta în timp ce turcii înghiţeau resturile imperiului bizantin, promiţînd apoi „pace eternă[44] pentru o perioadă care le este necesară pregătirilor în vederea ocupării Balcanilor şi a atacării Europei Centrale. Unii dintre ofiţerii sultanului nu s-au dovedit a fi prea destoinici. Marele vizir Khalil... Comandantul suprem Zaghanoş Paşa — iată doar două exemple, li cunoscusem încă în 1447 ! Adevărul e că nici marea masă a armatei lor nu-i strălucită. Ce folos că ai curaj, spirit de sacrificiu, dispreţ în faţa morţii, dacă nu cunoşti arta războiului ? Răspunzători de pregătirea oştenilor sînt ofiţerii, şi, în primul rînd, comandanţii de rang înalt. Vărul meu, Ştefan al Moldovei, îşi recrutează militarii din rîn- dul ţăranilor simpli, agricultori, ciobani, dar este foarte grijuliu cu antrenarea lor, îi instruieşte de o asemenea manieră încît să poată fi în stare să mînuiască şi alte arme, nu numai baltagul, buzduganul, secera... Turcii cădeau ca oile în faţa Constantinopolului. Dacă n-aş fi ştiut prea bine ce bestii se ascundeau sub pieile lor, .m-ar fi durut inima să-i căsăpesc cu nemiluita. Sînt prost instruiţi. Sultanul a dat vina pe comandanţi, şi multe capete de vază s-au prăbuşit, retezate. Cred că Mohamed al II-lea a procedat corect. Personal, n-am pedepsit cu moartea prea mulţi căpitani ai armiei mele. Cînd cineva îşi demonstra incapacitatea, îl degradam şi, cu asta, basta ! Dar dacă era vorba de laşi sau trădători, ţeapa se ascuţea pe ioc !

Vlad mîngîie distrat decoraţiunile jilţului său — berbeci, lei, monştri, în chipul cărora Elena ştia să citească mai multe alegorii decît crezuse el că ar fi cu putinţă. Vorbi mai departe :

— Ştiu al naibii de bine că prima măsură pe care va trebui să o iau este să-l dau jos pe Radu cel Frumos de pe tronul Ţării Româneşti. Acum ne stă ca un pumnal în coaste, mie şi lui Ştefan. Radu nu-i nici deştept, nici curajos. Boierii îl linguşesc ca să se poată folosi mai bine de el. Frate-meu nu-i decît o păpuşă frumuşică, cu care Sultanului îi place să se joace. Ca toţi oamenii slabi, are şi suflet rău ! Dar am asistat la atîtea şmecherii şi josnicii în perioada cîncl am stat la Sublima Poartă, încît ştiu cum trebuie să mă apăr. Am înghiţit lecţiile acelea ca pe nişte hapuri amare. Radu însă şi-a însuşit modul lor de gîndire. Este posibil ca el să nu fi vrut nicicînd să ajungă voievod. Sultanul l-a ţinut pe lîngă el cu dublu scop : unul „dosnic[44] şi celălalt, ca să-l poată urca în scaun, în locul meu, ca pe un slugoi de încredere. Sînt convins că l-a luat în expediţia de pedepsire ca să-i îndulcească nopţile... Dacă n-aş fi respins atît de brutal uriaşa armată otomană, în 1462, Radu n-ar fi ajuns voievod. Atacurile mele fulgerătoare, satele arse, chiar capitala mea, Tîrgovişte, incendiată şi pustiită, înconjurată de „grădinile[44] mele apocaliptice... Sultanul a fugit, înspăimîntat, înapoi, spre Dunăre. În retragere, uriaşa-i armată primea lovitură după lovitură. Eram însă prea puţini. Radu, împreună cu o mină de boieri trădători, l-au convins pe Mahomed să se întoarcă. Eram mult prea puţini... M-am retras la

Poenari. Turcii mi-au terciuit cetatea căţărată în vîrf de stîncă. M-am strecurat, ca să mă întîlnesc cu armata promisă de Mathias... Ah, Dumnezeule, de ce-o fi fost atît de neghiob Matei Corvin ăsta !? De ce nu mi-a trimis oameni ? De ce nu mi-a pus la dispoziţie cei 24 000 de galbeni acordaţi *râie* de către papa de la Roma ? Pe mine m-a sechestrat, iar Radu a devenit stăpîn pe tronul meu... De ce mă mai ţine închis aici, cu toate că sîntem rude şi cu toate că mi-a azvîrlit-o în pat chiar pe soru-sa !?

Curiozitatea călugărului creştea, făcîndu-l să-şi uite temerile.

Vlad continuă :

— Efete posibil, firesc chiar, să ne ajutam reciproc... Am primit şi sprijinul lui Ştefan ! Sîntem din acelaşi neam, din acelaşi popor... Gîndurile, planurile neghioabe ale lui Mathias îndreptate împotriva mea, şi încă şi mai şi împotriva lui Ştefan... Cînd mă gîndesc la mutra lui posomorită, cu fruntea înaltă ca a tatălui său, dar cu un nas lung, ce-i ajunge pînă la buzele umflate, diforme, cu bărbia arogantă, un chip îmbătrînit înainte de vreme şi moştenit — de la cine oare ? Singurul amănunt plăcut din toată fiinţa lui este vocea, căpătată de la tatăl său, lancu de Hunedoara... O voce sonoră, plină, izvorîtă din adîncul pieptului, răsunînd parcă sub bolta unei catedrale... Cu acest glas tunător a ordonat, idiotul, celor 40 000 de ostaşi atacul împotriva lui Ştefan, în toamna anului 1467. Au trecut munţii în noiembrie. în decembrie au ajuns în Moldova, cu tunuri şi bombarde. Dar..., satele şi tîrgurile zăceau pustii. Ştefan ordonase oamenilor săi să-şi pîrjolească ţărişoara, aşa cum procedau, de regulă, în faţa oricărui năvălitor — huni, tătari, polonezi, turci. Pădurile, însă, vibrau de viaţă ascunsă. Mathias şi armata sa nu mai ştiau ce au de făcut ; atinseseră aproape pragul nebuniei.

Vlad se opri.

Amintirile îl purtau spre Baia, oraşul care fusese, cîndva, capitala Moldovei, înainte de dinastia Muşatini- lor... Atunci se înălţaseră turnurile cele înalte, din vîrfurile cărora putea fi supravegheat întregul ţinut... Oraşul era gol cînd Mathias a pătruns în el. Întîmpinat doar de lătratul furios şi spăimos al cîtorva dini. Nişte pisici se strecurau zbîrlite prin zăpada de lîngă pereţii caselor. Ce era de făcut cu un oraş pustiu, unde nu găseai carne de înghiţit, vin de dat pe gît, fete şi femei de violat !? Soldaţii lui Mathias mîncară din resturile proviziilor cărate cu ei. Regele şi comandanţii oastei lui se beţivăniră în fosta sală a tronului ; cîntară, rîseră în hohote, pentru oă de la Baia drumul le stătea deschis pînă-n Suceava, noua capitală a Ţării Moldovei.

Nici nu apucă să se întunece cum trebuie, şi un străjer dădu buzna în sala de ospeţe, uitînd cu totul de protocol ; urlă înspăimîntat : „Moldovenii coboară de dinspre munte !“ Deruta fu generală şi trecu o vreme pînă cînd ofiţerii reuşiră să facă puţină ordine. În oraş izbucniră primele incendii. Artileriştii habar n-aveau în ce parte să-şi îndrepte tunurile. Călăreţilor nu li se indică nici o direcţie de atac. Pedestrimea abia se putea mişca pe uliţele înguste. Toţi se simţiră prinşi într-o capcană. Regele dădu ordinul de retragere, cu gîndul să-şi regrupeze armata în afara tîrgului şi să contraatace. Şi el, şi căpitanii săi mizau pe superioritatea numerică. Dar oştenii lui Ştefan

apăreau ca din neant, loveau îngrozitor şi, înainte ca ungurii să-şi dea seama de unde sînt izbiţi, dispăreau parcă în acelaşi neant din care apăruseră. Garda personală a regelui fu decimată. Regele însuşi fugi, dar primi trei răni, dintre care o săgeată drept în fund. Mathias Corvin fu transportat pe o targă pe care fu nevoit să stea cu spatele spre cer, cu faţa spre pă- mînt şi cu săgeata înfiptă falnic în regescu-i fund... Ştefan îi ordonă vornicului Isaia să pornească în fruntea unui detaşament odihnit pe urmele duşmanului, să blocheze podurile şi vadurile Şiretului şi să nimicească resturile armatei inamice. El personal rămăsese în Baia. „© greşeală... Dar cît de uşor este să o faci pe deşteptul după ce se consumă necazul!“ gîndi Vlad. Ştefan avusese încredere în Isaia, căpitan bun şi, pe deasupra, cumnat al său... Voievodul moldav ordonă înăbuşirea tuturor incendiilor. Se opri pe treptele bisericii voievodale, primind, la picioare, steagurile învinşilor, şi informîn- du-se asupra numărului inamicilor ucişi : 7 000 în oraş... A doua zi dimineaţa : 3 000 dincolo de ziduri. După amiază : 5 000 pe drumurile de retragere. Mulţi răniţi pieriră din cauza gerului năpraznic. Armata lui Mathias fusese decimată. Ştefan se informă şi despre pierderile moldovenilor : aproximativ 700 de morţi şi 2 000 de răniţi care primeau îngrijirile necesare. Treptat, bătrînii, femeile şi copiii se reîntoarseră din codri pe la casele lor. Femeile se ocupau de răniţi.

Dar ştirile aşteptate de la vornicul Isaia întîrziau, întîrziau şi iar întîrziau. Pe parcurs, Ştefan află că vicleanul Isaia într-adins făcuse nişte ocoluri lungi ca să permită trupelor fugare să scape neatinse... Atunci, voievodul îl trecu pe lista condamnaţilor, alături de Cras- năş, comandantul care evitase atacul ordonat de. Ştefan în cursul nopţii, atac pe care era axată strategia moldovenilor.

Ca să se salveze mai grabnic, soldaţii lui Mathias aruncară tunurile în rîu şi incendiară căruţele — cu excepţia uneia singure, cea în care zăcea regele cu fundul în sus. Fugiră mai departe, spre defileurile de munte şi nu se opriră decît în Braşov, unde regele putu, în sfîrşit, să primească primele îngrijiri medicale.

îndată ce se însănătoşi şi ruşinea suferită îşi mai micşoră intensitatea, Mathias hotărî ca orice transilvănean, fie el maghiar, român sau sas, care îşi va manifesta simpatia pentru Moldova şi va dori alipirea la acest voievodat să fie arestat şi tratat cum se cuvine : întins pînă la rupere pe o banchetă..., rupt cu cleştele înroşit..., cio- pîrţit cu barda..., tras în ţeapă..., pus sub roţi sau tras pe roată...

Dar nu cuteză să mai atace Moldova. Vlad se gîndea cu admiraţie la vărul său, care ştiuse să se facă temut, cu toate că nu-şi schimbase înfăţişarea de înger blond şi blînd.

Bătălia de la Lipinţi, din august 1496, însemnase un alt episod la care Vlad ar fi vrut să fie prezent : Călăreţii lui Ştefan galopînd spre corturile tătarilor... O parte din cavaleria moldavă atacase pe tătarii din Basarabia, aprinzînd şi prădînd satele de pe acolo. O altă parte, călăreţii desăvîrşiţi, avînd cai renumiţi pentru iuţeală şi rezistenţă, primise ordin să bareze retragerea tătarilor peste Nistru. Acum, Ştefan nu repetă greşeala de la Baia, bazîndu-se pe vreun Isaia sau Crăsnaş... îşi lăs;[y] armata să lovească cu toată

furia şi forţa. Mulţi dintre oştenii lui erau ţărani basarabeni care-şi văzuseră mamele, soţiile şi fiicele violate, moşii tăiaţi, gospodăriile incendiate... Tătarii suferiră o incredibilă, dezastruoasă înfrîngere. Toţi robii din Basarabia şi Bucovina fură eliberaţi ; bunurile prădate fură recuperate. Mai mult, oamenii lui Ştefan luară prizonieri cîteva mii de tătari, printre care şi pe fiul hanului, prinţul moştenitor.

De pe celălalt mal al rîului, hanul trimise o delegaţie compusă dintr-o sută de înalţi dregători, oferindu-i lui Ştefan o recompensă serioasă pentru fiul său cel mai iubit. Vodă al Moldovei ordonă oamenilor săi să-i imobilizeze pe emisari. Moldovenii ridicară 99 de ţepe. Tuturor celor 100 de tătari le fură tăiate nasurile şi urechile şi aruncate în sac. Moldovenii cei mai dornici de răzbunare se oferiră să-i „planteze[46] pe tătari. Unul singur fu cruţat. Ştefan ordonă ca prinţul moştenitor să fie tăiat în două de la mijloc, după obiceiul turcesc, dar şi tătăresc. Apoi, ultimul tătar fu expediat peste rîu, cu sacul acela plin de nasuri şi urechi, cu „rugămintea[44] de a povesti hanului toate cele văzute şi auzite. Mantiile şi caftanele celor traşi în ţeapă fluturau sub bătaia blîndă a vîntului de august. Ştefan urlă spre dregătorul tătar care alerga cu faţa şi hainele şiroindu-i de sînge : „Să nu uiţi să-i spui hanului că toate mutrele nenorociţilor ăstora sînt îndreptate *spre răsărit!*“

„Bietul Ştefan ![44] gîndi Vlad. „împreună cu mine ar putea rezolva mult mai multe şi mult mai repede... Schimbările ăstea prosteşti de voievozi în Ţara Românească...

în ţara mea !“ gîndi el mai departe... Radu cel Frumos stătuse mult timp pe tron, unsprezece ani, de la 1462 la 1473. În această perioadă, corupţia atinsese o cotă incredibilă. Ştefan interveni, alungîndu-l pe Radu şi înlocuin- du-l cu Laiotă Basarab. Acesta nu se putu menţine, însă, mai mult de o lună, din noiembrie pînă-n decembrie. Radu se reîntorsese cu o armată turcească şi sprijinit de o mînă de boieri. În primăvara următoare, Ştefan trimise din nou o armată, care-l alungă pe Radu... dar, în primele zile ale lui octombrie, Radu reuşi să pună iarăşi mîna pe putere... A rămas în scaun pînă în luna ianuarie, cînd Ştefan reveni pe scenă...

Continuă cu voce tare :

— La 14 septembrie 1472, Ştefan s-a căsătorit cu prinţesa Maria, sora prinţului Alexandru de Mangop. N-am văzut-o niciodată, dar se spune că este o fiinţă micuţă, plăpîndă, care nu aprobă, nu se opune, nu oftează...

— O căsătorie politică, exact ceea ce-i trebuie unui conducător preocupat de viitorul ţării sale..., remarcă fratele Alfonso.

Vlad îi aruncă o privire ucigătoare. Se gîndi la Mă- rioara, aflată atît de departe, şi la Elena, ce se odihnea la doi paşi de el. îşi continuă povestirea :

— Toamna trecută, Ştefan l-a atacat pe frate-meu. Şi-a strîns armata la Milcov şi, împreună cu Laiotă, a pornit-o spre sud. Bătălia s-a dat lîngă pîrîul Vodna. A durat două zile. Victoria totală a lui Ştefan. Radu s-a refugiat în cetatea Bucureştiului. în ziua de 23 noiembrie, Ştefan a început asediul. Noaptea următoare, Radu reuşi să scape. Cum anume, nu ştiu. Poate că Ştefan a uitat să controleze tunelurile secrete spre rîu... Poate Radu s-a deghizat... îl voi întreba pe Ştefan cînd ne vom în- tîlni. La 24 noiembrie, cetatea a capitulat... Cetatea mea, pe care am moştenit-o de la tatăl şi de la

bunicul meu, pe care am transformat-o dintr-o modestă fortăreaţă

într-ro veritabilă cetate ! Sper să nu fi fost prea grav avariată...

Fratele Alfonso îl asculta cu atenţie, privindu-l viclean. Vlad simţea nevoie să-şi descarce sufletul, aşa că nu se opri :

— Fugind, Radu şi-a părăsit soţia şi fetiţa, despre al cărei tată adevărat nimeni nu ştie cine ar putea fi. Ştefan le-a trimis sub excortă la cetatea de scaun a Sucevei. Apoi, l-a reinstalat pe Laiotă Basarab vodă în Ţara Românească. în cursul festivităţilor de încoronare, Ştefan fu informat că Radu cel Frumos se-ndreaptă spre ei cu o armată formată din 7 000 de turci şi 6 000 de români, supuşi ai marilor boieri. Pentru a evita asediul, Ştefan părăsi cetatea. Alese ca loc al înfruntării o zonă mlăştinoasă din sudul Bucureştiului. A făcut praf armata lui Radu. Aproximativ 2 000 de oşteni inamici au fost prinşi vii. Ştefan i-a tras în ţeapă, prin buric, la orizontală, unul peste altul, ca să economisească timp şi material.

Radu, însă, a scăpat din nou...

Ştefan şi-a slobozit oamenii, fiecare pe la casa lui, şi a plecat spre Moldova cu garda sa doar.

Pe data de 20 decembrie 1473, Radu a revenit cu 17 000 de turci şi cu 12 000 de români de-ai boierilor, reeăpătîndu-şi tronul, după o victorie clară asupra lui Laiotă, repurtată în trei zile doar. Laiotă a fugit la Ştefan. Turcii l-âu urmărit pe drumul spre Suceava, prădînd şi arzînd totul în cale, dar au fost respinşi de cîteva regimente locale din sudul Moldovei. în retragerea lor au devastat tot ce-au nimerit, chiar şi-n Ţara Românească, voievodatul lui Radu, favoritul sultanului... Ştefan şi-a mobilizat armata. La începutul lunii martie din anîul 1474 a pătruns ca o vijelie în Bucureşti, reîntronîndu-l pe Laiotă. Dar frigul era atît de năprasnic, încît, din milă pentru cai şi pentru oameni, a hotărît retragerea, luînd

m

şi 6 000 de captivi, dintre care a spînzurat vreo 700 în faţa cetăţii de scaun de la Suceava...

Vlad respiră adînc, apoi continuă :

— Peste cîteva săptămîni doar, Radu a pus din nou stăpînire pe ţară. În prima zi a lui octombrie, Ştefan l-a mătrăşit, punîndu-l iarăşi pe Laiotă în tronul meu.

— Pentru cît timp ? întrebă călugărul, cu toată ironia de care era capabil un franciscan erudit.

Vlad îi răspunse, făcînd un gest a lehamite :

— Cine ştie ? N-am auzit altceva decît că încă mai este acolo...

Se ridică, se îndreptă spre fereastră şi ascultă lătratul cîinilor din curtea cetăţii.

— Februarie pare a fi luna de dragoste a cîinilor, remarcă el. Se miros unul pe altul sub coadă, ca să-şi găsească partenera potrivită... în martie ne vor bucura urechile miorlăitul pisicilor şi bătăile motanilor.

Călugărul păru indignat. Mutra asta îi plăcea lui Vlad mai mult decît momentele în care trăda o confuzie totală.

Aşezîndu-se la loc în scaunul său sculptat şi capitonat, Vlad reluă :

—- 0 parte a ţării mele este terorizată de către turci. Cealaltă parte se află sub suzeranitate maghiară. Doar Moldova este slobodă, acum, sub Ştefan... Uneori sînt fericit la gîndul că nu am mai mult de trei fii. Bunicul meu, Mircea, a adus la lumina vieţii o droaie de copii nelegitimi. Şi, ce a urmat ? Dan şi ceilalţi au început să se războiască cu tatăl meu pentru tronul Ţării Româneşti. Alteori, gîndesc astfel : poate că, într-un fel, sultanii turci au dreptate cînd împînzesc toate colţurile lumii cu cumnaţi, cumnate, copii, gineri, nurori... Dacă ştiu să-şi cureţe neamul de netrebnici, atunci îşi consolidează pu terea ! Aşa voi proceda eu cu fratele meu... Indivizii putregăioşi nu pot fi niciodată corijaţi, Doar lumea, în

totalitatea ei, poate fi îndreptată spre bine, cu condiţia să stîrpeşti netrebnicii din sînul ei.

— Asta este o teorie diabolică, Măria Ta !

— Mi se pare asemănătoare cu teoriile voastre, din Spania...

— Inchiziţia, însă, oferă omului posibilitatea să-şi mărturisească credinţa, sau, cel puţin, păcatele !

— Ce mă interesează pe mine care-i credinţa pungaşului sau dacă el îşi recunoaşte au ba blestemăţiile ! ? Escrocul trebuie lichidat !

Fratele Alfonso prinse un curaj de care nici el nu se simţise capabil :

— Este adevărat, Măria Ta, că ai arestat băieţi şi bărbaţi veniţi de pe alte meleaguri în Ţara Românească să înveţe limba, şi că ai dat foc casei în care fuseseră închişi?

— Te referi, probabil, la turma aceea de trei sute de flăcăi saşi şi unguri, care pretindeau că au venit în ţară pentru „a învăţa limba[44]... Ca şi cum n-ar fi putut-o învăţa prin satele lor ! Şi-n Transilvania se vorbeşte aceeaşi românească frumoasă şi corectă ca-n sudul Car- paţilor. I-am considerat spioni, scurt pe doi, şi am lichidat povestea !

— La fel se povesteşte, Măria Ta, că l-ai silit pe pretendentul la Tron, Dan Basarab, să-şi sape propria-d groapă. Apoi, preotul i-ar fi citit slujba de îngropăciune, după care Măria Ta l-a decapitat !?

— Exact. Regret doar că n-am avut timp să-l trag pe acel vierme în ţeapă...

— Mai departe... Se spune că la Măria Ta s-au prezentat 55 de emisari din Ungaria, Germania şi Transilvania. Ar fi fost ţinuţi închişi cinci săptămîni, avînd în permanenţă în faţa ferestrelor 55 ţepe nou-nouţe !

— I-am reţinut atîta timp cît să nu mă poată trăda. Am avut astfel răgazul necesar să atac Braşovul, arzînd biserica Sfîntul Iacob şi întregul cartier împrejmuitor ;
am „plantat* un codru de ţepe pe muntele Tîmpa... Asta ca un discret gest de mulţumire pentru sprijinul acordat de braşoveni adversarilor mei Dan şi Vlad Călugărul.

— Este adevărat că aţi tras în ţeapă şi pe negustorii care au făcut negoţ direct cu ţăranii, ciobanii şi meseriaşii din Ţara Românească ? La Predeal, se scrie, aţi prins o caravană de 600 de negustori transilvăneni şi i-aţi „mtePat“ pînă la unul, după ce le-aţi confiscat caii, căruţele şi toată marfa...

Vlad rînji calm şi rece :

— În primul rînd, asta nu s-a întîmplat la Predeal. Acolo nu există decît o potecă foarte îngustă, prin defileu, accesibilă doar călăreţilor. Am vrut să fac un drum de care pe acolo, dar timpul nu mi-a dat voie. îl voi face, totuşi ! Întîmplarea cu negustorii s-a petrecut la Fun- deni, pe drumul vechi de pe timpul romanilor şi, poate, al dacilor. în al doilea rînd, cifra nu e exactă : au fost între 220 şi 230 de indivizi. în al doilea rînd, n-am executat, din păcate, decît jumătate din ei. Prea se obrăzniciseră ! Decretasem foarte limpede că nu mai aveau voie să cutreiere Ţara Românească, făcînd comerţ liber, în timp ce negustorilor noştri li se interzisese să pună piciorul la nord de Carpaţi. Privilegii — da ! însă privilegii egale pentru ambele părţi. Aşa am decretat eu. Nu le-a convenit pentru că era spre binele poporului meu !!! De ce doar unii să mulgă vaca ?

Fratele Alfonso se uită mai departe prin hîrtiile sale :

— „A mai poruncit să se confecţioneze o cratiţă uriaşă, cu un capac de scînduri prevăzut cu o gaură, prin care un om să-şi poată scoate capul. Apoi, a pus foc şi a fiert oameni de vii.“

Vlad îşi pierdu calmul. Rîse nervos :

— Ce prostii ! N-arn simţit niciodată mirosul de om fiert ; sînt convins că nici nu mi-ar plăcea !

Călugărul citi mai departe :

— „în Transilvania, la Tălmaciu, unde se ascunsese un alt pretendent la tron, a ordonat ca dușmanii săi să fie tocați ca varza.“

— Greșit din nou..., rîse Vlad, vădit amuzat. I-am vrut vii, să-i pot trage în țeapă, ca să le fie de exemplu și altora... Ai înțeles, călugăr blestemat ?

— Sper din inimă să *nu* înțeleg... Deocamdată î Fratele Alfonso continuă lectura :

„A născocit genuri de tortură de neconceput pentru o minte normală. A smuls pruncii de la sînul mamelor, le-a tăiat femeilor sînii, cu mîna sa proprie a zdrobit capetele pruncilor. Nici Irod, nici Nero, nici Diocleţian nu i~a chinuit pe oameni cum a făcut-o acest tiran !“

— Mai ai ? îl întrebă Vlad, cu un rînjet care nu promitea nimic bun.

Fratele Alfonso nu pricepu însă acest semnal de alarmă.

— Sînt mai multe, zise el, citind mai departe :

„S-a întîmplat ca un țigan să fie prins furînd. Ceilalți țigani veniră la Drăculea, implorîndu-l să-l ierte pe făptaș și să-i dea drumul. Tiranul le spuse că țiganul trebuie spînzurat, și că rudele lui trebuie să o facă. I s-a răspuns că așa ceva nu ține de obiceiurile țiganilor. Atunci Drăculea a ordonat să-l fiarbă de viu pe țigan într-o oală mare, și, apoi, i-a obligat pe ceilalți să-l mă- nînce. După aceea i-a tras în țeapă pe toți.“

Vlad izbucni :

— Minciuni ! Calomnii politice intenționate, culese din *Historia de bellis Gothorum,* de Nicolae Modrussa. Asta a fost nunțiu papal în Țara Românească în anul 1462. A intenționat să-I influențeze pe papă, să nu-mi acorde nici un sprijin. Ca și cum moșul ăla afurisit m-ar fi ajutat cîndva ! Nici măcar el n-a dat crezare fantasmagoriilor pe care le citești. Dar restul lumii a crezut.

Timp de 12 ani! Cu excepţia unora, care sperau ca eu să fi crăpat. Cu ce crezi că mă ocup aici ? În afară de faptul că fac copii cu sora regelui, că citesc şi îmblînzesc lilieci ! ?

Călugărul ridică din sprinceană a neştiinţă.

— Cos şi brodez ! Vlad scoase cîteva veşminte şi stofe scumpe dintr-un dulap sculptat : Elena m-a iniţiat. Restul am deprins singur. Hainele acestea sînt pregătite pentru cîţiva înalţi demnitari ; îi voi înţoli conform etichetei atunci cînd îi voi trage în ţeapă, imediat ce scap de aici. Vărul meu, Ştefan al Moldovei, a făcut mai multe demersuri pe lîngă Mathias Corvin, încercînd să-l convingă că acesta îşi va putea urma mult mai bine cursul noii sale politici avîndu-mă aliat, şi nu ostatec. Da, da, îi pot fi un bun aliat. Atunci aş aranja cea mai frumoasă „plantaţie[1]“ din cîte am ridicat vreodată... Asta ar fi prima mea distracţie, şi cea mai nevinovată. A doua va fi mai interesantă : îi voi forţa pe curtenii şi boierii cruţaţi să se gîndească tot timpul la mine, astfel că nu vor mai avea nici timp, nici energie să se gîndească aiurea..., să mai pună cine ştie ce la cale. Unii şi-au închipuit că pot face vrăji... Ce-nseamnă „vrăji “? Aşa ceva nu pot face. Deţin însă alte puteri... Am învăţat destul de la înalţii cavaleri ai Ordinului Dragonilor, ca şi de la aşa- numitele „vrăjitoare^ din Sighişoara şi Tîrgovişte. încă şi mai multe am învăţat de la magicienii de la curtea sultanului. Mulţi dintre ei veniseră din Orient. Alţii din Occident, de unde fugiseră de teama Inchiziţiei, care — prea bine ştii! — prigoneşte pe orice om cu preocupări ştiinţifice... Pămîntul trebuie să fie centrul Universului. În jurul lui se mişcă soarele, planetele şi stelele. Sus, în ceruri, locuiesc îngerii şi sfinţii, la picioarele lui Dumnezeu ! Ce face Inchiziţia cu acei oameni eruditi, care îndrăznesc să presupună că Pămîntul se învîrte în jurul Soarelui, şi că doar luna se învîrte în jurul Pămîntului !?

Ce face Inchiziţia cu medicii care au curajul să disece un cadavru, spre binele celor vii '(Noi, creştinii din Europa, sîntem pe cale să devenim mai înapoiaţi decît au fost grecii cu 2 000 de ani în urmă, sau decît egiptenii, asirienii şi babilonienii de acum 5 000 de ani ! Ei au avut o cultură ! În curind, noi nu vom mai avea nici una ! Turcii vor distruge tot ce ne-a mai rămas... În schimb, arabii, ce ţintesc ei V Tot stăpînirea lumii. Ei sînt tot musulmani, auorînd învăţătura profetului lVlahomed. Dacă Carol cel Mare nu i-ar fi respins la Poitiers acum mai bine de 050 de ani în urmă, poate că ar fi cucerit Europa pînă ia Polul Nord. Probabil că Europa n-ar fi pierdut nimic prin asta... Gîndeşte-te doar la imensa universitate arabă de la Cordoba, unde pot studia 150 000 de tineri ! Acolo s-au dus chiar şi călugări din Franţa şi Italia. Au fost la fel de bine primiţi ca toţi ceilalţi... Dacă aş % trăit pe acele vremuri, m-aş fi dus şi eu acolo, să devin doctor în astronomie şi matematică !

Fratele Alfonso se ridică. Alergă urlînd spre uşă, bătînd cu pumnii în ea.

Vlad rîse :

— Degeaba, nimeni nu aude nimic ! Şi chiar de-ar auzi *nu vor* să audă. Apoi, cneia este la mine... Făcu un gest spre scaun : Stai jos, cuminte !

Continuă să vorbească, cumva sieşi doar :

— Ştefane, tu, prea biînd copii al acestei dulci Moldove, n-ar fi trebuit să acţionezi astfel... Imensa ta răbdare cu Teoctist... Ai încercat să-l flatezi, să-l atragi de partea ta, ţi-ai aplecat urechea la sfaturile lui, pe unele le-ai şi urmat... Ai încercat să-i cîştigi pe boierii care-l sprijiniseră pe Petru Aron, poreclit „Harmazanu pe vremea cînd era ofiţer la turci, asasinul tatălui tău... Cu aceeaşi bunăvoinţă incredibilă ai încercat să ţi-i apropii pe prietenii unchiului tău, rechemîndu-i din exil şi ofe- rinau-le funcţii înalte ! ! ! Eu i-aş fi tras pe toţi în ţeapă, si urletele lor mi-ar fi asigurat liniştea în ţară... Ţi-ai linguşit duşmanii, oferindu-le pacea ! Sper că nu vei re- grefa prea mult... Duşmanii din interior sînt mai puţin vrednici de iertare decît cei de dincolo de graniţele ţării ! Gei ce-şi pun acum sigiliile şi semnăturile pe documentele tale sînt aceiaşi care aprobară hotărârea lui Petru Aron de a plăti tribut turcilor, fără să ridice nici o obiecţie ! înţeleg, totuşi. Ştefan : ai vrut să te simţi puternic, stnngînd poporul în iurul tău ! Dar ai vrut să-ti transformi şi duşmanii în prieteni ! Cît timp ţi-a trebuit, oare, ca să pricepi că asa ceva nu-i cu putinţă ! ? Aceşti farisei, ruşinaţi si plini de ură pentru faptul că î-aî considerat neputincioşi, iertîndu-i, toti aceştia vor face şî pe dracu-n patru să te vîre în nenorociri... Aşa cum saşii au ridicat o armată în spriiinul iui Dan Ba- sarab. Am vrut să fiu cît se poate de precaut; nu î-am pedepsit atît de sever cum o meritau ! Aceşti afacerişti mă urăsc Pentru că i-am oprit a mai face comerţ prin Brăila. Chilia şi Giurgiu. Am ocrotit drepturile negustorilor romani... Intenţionasem ca nici una dintre părţi să nu beneficieze de avantaîe superioare, în detrimentul celeilalte. Datorită măsurilor luate, comerţul începuse să înflorească în tîrgurile Ţării Româneşti. Poporul se ridica din sărăcie. Acesta este motivul pentru care —

bănuiesc eu î — mi-am atras ura stăpînitorilor ţărilor vecine : am vrut să-mi transform tara dintr-o vacă de muls într-un stat de sine stătător ! Este drept că am tras mii d^ oameni în teapă î Pe geambasii turci si saşi care ne forau avuţia... Pe concetăţenii mei care i-au spriiinit, urmărin- du-şi doar interesele lor egoiste. Mi-am reînnoit de cîteva ori decretele. Negustorimea le-a sfidat. Atunci, ce-mi mai rămîne de făcut decît să-i pedepsesc cu severitate ! ? Toţi oamenii cinstiţi s-au simţit uşuraţi cînd i-am scăpat de haita aceea de canalii, pungaşi şi paraziţi. Duşmanii m-au urît. Sultanul m-a ameninţat. Nu pentru că am

tras oamenii în ţeapă, ci pentru că am vrut să pun la adăpost bunăstarea ţării mele... Prădalnicii şi trădătorii doreau o ţară „deschisă[44], unde să-şi facă mendrele în voie. Nimeni n-a avut însă curajul să mi se opună pe faţă ! Am fost prins în cursă prin viclenie şi trădare ! Recunosc că eu, Vlad *Ţepeş* Drăculea Basarab am tras mii de indivizi în ţeapă, pe cei ce mi-au atacat ţara şi poporul, cu arma sau cu înşelătoria... Dacă, însă, cineva pretinde că am băut sînge de om, aceasta este o minciună sfruntată ! O calomnie politică murdară. Am făcut să curgă doar sînge vinovat şi ticălos ! ! ! Cei leneşi m-au urît, dar oamenii harnici au înţeles că le doresc binele şi numai binele. Orăşenii începuseră să ajungă la o anumită bunăstare. Agricultorii şi ciobanii s-au putut bucura din plin de rodul muncii lor. Toţi oamenii puteau umbla în siguranţă pe drumurile ţării...

Vlad îl ţintui pe călugăr cu privirea lui galbenă- verzuie, de tigru :

— Există, cumva, un fapt mai grăitor decît acela că duşmanii mei n-au avut la dispoziţie alte arme în afara vicleniei, trădării, ajutorului străinilor însetaţi de pradă ! ? Membrii sfaturilor din Braşov şi Sibiu l-au ajutat din plin cu parale pe Dan şi pe Vlad Călugărul în schimbul promisiunilor acestora că le vor deschide căile de negoţ pînă la Dunăre, că-i vor scuti de taxe vamale şi de impozite...

— Măria Ta, dar i-ai pedepsit prea crud ! Vocea călugărului îşi pierduse tăria.

— Ştiu. Dar a fost necesar.

— Din cauza asta s-au scris toate grozăviile despre Măria Ta !

— Nimic din ceea ce au aşternut pe hîrtie saşii din Siebenburgen nu reprezintă un gest mai crud decît scaunul de tortură, banca de întindere, cleştele înroşit, „fecioara de fier[44], „cizma spaniolă[44] şi alte „bunătăţi[44] ale Inchiziţiei voastre ! Despre vărul meu, Ştefan, nu s-a scris nici un cuvînt rău. El este lăudat de fiecare dată cînd cîştigă o bătălie, ridică o biserică, lărgeşte o mî- năstire...

— Diferenţa s-ar putea să rezulte din faptul că cei care-i scriu cronicile îi sînt admiratori înfocaţi. Pe cînd cronica Măriei Tale este aşternută pe hîrtie de duşmani!

Vlad, cu glasul plin de ură :

— Pentru că eu n-am înţeles niciodată să umblu cu şmecherii şi falsuri. Sînt diplomat, dar nu uzez de vicle nie. Am vrut să fiu luptătorul nobil, cavalerul cinstii care să înfrunte pe faţă balaurii cu două picioare ! Pe acest drum voi continua să merg şi de-acum încolo. Cînd l-am executat pe Dan, cu tot „ceremonialul^ de care ai auzit, n-am făcut-o pentru că era un pretendent ia tron, ci pentru că el îmi şi vînduse, anticipat, ţara şi poporul. Italienii au un obicei foarte sănătos : cînd se nasc doi fii într-o familie de domnitor, unul este destinat clerului, devine adică episcop, cardinal. Sînt evitate, astfel, luptele fratricide pentru tron. Posedă înţelepciunea asta de sute de ani; iar dacă se naşte un al treilea fiu, acesta se dedică ştiinţelor profane. Periculoasa rivalitate pentru putere este evitată. Toţi trei se pot sprijini reciproc. O şi fac, în cele mai multe cazuri î

— în prea puţine cazuri ! îl contrazise fratele Al- fonso.

Vlad nu-l luă în seamă şi continuă :

— în ciuda tuturor erorilor, italienii sînt depozitarii unei înţelepciuni

pe care oamenii nu o vor aprecia la dreaptă măsură înainte de a trece milenii de cultivare a spiritului. Atunci cînd omul se va distanţa îndeajuns de animale. Cred că animalul este mai aproape de sănătoasa natură decît noi, oamenii. Fiarele nu se pedepsesc între ele. Nu se ucid unele pe altele din plăcerea de a ucide. O fac atunci cînd le e foame sau cînd trebuie să-şi apere puii. Iar noi aparţinem acestei Europe, cărei a suferit atîtea şi care a fost cioplită, zdrelită, cizelată prin mii de ani de istorie. De ce, oare, diferiţii zei ne-au aruncat pradă forţelor primitive î ? Dovada cea mai bună stă sub nasul tău, frate Alfonso : imediat ce voi pune mina pe fratele meu îl voi ucide ! Altă cale nu există. Am să-l ucid, exact aşa cum va face el cu mine, dacă i se va ivi prilejul. Conform obiceiului turcesc, împotriva căruia tatăl meu a luptat ca un cruciat. Pentru asta a purtat el pe piept medalionul pe care-l vezi ! Vlad îi arătă micul dragon cu ochii rubinii, făcîndu-i semn şi spre coroana căpătată de tată-său în turnirul de la Nurnberg, din 1431 : Aceste bijuterii le-am scos cu mîna mea, acum 12 ani, din mormîntul său... Pentru a-şi apăra demnitatea devenise atît de necruţător în bătălii. Iar eu, din acelaşi motiv !

Turcii... Obiceiurile lor sălbatice, datînd din vremuri străvechi î Mulţimea lor nesecată ! Un lucru mi-e foarte clar : cui pe cui se scoate. Noi am atins nivelul civilizaţiei de care beneficiem, noi, românii spun, prin milenii, ci- zelîndu-ne prin contactele cu grecii şi romanii. Nu mai locuim în grote. Nu ne mai încălzim, lipindu-ne noaptea de trupul boului sau al vacii. Pe vremuri, năvălitorii s-au înspăimîntat în faţa coloanelor civilizaţiei noastre, atît de înalte şi de solide, care le dezvăluiau alte forţe decît cele cu care mintea lor fusese obişnuită. Apoi, au descoperit că ne bazam cultura materială şi spirituală mai mult pe ştiinţă şi înţelepciune decît pe forţa brută. Atunci, au prins curaj. Beneficiind de superioritate numerică şi de o forţă animalică, oarbă, au început să toace bucată cu bucată din lumea noastră... Au distrus rodul muncii a milioane ue oameni, numai pentru a pune mîna pe nişte bucăţi de aur. Au ars... Au tăiat... Au jefuit... Asta deoarece vocaţia raptului e mai puternică în ei decît vocaţia muncii...

Vlad îşi appcă fruntea în palme. Pauza îl făcu pe călugăr mai atent.

— Bizanţul, imperiul sfînt, din care au smuls felie cu felie timp de 200 de ani... Pînă cînd Mohamed al II-lea „Invincibilul[44], pe care eu l~am învins de atîtea ori, a înghiţit ultima felie în 1453. Am fost şi eu acolo, cum bine ştii ! învăţasem că setea de sînge a barbarilor nu poate fi stinsă decît în propriul lor sînge. Şi cum i-am mai căsăpit ! Eram însă prea puţini, iar ei prea mulţi. Cădeau 10 000, alţi 50 000 le luau locul. Pentru noi, însă, fiecare om prăbuşit conta... Am înţeles că n-avem nevoie de monumente aspectuoase, orgolioase. Ne trebuiau alt fel de „monumente[44], „plantaţiile[44] de ţepe ! Numai prin spaimă şi teroare îi putem ţine pe barbari la respect. Spectrul unei morţi atroce, doar el îi va opri să ne mai calce hotarele. Aş fi putut lua calea erudiţiei... Aş fi putut deveni un renumit ctitor de biserici, cum începe să se afirme Ştefan... Eu n-am înălţat decît mînăstirea Tismana şi am lărgit-o pe cea de pe ostrovul Snagov. Mult mai important mi s-a părut să transform fortăreaţa Dîmboviţei într-o cetate puternică, să-mi

întăresc Tîrgovişteа şi să ridic acel „cuib de vulturi[44] pe stînca înaltă de la Poenari... Nu-s însetat de sînge, cum pretind unii. Tînjesc însă după dreptate, şi nu ocolesc răzbunarea ! Atît de intens arde această sete de justiţie în mine, încît sînt pe cale să uit pînă şi ura pe care o nutresc pentru autorii acelor infame pamflete ! M-am gîndit că, în fond, chiar şi aceste zvonuri false pot fi în avantajul meu. în clipa în care Mathias mă va elibera de aici, faima îngrozitoare mă va preceda, şi, înspăimîntîndu-mi adversarii, forţele mele se vor înzeci...

Fratele Alfonso se uita la Vlad ca la un strigoi, dar tăcea chitic. Cînd simţi privirile sfredelitoare ale munteanului, îşi plecă ochii în podea.

— îl voi pedepsi pe Radu aşa cum i-am pedepsit pe Hamza Paşa şi pe Katavolinos. Mă invitaseră la Giurgiu, în 1462, să discutăm în legătură cu cetăţile-porturi de la dreapta şi stînga Dunării... N-am căzut în capcana lor, în schimb ei mi-au picat în plasă. Acest Hamza Paşa îmi zîmbea atît de dulce, ascuţindu-şi în spate pumnalul ! Acestea sînt moravurile lor, aduse de prin depărtările de unde se. trag : suspiciune, viclenie, sete de profit ! în mediul nostru ne-am deprins să ne respectăm cuvîntul dat, şi ne mîndrim cu asta ! De mii de ani, neamul nostru a învăţat că numai pe temeiuri cinstite putem trăi în linişte, armonios, în siguranţă... Ei, însă ! ! ! Sînt oameni doar la chip, căci sufletele lor sînt tot de fiare neîmblîn- zite. Lovesc pe la spate, fură, calcă în picioare jurămintele şi aşa mai departe... Ca şi cum singurul lor dumnezeu ar fi lăcomia... Vai de capul sărmanei omeniri, dacă ei vor reuşi să-şi impună mentalitatea !

Continuă aprins :

— La fel cum animalele de pradă pîndesc momentul prielnic ca să-ţi sară la gît, aşa fac şi ei. Ce deosebire uriaşă între vorbele şi faptele lor ! Au siluit limbajul politic cum nimeni altul, pînă acum, n-a izbutit. Vorbele sînt făcute, în concepţia lor, pentru a masca adevărurile... Atît de multe am învăţat în anii cît am stat printre ei ! Să mă apăr, să lovesc pe neaşteptate, ba chiar să le anticipez deciziile, reacţiile ! Repet : cel mai oribil fapt este pericolul infestării întregii umanităţi cu modul lor de gîndire şi comportare. Dacă nu vom izbîndi în lupta noastră, însăşi esenţa ne va fi alterată pînă la anulare... Eu, Vlad Drăculea, poreclit „Ţepeş“, descendent al unei vechi familii voievodale, fiu al unui cavaler al Ordinului Dragonilor, mă simt puternic pentru că am învăţat să gîndesc ca *ei*... în primii doi ani de domnie am plătit la timp tributul. Gestul meu l-a potolit pe Sultan şi m-a făcut temut în ochii emirilor, muftiilor şi vizirilor, care-şi închipuiră că mă aflu în graţiile depline ale Sublimei Porţi. Le-a fost frică să întreprindă ceva împotriva mea... Am beneficiat astfel de un *respir o,* care mi-a permis să pregătesc „curăţenia generală[46] în ţară. înce- pînd cu al treilea an de domnie, n-am mai plătit tributul. Cei mai josnici boieri îşi ocupară locul în ţepe. îmi alcă- tuisem armata pe care mi-o dorisem. Sub stindardele mele s-au adunat tîrgoveţii care avuseseră timp să-şi dea seama de avantajele domniei mele. Au venit ţăranii, care se simţeau acum în siguranţă pe la casele lor, care ştiau că nu li se mai răpesc copiii pentru a fi trimişi la turci. Cînd Mathias Corvin s-a prostit într-un hal fără de hal, uitînd idealurile tatălui său, avea

deja 40 de ani, trebuia deci să dovedească mai multă maturitate decît mine. Cred că Iancu de Hunedoara s-a răsucit în mor- mînt cînd a văzut gafele comise de fiu-său, ca să amintim numai de campania împotriva Moldovei, din anul 1467 ! Poate că acest Matei Corvin s-a maghiarizat peste limită, sau, poate, e fascinat de unele idei politice cărora nimeni nu le-a înţeles, încă, sensul... Poate că eşecul campaniei lui Mathias ar fi fost radical, dacă marele vornic Crasnăş şi-ar fi făcut datoria ! Ostaşii lui n-au fost cu nimic inferiori restului armatei, dar ce dracu pot face ostaşii fără un comandant bun ! ? Dacă ticălosul de Crasnăş ar fi lansat atacul, nici un ungur n-ar fi apucat să treacă viu peste munţi... Şi dacă imbecilul de Isaia n-ar fi făcut acele ocoliri complet ilogice ! ! !

Vlad începu să urle cu o voce care-l ţintui pe călugăr în scaun :

— De ce trebuie să ne batem între noi, cînd atîtea interese comune ne leagă ? De două ori l-am făcut de rîs pe Mathias Corvin în ochii întregii Europe. Prima dată cînd am anihilat uriaşa armată a lui Mohamed al II-lea fără nici cel mai mic ajutor dinafară... A doua oară, cînd, unul după altul, importantele personaje politice europene au început să se întrebe unde oare dispăruseră banii papei, care mi-ar fi servit la punerea pe picioare a unei armate strălucite ! Această Transilvanie, care, în anii domniei mele, avea în Ţara Românească un scut — la propriu şi la figurat — de apărare împotriva invadatorilor, a rămas acum descoperită, la cheremul tuturor hrăpăreţilor, dar Mathias o consideră ca fiind ţara lui, nu a mea şi a românilor mei ! Cîndva, Mathias se entuziasmase de ideea tatălui său, ca noi, românii din toate voievodatele, să ne unim sub un singur stindard, devenind astfel o forţă de prim rang... Multă apă a trecut pe sub podurile dintre Buda şi Pesta în anii ce au urmat. Mathias mi se pare complet schimbat... Pentru a-şi asigura o pace efemeră aici, în est, pace care să-i permită să-şi lichideze conturile belicoase în nord şi în vest, a decis să mă vindă pe baza unor scrisori, care s-ar putea să falsifice, ele, scrisorile false, întregul adevăr istoric ! Tronul mi-a fost uzurpat... Prin trădare ! Dar voi plăti cu vîrf şi îndesat, îndată ce voi ieşi de aici ! ! !

Continuă pe un ton mai potolit :

— Ţi-am povestit cam prea multe... Dar nimic din ceea ce ţi-am înşirat nu va răzbate dincolo de aceşti patru pereţi... De cînd zac închis aici, în turn, m-am mai copt la minte... Voi merge neabătut înainte, strivindu-i sub tălpi pe cei ce-mi vor sta în drum. Sper că am învăţat să pătrund gîndurile altora mai înainte ca ei să mi le ghicească pe ale mele...

Vlad îşi întinse braţele spre zăbrelele ferestrei, flu- ierînd pe nişte tonalităţi imposibil de perceput pentru urechea umană. Parcă purtaţi pe razele de lună, în cameră pătrunse un stol de lilieci, care-l atacară imediat

pe călugăr. Fratele Alfonso urlă deznădăjduit, bătu din braţe, dar animalele i se lipiră de pleoape, de urechi, de nas, de gît, începînd să-i sugă sîngele.

— Măria Ta, salvează-mă !

— M-am săturat de tine !

Cu faţa şi braţele acoperite de aripi negre, fratele Alfonso îşi trăia agonia, jos, pe duşumea.

Furtuni politice Casa din Buda Voievod pentru a treia oară

În luna martie a anului 1474, Ştefan Vodă al Moldovei se năpusti din nou asupra Ţării Româneşti, în fruntea unei armate de cavalerie, pentru a-l alunga din nou din tron pe Radu cel Frumos şi a-l instala, din nou, pe Laiotă Basarab.

II

Cu gîndul amar că strădaniile îi sînt zadarnice... Precaut, Ştefan expedie un şir de scrisori, cu acelaşi conţinut, regelui Mathias Corvin al Ungariei :

„Este o gravă eroare politică şi militară, Maiestate, să-l mai ţineţi pe Vlad închis !“

La scurt timp după ce trimisese ultima epistolă, Ştefan îşi dădu seama cît de clar intuise el cursul evenimentelor : Laiotă Basarab trecu de partea turcilor...

În octombrie 1474, armata moldavă pătrunse fulgerător în Ţara Românească, de data asta împotriva fostului aliat, Laiotă... Acesta fu detronat şi alungat. În locul său, Ştefan puse pe tron un înalt dregător, om de încredere. Personal, plecă spre Cluj, în inima Transilvaniei, unde se afla regele Mathias.

II

Suveranul Ungariei îşi făcu timp pentru a~l primi în audienţă personală pe Ştefan Vodă. Il studia cu vădită rea-voinţă pe adversarul său de la Baia, din decembrie 1467. Rana din fund încă-l mai supăra, deoarece doctorul din Braşov se dovedise neîndemînatec atunci cînd îi ex- trăsese săgeata... Singura consolare a regelui era să-l vadă pe Ştefan şchiopătînd în urma rănii primite în timpul asediului Chiliei. Nu stătea regele prea drept în scaun, dar nici voievodul moldovean nu se ţinea prea drept pe picioarele sale...

— Cer eliberarea lui Vlad Draculea Basarab ! i se adresă Ştefan cu o voce periculos de blîndă.

Regele îi răspunse domol, chiar foarte domol :

— Cînd l-am închis, am avut motive politice şi militare foarte temeinice. Mulţi mi-au reproşat că am să- vîrşit o prostie..., atunci. Eu cred însă contrariul. Tot ceea ce am făcut a fost necesar, cel puţin din perspectivă politică... Acum, însă, situaţia s-a schimbat. Iar Vlad e foarte bine informat. Soră-mea, Elena, poate părăsi Vişe- gradul oricînd doreşte, şi prin ea, aşa îndrăgostită lulea cum este, Vlad obţine toate informaţiile dorite...

Ştefan repetă ceea ce-i scrisese de nenumărate ori :

—Este o gravă eroare politică şi militară ca Vlad să mai fie ţinut sub cheie !

Mathias se ridică să verifice dacă nu cumva vreo ureche indiscretă se lipise de partea cealaltă a uşii. Apoi, se reîntoarse la masă :

— Sper că am ajuns la momentul adevărului... Primo : N-am greşit cu nimic închizîndu-l — în 1462 ! — pe Vlad. A fost un act politic indispensabil...

— Maiestate, ai dat crezare acelor scrisori măsluite ?

Regele rîse dispreţuitor :

— Nici o secundă măcar ! Dar, recunosc, atunci mi-au prins bine, ca pretext... Secundo : A sosit momentul să-l eliberăm. Avem nevoie de el, tu, ca şi mine. Aproape că am forţat-o pe soră-mea să se mărite cu el. Poate că Vlad n-o iubeşte, urîtă cum e... Dînsa, însă, îl adoră din ce în ce mai mult... Tertio : Vlad va primi subsidii, la început modeste, bineînţeles... I-am pregătit un mic palat la Buda, de unde el va porni să-şi recucerească tronul cînd timpul va fi „copt[44]. © întrebare : cum dracu poate arăta un timp „copt[44] ! ?

— Un răspuns precis la o asemenea întrebare poate porni doar dintr-o minte „coaptă[44]..., replică Ştefan. îi voi sprijini şi eu pe Vlad. Acesta este esenţialul. Moldovenii mei scuipă pe toate zvonurile despre excesiva cruzime a acestuia. îl stimează pentru că este un conducător de oşti poate chiar superior mie !

III

Ştefan, în odaia sa din cetatea de scaun a Sucevei, studia cu atenţie copiile făcute după scrisorile care, aşa cum se spunea peste tot, dăduseră în vileag tentativa de trădare a lui Vlad. Făcu o mutră acră, urîţindu-şi, pentru moment, chipul de motan blînd. Gîndi : „Sînt înălţat în slăvi de toţi cronicarii... Vlad e vopsit mai în negru decît o merită... Cauza ! ? Mda, eu nu le permit decît simpatizanţilor mei să-mi zugrăvească faptele. Cronica lui Vlad este scrisă de adversarii săi. Dar eu ştiu prea bine adevărul..., şi voi face tot ce-mi va sta în putinţă să-l afle şi restul lumii ! Cronica despre vărul meu încă nu e încheiată...[44]

Strigind de bucurie, prinţesa Elena pătrunse ca vijelia în odaie :

— Eşti liber ! ! ! A pregătit pentru noi doi o casă în Buda ! Pentru noi doi şi pentru copiii noştri ! Se lipi fremătătoare de trupul lui.

Vlad o mîngîie pe spate, încercînd să nu se gîndească la Mărioara şi la fiul lor, Mihnea. Se mai aflau, oare, în viaţă ? Dacă saşii din Braşov, cumva...

II

Casa din Buda era, de fapt, un mic palat, cu o curte înconjurată de ziduri, cu pomi, cu flori şi cu viţă de vie. Elena începu să ţopăie ca un mînz, ciripind ca o păsărică în clipa în care o văzu. Dădu ordin servitorilor să descarce mobila. Cei doi băieţi îl ţineau pe Vlad de mîini, strîngîndu-l tare. Cu fetiţa în braţe, Elena intră, aler- gînd, în casă.

V

Vlad şedea în pat, lîngă Elena, cînd auzi de jos, din curte, zgomote şi urlete. Se ridică brusc. Îşi puse pelerina pe el, îşi luă sabia şi coborî scara în goană.

În curte zări o caraulă care maltrata într-un colţ un necunoscut.

— Ce se-ntîmplă aici ?

— Escrocul ăsta s-a ascuns aici, dar l-am dibăcit noi !

— Ce-a făcut ?

— Nu ştim... Avem doar ordin să-l prindem !

Vlad îi atacă. Ultimul reuşi să o apuce spre poartă, dar Vlad îl ajunse şi-l străpunse cu sabia. Apoi, se întoarse la „pungaş[44] :

— De ce anume te-ai făcut vinovat ?

— Măria Ta, sînt acuzat de furt... Dar e vorba, în realitate, de nişte bani pe care cumnatul meu mi i-a sustras şi pe care i-am luat înapoi... El are însă prieteni printre oamenii de pază... Plăteşte şi obţine orice... S-a învăţat să trăiască turceşte...

Vlad îl decapită pe gardianul care adormise în faţa porţii descuiate. îi spuse apoi necunoscutului :

— Şterge-o de-aici... Dar repede !

Omul dispăru.

Vlad se reîntoarse în pat, lîngă Elena.

VI

A doua zi, Vlad află că un străjer stătuse ascuns dincolo de poartă, urmărind tot ce se întîmplase în grădină şi, cînd necunoscutul apăruse în stradă, îl tăiase.

Reclamaţia fu predată conducerii caraulelor, iar de acolo ajunse pînă în mîinile regelui.

Vlad primi ordin să se prezinte în faţa lui Mathias cu explicaţii.

— Şi încă o explicaţie *temeinică !* sublinie regele.

Vlad îi răspunse :

— Nu mă fac vinovat de nimic. Caraula aia şi-a căutat moartea cu luminarea. Oricine va pătrunde în curtea mea fără de voie va avea de întîmpinat aceleaşi riscuri. Dacă şeful lor ar fi venit la mine să-mi explice cazul — chiar şi la miezul nopţii ! — l-aş fi ajutat. Aşa însă, a găsit ce-a căutat !

Regele se holbă la Vlad. Apoi începu să rîdă în hohote.

VII

Poate că soarta femeilor este să rămînă singure tocmai în momentele în care au nevoie cu adevărat de ajutor...

Din partea lui Vodă Ştefan sosi un curier cu o epistolă pe cît de laconică, pe atît de alarmantă :

„După eşecul din Serbia, sultanul este în drum spre noi. Se aude că are o armată de 200 000 de oameni. Între noi fie spus, nu cred în exactitatea cifrei. Conform informaţiilor mele, sînt cel mult 150 000. Dar şi aşa e grav, deoarece nu dispun momentan decît de 24 000 de luptători. Aş dori să evit mobilizarea ţăranilor, asta pentru că nu sînt suficient de bine pregătiţi pentru lupta cu ienicerii şi cu ostaşii turci din gărzile de elită, apoi, pentru că vine primăvara şi cîmpul are nevoie de ei. Am cerut ajutor de la polonezi şi am primit o promisiune. Dar te rog pe tine, ca şi pe regele Mathias, să-mi daţi un sprijin cît mai substanţial. Este vorba de viitorul nostru comun !“

Vlad îi citi Elenei scrisoarea. Dînsa nu ştia prea bine limba latină, iar scrisul chirilic deloc.

îi fusese frică de reacţia nevestei sale, mai ales că era din nou gravidă. Dar Elena rămase liniştită în pat. Apucă mîna bărbatului, plimbînd-o pe pîntecul rotunjit : — Simţi ?

— Se mişcă... o fi un *el* sau o *ea ?*

— Pentru mine n-are importanţă...

Pe neașteptate, izbucni în plîns :

— Du-te, oriunde e nevoie de tine ! Dar, te rog, în- toarce-te sănătos înapoi ! Ai grijă de tine !

își șterse lacrimile și-l întrebă :

— Crezi că va fi nevoie să intervin pe lîngă frate- meu în legătură cu sprijinul necesar lui Ștefan ! ?

— Poate... În primul rînd, însă, doresc să discut eu personal, cu el. Să mă scuzi, dar de atîtea ori s-a purtat ca un imbecil în chestiunile politice și militare ! ! !

Elena hohoti amuzată :

— E fratele meu... Pentru onoarea familiei ar trebui să-ți dau cu ceva în cap... Dar, îl cunosc și eu, poate mai bine decît aș fi vrut... Oricum, rangul, prestigiul de care se bucură în acest moment nu pot fi tăgăduite... își așează degetele subțiri, cu unghiile roșii, pe scrisoarea lui Ștefan :

— Ar fi un cretin să nu participe la această campanie decisivă ! Tu cum vrei să acționezi ?

îi răspunse cu voce scăzută, dar foarte hotărîtă :

— Confruntarea dintre moldoveni și turci va avea loc pe undeva prin sudul Moldovei. Hadim Suleiman Pașa nu va risca o ciocnire în Carpați. Știe că șesul îl avantajează. Va depinde de vărul meu cît de departe le va permite turcilor să pătrundă în interiorul țării, înainte de a le da lovitura hotărîtoare... Bineînțeles că Ștefan nu vrea ca oamenii să-și părăsească gospodăriile în teiul iernii. Ar însemna o nenorocire pentru animale... În primul rînd, voi sta de vorbă, repet, cu fratele tău. Dacă răspunsul său nu va ajunge suficient de repede — drumul e lung — atunci nu voi mai aștepta. În Transilvania, eu pot și singur să ridic cîteva mii de oameni... Dacă, bineînțeles, nu m-au uitat în aceşti 12 ani, adăugă el cu ironie.

Lacrimi sclipiră din nou în ochii femeii. îi spuse : — Să nu mă uiţi... Şi, înainte de orice, ai grijă de tine ! Să te întorci întreg !

VIII

Imediat ce regele Mathias află că afacerea este de primă urgenţă, puse 1 800 de unguri sub conducerea personală a lui Vlad Ţepeş.

— Eu nu pot veni ! îi spuse el cumnatului său. Aştept să se întîmple nişte evenimente cruciale aici, în Ungaria... Dar, peste o lună sau două, îţi mai pot trimite încă 10 000 de ostaşi. Dacă va fi nevoie...

■— Da, dacă va fi nevoie..., răspunse îngîndurat Vlad.

în drumul său, Vlad trecu prin Cluj, oraş în care, cu ani în urmă, împreună cu Ştefan, făcuseră nişte nebunii tinereşti. îşi mai aminti de cîteva fete cu care nu petrecuseră rău. în Sighişoara revăzu casa în care apăruse pe lume, monetăria oficială a tatălui său care mai funcţiona încă.

Se convingea din ce în ce mai mult că nu fusese dat uitării ; mulţi oameni îi zîmbeau cu dragoste, veneau la el să-l salute, femeile îşi îndemnau copiii să-i sărutie mîna, stăteau de vorbă cu el, îi povesteau vrute şi nevrute...

Soldaţii unguri deveneau din ce în ce mai entuziaşti cînd vedeau modul în care este primit „Tiranul“...

Ştefan Bâthory, guvernatorul Ardealului, trecu în revistă trupele. Individul — cu aspectul sofisticat al unui nobil spaniol — se arătă pe cît de bine informat, pe atît de înţelegător. Cu ajutorul lui, Vlad putu să mobilizeze cîteva mii de oameni, care fură pe loc supuşi unei în- strucţii de luptă severe.

Bâthory îl anunţă pe Vlad :

— în orice caz, băieţii mei sînt buni cavalerişti ! Asta contează în momentul de faţă !

Vlad ar fi vrut să facă un ocol prin Săcele, pentru Mărioara, dar nu mai era timp.

Pentru a evita opririle inutile prin trecătorile montane, cei doi comandanţi îşi împărţiră oastea în cîteva coloane diferite. Locul de întîlnire urma să fie oraşul Roman. Au fost trimişi curieri pentru a-l informa pe Ştefan şi a aduce răspuns de la acesta.

Informaţiile sosiră...

Fură analizate...

Vlad Drăculea Basarab şi Ştefan Bâthory conveniră asupra unui plan de campanie care se dovedi eficient sub toate aspectele...

S-a hotărît ca guvernatorul Transilvaniei să se oprească în vestul Carpaţilor. Nu era un prea experimentat conducător de armii... Vlad avea să meargă mai departe, pentru a face joncţiunea cu armata lui Vodă Ştefan al Moldovei...

IX

Cînd turcii trecură Dunărea, în octombrie 1474, numărau cel puţin 120 000 de oameni ; aduseseră ou ei 400 de tunuri. în Ţara Românească, vasalul Laiotă Basarab puse 8 000 de ostaşi sub comanda turcilor. Imediat ce trecură graniţa Moldovei, oamenii semilunei dezlăn- ţuiră jaful. Cînd văzură atîtea sate văduvite de oameni, de animale şi de alimente, începură — din dezamăgire şi de furie — să le ardă.

În sala domnească a palatului din Roman, unde cei doi petrecuseră de atîtea ori, Ştefan îl întrebă pe Vlad :

— Cît de adînc crezi tu că ar trebui să-i las să pătrundă ?

— De cîţi oameni dispui ?

— împreună cu ai tăi, de vreo 40 000, pentru că au sosit şi 2 000 de călăreţi polonezi... Am şi aproximativ 100 de tunuri. Ei, însă, sînt acum în număr de 130 000, cu 500 de tunuri.

— Să-i lăsăm să ajungă pînă aici, sau... chiar pînă la Suceava ? Ar fi bine ! ?

— Da şi nu..., rînji Ştefan, strîngîndu-şi bandajul de la glezna stîngă. Nu avusese încă timp să-şi îngrijească omeneşte rana căpătată în urmă cu treisprezece ani la Chilia.

Continuă :

— Nu vreau ca poporul meu să sufere peste măsură. Le-am ordonat căpitanilor mei să-i pregătească pe ţărani să-şi ardă, la nevoie, satele, cele aflate în apropierea drumurilor mai importante, şi poporul meu e ascultător..., dar treburile de soiul ăsta nu-s bune nici pentru moralul norodului, nici pentru ţară... Femeile şi copiii s-au bejenit deja, în munţi. Bărbaţii au mai rămas prin sate. Şi-au ascuţit topoarele şi secerele... îşi confecţionează buzdugane... Dar...

Ştefan făcu o grimasă care lui Vlad i se păru infernală :

— Tîlharii sînt nevoiţi să treacă prin Vaslui. La o aruncătură de băţ, la sud de localitate, există o vale mlăştinoasă, înconjurată de coline. Conform obiceiului lor, acolo îşi vor ridica tabăra de noapte. Ei bine, acolo îi vom lovi... Să sperăm numai că gerul va continua să ne fie de ajutor !

Anul nou 1475 trecu. Vremea se schimbă brusc. Viaturile umede ale sudului se întîlneau cu gerul, care se năpustea dinspre munte. Se formase o ceaţă care se îndesea văzînd cu ochii.

Ştefan îşi chemă căpitanii la un sfat, la care fu invitat şi Vlad. Pentru acesta era măgulitor (dar faptul îl şi obliga !) să observe respectul cu care ofiţerii moldoveni îi ascultau cuvintele.

— Frigul ne-a înşelat, zise Ştefan. Poate că ceaţa ne va fi noul aliat ?

— Poate că da, răspunse un comandant de artilerie. Dar nu ne vom mai putea folosi tunurile cu precizie...

Vlad rînji :

— Nici ei nu o vor mai putea face ! Acest lucru e în favoarea noastră, pentru că ne sînt superiori numeric...

Continuă :

— Propunerea mea : călăreţii mei şi cei ai lui Matei Corvin să joace primul rol în ciocnire. În ceea ce priveşte artileria, vom fi pregătiţi să o utilizăm în funcţie de împrejurări !

X

Fură trimişi cercetaşi moldoveni, care se mişcau asemenea unor stafii prin ceaţă şi întuneric, pe un teren bine cunoscut lor, dar străin şi ostil invadatorilor. S-au reîntors cu ştiri : tunurile turcilor se afundau din ce în ce mai mult în noroi, caii cu călăreţii strînşi în armuri înaintau din ce în ce mai greu, pedestraşii păşeau cu dificultate prin clisa care le ajungea pînă la

genunchi.

— Atacăm în mlaştinile din sudul Vasluiului ! ordonă Ştefan. Vlade, transmite comanda oamenilor tăi ! Eu mă voi ocupa de moldovenii mei.

La ora răsăritului, în ziua de 10 ianuarie 1475, din cauza cetei, întunericul încă mai stăpînea cu autoritate împrejurimile Vasluiului. Moldovenii, transilvănenii şi ungurii apăreau ca nişte fantome de dincolo de cortina ceţei şi atacau fulgerător, prin surprindere. Vălmăşagul de oameni, animale şi materiale de luptă transformă tabăra otomană într-un haos de nedescris, aproape parali- zîndu-i pe turci. Se întîmpla exact ceea ce se întîmplase acum treisprezece ani, în timpul faimosului „atac de noapte“ al lui Vlad. Ofiţerii turci se străduiau să facă ordine, dar zadarnic.

Pe la prînz, Ştefan retrase călăreţii unguri şi transilvăneni ai lui Vlad, pe cei polonezi, precum şi pe moldovenii săi, ordonă repausul necesar.

Căpitanii lui izbucniră în proteste : „Nu cumva ratăm o victorie pe jumătate dobîndită ?“

Vlad răspunse în numele lui Ştefan :

— Noi doi am chibzuit totul... Doar viitorul cel mai apropiat ne va arăta dacă am gindit bine sau nu. *Acum* ne vom urma planul. Şi — fiecare om să-şi facă datoria pînă la ultimul strop de sînge !

Nimeni nu avu curajul să ridice vreo obiecţie. Nici măcar nu doreau asta... Căpitanii lui Vodă Ştefan ştiau de mult timp că strategia acestuia nu poate eşua dacă ordinele îi sînt duse cu sfinţenie la îndeplinire.

Cadavrele turcilor zăceau în movile. Răniţii încercau să se strecoare tîrîndu-se, dar se mişcau din ce în ce mai încet, sîngele le părăsea trupul şi, în cele din urmă, gheara morţii îi sugruma. Tabăra otomană ardea. Corturile multicolore se transformară în nişte jalnice rămăşiţe carbonizate. Tunurile se înfundaseră în noroi pînă la ţevi. În locurile unde explodaseră lăzile cu praf de puşcă se formaseră mari gropi negre, pline de apa neagră a mlaştinilor, care acopereau cadavrele soldaţilor, cailor, măgarilor, cămilelor...

Spre seară, supravieţuitorii uriaşei armate otomane apucară drumul de fugă spre sud.

Ştefan îi spuse lui Vlad :

— Pedestraşii şi-au făcut datoria, şi încă bine. Acum e rîndul călăreţilor... Dar, cine va rămîne aici, pentru „curăţenie[44], tu sau eu ! ? În noaptea asta va fi un ger cumplit. Tunurile trebuie scoase neapărat din mlaştini, înainte de îngheţ...

Vlad îi răspunsei

— Tu îţi cunoşti căpitanii mai bine ca mine. Dă ordin cîtorva dintre ei să ridice tunurile astea preţioase. Mîine să vină ţăranii cu cai odihniţi şi, în două zile, treaba-i rezolvată !

Ştefan Vodă se uită gînditor la Vlad.

— Ai dreptate, îi spuse. Noi doi avem acum alte treburi...

XII

Vlad şi Ştefan se aşezară în fruntea cavaleriei acum odihnite. Garda ienicerilor, formaţiune de elită, nu trebuia lăsată să se regrupeze. Din partea sa, Ştefan dorea aprins să nimicească definitiv detaşamentele muntene ale trădătorului şi renegatului Laiotă Basarab, fostul său protejat şi prieten.

Urmărirea turcilor dură trei zile şi trei nopţi, fără întrerupere. Foarte puţini dintre ei apucară să treacă Dunărea.

Mult mai tîrziu, văduva lui Murad al II-lea, sultana Mara, nota :

„Niciodată în istorie armata turcă nu a suferit un asemenea dezastru !“

XIII

Ştefan şi Vlad se întorceau spre Suceava, însoţiţi de o escortă restrînsă. Căpitanii primiseră instrucţiuni să procedeze cu calm şi chibzuinţă : tot ce rămăsese de la turci — tunuri, arme uşoare, animale de povară — trebuia ridicat cu grijă. Alimentele, hainele de blană, ţesăturile trebuiau înmînate ţăranilor. Vîndute.

— Dar la preţuri scăzute î îl sfătui Vlad.

Ştefan îl privi, surîzînd.

Vlad continuă pe un ton scăzut, să nu fie auzit de ceilalţi :

— încă de pe cînd eram copilandri şi ne hîrjoneam prin Tîrgovişte ţi-am bănuit adevărata fire. Acum ai devenit un adevărat BÂRBAT ! Eşti un luptător iute şi puternic ! Nici urmă din flăcăiandrul idealist, care-şi făcea iluzii cum că lumea poate fi cîştigată prin blîndeţe şi prin vorbe frumoase ! Acum, viitorul nostru e comun, împreună vom fi de neînvins. Vom împlini ideea lui Iancu de Hunedoara, ne vom uni cu transilvănenii şi atunci vom deveni într-adevăr o barieră de netrecut la porţile Europei. O şcoală mai bună pentru viaţa mea ca acele săptămîni petrecute în 1453, la Constantinopole, n-ar fi fost cu putinţă. Am învăţat attt tactica asediatorilor cît şi a asediaţilor. Am învăţat cum, în ce loc anume şi cînd să ataci... ©amenii pretind că perversul împărat al Constantinopolului, Constantin al Vll-iea ar fi fost un sfînt, iar Mohamed al II-lea un diavol... Dar lumea noastră nu are nevoie nici de sfinţi, nici de draci sfinţiţi. Are nevoie de oameni puternici şi cinstiţi ! Puterea şi cinstea ! Trebuie să ne îngrijim, oare, de putregaiurile umane ? Nu ! Sînt prea mulţi în această lume. De ce să ne cheltuim timpul şi energia încercînd să aducem lichelele incurabile pe calea cea bună ? Un escroc, născut escroc, escroc moare... Deci, afară cu el ! Cu timpul, cu ajutorul timpului vom reuşi, poate, să creăm o lume bună, adevărată şi frumoasă aşa precum bunul Dumnezeu a gîndit-o şi a vrut-o... Ai auzit ele povestea aceea cu cupa de aur de la fîntîna din Tîrgovişte ?

— Cam de prea multe ori...

Vlad zîmbi şi continuă :

— Nimeni n-a avut curajul să o fure... După cum nimeni n-a avut îndrăzneala să ridice o pungă cu galbeni pierdută pe drum de cine ştie ce căscat... Asta în timpul domniei mele. Dar imediat ce s-a aflat că mă găsesc sub zăvor, cupa a dispărut... Cine ştie pe unde o fi cana mea de aur...

XIV

Suceava...

Mînăstiri pe înaltul platou al oraşului...

Biserici acoperite cu ţiglă smălţuită, în vesele şi strălucitoare culori...

Şi cetatea de scaun, pe colina ei, dincolo de valea ce o separă de localitatea propriu-zisă... Aici, Ştefan începuse nişte ample lucrări, cu sprijinul a mii de oameni. Bastioanele, pătrate la început, fură îmbrăcate cu ziduri cît mai solide, circulare, ca să poată face faţă artileriei inamice.

Cînd lucrătorii de pe ziduri îl recunoscură pe Ştefan, îşi aruncară căciulile în aer, slobozind din adîncul piepturilor furtunoase urale. Paznicii

podului mobil îl salutară conform etichetei militare, dar rîdeau bucuroşi, şi Ştefan le răspunse în acelaşi fel.

— Am ajuns şi acasă ! îi spuse el lui Vlad, bătîndu-l pe umăr.

Vlad Drăculea Basarab era tare curios să vadă cum va fi primit eroul victoriei de la Vaslui în sala mare a tronului...

Acolo se aflau dregătorii... Mai erau şi curteni fără vreun rang mai acătării, precum şi un stol de servitori... Lîngă Maria de Mangop stătea micuţa Maria Voichiţa, fiica lui Radu cel Frumos, a cărei frumuseţe îl vrăji din nou pe voievodul Moldovei... Vlad l-a săgetat cu o privire sălbatică, de tigru, dar Ştefan nu se sinchisi de căutătura acestuia.

Maria de Mangop, însă, se îngălbeni..

Nimeni nu şi-a dat seama cînd zvelta şi anemica soţie a lui Ştefan a părăsit, aproape fugind, sala tronului...

Tragedie, ce mai ! tragedie...

Într-un colţ mai îndepărtat stătea mama Măriei Voichiţa, soţia lui Radu cel Frumos, răpită din Bucureşti de către Ştefan după campania lui întîmplată cu doi ani în urmă. Avea forme rotunde, dar nu era grasă. Cînd Vlad îi întîlni privirea, se gîndi că fără de Mărioara, numită Ancuţa de Săcele, şi fără de sora regelui Mathias, el ar fi..., în fine !

Ştefan se apropie de Vlad :

— Ne retragem într-o altă încăpere !?

Vorbeau...

Au băut, şi-au astîmpărat foamea, dar, mai ales, au vorbit...

— Cîţi copii ai făcut cu sora regelui Matei Corvin ?

— Trei... Al patrulea e pe drum. Poate că, deja, s-a şi născut...

— Te împaci bine cu ea ! ? Aşa urîtă cum este ?

— Din ce în ce mai bine...

XV — Eşti îndrăgostit de ea ?

— Pentru oameni ca noi dragostea nu este permisă...

— Ştiu ! replică înciudat Ştefan ai Moldovei. Am avut şi eu experienţele mele... Cu prima nevastă..., atunci n-a fost vorba decît de dragoste... Fir-ar a dracului să fie ! Cu cea de a doua, drăgălaşa de Ileana de Kiev, jumătate interese politice, jumătate iubire... La mama naibii !

— Ce-ai urmărit cu Maria de Ivlangop ?

— Taci din gură ! Frate-său stăpîneşte regatul Man- gop, în Crimeea. Am nevoie de un zid de apărare în plus în faţa tătarilor şi a turcilor... Ai văzut fetiţele pe care le-am făcut cu ea ?

— Vor fi la fel de drăguţe ca mama lor... Doar că puţin mai solide, poate... Vlad se gîndi la mîinile Măriei,, atît de mici, parcă transparente, cu degete ca de copil. Era convins că el n-ar fi putut să-şi pună un inel de-al Măriei nici măcar în vîrful degetului mic. întrebă : Ca *femeie,* mă înţelegi, cum este Maria ?

întrebarea era obraznică, Ştefan fusese pe punctul de a izbucni, dar reuşi să se stăpînească.

— Cum ar putea să fie ? Ai văzut-o doar, făcu el pe naivul.

— Sănătoasă nu-i, cu toate că ar putea să fie. Rece — nu mi s-a părut. Am observat reacţia ei de gelozie cînd ţi-a citit privirea îndreptată spre cealaltă Mărie, Voi- chiţa...

— Maria de Mangop nu e deloc sănătoasă. Ai dreptate, ar putea fi... În schimb, e rece ca un sloi. Mi-a făcut copii din obligaţie, doar tronul are nevoie de moştenitori !

Bău cu sete.

Vlad supralicită :

— Şi tu cum îţi rezolvi problemele., intime ?

Ştefan îl privi pieziş. Vlad gîndi că sub acea privire albastră, seducătoare se poate ascunde oricînd o ameninţare feroce. îşi aminti de forţa şi de rezistenţa dovedite de văru-său în zilele şi nopţile cînd hăituiseră rămăşiţele armatei otomane. în picioare, Ştefan şchiopăta, dar, în şa, stătea ca turnat. „Trebuie să vorbesc serios cu el despre rana ele la gleznă. Spre binele lui, va trebui să se opereze şi să stea un timp la pat... în răstimpul în care voi pregăti scoaterea lui Laiotă din tronul Ţării Româneşti, pot funcţiona şi ca voievod temporar al Moldovei, voi vorbi despre asta cu Maria Voichiţa şi cu maică-sa. Poate că ele au mai multă influenţă asupra lui..."

Ştefan răspunse la întrebarea lui impertinentă :

— Eu sînt *voievodul*, nimeni nu mă poate refuza !

îşi privi vărul drept în ochi, apleeîndu-se puţin spre el : ’

— Dar, ca să ştii şi tu, asta nu-mi convine î

Vlad îi răspunse cu o altă întrebare :

— Dar Maria Voichiţa ce spune despre tine !?

Ştefan ridică pocalul, rîzînd în hohote :

— De ce n-o întrebi pe maică-sa ?

— Cîţi ani are ?

— Cine, maică-sa ?

— Nu, fata...

— Şaisprezece ! Făcu o pauză. Şi, ca să punem punct, uite care-i situaţia : Mama Măriei Voichiţa bănuieşte că fiică-sa îmi va fi cea de a patra soaţă şi, poate, ultima !

Ciocniră pocalele, rîzînd.

— Ascultă, crai tomnatic, de cîte ori ţi-am povestit despre pocalul de aur de la fîntîna din piaţa Tîrgoviştei ?

— Am pierdut socoteala. Ştiu doar că atîta timp cît ai fost domnitor, nimeni n-a avut curajul să-l şterpelească. După aceea, însă...

Băură pînă la fund cupele cu vin moldovenesc îndulcit cu mied.

Ştefan, şăgalnic :

— Pentru fericirea şi bunăstarea ta, Vlad Drăculea cel Mare ! Acum ştiu cu cine am băut frăţeşte ! Cu Scaraoţchi în persoană ! Am aflat cum te-au poreclit turcii, după numele tatălui tău !

Vlad se înfurie:

— Sînt un tîmpit ! Cum naibii am putut ajunge în halul ăsta ? Niciodată n-am fost ca acum...

Ştefan îl studia cu răbdare şi blîndeţe :

— Te-ai chinuit mult ?

— Bineînţeles... Şi la Vişegrad... Dar acolo nici pe jumătate cît mă chinuiesc acum, după eliberare !

Expresia lui Ştefan îi dădu de înţeles că n-a priceput mare lucru din spusele sale. Mai bău o gură de vin şi începu să-i explice :

— Timp de doisprezece ani am stat închis. Nu chiar ca-n temniţă, dar, oricum, închis... Acum sînt liber, dar mă simt ca paralizat, fără strop de putere. Trebuie să-l alung pe Laiotă de pe tron. înainte de asta, nu pot realiza nimic din cele ce mi-am propus a face... îl privi pe Ştefan cu oarecare nedumerire : Ai făcut foarte bin,e cînd l-ai alungat pe frate-meu din scaunul voievodal.

Dar — n-ai găsit un alt înlocuitor în afara lui Laiotă ! ?

Întrebarea nu-i plăcu lui Ştefan : îi răspunse, totuşi, destul de calm :

— Am avut încredere în el. În toamna lui 1473, moldovenii mei i-au bătut în neştire pe cei 13 000 de turci şi 6 000 de munteni ai lui Radu cel Frumos, au cucerit Bucureştii şi Tîrgovişteа. Radu a scăpat, iar eu l-am aşezat în tron pe Laiotă. După aceea, însă, am fost nevoit să mă întorc acasă, deoarece mă aşteptam la atacuri din partea polonezilor şi a tătarilor... În decembrie, „Frumosul[44] tău frate a revenit cu 17 000 de turci şi cu 12 000 de munteni afurisiţi. Laiotă a şters-o. Radu a devenit din nou voievod... Curată comedie, nu ? Ca la noi, la nimeni ! Şi, ca să fie comedia deplină, în martie m-am năpustit spre sud, l-am alungat din nou pe frate-tău şi l-am instalat din nou pe Laiotă pe tron...

— Apoi, dobitocul s-a dat cu turcii şi el !

Privirea lui Ştefan deveni sinistră:

— încă n-am pornit împotriva lui... Trădarea trebuie pedepsită !!!

— Cîţi oameni ai tras în ţeapă în timpul campaniilor tale ?

— Cam 2 000 de prizonieri.

Vlad îl lăudă pe văru-său :

— Ai învăţat şi tu ceva de la viaţă... Ţii minte ce groază te-a cuprins atunci cînd ai văzut pentru prima oară cum oamenii mei foloseau „leagănul nemţesc[44] !?

Ştefan se uită urît. Duse pocalul la buze şi nu-l lăsă jos pînă ce nu-l goli.

— Cît trăieşte, omul învaţă multe, chiar şi din cele nedorite... Cînd i-am auzit, însă, pe românii noştri, valahi ai lui Laiotă, urlînd de durerea morţii prin ţeapă, mi s-a frînt inima şi degrabă am dat pinteni calului...

— Valahia e ţara mea ! A fost voievodatul meu...

— Şi va mai fi... Dar sînt îngrozitoare aceste lupte fratricide !

— Ştiu, simt, mă doare şi pe mine ! Dar nu vom putea curma această situaţie decît în clipa în care îmi voi redobîndi tronul, iar Transilvania ne va împărtăşi cauza.

— Mathias Corvin este de partea ta, îi reaminti Ştefan.

— Sigur că da, însă politica este un mecanism ucigător şi greu previzibil... Am priceput, în sfîrşit, de ce Mathias m-a ţinut sub cheie. Nu din cauza acelor infame scrisori, nu, el nu le-a dat nici o clipă crezare. I-au

servit doar drept pretexte. El s-a gîndit că, neutralizîn- du-mă, îi va potoli pe turci. Avea nevoie de liniște în est pentru a-și rezolva treburile murdare în vest, în special cu Boemia... Și, a devenit rege al Boemiei. Poate că va fi mai bine atît pentru el, cît și pentru populația de acolo, din nordul Carpaților. Turcii, însă, sînt mult prea mulți. Aroganți și înapoiați, dar născuți cu iataganul în mînă, nesătui de pradă. Reprezintă o altă lume, cu totul diferită de a noastră. Micile țări ale creștinătății estului de Europă trebuie să înțeleagă necesitatea unui front comun. Albania, Bosnia, Herțegovina, Serbia au început să întrevadă acest imperativ în urma unor lecții dure. Mi se pare că și ungurii au învățat cîte ceva. Nu doresc decît ca restul conducătorilor de state europene să pună capăt luptelor interne... Dacă noi, românii, ne vom prăbuși, atunci și ei vor fi înghițiți de puhoiul otoman !

Ștefan se uita, meditativ, spre tavanul sălii.

— Vaslui, zece ianuarie 1475, murmură el.

— Un miracol !

— Da, dar bine pregătit !

— Ai dreptate, am meritat din plin victoria...

— Inc-ă în această noapte voi scrie tuturor curților europene despre succesul nostru. Secretarul meu va avea de lucru...

— Îți faci vreo iluzie că scrisorile vor avea un efect pozitiv și, mai ales, practic ! ?

— Oricum, trebuie să încerc...

— în luna noiembrie a anului trecut i-am scris papei Sixtus al IV-lea, cerîndu-i sprijinul pentru a crea un front comun al creștinătății. Zaharisitul acela de moșneag nici măcar nu s-a învrednicit să-mi răspundă.

Gustosul vin îndulcit cu mied începuse să-și facă efectul. Vlad îi povesti lui Ștefan despre fratele Alfonso :

— Cînd m-am plictisit de el, l-am aruncat din turn, pe fereastră, fără să o deschid. I-am auzit leșul căzînd în apele fluviului. Regret că în Dunăre nu-s crocodili... A doua zi dimineața am ordonat să mi se repare fereastra spartă. Era, doar, spre toamnă, și nopțile se făceau din ce în ce mai reci.

Vlad se întrebă în sinea lui de ce oare fabulase în așa hal ? Probabil că adevărul adevărat despre moartea franciscanului i s-ar fi părut lui Ștefan Mușat o gogoriță clin cele mari.

Dar și Ștefan vorbea cam anapoda :

— Dacă nemernicul de Crasnăș ar fi atacat în noaptea aceea, la Baia, Mathias Corvin s-ar fi sinucis de groază, iar eu scăpăm de beleaua aia de Isaia...

— Unde se află acum Isaia și Crasnăș ?

— O, sînt foarte taciturni. Dorm la șase picioare sub pămînt, cu capetele la șolduri. Mi-am încheiat socotelile cu ei.

Vlad :

— După cîte am înțeles eu, nici turcii și nici tătarii n-au un loc stabil sub soare. N-au construit niciodată nimic, cu propriile lor brațe. N-au făcut nici o mișcare să-și transforme pustiurile în ogoare mănoase. Nu urmăresc decît bunurile muncite de alții... Timp de trei sute de ani au răspîndit groaza

prin lume. Tu ţi-ai făcut datoria la Lipinţi, cînd ai umplut Nistrul cu cadavrele lor ! Sînt fericit pentru victoria ta, Ştefane ! Cu atît mai mult cu cit frate-meu, Radu, i-a îndemnat pe tătari la acest atac, în spatele lor aflîndu-se, bineînţeles, sultanul... Cu turcii şi tătarii nu ai ce discuta. Singurul argument care-i poate convinge e paloşul. Poate pentru că cei care n-au creat nici o valoare stabilă pe această lume nu înţeleg sensul unor termeni ca „înţelegere^[4], „colaborare* şi aşa mai departe. Atunci, jos cu ei ! Dacă dorim ca civilizaţia noastră să supravieţuiască !

Amintiri îl năpădiră pe Vlad :

Iarna la Tîrgovişte, zidurile de cărămidă roşie, albul de lapte al zăpezii.

Ştefan venise în vizită, cu o escortă de călăreţi... Caii albi se confundau cu zăpada. Pe atunci, Ştefan Muşat începuse să semene din ce în ce mai bine cu tatăl său — scund, dar cu mişcări iuţi, plin de energie. Ochii tuturor codanelor parcă se lipeau de făptura lui...

În seara aceea, boierii primiseră ordin să părăsească sala imediat ce festivitatea se va fi încheiat. Printre ei se aflau judecătorul Codrea, cu figura lui de profet în- clement, sfetnicul Oprea, care-i cîntărea pe toţi cei din jur cu privirile-i sfredelitoare, de obicei aşezîndu-şi oamenii cu o treaptă mai jos decît o meritau, dregătorul Moldovean, un uriaş bun la inimă dar cam slab de minte, mai-marele peste grajdurile domneşti, boierul Iova, cu mutra lui de mistreţ îmbătrânit, niciodată trădîndu-şi gîndurile, şi Buda, cu o figură întunecată precum îi era şi inima, şi paharnicul Milea, şi Manea Udrişte, care ştia să scoată un profit atît de la cei vii cit şi de pe urma celor stinşi din viaţă, şi pungaşul de Dragomir Tacal, care, sub masca fidelităţii, îl înşelase de mai multe ori pe Ştefan... Şi Cazan Sapac, un taciturn cu privirile lim

pezi, şi moş Pahulea, gata oricînd să vîndă pe oricine, la orice preţ, şi Ducă, un boier fără funcţii înalte, poate cel mai cinstit dintre toţi, dar, din păcate, cu un cap pătrat, la propriu şi la figurat, şi Voicu Dobriţa, poate singurul om de încredere... Şi cronicarul Calcio, căruia Vlad îi ridicase o ţeapă încă din prima zi după încoronare, poruncindu-i să aleagă între ţeapă şi fidelitate ; atunci promisese adînc devotament, dar, mai tîrziu, foarte tîrziu, cînd Vlad aflase de sforile trase de acesta, regretă că nu l-a dat morţii... Semăna cumva cu Albu cel Mare, boierul cu gînd de uzurpare... Vlad i-a concediat pe toţi. Toţi s-au înclinat pînă la pămînt, înainte de a părăsi sala. Voievodul muntean a rugat o fată de încredere să vegheze la uşi, ca nu cumva vreo ureche indiscretă să se aciueze pe-acolo. „Ce spui de «colecţia» mea ?“ îl întrebase pe Ştefan. „Am şi eu «colecţia»jmea, acasă...“ Nici nu ştiu care-s mai periculoşi, cei din Roman ori cei din Suceava... Bănuiesc ce-ar trebui să fac cu ei. Dar tot mai sper să-i domolesc cu binisorul...“

Vlad :

— La început, am crezut că singurul lucru impor tant pe care trebuie să-l săvîrşesc este apărarea ţării în faţa năvălitorilor... Pe parcurs, ani înţeles că la fel de important estesă-mi apăr poporul de duşmaniiinterni. Cum se spune, o curăţenie radicală în casă...

— Am învăţat şi eu treaba asta, răspunse Ştefan cu obidă.

Clopotele bisericii din curte începură să răsune. Vlad gîndi că sunetul lor este la fel de pur ca zăpada de pe acoperişuri şi gîndi că e un semn bun.

Ştefan îl întrebă :

— Crezi că boierii tăi s-au turcit de-a binelea ?

— Nu vreau să-i blamez pe turcii de rînd... Trăiesc şi ei cum pot, muncesc. Faptul că au o altă credinţă şi că sînt de altă rasă nu-mi spune nimic. Pot trăi şi ei ca

oamenii între oameni. Răul zace sus, în conducătorii lor. În jurul sultanului s-a strîns o cloacă de mîrşavi, în frunte cu sultanul însuşi !

Vorbi pe un ton mai hotărît :

— Avem nevoie, noi doi, unul de altul... Gîndeşte-te bine la un lucru, Ştefane !

Cînd observă că vărul său îl ascultă cu maximă atenţie, deveni cumva patetic :

— Căderea Constantinopolului n-a avut prea mare importanţă militară, decît în mintea unor nepricepuţi. Imperiul bizantin a devenit deja o amintire. Sălbaticele hoarde, ale căror cuvinte de ordine sînt „Violul !“... „Robia !“... „Prădarea !“... „Pustiirea !“ bat la uşile noastre. Dar cel mai mare pericol îl reprezintă, sînt convins ! posibilitatea de a contamina popoarele noastre cu modul lor de a gîndi, trăi şi acţiona. Din cauza asta vreau să-mi curăţ ţara de netrebnici, de corupţie, să-i stîrpesc şi pe potenţialii stricători de neam, pe cei dispuşi să îmbrăţişeze modul turcesc de viaţă... Te invit să faci la fel în dulcea ta Moldovă !

■— Îţi vei recîştiga tronul... Acum douăzeci de ani te-am ajutat să ajungi voievod. Te voi ajuta încă o dată. Într-adevăr, micile noastre ţări au nevoie una de alta !

Vlad îi spuse :

— E de la sine înţeles că Mahomed nu te va ierta că i-ai alungat favoritul din Bucureşti. Te-ai purtat aproape la fel de dur cum am făcut-o eu cu Hamza Paşa şi cu Katavolinos... Sultanul te va ataca asemenea unei fiare...

— Vasluiul ar trebui să-nsemne pentru el o lecţie..., şopti şerpeşte Ştefan.

—- Parcă bestiile acelea sînt în stare să înveţe ceva din ceea ce li se întîmplă ! Unde se află, acum, Radu ?

— Se zvoneşte că s-ar fi ascuns prin Mărginimea Sibiului...

În uşă se auziră cîteva bătăi delicate, ca un fel de semnal. Ştefan răspunse.

Intrară Maria Voichiţa însoţită de maică-sa.

Maria afişa o ţinută dreaptă, aproape obraznică, pri- vindu-i provocator prin ochii ei alungiţi, orientali aproape. Vlad îi studia cu coada ochilor pîntecul, încer- cînd să-şi dea seama de cumva zvonurile despre sarcina ei erau adevărate au ba. Nu-şi formă nici o părere, mai ales că aflase despre fată că-i o mare mîncăcioasă.

Mama Măriei, cumnata lui Vlad, vorbi cu o solemnitate prefăcută :

— Ce faceţi voi aici ?

— Discutam nişte mizerii politice...

Maria chicoti.

Maică-sa întrebă cu voce catifelată :

— Şi aţi ajuns la vreun rezultat ?

— Poate că, pînă mîine, vor apărea şi soluţiile, răspunse Ştefan, apucînd mîna fetei. Poţi rămîne puţin aici, dacă vrei, îi spuse el mamei, care chicoti la fel ca fiică-sa :

— Bine, voi rămîne „puţin[44], dacă mă invită Măria Ta !

Ştefan dispăru împreună cu Maria. Vlad prinse mîna femeii :

— Hai să mîncăm, şi să bem ceva !

— Sigur, cu plăcere ! Am trecut prin bucătărie şi am simţit aromă de pui fript... Dar, hai mai bine la mine în cameră. Am şi vin de Cotnari...

Vlad îşi dădu seama că fosta doamnă a Ţării Româneşti n-avusese o idee rea. Camera ei era plăcută, stă- pînită de un aer aţîţător.

— Cum ţi s-au părut anii petrecuţi lîngă fratele meu ?

— Să vorbim despre altceva, mai plăcut...

— Ai o fiică frumuşică... Cine e tatăl ?

— Lasă asta....

— Este însărcinată... cu Ştefan !?

— Aşa ceva nu trebuie să se întîmple î E atît de fragedă încă... Mă rog, eu sper să nu fie... El s-a purtat tare frumos cu ea, mereu...

— Dar cu tine ?

În loc de răspuns, femeia îl îmbrăţişă, învăluindu-l în căldura ei neprefăcută, căldură de care Vlad avea atîta nevoie...

Cetatea de scaun a Sucevei vibră de cîteva ori în cursul nopţii, în ciuda fundaţiei solide şi a zidurilor întărite gospodăreşte de Ştefan. A doua zi dimineaţă, Vlad află că a fost cutremur. Cîteva case, prost construite, se prăbuşiseră.

XVI

Ştefan se întoarse spre Vlad, vorbindu-i cu un fel de umor trist :

— Cam cîte milioane de scrisori am expediat noi, în zadar, pe la casele conducătorilor acestei prea iubite Europe, inclusiv către Vatican !?

— Mai multe de 7 777 777 nu pot fi...

Ştefan, după o secundă de tăcere, izbucni în hohote de rîs :

— Hai, vino cu mine ! Să-l scoatem de sub plapumă pe secretarul meu !

Secretarul intră somnoros, nebărbierit, în odaia voievodului.

— Am aici o scrisoare, îi spuse acesta. Ia-o î Mîine dimineaţă trebuie expediate mai multe exemplare pe adresele notate... Scrie !

începu să citească rar, ca secretarul să poată nota exact :

„Către toţi puternicii, înţelepţii şi aleşii stăpînitori ai Creştinătăţii.

Noi, Ştefan Voievod, din mila lui Dumnezeu şi voinţa poporului domnitor al Ţării Moldovei, Ne întoarcem cu prietenie spre Voi prin scrisoarea aceasta, dorindu-Vă toate cele bune î Trebuie să Vă anunţăm că acest mîrşav sultan al turcilor, care întotdeauna a fost o ameninţare la adresa creştinătăţii, încă se gîndeşte cum să dea pierzării creştinătatea. Prin epistola aceasta, Noi dorim să Vă înştiinţăm că, în ziua de Ioan Botezătorul, au pătruns în ţara noastră armata din Rumelia şi din Ţara Românească. Alţi comandanţi au fost Assan-Beg, Ali-Beg, Is- kander-Beg, Grama-Beg, Oşu-Beg, Valtival-Beg, Sero- fage-Beg, guvernatorul de Sofia ; şi încă Pîri-Beg, fiul lui Isac Paşa, şi Cuserna-Beg. împreună cu toată garda ienicerilor. Cînd am aflat de invazie, am mobilizat întregul meu popor şi am luat şi eu sabia în mină, şi, cu ajutorul bunului şi atotputernicului Dumnezeu, i-am distrus, doar foarte puţini reuşind să scape peste Dunăre. Cînd sultanul a aflat de cele^întîmplate, a început degrabă pregătiri să Ne pedepsească. Sîntem

informaţi că are de gînd să ne atace cu toată armata în luna mai, şi că el personal va conduce invazia în ţara Noastră, care este şi poarta lumii creştine. Dacă lacătul acestei porţi va fi rupt, vom pieri noi, dar şi toată creştinătatea. Din acest motiv Vă rugăm să Ne trimiteţi armată în ajutor* cît mai este timp.“

Se uitară spre secretar.

— Sună bine aşa ? îl întrebă Ştefan Vodă.

— Da, sună bine î Mai trebuie schimbată puţin topica, dar asta-i treaba mea. Cel mai important e conţinutul. Voi formula şi frazele de politeţe.

— Atunci... pînă mîine dimineaţă, cînd vreau să le semnez.

— Le vei avea, Măria Ta î promise secretarul.

Cînd tînărul plecă din odaie, Vlad remarcă :

— Este cam sigur pe el, domnişorul ăsta !

— Este ! Dar şi merită, replică Ştefan. îl cheamă Ştefan, dar asta nu contează, sînt mii şi mii de Ştefani în Moldova. Important e că-i foarte devotat, că stăpî- meşte greaca, turca, latina, slavona, ştie nemţeşte, italieneşte, franţuzeşte...

— Da, merită toată atenţia î

— Ştiu de mult timp asta, răspunse Ştefan. I-am scris deja scrisorile de recomandare. L-am rugat, însă, să mai rămînă la Suceava încă trei ani... Cu obligaţia de a pregăti un alt secretar, de nivelul lui. După aceea are drumul deschis spre orice universitate va dori...

— Pune mina pe el, definitiv ! înfiinţează aici o universitate şi fă-l decan !

— Cu multă plăcere... Imediat ce voi găsi pe cineva cu bani pregătiţi pentru o asemenea înaltă şcoală !

Vlad zîmbi, aprobîndu-l.

Apărură Maria Voichiţa şi maică-sa. Purtau tăvi cu farfurii şi pahare.

— în seara asta am concediat servitoarele ! spuse Maria. Vom cina în linişte, doar noi patru !

XVII

Cînd Vlad se întîlni cu Ştefan şi cu secretarul acestuia, vărul său arăta ca înflorit, cum i se întîmpla după fiecare noapte de dragoste. Nu puteai crede că a depăşit patruzeci de ani.

Secretarul, însă, părea blegit, cu ochii pungiţi, se vedea clar că muncise noaptea întreagă, conform dispozi- ţiunilor voievodului.

Ştefan luă, grăbit, jumătate din maldărul de scrisori de pe masă, lăsîndu-i cealaltă jumătate lui Vlad.

Scrisorile erau identice. Conţineau textul dictat de- Ştefan cu o seară înainte ; apăruseră doar nişte modificări de stil, adresele şi formulele protocolare. Secretarei făcuse o treabă ireproşabilă, şi Vlad îşi spuse că un astfel de secretar i-ar trebui şi lui.

Finalul scrisorilor suna astfel :

„Noi, din partea Noastră, jurăm în numele sfintei credinţe creştine să stăm ca un zid, în lupta pînă la ultima suflare pentru apărarea creştinătăţii. La fel trebuie să acţionaţi şi Voi, pe mare ca şi pe uscat, după ce Noi, cu

ajutorul lui Dumnezeu, le vom tăia păgânilor mîna dreaptă. Vă rugăm să Vă pregătiţi neîntîrziat.

Dată la Suceava, Moldova, în 25 ianuarie 1475, de ziua sfîntului apostol Pavel. Ştefan Vodă, domn al Ţării Moldovei/[4]

— Sună bine, remarcă Vlad, adăugind : Nu-ţi vor trimite ajutor. Se mănîncă între ei ca nişte cîini. Vor fi la fel de indolenţi cum au fost în 1453, cînd au lăsat Constantinopole să se ducă dracului !

— Trebuie să încerc toate posibilităţile, cu toate că şi eu cred că singurii care se vor ajuta vom fi doar noi doi...

— Îţi mulţumesc pentru cugetul tău atît de clar...

îi strînse mîna peste masă :

— Vom fi împreună, oricum şi oricînd. Nu vom miza pe ajutor dinafară. Dacă ne va veni, va fi bine venit* dacă nu... Adăugă, după o pauză : Ciudat, acum nu mai ard de dorul răzbunării. *Acum vreau să trăiesc ! O* viaţă frumoasă, abundentă, prin locurile copilăriei şi adolescenţei noastre...

Ştefan îi aruncă o privire întrebătoare, dar nu-i spuse nimic. Iscăli mai departe.

Secretarul luă scrisorile, puse pe fiecare dintre ele sigiliul domnesc, prefăcîndu-se a nu fi auzit nimic din convorbirea celor doi.

XVIII

În ziua de 9 februarie 1475, turcii au cucerit Caffa. Treizeci şi două de nave, pline ochi cu pradă, fură expediate spre sud, direcţia Constantinopole. Într-o ambarcaţiune, condusă doar de patru turci, fură aruncaţi doisprezece copii, şase băieţi şi şase fetiţe, cu aceeaşi destinaţie. Restul garnizoanei şi populaţia oraşului care scăpase cu viaţă fură trecuţi prin sabie ; pieriră astfel şi o sută şaizeci de negustori moldoveni care participaseră ca voluntari la apărarea Caffei.

Tinerii şi tinerele fură legaţi unul de altul ; într-o noapte furtunoasă au reuşit să se dezlege, i-au ucis pe turci şi au navigat, cu chiu, cu vai, pînă la Chilia, cetatea de la gura nordică a Dunării.

Imediat ce Ştefan află de catastrofa de la Caffa, îl trimise pe Vlad, cu o parte din armată, spre est. Ou restul oştenilor a plecat el personal la Chilia. Precauţiu- nea se dovedi, însă, inutilă, deoarece turcii suferiseră pierderi atît de grele, şi asta la scurt timp după dezastrul de la Vaslui, încît Ahmed Paşa a preferat să dea ordinul de retragere, lăsînd la Caffa o garnizoană doar.

Ştefan a întărit garnizoana Chiliei. Ştia prea bine că, după ce turcii se vor reface, îşi vor arunca privirile hui-* pave spre micul regat Mangop, al cumnatului său ; personal, nu-l prea agrea pe acest Alexandru de Mangop* dar şi el, şi regatul său reprezentau nişte necesităţi po- litico-militare...

Intorcîndu-se la Suceava, Ştefan îi luă cu el şi pe cei doisprezece copii.

Genovezii erau cei ce pierduseră colonia comercială Caffa. Cînd aflară de soarta copiilor, îi trimiseră lui Ştefan o sumă destul de însemnată, rugînclu-l să le permită tinerilor să se înapoieze, bine apăraţi, la Genova.

Cîţiva copii plecară. Majoritatea preferară să rămînă la Suceava, unde se simţeau din ce în ce mai bine.

Cînd Vlad se reîntoarse în cetatea de Scaun a Sucevei, după ce-şi făcu datoria de „cîine rău la graniţele ţării[44], cum glumea el, Ştefan începu nişte negocieri strict secrete cu vărul său. Apoi fură convocaţi toţi căpitanii* pentru consultări.

Mai tîrziu, Vlad şi Ştefan continuară discuţiile între patru ochi. Oricum, hotărîrile trebuiau să le ia ei doi* Era de la sine înţeles că sultanul nu se va mulţumi cu ultima cucerire. După Caffa, urma Mangopul.

— Şi va reuşi ! anticipă acru Ştefan. Dacă nu ne trimitem armatele ; dar ar fi o nebunie să ne lăsăm descoperiţi în acest hal. Dacă am fi avut o flotă...

— Da, dar n-o avem... Interdicţia turcească, nu ?

— Bună treabă pentru ei... însă, nici o grijă, ne vom construi şi noi o flotă ! Nu ne trebuie una prea mare* li vom instrui pe oştenii noştri să fie şi navigatori... Cu şaptezeci de nave vom putea înfăptui mici minuni, mal acătării decît turcii cu cele şapte sute de vase ale lor.. Oamenii noştri ştiu pentru ce luptă, pe cînd ai lor...

— Pînă atunci, ce-avem de făcut ? Cam citi ostaşi îi putem trimite lui Alexandru, la Mangop ?

Ştefan răspunse cu voce scăzută :

— Am făcut o socoteală... Trebuie să discutăm însă cu căpitanii mei. Şi apoi, trebuie să ştim cît de urgentă e chestiunea !

Iscoadele se reîntoarseră grabnic.

Turcii de la sudul Dunării făceau impresia unor cîini care-şi ling rănile... Toată flota lor era ancorată la Con- stantinopole. Navele trebuiau reparate, şi asta cerea destul de mult timp. înainte de debutul verii nici nu se punea problema unei ciocniri serioase.

XIX

încetul cu încetul începură să sosească răspunsuri de la curţile europene. Papa Sixtus al IV-lea îl felicita pe Ştefan Vodă, numindu-l „atlet al creştinătăţii^.

Ştefan rîse, goli paharul şi comentă :

— De multe ori, vorbele frumos meşteşugite sînt Şţ. cele mai ieftine...

Împreună cu Vlad, începu să analizeze scrisorile de răspuns.

Ajunseră la prima concluzie a lui Vlad, formulată cu săptămîni şi luni în urmă :

— Trebuie să ne pregătim sufleteşte pentru o realitate certă : ne vom ajuta singuri...

— Nu înainte de a încheia socotelile cu Radu oel Frumos ! remarcă Vlad.

— Nu ! ! ! urlă Vlacl de pe cal. Nu-l trageţi în jos. Lăsaţi-l să alunece singur, încet, aşa-i place mai mult.

Opri calul în faţa lui Radu cel Frumos :

— Sper că acest penis de lemn te va satisface, în sfîrşit ! E mult mai consistent decît cel al sultanului, în care te-ai sprijinit toată viaţa. Asta-i ultimul tău reazem, frumuşelule !

Radu scuipă spre el din vîrful ţepei.

Vlad rîse sinistru :

— Bravo, iubitul meu frate ! Văd că ai, totuşi, ceva de bărbat în tine !

Radu scuipă din nou. Oştenii se uitară la Vlad, care, fără să-şi şteargă faţa de salivă, le ordonă calm, cu voce albă :

— Să nu-l trageţi în jos, aţi înţeles ? Năpîrca asta merită o moarte lentă...

Radu cel Frumos începu să urle, muşcat de o durere atroce.

Spre casă, Vlad îşi lăsă calul la pas. Zilele trecute îşi forţase animalul rău de tot. Acum avea nevoie de un repaus ; trebuia să-şi regăsească încrederea în stăpînul lui, convingîndu-se că acesta îi este prieten şi că nu-i cazul să-l muşte de picior atunci cînd se urcă în şa... Stăpînul trebuie să smulgă iarbă proaspătă, să i-o dea calului să o mănînce din mîna sa, şi, apoi, să simtă cum animalul îi linge palma cu limba lui moale, care, oricum, e altceva decît muşcătura dinţilor săi tari...

Vlad se lăsă în voia gîndurilor :

Infidelitatea boierilor se datora îndeosebi dorinţei lor de a păstra relaţii cordiale cu turcii. Doreau un domnitor

care să fie pe placul sultanului. Doreau un domnitor care să le apere interesele, să închidă ochii la abuzurile pe care le săvîrşeau din plin, pe spinarea norodului. Oricît dezgust le stîrnise Radu, îl acceptaseră, găsindu-l potrivit intereselor lor. Se înclinaseră adînc în faţa lui, bat- jocorindu-l pe la spate. Nu se gîndeau decît la profiturile personale. Ruşinea devenise onoare. Slăbiciunile umane erau privite ca merite. Duhoarea se chema parfum, ., Nu se aplecaseră în faţa lui Radu pentru că aveau în faţă un voievod, ci pentru că mizerabilul său frate era favoritul Sultanului.

— Acum, aplecaţi-vă mai departe ! Rîsul sănătos al lui Vlad sparse tăcerea solemnă a codrului.

Boierii... Înainte de a-i trage în ţeapă, îi va umili, forţîndu-i să-şi pupe părţile cele mai scumpe lor, şi asta va însemna o interesantă acrobaţie, rîse iar Vlad. Se va răfui, apoi, cu nobilimea săsească din Transilvania, care a aşteptat cu atîta răbdare momentul potrivit să-l ajute pe Mathias Corvin împotriva sa... împotriva sa, dare luptase singur pentru cauza creştină şi care, drept răsplată, se alesese cu o serie de pamflete infernale, zugrăvit fiind în ele drept un diavol* un vampir setos de sînge, un sadic ce ucide oameni pentru satisfacerea unei crude şi perverse plăceri personale ! ^Această diabolică născocire* «arta» tiparului ! gîndi el. «Artă» care râspîndeşte adevăruri dar care, în acelaşi timp* otrăveşte minţile cu veninul minciunii...“

*,Ca şi cum toate faptele mele, prin Care m-am străduit să-mi purific ţara şi să-i stau zid de apărare, căci este ţara tatălui meu, a bunicului şi a străbunicului meu, ca şi cum faptele mele n-ar merita altă atenţie decît murdăriile şi neadevărurile aşternute pe cele şase pagini tipărite ! împotriva lui Mathias Corvin, cel care şi-a însuşit banii trimişi de către papă mie, nu se scrie un rînd rău ! El e «nevinovatul», e bine văzut peste tot,

cum fusese şi cocota aia masculină de frate-meu ! Acestor indivizi, maeştri ai falsificărilor şi ai minciunilor, 1? sînt privite păcatele ca merite, tot ce săvîrşesc mai abominabil primeşte calificativul «*cum laude*»... M-aş potoli, dacă cineva ar veni să-mi argumenteze plauzibil că m-am născut pentru a fi trădat, pentru a îndura putoarea şi nimicnicia acestei lumi... Dar nu pot crede într-un astfel de destin, nu ! încă mai sper în steaua mea şi-n ziua de mîine î Poate că voi fi cîndva luat în serios !“

Cînd îi fugărise pe turci, după bătălia de la Vaslui, fusese luat în serios, în orice înţeles al termenului... încerca să se convingă pe sine însuşi că se infectase cu microbul mizantropiei prin anii lui de domiciliu forţat la Vişegrad. Dar starea asta nu-i este nimănui favorabilă. Cu un strop de voinţă, îşi putea curăţa mintea de această boală rea...

Calul simţi neliniştea călăreţului. Vlad îşi aminti cum îşi potolea Ştefan caii. începu să-i vorbească domol, aproape cîntat, mîngîindu-l pe grumaz. Şi animalul se potoli de îndată.

XXI

Turlele bisericilor din cele zece parohii care alcătuiau lungul sat numit Săcele străluceau albe pe sub poalele bogat înverzite ale Carpaţilor.

Vlad întrebă de o femeie pe numele ei Mărioara... „Ba nu, am greşit, Ancuţa o cheamă !“ se corectă el pe loc.

O ţărancă cu faţa bronzată, cu părul cărunt şi ochii de sineală se uită puţin înfricoşată spre Vlad, apoi arătă cu mîna spre munţii împăduriţi :

— Acolo-i, cu oile... E şi fiu-său, Mihnea, cu ea...

Vlâd privi spre munţii care i se păreau că ating cerul ; îi privea de parcă pentru prima oară i-ar fi văzut.

— Pe care drum ?

— Primul la dreapta, după biserică. Apoi, pe potecă, în sus... Pe poteca aia cea mai umblată, adăugă femeia.

Vlad îi zîmbi. Ţăranca îi întoarse zîmbetul, după care i se închină adînc :

— Bine ai venit, Măria Ta.

Bărbatul fu cuprins brusc de nelinişte ; secretul Mă- rioarei fusese dezvăluit... Dar se potoli imediat. Zîmbetul femeii era prea frumos şi din inimă izvorît. li făcu semn să se apropie. O apucă de bărbie, înălţîndu-i obrazul spre el:

— Ştii cine sînt ?

— Acuma ştiu, Măria Ta !

— Dar ştii să şi taci din gură ?

Femeia zîmbi din nou :

— Chiar şi asta ştiu, Măria Ta !

Aproape de capătul pantei, o ceaţă densă, coborîtă din senin de pe cuşma munţilor îl învălui. Simţi pe braţe stropi de ploaie. Gîndi că asta nu-i ceaţă. Vîntul începu să urle ca un sobor întreg de pui de draci. Calul nechează, trăgîndu-şi urechile spre spate şi aplecîndu-şi capul. Porni repede.

Ajuns sus, dincolo de pătura norilor, se orientă de minune sub soarele strălucitor.

Un bărbat foarte tînăr, înalt, cu un cojoc de blană pe el, cu trei cîini

mari şi flocoşi aşezaţi lîngă picioarele lui păzea o turmă de oi ce rumegau tembele iarba grasă a pantei. Vlad bănui că acesta trebuie să fie Mihnea al lui, dar întrebă doar dc „Ancuţa[tt].

Tînărul îl privi cu o curiozitate neprefăcută, li arătă lui Vlad încotro să o apuce şi-l urmări cu privirea toată o întrebare.

„Ancuţa“ mulgea o vacă.

Cînd bărbatul sări din şa, un cîine începu să-l latre prosteşte. Femeia se uită în sus. Se ridică atît de brusc, încît răsturnă găleata cu lapte, alergă spre el şi-l îm- brăţişă mai-mai să-l sufoce.

— Vlad, iubitul meu Vlad, după atîţia ani !

Trecuseră, într-adevăr, paisprezece, aproape cincisprezece ani... Femeia tînără de atunci se apropia de cincizeci de ani, iar feciorul lor avea cel puţin douăzeci... Şi totuşi, femeia se schimbase mai puţin decît el...

Mărioara mirosea a grajd, avea mîinile murdare, dar ochii ei străluceau ca două stele umede şi vii.

— Am fost sigură că te vei reîntoarce ! îmi tot spuneam că n-are nici un rost să te mai aşteptăm, dar, cu toate astea, te-am aşteptat mereu, mereu — pentru că am ştiut că vei veni !

O vacă mugi.

Mărioara rîse :

— Poftim, vacile se agită, oile behăie, calul tău fornăie, toate animalele ăstea vor ceva de la noi ! Acolo, în stînga, este un izvor... Du-te şi adapă-ţi calul. Între timp eu voi mulge cele două vaci, care plesnesc de lapte... Apoi...

Şi femeia asta de cincizeci de ani îl sărută cu o patimă de care doar codanele ce-n vis visează zburători mai sînt în stare...

Ştefan al Moldovei discutase în mai multe rînduri cu Vlad despre modul în care ar trebui să procedeze cu Mathias Corvin :

— Oficial, ne-am împăcat... Dar nu sînt sigur de acest om. Oricînd este capabil de o întorsătură bruscă, cu toate că a fost „amabil“ cu tine, eliberîndu-te !

Vlad rînji :

— Escrocul ăsta trebuie flatat... A moştenit de la taică-său toate defectele şi nici o calitate... Să redactăm o scrisoare. Oricum, este regele Ungariei şi stăpînitor al Transilvaniei noastre...

— Să chem secretarul ?

— Lasă-l pe bietul băiat să doarmă în pace ! Avem timp destul să-l chinuim mîine dimineaţă. Hai să concepem noi doi epistola...

După multe ştersături şi adăugiri, scrisoarea se încheia astfel :

„...În cazul în care Maiestatea Voastră are de grad să treacă munţii în Ţara Romanească, pentru a face faţă noilor atacuri pe care le aşteptăm din partea turcilor, Noi intenţionăm să Vă ajutăm cu toată forţa militară de care dispunem — ori sub conducerea Noastră personală, ori sub a celor mai capabili comandanţi moldoveni.

Dată la Iaşi, miercuri, 12 iulie 1475, în ajunul zilei fecioarei Margareta. Ştefan“

A doua zi dimineaţă, secretarul a transcris şi expediat scrisoarea.

Curiozitatea lui Ştefan :

— Se zvoneşte că ai avea un copil cu o ţărancă de prin împrejurimile Braşovului...

— Dar cîte zvonuri umblă despre copiii tăi din flori, la Brăila şi aiurea !?

— Lasă-le naibii de zvonuri ! Eu personal ştiu prea bine care copii trebuie recunoscuţi şi educaţi, şi cîţi nu merită nici un interes ! Dar, care-i situaţia cu această Ancuţa, despre care se zice că ar fi ciobăniţă la Săcele !?

— Numele ei real e Mărioara, dar ăsta să rămînă secretul nostru...

— Şi ce ai de spus despre fiul ei, care s-ar numi Mihnea !?

Vlad îi povesti :

— În primul rlnd, Mărioara a fost obligată de mine personal să se deghizeze în ciobăncuţă. I-am cumpărat o casă şi nişte pămînt acolo, la Săcele. Cînd am fost ia ea, acum o lună, arăta, ca o ţărancă oarecare, păzeşte oile, mulge vacile, face mămăligă, ochiuri, unt, brînză, caşcaval, mă rog, ca orice gospodină de la ţară... În al doilea rînd, fiul ei, al nostru, Mihnea, un flăcău bine zidit, înalt, a învăţat matematică, limbi străine, geografie, astronomie de la un dascăl pe care am reuşit să-l angajez cu bani grei înainte de a fi zăvorit la Vişegrad, în 1462... A învăţat chiar mai mult decît am învăţat eu vreodată... Ţine mult la maieă-sa şi ar prefera să rămînă cioban — pînă cînd va fi *chemat! A* aflat, deja, că e prinţ moştenitor. Pe maică-sa, o ţărancă din nordul Bulgariei, o voi face soţie de voievod şi o voi aşeza alături de tronul meu de la Tîrgovişte... Atunci însă, nu se va mai chema nici Mărioara, nici Ancuţa, ci, pur şi simplu, *doamna Maria!!!*

Ştefan îl scrută pătrunzător :

XXIII

— Ai o vibraţie nemaipomenită în voce şi-n priviri cînd vorbeşti despre individa asta... Aş dori să o cunosc şi eu...

— De ce nu ? Timp de aproape cincisprezece ani nu a ştiut nimic despre mine. Şi, cu toate acestea, nu m-a uitat, oh, Dumnezeule, şi ce zile şi nopţi am. avut împreună !

— În concluzie ?

Sfătosul Vodă al Moldovei ştia să fie şi laconic.

— Cînd am transportat-o, cu băiat cu tot, împreună cu cei 12 000 de bulgari creştini peste Dunăre — asta în iarna 1461—1462, i-am propus să-mi fie soaţă. A refuzat... Amantă, da ! Mai mare peste treburile gospodăreşti de ia curte, da ! Mamă a mai multor copii cu mine, dh,! Dar soţie de voievod, nu !

— Dar acum, ce zice !?

— S-a răzgîndit. Va fi de acord...

Ştefan rîse :

— După cît te văd de aprins şi după tot ce aud. din gura ta, încep să am o stimă deosebită pentru această Mărioară... Să vă fie cu noroc, Vlad Drâculea „Ţepeş“ Voievod !

XXIV

La curtea regală din Buda, Mathias Corvin dicta o scrisoare în ziua de 15 august 1475, data adormirii Fecioarei Maria :

„Noi, Mathias, din mila lui Dumnezeu rege al Ungariei şi al Boemiei, facem cunoscut că stabilim pace eternă cu vasalul nostru, Ştefan din Moldova ; el este binevenit sub ocrotirea Noastră, împreună, cu toată provincia Mol- cîovei şi cu populaţia pe care acest domnitor cu înţelepciune o conduce.[44]

Scrisoarea fu foarte lungă. în timp ce i-o dicta secretarului, regele gînclea : „Acum, Ştefan şi Vlad sînt îngrijoraţi la culme. îşi dau seama cam cu ce forţe are de gîncl sultanul să atace din nou...“

XXV

în decembrie 1475, turcii cuceriră şi regatul Theo- doro-Mangop din Crimeea. Cumnatul lui Ştefan pieri de sabie. Cele întîmplate îl afectară pe voievodul moldav doar sub raport politic. Regreta, însă, din inimă moartea celor trei sute de călăreţi pe care-i trimisese în ajutorul lui Alexandru. Fuseseră aleşi dintre cei mai buni oameni ai lui... Dar turcii şi tătarii învinseseră datorită zdrobitoarei superiorităţi numerice !

Pe plan familial, Ştefan se simţea mai uşurat ca niciodată. Corsetul politic plesnise. Mai rămînea de aşteptat să moară Maria de Mangop. Apoi, Maria Voichiţa îi va deveni soţie, tînăra Maria Voichiţa, care-i născuse deja un băieţel şi care le luă în grijă şi pe cele două fetiţe, făcute cu Maria de Mangop şi de care aceasta se dezinteresase total ; ea dorise doar un băiat, un moştenitor al tronului deci, nu două mucoase...

Existau însă şi alte probleme ce-i dădeau de gîndit...

Ce vroia mama Măriei Voichiţa ele la Vlad şi, mai ales, ce vroia Vlad de la ea ? Ce avea de gîncl, apoi, Vlacl cu cele clouă soţii ale lui — una legitimă, sora regelui Mathias, şi a doua nelegitimă, Mărioara, ţăranca din Să- cele !?

„Timpul le va rezolva pe toate !" conchise Ştefan.

Apoi. alte complicaţii s-au ivit : emisarii regelui Ma- thias Corvin sosiră la Suceava în mare grabă, aducînd scrisori în care se cerea ca Vlad să se repeadă ele urgenţă, cu trupele lui, în Bosnia, pentru a respinge un atac otoman, iar Ştefan „să rămînă acasă", concentrîn- du-şi forţele la graniţa de sud şi la cea de est.

Cei doi discutară o noapte întreagă în faţa hărţilor întinse pe masă.

Concluzia lui Vlad :

-— Mathias nu e deloc prost. Gîndeşte bine — şi strategic, şi tactic. Cred că avem mai mult de cîştigat decît de pierdut dacă, pentru moment, rămînem în relaţii bune cu el.

XXVI

Femeile au rămas acasă, înspăimântate...

Aşteptînd...

Întrebîndu-se, în sinea lor, dacă războiul le va mai înapoia bărbaţii întregi, sănătoşi, sau aceştia se vor întoarce pe tărgi, morţi ori mai mult neoameni !?

Din Bosnia soseau veşti bune :

Vlad, împreună cu călăreţii săi, dînd dovadă de un curaj nebunesc, cuceriseră cetatea Sabatschi.

Regele Ungariei şi al Boemiei considera războiul cîştigat.

— Nu te grăbi să-ţi faci iluzii ! îl sfătui Vlad.

— Poate că ai dreptate... Dar trebuie să mă reîntorc la Buda. Treaba-i încurcată şi acolo...

— Dă-mi împuterniciri speciale şi rămîn eu aici !

Ylad s-a înţeles bine cu noul domnitor al Serbiei, Vuk Braacovici. • . *
. • ..

Cu forţe unite, au înaintat spre cetatea Srebranika şi au cucerit-o.

Dar, scrisorile sosite din Suceava conţineau veşti foarte alarmante : Sultanul Mahomed al II-lea se afla în drum spre Moldova, în fruntea unei armate uriaşe — cel puţin 150 000 de oameni. Il însoţea şi Laiotă Basarab, cu vreo 12 000 de oameni.

Concomitent, tătarii pregăteau alte atacuri dinspre est...

Vlad se prezentă imediat la regele Mathias Corvin.

Răspunsul acestuia îl încurajă, mai ales că fu rostit pe loc :

— Te voi ajuta. Personal, nu pot pleca din Buda, dată fiind situaţia în aceste momente, li voi scrie lui Ştefan Bâthory. El vă va pune, ţie şi lui Ştefan, armata la dispoziţie.

XXVII

Guvernatorul Transilvaniei făcuse deja pregătirile necesare. Armata era pe picior de război. După ce Vlad îi prezentă scrisorile regale, Ştefan Bâthory mobiliza şi rezerviştii. îi spuse lui Vlad :

— Trebuie să punem capăt acestei situaţii ! După ce-i vom respinge pe turci şi pe tătari, va fi imperios necesar să-l eliminăm definitiv pe Laiotă Basarab, altfel niciodată nu vom avea spatele asigurat, Măria Ta !

— Mulţumesc foarte mult ! îi răspunse Vlad.

Nu adăugă nimic altceva, dar răspunsul său fu plin de gratitudine şi de respect. Consideraţia sa pentru Şte

fan Bâthory se amplifică. La rîndul său, guvernatorul pricepu sentimentele care îl animau pe interlocutor.

Mai mult chiar, ura pe care Vlad o nutrea la adresa lui Mathias Corvin scăzu considerabil din intehsitate.

În miezul nopţii parfumate de iulie, Vlad împreună cu guvernatorul studiau hărţile.

— Între 10 şi 25 iunie, turcii au trecut Dunărea, spuse Ştefan Bâthory. Fără să întâmpine nici o împotrivire...

— Vărul meu, Ştefan Vodă, a socotit că este mai bine aşa... Şi, să nu uităm : turcii au fost sprijiniţi şi de oştenii lui Laiotă !

— Acum soseşte şi puhoiul tătarilor din Ucraina. Situaţia lui Ştefan începe să devină cam periculoasă !

— Foarte periculoasă chiar... Se spune că Eminek Mîrza, hanul tătarilor, este un conducător de oşti înnăscut, mai talentat chiar decît sultanul însuşi !

Ştefan Bâthory conchise :

— Ne vom pune şi noi, cît mai degrabă, armatele în mişcare ! Situaţia Moldovei e precară î

XXVIII

Pe ziua de 10 august, trupele reunite ale lui Vlad şl ale lui Ştefan Bâthory au ajuns la pasul Oituz. Au trimis înainte cercetaşi, pe cei mai iuţi cai. Aceştia s-au reîntors grabnic, cu ştiri :

Ştefan Vodă îşi amplasase tabăra de luptă lîngă valea Beherciului, aproape de graniţa sudică a Ţării Moldovei. În acelaşi timp, a trimis o parte a armatei împotriva tătarilor. Între 12 şi 14 iulie, tătarii au fost zdrobiţi şi siliţi să fugă cu disperare. Moldovenii au fost
favorizaţi şi de faptul că Hoarda de Aur a declanşat tocmai atunci un atac, obligîndu-i pe tătari să se replieze pentru apărarea lor proprie, în est... Ştefan i-a lăsat pe turci să pătrundă pînă la cetatea Neamţ, unde, în ziua de 25 iulie, cavaleria moldavă a nimicit avangarda otomană condusă de Suleiman Paşa. A doua zi a izbucnit bătălia de la Valea Albă ; Ştefan a înregistrat acolo una dintre puţinele sale înfrîngeri din întreaga-i domnie. Sultanul Mahomed al II-lea a înaintat pînă la Suceava, a cucerit şi a pîrjolit oraşul, dar nu a putut lua cetatea, după cum n-a putut intra nici în Neamţ, nici în Hotin. Ştefan şi-a regrupat forţele şi a contraatacat cu o furie indescriptibilă, silindu-i pe turci să se retragă spre Dunăre şi să lase toată prada în mîinile moldovenilor...

Răsuflînd uşurat, Ştefan Bâthory remarcă :

— Deci, prezenţa noastră în estul Carpaţilor pare a nu mai fi necesară...

— Vom merge în sud, să-l „vizităm" pe Laiotă Basarab !

— E cazul, după cum mi-a scris şi regele Mathias...

XXIX

Mathias Cor vin îl anunţă, în 6 septembrie, pe Vlad că a reuşit să pună la punct cele mai fierbinţi treburi interne şi că ar putea intra cu armata în Ţara Românească pentru a-l ajuta să-şi recapete tronul.

Concomitent, Ştefan Vodă îi dădu de ştire că nu-i poate trimite toată armata, dar că îl va sprijini cu un detaşament de elită ; dacă situaţia din interiorul Moldovei se va îmbunătăţi, va sosi el personal în fruntea pilcului de oaste.

Îi mai dădea şi un sfat frăţesc : pe viitor trebuie să fie mai diplomat, în special cu puternicii negustori saşi din Kronstadt, Ilermannstadt şi Klausenburg. El personal le şi acordase o serie de privilegii prin Moldova, şi începuse negocieri cu comercianţii din Odesa, Kiev şi Lvov, în scopul de a le permite şi acestora să-şi desfacă marfa prin tîrgurile moldave, cu condiţia reciprocităţii pentru negustorii din Transilvania şi Moldova. „Dacă vor veni şi din Novgorod, Tuia şi Moscova, fie bineveniţi[4]*, scria Ştefan, adăugind : „Dar sub aceleaşi condiţii de reciprocitate ![u]

Vlad Drăculea Basarab încă nu ştia ce să creadă despre poziţia lui Ştefan. Cedînd violenţei sale, îl consideră în primele momente şmecher şi laş. Apoi îşi spuse, însă, că noaptea rămîne un sfetnic bun. Mai ales cînd trebuie să iei o hotărîre decisivă.

XXX

Toamnă plină, arămie în Transilvania...

Pădurile de fagi de pe pantele munţilor ardeau în dulci culori. Pe vîrfurile cele mai înalte ale munţilor zăpada îşi făcuse deja apariţia. Vlad se gîndea că Mărioara şi Mihnea au şi început să-şi mîne turma şi cireada spre sat, şi mai gîndea Vlad că tare ar fi vrut să fie şi el prezent acolo, pentru a le da o mînă de ajutor.

în timp ce călărea la pas pe drumul dintre Bran şi Rucăr, alături de Ştefan Bâthory, în fruntea unei lungi coloane de călăreţi, se gîndea şi la soţia sa legitimă, sora regelui Mathias.

Se va înţelege aceasta cu Mărioara ?

Bineînţeles, nu...

Poate cu Mihnea, prinţul moştenitor,.,

Cu atît mai puţin,..

Simţea nevoia să vorbească, să-şi descarce sufletul, dar îşi aminti că, mai totdeauna, tăcerea e de aur.

Aerul era limpede, curat şi proaspăt. Cerul — de un albastru cum rar se poate vedea. Noaptea trecută căzuse o ploaie torenţială, şi, acum, pîrîurile spumegau, Pe alocuri poteca era inundată, iar oamenii se lăsau în voia cailor care, cu instinctul lor sigur, ţineau drumul drept.

După un foarte scurt asediu, cuceri Tîrgovişte pe ziua de 8 noiembrie. Totul decursese cu o uşurinţă nebănuită. Pe cînd pătrundeau în cetate, Ştefan Bâthory remarcă surîzînd :

— Se pare că Măria Ta a fost aşteptată...

— Poate... Să vedem însă cum anume sînt aşteptat !

Guvernatorul Transilvaniei schimbă discuţia :

— Ce planuri are Ştefan Vodă ?

— Dacă sînt bine informat, se va îndrepta spre Bucureşti. Aici n-avem nevoie de ajutorul lui. În schimb, acolo...

— Este un om sclipitor vărul Măriei Tale !

— E un om superior, desigur, dar are şi el nevoie de mult ajutor...

— Din cîte am discutat cu regele Mathias, ţara noastră îi va acorda tot sprijinul ce-i este necesar... Şi care i se cuvine ! rosti grav Ştefan Bâthory.

Ajuns la porţile Bucureştiului, Ştefan începu asediul. Cetatea căzu în cîteva zile. Cînd Vlad se arătă sub zidurile ei, se convinse că poate intra ca acasă la el.

.Vlad Drăouîea Voievod se îndreptă ameninţător spre comandantul, garnizoanei : ţ. 'A. .! * /j., . ~ Unde' Sra. ascuns* Balotă! Başarâb.!? ‘ * V

Căpitanul era alb ca varul, dar caută să-şi păstreze demnitatea în faţa celor doi domnitori ! .

— Se spune că ar fi fugit azi noapte... Zice-se că s-a îmbrăcat cu o fustă...

Vlad izbucni în hohote ele rîs :

— Pe dracu fustă ! Mă, omule, ăla era un turban turcesc tras pînă la glezne...

Apoi...

Ceremonia de încoronare...

Pentru a treia oară, Vlad devenea voievod al Ţării Româneşti. Jură prietenie pînă-n moarte cu Ştefan Vodă al Moldovei, promiţîndu-i încă o dată ajutor total şi necondiţionat.

XXXI

începu să dicteze epistole.

În primul rînd, fiului său, Mihnea, la Săcele, şi la curtea regală din Buda copiilor făcuţi cu prinţesa Elena : „Vă scriu prezenta din cetatea Dîmboviţei, unde n-aţi fost niciodată încă, deoarece soarta nu ne este întotdeauna atît de binevoitoare pre?um ne-o dorim. *

Vă scriu acum ca Voievod al Ţării Româneşti, descendent al acelui admirabil om care a fost Vlad Dracul. Sînt domnitor pentru a treia oară. Prima dată am fost în anul 6957 după crearea lumii, şi nu aveam decît şaptesprezece ani. Apoi s-a întîmplat să fiu în anul 6964 şi, ..iată, acum, în anpl domnului 14?6, revin pentru a treia oară \ş. domnie, cu intenţia de a~i uni pe munteni, moldoveni şi transilvăneni într-un singur stat, asta pentru că toţi avem aceeaşi origine, sîntem de un neam şi de o seamă, vorbim aceeaşi limbă şi gîndim cu toţii la fel.

Am ajuns aici cu ajutorul transilvănenilor şi, sprijinit fiind de vărul meu, Ştefan Vodă al Moldovei, mi-am recucerit cetatea, făcînd-o capitală a ţării mele.

A trebuit să lupt împotriva unui duşman care din om s-a făcut neom. La început a fost prietenul meu şi al lui Ştefan... La ultima confruntare armată, era sprijinit de 18 000 de turci. A-l goni pe Laiotă Basarab n-a însemnat o ruşinoasă dispută de familie, ci o luptă împotriva unui duşman înrăit al Ţării ! Pe mine nu m-a condus setea de sînge, ci datoria de a stîrpi un periculos vînzător de neam. Pentru binele poporului şi al ţării, Laiotă trebuie să dispară, aşa să ştiţi !

Al vostru tată iubitor,

Vlad“

Redacta apoi o scrisoare către dregătorii oraşului Braşovului :

„Eu, Vlad Voievod, domn al întregii Ţări Româneşti, mă adresez bunilor şi fidelilor mei prieteni din Braşov.

Vă informez că l-am alungat din tron pe duşmanul nostru comun, Laiotă, care a fugit la turci. în urma acestui fapt, atotputernicul Dumnezeu vă redeschide drumurile ce vi se cuvin. Puteţi veni cu mărfuri la noi. Veţi fi bine primiţi. Bunul Dumnezeu ne dă acum posibilitatea de a ne uni într-o singură ţară. Puteţi avea toată încrederea în emisarul meu, Rătundul. Vorbele ce vi le va spune sînt vorbele mele.

Dată la Bucureşti, în 8 noiembrie 1476.
Vlad“

— Măria Ta doreşte mai multe exemplare ? întrebă secretarul.

— Da. Cel puţin zece. Adresele le ai aici. Formula d£ încheiere să fie următoarea ; „Eu, Vlad Voievod, fiul marelui Vlad Dracul, domn al întregii Valahii, şi al Cornii ţaţelor Amlaş şi Făgăraş, dş dincolo de munţi,[44] Mîina le iscălesc.

Nu dormi toată noaptea. Stătea întins, cu mîinile în~ crucişate sub cap, amintindu-şi ;

Ceremonia de încoronare...

Mitropolitul îl unsese pe frunte cu mirul sfînt... Dealul mitropoliei fusese acoperit cu covoare scumpe, aduse de la palat. Lui i se păru că întregul cer de toamnă devenise ca prin miracol un uriaş clopot argintiu, cu un sunet profund, prelung, maiestuos, amplificat de uralele entuziaste ale mulţumii de oameni. întreaga asistenţă — un ocean de suflete şi trupuri — jubilă în momentul în care cei doi voievozi, Vlad şi Ştefan, se îmbrăţişară, jurîndu-şi reciproc fidelitate pînă în ceasul de pe urmă.

îşi jurară ajutor la necaz...

Ca să fie puternici, să fie ca o singură voinţă...

Nici un vrăjmaş să nu le stea în cale, rămas nepedepsit !

Vlad trăise momente de înaltă bucurie cînd privi la mulţimea venită să-l aclame : tîrgoveţi, ostaşi, ţărani de pe mănoasele cîmpii ale Bărăganului, ciobani coborîţi din tăriile de munte ■— oameni de rînd, cu cugetul curat, în ale căror urări de bine Vlad credea... Se uita la ochii lor — limpezi şi hotărîţi. Aceşti oameni simpli erau tăria lui. Vlad privea Ţara !

După încoronare, Vlad voievod intră în cetatea Bucii- reştiului, pe care, în urmă cu douăzeci de ani, o lărgise şi o întărise. Se înclină şi el, răşpunzînd astfel plecăciunilor boierilor, care formaseră ,un coridor viu pe podul cel lung de peste rîu. Le studia chipurile : unii dintre ei îl trădaseră cu ani în urmă, alţii îl vor trăda, era sigur de asta. Cu bărbile în piept şi cu ochii plecaţi, se străduiau să afişeze o maximă politeţe. Trecu printre ei, călare, pe podul care vibra sub copitele cailor. Aveau boierii aceia bărbi albe şi bărbi negre, spînatice, stufoase, aveau priviri viclene şi răutăcioase, modeste sau holbate, dar toţi căutau să-şi ascundă cît mai bine cu putinţă gîndurile cele adevărate. Aveau mîini mici, mîini late, osoase sau cărnoase, mîini de cucoane sau de ucigaşi, şi toţi purtau caftanele de modă nouă... Vlad îşi zîmbi amintindu-şi de veşmintele purtate de boieri la prima sa încoronare.

Bănuiau boierii cam ce gîndea noul stăpîn.

Bănuiau şi cum va proceda cu ei.

Cei doi voievozi ajunseră în curtea interioară, urmaţi de escortă. Vlad se uită la zidurile albe, pe care el le prelungise cîndva. Se uită la biserica ridicată din pietre de rîu şi din cărămizi, examină capela; micuţă, despre a cărei vechime nici măcar preoţii nu ştiau a spune ceva. Privea coloanele, arcadele, bolţile palatului voievodal, dar o singură imagine îl urmărea obsedantă : chipurile boierilor care-i străjuiseră trecerea pe pod, care-l urmau acum din încăpere în încăpere, chipurile acelor boieri care sperase în moartea lui şi care, acum, nu-şi puteau încă reveni...

Seara, banchetul...

Aceiaşi boieri, aceleaşi mutre...

Fete frumoase serveau la mese, surîzînd, mişcîndu-se graţios, lăsîndu-se mîngîiate cînd şi cînd...

Apoi, Vlad; se. retrăsese împreunăm cu. . Ştefan. Be amin- doi ;îi obsedau privirile* boierilor..r.-.• * :. ? •; -

— „Mielușeii[44] ăştia au şi pus pe foc cazanul intrigilor ! spuse Ştefan,.

— Ştiu... Dar voi rezolva eu şi afacerea asta î în cei doisprezece ani cit am stat închis am avut destul timp să meditez la tot ce a fost bun şi rău pe parcursul domniei mele. M-am gîndit la toate războaiele dintre cei „mici“ şi cei „mari“. Am ajuns la concluzia că sînt cu adevărat mari cei care nu pregetă o secundă să-şi apere drepturile lor legitime. Mici sînt laşii, care încep să tremure numai la gîndul că vreun duşman se-ndreaptă spre ei. Cei ce-şi simt rădăcinile bine înfipte în pămîntul lor natal şi care sînt hotărîţi să apere cu orice preţ glia străbunilor lor cu greu pot fi zdrobiţi... Zdrobiţi poate, dar nu învinşi ! în ziua de 8 noiembrie l-am izgonit pe Laiotă, împreună cu cei 18 000 de turci „ai luD. Jur pe ce am mai sfînt că nu faptul de a-l fi pus pe fugă m-a bucurat atît de tare ; fierbintea mea fericire a fost să-i văd pe oştenii Munteniei, Olteniei şi Transilvaniei adunaţi sub acelaşi stindard, strigînd din inimile lor mari : „Mulţi ani Măriei Sale, Vlad !“ Ştii ce am întîlnit în drumul meu spre Turda, vara aceasta ? Ţărani, ostaşi veneau la mine să mă salute şi să-mi spună : „Bun venit !“... Femeile» îmi ofereau pîine şi sare... Armata mea este săracă şi nu e mare, dar n-am văzut nicicînd oşteni mai hotărîţi şi mai uniţi ! Oamenii mei n-au văzut în mine un „ vampir “, ci un comandant de oşti care i-a condus spre victorie şi libertate... Am trecut pe sub secularii codri... Am trecut prin vii şi prin livezi... Am trecut pe lîngă micile, modestele căsuţe de ţărani... Şi toate astea-mi surîdeau cu prietenie... îţi mai aduci aminte de ţărăncuţa aceea, rumenă ca piersica-n obraji, care ne-a recunoscut şi ne-a oferit doi pui de găină, proaspăt trecuţi prin jar !?

— He, he, cum să nu ? Gratuit... Dar noi i-am plătit !

— Da, cu toate ci n-a vrut să primească... Ne-am lins degetele de gustoşi ce-au fost. Dar şi femeiuşcă era dată naibii de frumoasă !

— Mă, tu nu te-ai prea schimbat, crai bătrîn ce-mi eşti !

Rîzînd, ciocniră pocalele.

Vlad ţîşni :

— De fapt, nu vreau nimic decît binele ţării şi al norodului meu chinuit... Auzi, Ştefane, asta vreau. Şi nimeni nu-mi va sta în cale, iubite văr şi Vodă al Moldovei !

Apoi se despărţiră. Vlad îşi chemase secretarul în odaia luxoasă de lucru, cu un etaj mai sus.

Acum stătea întins în pat, singur cu tăcerea grea a nopţii. îşi contempla trecutul şi prezentul, gîndind la viitor.

Tirgovişte Bucureşti Decembrie 1476

Final

O delegaţie de boieri **se** prezentă la **Eminek Mîrza,** ambasadorul turcilor pe lîngă hanul din Crimea. Erau cei care-şi văzuseră taţii, fraţii,, ba, unii, chiar şi fiii executaţi la Tîrgovişte, în 1456.

Fură primiţi în audienţă...

Au descris situaţia din Ţara Românească...

Şi-au mărturisit temerile şi au încheiat scurt, la obiect :

—- Dacă acest diavol blestemat nu va dispărea, vom ajunge cu toţii în fundul iadului !

Eminek Mîrza le răspunse calm, morfolind între buze capătul narghilelei :

— Fiţi fără grijă ! Îşi va- primi răsplata cuvenită. Chiar azi dimineaţă am primit de ştire că Măritul Sultan şi-a pregătit o armată şi-şi va încheia definitiv socotelile cu acest Kazîklu Oglu al vostru !

Fără nici un- cuvînt, le întinse' •copia unei scrisori pe care o expediase cu puţin timp în urmă :

I

„Prea Înaltul Sultan, cel mai mare dintre toţi sultanii, cel ce ne asigură toate din belşug, cel ce păstrează vie răzbunarea împotriva tuturor duşmanilor Islamului şi ai Profetului, succesor al împăraţilor persani, arabi

şi turci, Sabia dreptrăzbunătoare a Lumii şi a Credinţei, apărător al Dreptăţii pe două continente, împotriva clinilor necredincioşi...

Eu, personal, am făcut multe incursiuni prin ţările necredincioşilor, am luat robi mulţi şi pradă mare, dar ei, în urma noastră, ne-au invadat teritoriul, jefuind, arzînd, omorînd, furîndu-ne chiar prada noastră ce pe drept ni se cuvenea, luîndu-ne înapoi şi robii pe care am fi scos parale frumoase în tîrgurile de sclavi din Orient...

...Acum stăm aici ca într-o capcană. Caii noştri au ajuns nişte biete mîrţoage. Majoritatea oamenilor noştri au pierit. Ne-am bucurat tare cînd am aflat despre victoria Luminăţiei Tale asupra moldoveanului murdar, Ştefan, la Războieni. Alah fie lăudat ! Am sperat că acest succes să însemne sfîrşitul tuturor necazurilor noastre... Ştefan, însă, a mobilizat o nouă armată şi — ce-i mai rău ! -— colaborează mînă în mînă cu ghiaurul Kazîklu Oglu, care a devenit, din nou, stăpîn al Ţării Româneşti...

...Cum ne-a spus atotputernicul Alah : «De la mine vă vine victoria ! Eu sînt mereu lîngă credincioşii mei !»■

Cînd Jeghian-Beg a ajuns la noi, nu l-am putut ajuta, deoarece moldoveanul acela murdar de Ştefan ne-a aţinut peste tot calea. L-am sfătuit pe Jeghian-Bei să pornească atacul, dar el s-a retras... cu mica armată pe care a avut-o. Luminăţia Ta poate că-mi reproşează mie acest eşec... Vina, însă, nu a fost a mea. Vina nu a fost a nimănui. Retragerea s-a făcut pentru a salva vieţile oamenilor.

Scrisă în luna şimazi-ulahir, în anul 881.

A Luminăţiei Tale slugă prea supusă, Eminek“

Eminek Mîrza rîse iar spre boierii munteni :

Intoarceţi-vă pe la casele voastre. Şi fiţi liniştiţi!

în zilele din preajma Crăciunului din 1476, Laiotă Basarab s-a reîntors în fruntea unei armate otomane. Vlad fusese avizat, dar atacul fu dat prin surprindere, încît abia reuşi să trimită un curier la Suceava. Nu mai avea timp să aştepte ajutorul Moldovei. îşi mobiliză armata. Turcii fură atacaţi fulgerător în acea zi grea de ninsori. Laiotă nu apucă nici să-şi pregătească liniile de apărare, nici să-şi amplaseze judicios artileria.

II

Bătălia se transformă într-un măcel...

Dar şansele nu-i surîdeau lui Vlad...

Se urcă pe un deal, călare, să poată supraveghea cîmpul de luptă. Era atît de concentrat, încît uită să-şi asigure spatele.

Lancea veni ca de nicăieri, înfigîndu-se în spinarea lui.

în momentul în care căzu de pe cal, ştiu că-i bătuse ceasul de pe urmă. „Este nedrept !“ gîndi. „Tocmai acum, cînd aveam atîtea de făcut !“

împrejurul lui se strînseseră, în cerc, boierii. Vlad îl săgetă cu privirea pe Albu cel Mare, care rînjea cel mai hidos. Reuşi să-şi tragă spada şi să taie cinci trădători.

Apoi, lumina lumii se stinse pentru el.

III

Albu sări de pe cal.

îi trînti lui Vlad un picior în coaste, rînjind :

— Am scăpat de el ! Repede, îmbrăcaţi-l în straie turceşti, înainte să sosească garda !

Cu mina lui smulse lancea din spatele lui Vlad. După ce cadavrul acestuia fu îmbrăcat în haine turceşti, îl străpunseră cu trei lănci.

Cînd descoperi că Vlad mai respira încă, îl decapită. Cîţiva călăreţi din escorta voievodului apărură pe deal.

— Ce se-ntîmplă aici ! ?

— Am dat peste un turc şi l-am terminat !

Bătrînul oștean Toma, tovarăşul de-o viaţă al lui Vlad, privi capul însîngerat şi urlă ca scos din minţi :

— Aţi săvîrşit o crimă de neiertat, câinilor !

— Dar era îmbrăcat turceşte !

— Nimeni, în afară de voi, nu l-a văzut astăzi pe Vlad Voievod în haine de turc ! Toma scoase satyia.

Albu şi ai lui îşi împunseră caii cu pintenii, fugind, urmăriţi de groaza morţii.

CUPRINS
Secvenţa întîi

Cetatea Visegrâd ; primăvara anului 1474 / **5** *Secvenţa a doua*
Niirnberg, Sighişoara şi Tîrgovişte
Copilăria ; **1431—1442** ; Ostatec la turci : **1442—1447** ; Domnitor la **17** ani : octombrie-noiembrie **1448** / **11**
***Secvenţa a treia* Constantinopole 1453 / 71**
Secvenţa a patra

Voievod pentru a doua oară. Vlad Ţepeş, groaza turcilor / 99 *Secvenţa a cincea*

Turnul detenţiei. Fratele Alfonzo / 193 *Secvenţa a şasea*

Furtuni politice. Casa din Buda. Voievod pentru a treia oară / 247 *Final*
Tîrgovişte. Bucureşti, Decembrie 1476 / 303